

**Gebedsgenezers
verdedigt zich**
PAGINA 5

**Vut is op weg
naar het einde**
PAGINA 7

**Probleemdrinkers
vermijden CAD**
PAGINA 16

**Avontuur Swift
in Skopje**
PAGINA 21

**Sacha van Wissen
stapvoets naar top**
PAGINA 24

**Maurizio Fondriest
paraat voor Lombardije**
PAGINA 24

● MVV'er
Sacha van
Wissen

**Ik voorspel: op
31 oktober beeft
in Californië de aarde**
PAGINA 25

De pest gaat nooit over
PAGINA 27

**Bevrijding Overloon:
Dat dorp bestaat niet meer**
PAGINA 29

**Mönks wil geen school
voor hoogbegaafden**
PAGINA 33

**Stoffen spelen
hoofdrol in huis**
PAGINA 37

**'t Mieëske zingt
zoals hij gebekt is**
PAGINA 41

**Programma's voor
het weekeinde**
PAGINA 43 en 45

Overvaller (62) blaast zichzelf op Bloedig einde gijzeldrama

Van onze verslaggever

HERZOGENRATH - Het gijzeldrama in de Sparkasse in Herzogenrath is gisterochtend op bloedige wijze beëindigd. De overvaller - de 62-jarige Heinrich Jung, die geen vaste woon- of verblijfplaats had - blies zichzelf even na zeven uur op met een om zijn nek vastgebonden handgranaat. De laatste vier gijzelden wisten enkele minuten daarvoor uit het bankgebouw te vluchten en bleven ongedeerd.

Evenals de overige gijzelden, die kort na drie uur 's nachts werden vrijgelaten. Het duurde tot gisterochtend tot dat de politie de identiteit van de zwaar verminkte man had achterhaald. De gijzelnemer liet kort nadat hij zijn actie begon negen mensen gaan. Daarop begon een lange avond en nacht van onderhandelingen en wachten. In de loop van de nacht werden drie vrouwen vrijgelaten. Om 6.58 uur eiste hij via de telefoon een ontbijt. Toen hij daarop naar het toilet ging, benutten de laatste vier gijzelden de kans om te vluchten.

Om 7.04 uur nam de man opnieuw contact op met de politie. Hij kreeg te horen dat hij zich moest overgeven door slechts gekleed in onderbroek naar buiten te komen. Enkele minuten hierna volgde een nieuw telefoongesprek met de politie. Tijdens dat gesprek klonken schoten en een explosie. In het bankgebouw was brand uitgebroken. Brandweer, politie en een arts gingen het gebouw binnen. De politie bevestigde even later dat de man dood was. Aanvankelijk hield men er rekening mee dat de overvaller bij een actie

van de politie om het leven was gekomen. De politie verklaarde echter dat zij geen schot had gelost en dat de overvaller zichzelf met een handgranaat, die hij met een ketting om de nek had gebonden, had opgeblazen. Hij was helemaal verminkt. Jung had kort voor zijn zelfmoord al zijn papieren door het toilet weggespoeld. In zijn zakken trof de politie alleen wat Duits en Nederlands kleingeld aan. De gijzelnemer droeg tijdens de actie constant een nylonkous over zijn hoofd.

Zie verder pagina 17

● **Overvaller lang
gezochte crimineel**

(ADVERTENTIE)

Hoogste rente

* rentewijzigingen voorbehouden

- 10 jaars SNS keuze deposito met jaarrente
- minimum inleg f 10.000,-

SNS bank

Saddam Hoessein stuurt troepen naar grens met Koeweit

Irak verontrust VS

Van onze correspondent

WASHINGTON - De Amerikaanse president Bill Clinton heeft Irak gisteren gewaarschuwd, dat hij hard zal optreden tegen nieuwe Iraakse agressie. Die waarschuwing kwam na berichten dat tienduizenden Iraakse soldaten zouden zijn samengetrokken in zuidelijk Irak, niet ver van de grens met Koeweit. Washington tastte gisteren nog in het duister over de motieven van de Iraakse president Saddam Hoessein.

"We nemen dit zeer serieus," zei Clinton. "Saddam Hoessein moet niet de fouten uit het verleden herhalen." Hij zei dat Hoessein niet de illusie moet hebben dat hij zijn gang kan gaan omdat de VS hun handen vol hebben aan Haiti. "Het zou een grote vergissing van Hoessein zijn om te denken dat onze vastberadenheid om op te treden tegen de Iraakse agressie minder is," aldus de Amerikaanse president. Het ministerie van Defensie heeft plannen klaar om op te treden als Irak tot een actie overgaat. Het Pentagon heeft enkele oorlogsschepen naar de Perzische Golf gestuurd. Het vliegdekschip George Washington zal van de Adriatische Zee naar de Golf varen, waar zich al de USS Tripoli met 2000 mariniers aan boord bevindt, alsmede enkele met raketten uitgeruste lichte kruisers. De Veiligheidsraad van de Verenigde Naties zou zich vannacht over de plotseling opgelopen spanning in de Golf buigen. Maar volgens Irak

is er niets aan de hand. "We hoeven geen toestemming te vragen voor het verplaatsen van troepen," zei een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Bagdad. Irak wijt de opwinding aan de VS, die op een confrontatie met Irak zouden uit zijn.

Het bericht over de troepenverplaatsing kwam van het Iraaks Nationaal Congres, de grootste oppositiebeweging in Irak. Het meldde dat eerder deze week een opstand was uitgebroken onder soldaten van legerenheden in het noorden van het land, die is onderdrukt.

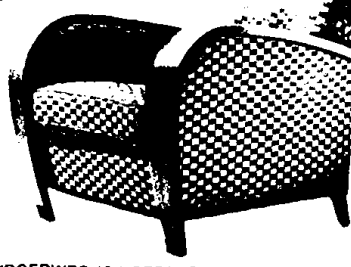
● De zwaar bewapende anti-terroristenbrigade Grenz Schutz Gruppe 9 (foto boven) gaan op weg naar de Sparkasse om indien nodig het bankgebouw te bestormen. Na de onverwachte ontknoping van de gijzeling keren de speciaal uitgedoste politiemensen (foto beneden) onverrichterzake terug.

Foto's: FRANS RADE

(ADVERTENTIE)

INTERIEURVERZORGING
FRANS EURLINGS BV

Ruim 2000 m²
exclusieve
topcreaties
Karakter in wonen
Donderdagavond
koopavond
3 km vanaf
Meubelboulevard

VALKENBURGERWEG 43 VOERENDAAL TEL. 045-751212

(ADVERTENTIE)

**WEEKEND
TOPPERS**
leren **HERENJACKS**
normaal 398,-
NU 298,-
leren
HERENPARKA'S
normaal 495,-
NU 298,-
**HENDRIKS
TEXTIEL**
HEERLEN SCHELBERG 88, TEL. 045-721124 (S MAANDAGS GEOPEND VANAF 10.30 UUR)
SITTARD BRUGSTRAAT 1, TEL. 046-51 56 56 VAALS KERKSTRAAT 4, TEL. 0454 6 36 36
TEXTIEL, SCHOENEN EN SPORTARTIKELN... NERGENS BETER, NERGENS GOEDKOPER!

Kabinet stelt besluit 'Beek' opnieuw uit

Van onze verslaggever

DEN HAAG - Het kabinet heeft een beslissing over nachtvluchten en de aanleg van de Oost-westbaan op Maastricht-Aken Airport voor zich uitgeschoven. Minister-president Kok maakte gisteren na afloop van de minister-raad bekend dat de betrokken bewindslieden nog eens gaan studeren op de mogelijkheid om een Oost-westbaan aan te leggen zonder dat deze gebruikt wordt voor nachtvluchten.

Premier Kok voegde daaraan toe dat de voorbereidingen voor de aanleg van de Oost-westbaan echter gewoon doorgaan. Streekplannen en bestemmingsplannen zullen aangepast worden aan de geluidsnormen, die krachtens de nieuwe Luchtvaartwet gelden. Kok noemde het logisch dat deze procedures gewoon doorgaan. Tijdens de kabinetsformatie is er namelijk niet gesproken over een verandering van de vernieuwde Luchtvaartwet en de plannen voor de aanleg van de Oost-westbaan.

Het kabinet zal zich tijdens de behandeling van de te verschijnen nota over de regionale luchthavens, de zogenaamde Relusnota, opnieuw buigen over de luchthaven in Beek. Dan kan de minister-raad eveneens opnieuw bekijken of het vliegveld rendabel is ook als er geen nachtvluchten worden uitgevoerd.

Kok zei gisteren niet wanneer de Relusnota over de regionale luchthavens in het kabinet aan de orde komt. Maar de verwachting is dat die op z'n vroegst pas in de loop van volgend jaar gepresenteerd zal worden.

Waarschijnlijk buigt de Kamer zich woensdag of donderdag ook nog over de toekomst van vliegveld Beek.

Zie verder pagina 15

● **'Zonder nieuwe baan
vliegveld onrendabel'**

● Ron Zuurver juicht na de 3-2 winst op de Amerikanen.

Nederland speelt finale tegen Italië

ATHENE - Nederland speelt vanavond in de finale van het WK volleybal tegen Italië.

Het Nederlands team won gistermiddag in de halve finale met 3-2 van de Verenigde Staten. De setstanden waren: 5-15, 16-14, 10-15, 15-8 en 15-11. Titelverdediger Italië plaatste zich voor de eindstrijd door Cuba met 3-1 (15-12, 8-15, 15-9 en 15-2) te verslaan.

De finale in Athene is een herhaling van de eindstrijd van het Europees kampioenschap, vorig jaar september. In het Finse Turku verloor Nederland toen in vijf sets van de Italianen.

Zie verder pagina 21

● **Nu of nooit
voor Oranje**

DE KRANT VAN LIMBURG

Naam:
Adres:
Postcode:
Plaats:
Telefoonnr. (i.v.m. controle bezorging):

Hiervoor betaal ik
automatisch f 29,- per maand
f 95,- per kwartaal
via acceptatie f 30,- per maand
f 90,- per kwartaal
Mijn bank-/grootnummer voor automatische
betaling is:

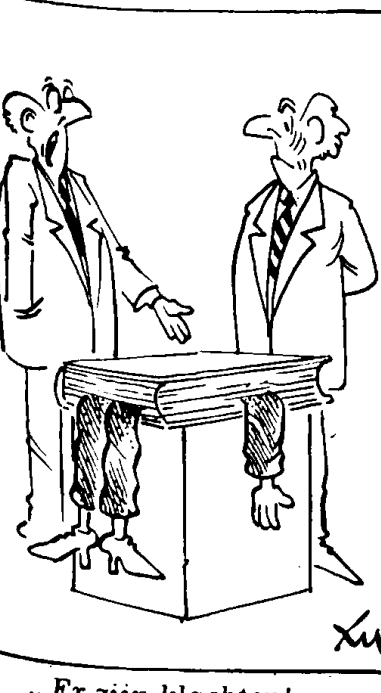
Handtekening:
Als beloning voor automatische betaling
kies ik voor het volgende cadeau:
1 badhanddoek 1 Parkerpen
1 reiswekker 1 pocketcalculator

Stuur deze bon in een open envelop,
zonder postzegel, op naar
Limburgs Dagblad,
antwoordnr. 15, 6400 VS Heerlen

8 710404 400017

Telefoonboek wordt
dik naslagwerk

...Er zijn klachten!...

Expositie vorig jaar overleden kunstenaar in Sittard

Limburg vergat zijn kunstenaar Grassère

DOOR PIETER DEFESCHE

SITTARD - Toen Gefard Grassère vorig jaar overleed in zijn woonplaats Den Bosch - 77 jaar oud - verscheen het bericht daarvan ook in de Limburgse pers, met de vermelding dat Grassère in Heerlen was geboren, maar in zijn geboortestreek vergeten was. Met enige verbazing moest inderdaad worden vastgesteld dat hij er nooit als schilder opgetreden was, afgezien van een kleine presentatie, tussen tentoonstellingen in het buitenland door, in galerie De Stoof in Hoensbroek. Terwijl toch juist in deze streek aan kunstenaars die vanuit Limburg carrière hadden gemaakt zoveel aandacht werd besteed dat er het begrip 'Amsterdamse Limburgers' kon ontstaan.

Zelfs een man als de kunstenaar Jan Stekenburg, die in Baarlo werd geboren, maar de provincie al verliet toen hij vijf jaar was, werd tot die groep gerekend. Formeel behoorde Grassère misschien niet bij die groep, omdat hij niet zoals Lataster, Diederix, Defesche en de rest aan de Rijksacademie is opgeleid, maar aan de Koninklijke Academie van Antwerpen, niet onder of na de oorlog, maar daarvoor. Maar dat hij internationaal is doorgebroken, zoals dat heet, is onmiskenbaar: zijn curriculum vermeldt activiteiten in Zuid-Afrika, op Curaçao, in België, Zwitserland, Spanje en in Nieuw Guinea, weliswaar niet direct een centrum van avant-gardistische kunst.

Tot de vergetelheid in Zuid-Limburg zal wel hebben bijgedragen dat Grassère dit gebied niet sterk heeft gefrequentieerd. De familienaam komt in Heerlen niet voor, of schoon Grassère er in een gezin met vijf kinderen zijn jeugd heeft doorgebracht. Zijn vader, een Luikenaar, was er mijnningieur.

Het was geen periode van onverdeeld geluk, want zijn ouders zijn vroeg overleden. Hij kreeg op zijn zestiende een voogd in Eindhoven, die hem steunde in zijn keus voor de beeldende kunst en die zijn handtekening zette op de aanvraag voor een plaats op de academie van Antwerpen, toen onder regie van Permeke en Opsomer.

In 1993 had niettemin iedere geïnteresseerde kunnen weten wie Gerard Grassère was; er was al een dik boek van Van Spijk over hem verschenen bij gelegenheid van een tentoonstelling in Venlo in 1982. De tekst was van Frans Duister, die geen bijzonderheid onvermeld liet en vijf bladzijden wijdde aan Heerlen en de mijnindustrie.

Hij schetste de loopbaan en het kunstenaarschap van Grassère in hoofdstukken die naar zijn opeenvolgende woonplaatsen zijn genoemd: Heerlen, Eindhoven, Antwerpen, Utrecht en Den Bosch, en voorts naar grote inspiratiebronnen als de Zuid-Afrikaanse dichteres Elisabeth Eybers,

● Gérard Grassère, thema culturen.

Nieuw Guinea en zijn grote ambitie: de transformatie in schilderkunst van geluid, 'sound'.

De eerste gelegenheid om een omvangrijk deel van Grassères, ondanks de veelheid van inspiratiebronnen toch heel consistent.

te oeuvre te zien, biedt de galerie Michel in Sittard in haar niet geringe ruimte: post-huum. Zij betrok bijna zeventig werken uit de nalatenschap, beheerd door mevrouw Grassère-Peperskamp in Den Bosch. Een minderheid is uit vroeger jaren en geeft een indruk van de ontwikkeling van een figuratief schilderschap, met sporen van Antwerps expressionisme, naar een nagenoeg pure abstractie, die niet ver af staat van Cobra, schilders als Corneille, en meer nog Anton Rooskens. Het meeste dateert van de jaren 80 en 90 en is geschilderd op papier, als gouache of in gemengde techniek; de olieverven op doek zijn zelden zonder toevoeging van acryl of andere materie. De levensfase die Grassère in Utrecht doorbracht, hij verhuisde daarheen in 1950 - is misschien de belangrijkste geweest in zijn artistieke ontwikkeling.

Allereerst door zijn zich allengs verdiepende vriendschap met Otto van Rees, die hem inspireerde met zijn herinneringen aan een mondiaal georiënteerd kunstenaarschap in het befaamde atelier Bateau-Lavoir in Parijs, en hem ervoor behoeftte in een gezagig Utrechts kunstleven te verzanden. En verder door de gelijkwaardigheid van het optreden van Cobra en de daarmee samenhangende progressieve bewegingen in Nederland. In Utrecht leidden die tot het ontstaan van de kunstenaarsgroep De Progressieven, waarin Grassère een actief aandeel nam.

Een persoonlijk contact met de Amsterdamse kunstenaars van die dagen heeft hem dat niet aangebracht. De al gesignaleerde verwantschap met de schilderijen van Rooskens en Corneille, nog bespeurbaar in de werken uit de jaren negentig, hebben hem geen vermelding opgeleverd in de naoorlogse literatuur over Cobra: niet in het befaamde boek van Willemijn Stokvis en niet in de Belgische catalogi van Cobra-tentoonstellingen in Ostende en Luik. Evengoed suggereren de prijzen van de werken in Sittard een plaats van belang in de kunsthistorie: de prijs van een meer dan middelgroot formaat blijft in de buurt van 20.000 gulden.

Een tweede boek over 'Gérard Grassère, 1915-1993', posthuum verschenen, lijkt die plaats in de kunsthistorie te bevestigen met een voorwoord van Brita Bakema, hoofd van het centrum Beeldende Kunst Utrecht, een tekst van de Utrechtse kunstcriticus Hans Lutz, en een reeks van fraaie reproducties. En met achter de titelpagina een foto ten voeten uit, waarop een goeduitziende Grassère in de lens kijkt, geflankeerd door de Cobra-schilder Eugene Brands, Jan Sierhuis, Pierre van Soest en de Amsterdamse Limburger Pieter Defesche. De foto is genomen tijdens de opening van diens tentoonstelling in 1991 bij galerie Delaive in Amsterdam. De exposant schrijft erbij: 'Wij moesten plotseling poseren. Gerard Grassère stond in het midden! Het was de enige keer dat ik hem persoonlijk ontmoet heb. Nu is hij niet meer en blijft alleen zijn werk over. Ik herinner mij dat ik hem zeer getalenteerd vond'. Een waardevol initiatief van galerie Michel. Sittard, Gérard Grassère, tot en met 30 oktober.

Ambo-directeur naar Van Genneep

AMSTERDAM/FRANKFURT - De directeur van uitgeverij Ambo in Baarn, Ivo Gay (48), stapte binnenkort over naar uitgeverij Van Genneep. Hij volgt de onlangs overleden uitgever Rob van Genneep op. Gay, die bij Van Genneep ook directeur wordt, heeft dat donderdag vanaf de Buchmesse in Frankfurt bevestigd. Hij verwacht zijn overstap voor 1 januari te kunnen maken.

Bij Van Genneep zal Gay het directeurschap delen met Jaap Jansen. 'Ieder zal doen waarvoor hij het meest geschikt is', zegt Gay. Hij benadrukt dat hij zeker geen tweede Rob van Genneep zal zijn. 'Alleen al als exuberante persoonlijkheid schiet ik schromelijk tekort.'

Gay was de afgelopen tien jaar als directeur bij Ambo verantwoordelijk voor uitgaven van Milan Kundera en Piet Vroon. Bij Van Genneep wil hij meer non-fictie binnenhalen. De uitgeverij heeft zich naar zijn smaak de laatste jaren te veel gericht op literatuur. Dat is volgens hem niet goed. 'Er moet een zo breed mogelijke basis zijn,' zegt hij.

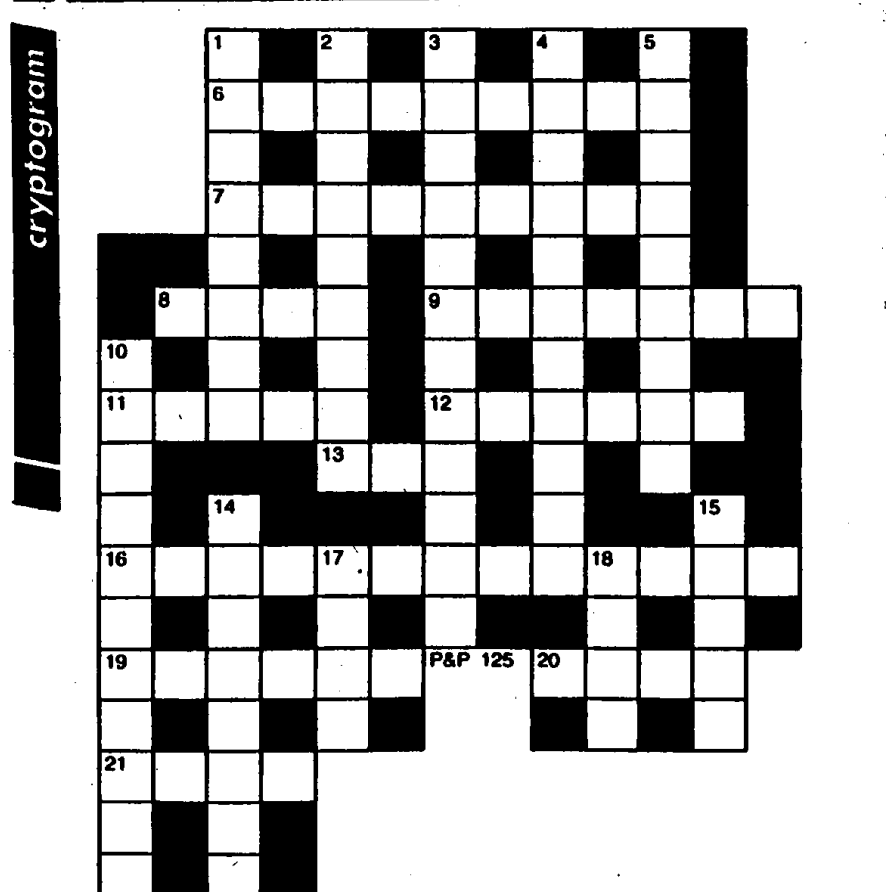
Bij non-fictie denkt Gay vooral aan boeken over psychologie en maatschappelijke vraagstukken.

Gay had, zo zegt hij, geen reden om de overstap te maken. Hij werd voor de functie gevraagd. 'Na zoveel jaar Ambo dacht ik, dat dat wel leuk zou zijn.'

Bosch blijkt geen Bosch

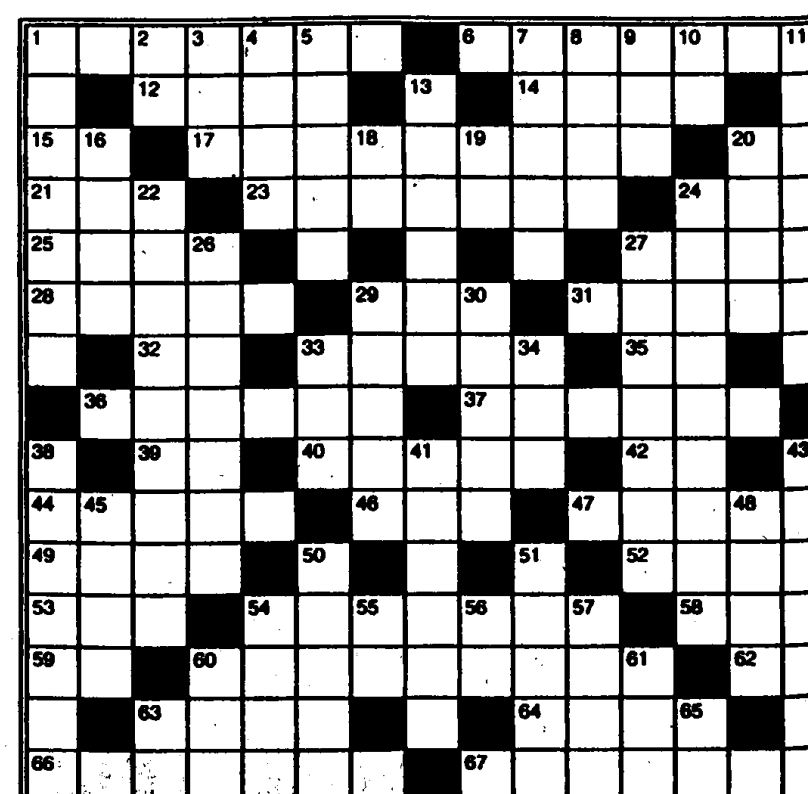
ROTTERDAM - Onderzoek heeft uitgewezen dat een schilderij van Jeroen Bosch uit de collectie van het Museum Boymans-van Beuningen niet door hem is geschilderd. Het gaat om het werk Brulloft te Kana dat in 1940 als authentiek werk van Jeroen Bosch (ca. 1450-1516) in de collectie is opgenomen. Dendrochronologisch onderzoek heeft echter uitgewezen dat het paneel waarop het werk is geschilderd, afkomstig is uit een boom die nog groeide toen Jeroen Bosch al overleden was. Dendrochronologisch onderzoek is een van de methodes om werken die op hout geschilderd zijn te kunnen dateren. Bij dit onderzoek worden de jaarringen in het hout van het paneel bestudeerd en geteld waardoor de ouderdom van het hout is vast te stellen. De jongste jaarring van het betreffende paneel dateert uit 1554. Dat betekent dat de boom pas toen is gekapt en Jeroen Bosch dus 28 jaar heeft overleefd. Nu heeft het museum nog maar vier schilderijen van Bosch.

puzzel

HORIZONTAAL: 6 Plaats om de halm te laten groeien (9); 7 Eis dan vooruitgang (9); 8 Fijn, een eenvoudig maal (4); 9 Een professionele bouwconstructie (7); 11 Meer naar beneden om de as (5); 12 Een band met de gracht (6); 13 In zijn schik met de vliegtuigmaatschappij (3); 16 Brood bij de begrafenis (13); 19 Zat voor de trap (6); 20 Hij telefoneert naar de uitstortplaats (4); 21 Op aanwezigheid bevestiging (4).

VERTIKAAL: 1 Vaag het midden houdend tussen drijven en zinken (8); 2 Ook op zee zorgen zij dat de gesprekken op gang komen (9); 3 Daarmee wordt de vangst begunstigd (12); 4 Grondmaat (11); 5 Op die grond drogerend (9); 10 Ja graag, maar geen dank u wel (11); 14 Van daaruit kun je een blik op de plaats werpen (8); 15 Zo te horen heb je het op die plaats naar je zin (5); 17 Op kaarten uit zijn (4); 18 Geen gemakkelijke ronde (4).

WELK WINWOORD KOMT ER IN HET BALKJE?

HORIZONTAAL: 1 gebeurtenis; 6 toneelspele; 12 wier; 14 Rom. godin; 15 bestaat; 17 kruiden; 20 vr. maat; 21 hoofdtelefoon; 22 soepkom; 24 jong dier; 25 vr. dier; 27 groente; 28 rangtelw.; 29 groot; 31 pl. in N.-Holland; 32 moeder; 33 draaiziekte; 35 de onbekende; 36 wollen stof; 37 prutswerk; 39 muzieknoet; 40 martelwerktuig; 42 onder andere; 44 godin; 46 omroepbedr.; 47 gereedschap; 49 slaapziekte; 52 jongensnaam; 53 kloosterhoofd; 54 handvat; 58 groente; 59 muzieknoet; 60 arbeld; 62 te koop; 63 meisjesnaam; 64 weekdier; 66 hoofdtelefoon; 67 zilvepapier.

VERTIKAAL: 1 piloot; 2 in orde; 3 opschudding; 4 vaartuig; 5 vrucht; 7 sulfiet; 8 herkenningmelodie; 9 loot; 10 zonnegod; 11 lendens; 13 geslaagde; 16 voortuig; 18 daar; 19 muzieknoet; 20 luit; 22 uitspanse; 24 vuurtoren op Ameland; 26 vrg. heerseres; 27 kaartspel; 29 eertijds; 30 vruchtje; 33 bij geen gehoor; 34 Noord-Nederland; 38 moskeeloren; 41 onbuigzaam; 43 siertentje; 45 kledingstuk; 48 verharde huid; 50 verzamelers; 51 dier; 54 godin; 55 nikkel; 56 slecht; 57 kleur; 60 slee; 61 judograad; 63 declitier; 65 bevruchting.

oplossing gisteren

OPLOSSING E 1711
HORIZONTAAL: 1 school; 6 regent; 11 eia; 12 aam; 14 Al; 15 boef; 17 orgel; 19 Iran; 21 ellende; 22 lommerd; 23 n.m.; 24 enkel; 26 me; 27 ata; 29 are; 30 gek; 32 omega; 34 baron; 36 lip; 37 Alkmaar; 38 pol; 39 Reims; 41 nevel; 44 rei; 45 nee; 47 nar; 49 id.; 51 genie; 53 ra; 54 aanloop; 56 kipper; 58 aria; 59 kales; 61 ieme; 62 end; 64 let; 65 wee; 66 totat; 67 borrel.

VERTIKAAL: 1 Sabena; 2 offerie; 4 o.a.; 5 rag; 7 e.a.; 8 gl.; 9 Eire; 10 tonde; 12 arena; 13 a.; 16 olm; 17 ode; 18 lol; 20 ar.; 21 Krimpen; 27 amper; 28 agan.; 31 koper; 32 oir; 33 a.; 34 bar; 35 noi; 40 Ierland; 42 va.; 43 staart; 45 Nepal; 46 etiket; 47 reel; 50 dar; 51 gok; 52 eis; 53.; 55 niet; 57 peer; 60 lek; 63 d.; w.o.

Winwoord: MORAALTHEOL

UITGEVERSAAMTASCHAPPIJ

Limburgs Dagblad B.V.

Directie: mr. F.A.M. van Hellemond K.J. Vorwer

Hoofdkantoor: in de Craner 37, 6411 RS Heerlen

Telefoon: 045-739881

Abonnementen: 045-739886

Algemeen: 045-739811

Piccolo-advertenties: 045-719966

Fax: 045-7398204

Advertenties: 045-739864

Algemeen: 045-739864

Banken: ABN-AMRO Heerlen 57 75 35 935

Postbank 18 35 100

Rayonkantoren:

Bunsom: 045-256383

Gelsen: 046-746868

Kerkrade: 045-452932

Meertricht: 043-254477

Roermond: 04750-18484

Sittard: 046-515577

Valkenburg: 04406-15045

Abonnementenprijs: Bij voorbetaling te voldoen.

Bij automatische betaling:

per maand f 29,00

per kwartaal f 86,90

Per acceptatie:

per maand f 30,50

per kwartaal f 88,40

Leesnummers 1,75

Bfr. 32

Alle orders worden afgesloten en uitgevoerd overeenkomstig de Regelen voor het Adverteren en overeenkomstig de Algemene Voorwaarden van het Limburgs Dagblad.

tokapua toraja

de rechter

recept

Aardappelballetjes

400 gram aardappelen, 1 sjalotje, 65 gram boter, peper en zout, 40 gram bloem, boter en olie om in te bakken.

Kook de aardappelen als gebruikelijk gaar in licht gezouten water. Pel en snipper ondertussen het sjalotje zeer fijn. Smelt de boter, maar laat deze niet kleuren. Giet de aardappelen af, laat ze even droogstomen en stamp ze vervolgens met een pureestamper of pureeknijper fijn.

Meng er beetje bij beetje de bloem en gesmolten boter door en breng het zachte deeg op smaak met peper, zout en fijngehakte sjalot. Draai van het aardappeldeeg kleine balletjes en bak de aardappelballetjes in een mengsel van boter en olie goudbruin en gaar.

Het bakken in half boter, half olie geeft een mooier resultaat omdat de toevoeging van olie ervoor zorgt dat de boter niet verbrandt.

Van onze redactie binnenland

HILVERSUM - ID-TV, D&D/Sleeswijk en Belbo zijn uit de vereniging van onafhankelijke televisieproducenten OTP gestapt. Aanleiding is het kritische standpunt dat zij en enkele andere televisiemakers hebben ingenomen over de positie die Endemol in het Nederlandse omroepbestel inneemt. De producenten John de Mol en Joop van den Ende, die samen Endemol vormen, zijn ook lid van de OTP.

In een verklaring 'aan de omroep en de politiek' hebben de tv-produktiebedrijven gezegd zich ernstig zorgen te maken dat zij bij

Ruzie onder tv-producenten

de onderhandelingen tussen de publieke omroepen en Endemol buitenspel staan. Zij zeggen jaarlijks in de internationale verwerking van rechten, schrijvers, productie, presentatie- en regietalent meer en meer problemen te ondervinden als gevolg van de dominante positie van Endemol.

De producenten willen van de publieke om-

roep een soortgelijke afzetgarantie als waarover nu met het bedrijf van Van den Ende en De Mol wordt gesproken. Gebeurt dat niet, dan vreezen de bedrijven ernstige schade op te lopen. De beoogde samenwerking tussen de publieke omroep en Endemol kan op langere termijn nooit in het belang zijn van het omroepbestel, aldus de verklaring.

Tijdens een vergadering van de OTP, waarbij De Mol en Van den Ende aanwezig waren, hebben de producenten Peekel, Stokvis en Tenfold hun handtekening onder de inmiddels uitgestuurde verklaring weer teruggetrokken. Volgens Harry de Winter van ID-TV is dat gebeurd onder druk van De Mol en Van den Ende.

Eenderde aow'ers met jongere partner raakt toeslag kwijt

Van onze redactie binnenland

DEN HAAG - Een op de drie toekomstige bejaarden met een partner onder de 65 jaar en een aanvullend pensioen van meer dan 4000 gulden bruto per jaar, verliest zijn aow-toeslag door de plannen van het kabinet. De overige aow'ers behouden hun toeslag geheel of gedeeltelijk. Staatssecretaris Linschoten van Sociale Zaken heeft dat gisteren aan de Tweede Kamer geschreven. De Kamer had tijdens het debat over de regeringsverklaring om deze informatie gevraagd.

Premier Kok erkende gisteren dat de gevolgen van de voorgenomen regeling 'zo fors zijn dat we er nog eens heel goed over moeten nadenken'. De regeringspartijen PvdA, D66 en VVD reageerden geschrokken. D66 wil maatregelen om de gevolgen te verzachten. Wat de VVD betreft moet de korting van tafel. De PvdA wilde gisteren nog niet reageren. Bij de oppositiepartijen CDA en AOV stuit de korting op forse kritiek.

Aow'ers met een partner onder de 65 jaar ontvangen op dit moment een toeslag van maximaal 50 procent van het minimumloon. Het bedrag is afhankelijk van het inkomen van de jongere partner en wordt dus minder naarmate deze meer verdient.

Het kabinet wil de hoogte van de toeslag vanaf 1 januari 1996 ook afhankelijk maken van het eventuele aanvullende pensioen van de aow-gerechtigde. De regeling geldt alleen voor mensen die nu nog geen aow hebben. De maatregel levert een bezuiniging van 440 miljoen op in deze kabinetsperiode.

Van de groep die jaarlijks in de aow instroomt zullen 50.000 personen straks geen toeslag meer ontvangen, schrijft Linschoten. Daarnaast verliezen 70.000 aow'ers hun toeslag gedeeltelijk. Voor 30.000 ouderen heeft de nieuwe regeling geen gevolgen. De staatssecretaris wijst erop dat de nadelige gevolgen van de regeling voor iedereen tijdelijk zijn. Als de jongere partner 65 wordt, krijgen beide gehuwden of samenwonenden aow.

Als de toeslag geheel vervalt betekent dat een inkomensverlies van maximaal 975 gulden per maand (exclusief vakantietoeslag). Dat effect treedt op bij een aanvullend pensioen van meer dan 25.000 gulden per jaar.

Linschoten noemt zijn informatie 'een technische exercitie'. Bij de uitwerking van het wetsvoorstel zal een meer afgerond beeld van de inkomenseffecten kunnen worden gegeven.

Russische oppositie boycot zitting

MOSKOU - Oppositieleider Vladimir Zjirinovski stormde gistermorgen met zijn fractie woedend uit het Russische parlement. De Liberaal-Democraten zullen voortaan de zittingen van de Doema (het Lagerhuis) boycotten, zo verklaarden zij. Vier andere oppositiepartijen, waaronder de communistische en de Boerenpartij, bleven in de vergaderzaal, maar sloten zich wel bij Zjirinovski's boycot aan.

De extreem-nationalist beschuldigde Jeltsin en de regering van een sabotage-campagne tegen zijn partij. De sabotage bestond er in dat hij uit, dat Zjirinovski's privé-vliegtuig eerder deze week geen toestemming kreeg om te landen en bij te tanken op het vliegveld van de Siberische stad Kemerovo. Zjirinovski was op weg naar Noord-Korea. De autoriteiten in Kemerovo zegden dat het toestel niet kon landen vanwege reparaties aan de landingsbaan. Daarvoor stuurden zij het toestel naar Tomsk. Zjirinovski houdt echter vol, dat de landingsbaan in prima staat was. Hij meent dat het om een politieke actie ging. Bovendien kreeg de piloot van het toestel pas te horen dat hij naar een andere plaats moest uitwijken, nadat hij de tanks reeds had geleegd voor de landing.

punt uit

• Naar Haïti

Nog deze maand zullen vijftien Nederlandse marechaussees afreizen naar Haïti om daar te assisteren bij het opleiden en trainen van een democratisch gezind politie-apparaat. Kort voor de uitzending, voorzien op 19 oktober, zal worden bekeken of de situatie ter plaatse stabiel genoeg is. In een later stadium volgen mogelijk nog 135 mariniers die deel moeten gaan uitmaken van de VN-vredesmacht UNMINH-II. Dit besluit heeft het kabinet gistermiddag genomen.

• Vliegtuigbom

Een Britse vliegtuigbom van 500 pond uit de Tweede Wereldoorlog, die gisteren in de Leidsevaart ter hoogte van Vagelenzang bij baggerwerkzaamheden boven water kwam, wordt vandaag in de duinen van de gemeente Bloemendaal tot ontploffing gebracht. Uit een onderzoek van de Explosieven Opruimingsdienst (EOD) is gebleken dat er geen sprake is van direct explosiegevaar.

• Dijkdoorbraak

Een tweede proef met een dijkdoorbraak in het Zwin aan de Zeeuws-Vlaamse kust is gisteren goed gelukt. Bij het experiment donderdag moest de natuur met graafmachines flink worden geholpen omdat het water niet zo hoog kwam dan was verwacht. Bij de hernieuwde poging gisteren is de dijk daarom en stuk verlaagd. Een kwartier voor hoog water is de dijk met een kraan doorgestoken.

• Heroïne

De Britse douane heeft gisteren 102 kilo heroïne aangetroffen in een vrachtwagen geladen met Duitse chocoladeren. Het is de grootste hoeveelheid heroïne die ooit in Groot-Brittannië in een vrachtauto is ontdekt en de op drie na grootste vondst ooit in dit land gedaan. De waarde van de partij drugs wordt geschat op meer dan 25 miljoen gulden.

• Raadsel

De Haagse politie staat voor een groot raadsel over een dodelijk drama dat 28 september op de Laan van Nieuw Oost-Indië plaatsvond. Op klaarlichte dag sloeg iemand daar twee mannen de hersens in. Het ene slachtoffer (20 jaar) lag op straat. Hij is inmiddels overleden. Het andere (45) lag in huis. Hij verkeert nog steeds in levensgevaar. Van de dader ontbreekt ieder spoor. Ook over de motieven heeft de politie geen flauw idee. De twee woonden in een pand aan de Laan van Nieuw Oost-Indië. Ze runden daar een shoarmazaak.

• Stroom

De Consumentenbond wil dat de maximumtarieven die de energiebedrijven aan consumenten mogen berekenen met gemiddeld tien procent worden verlaagd. De tariefsverlaging moet de dure stroombedrijven dwingen efficiënter te werken. Bovendien wordt op deze manier voorkomen dat energiebedrijven grote afnemers kortingen geven en die kortingen verhalen op de kleinverbruikers.

Van onze parlementaire redactie

EN HAAG - Het kabinetsplan de Algemene Wetten- en Wezenwet (aww) te schaffen is onhaalbaar. Door Nederland ondertemde internationale verdragen blokkeren deze zuinigingsoperatie, die in 1988 ruim 800 miljoen moet opleveren. Ambtenaren van Sociale Zaken zoeken naar alternatieven.

Het kabinet wil weduwen en wezuwenaars zonder kinderen die na 14 zijn geboren vanaf 1996 geen ww-uitkering meer verstrekken. Deze jongere kinderloze generatie wordt geacht voor zichzelf te zorgen. De uitkering van de overige bestaanden wordt gekort bij eigen inkomen.

De inkomensafhankelijke korting op de aww wordt vanaf 1998 ook gelden voor weduwen en wezuwenaars die nu al in aww-uitkering ontvangen, de zogenaamde 'bestaande gevallen'.

Advies Het kabinet wil tijdens de kabinetsformatie ambtenaren van Sociale Zaken op de strijdigheid van de aww-uitkering met twee internationale verdragen. Die adviezen zijn toen in de Tweede Kamer geslagen. Datzelfde gebeurde bij het opstellen van de bepaling van Sociale Zaken, door minister Melkert en staatssecretaris Linschoten.

Ambtenaren benadrukken dat de verdragen 'voor heel grote problemen zorgen'. Opzegging ervan schendt het sociaal beschafte imago van Nederland. Linschoten voelt zich echter wel voor. Probleem is echter dat de verdragen pas na deze kabinetsperiode kunnen worden opgezegd.

De veel weduwen- en wezen daarvoor voorlopig hun recht op een ww-uitkering behouden, is nog onduidelijk. Ambtenaren zoeken inmiddels naarstig naar mogelijkheden om alsnog het ingesloten bezuinigingsbedrag (820 miljoen in 1998) te halen.

En kort komt de FNV met een kernatief voor het gedeeltelijk afschaffen van de aww. Dat levert echter nauwelijks geld op. De FNV maakt zich ook bezorgd over het mogelijk verdwijnen van de wezen-uitkering. Het kabinet heeft daarvoor nog geen besluit genomen.

Erder werd bekend dat ook het afschaffen van de ziektewet haaks staat op door Nederland ondertemde verdragen. Ook die kunnen niet voor 1998 worden opgezegd.

Het kabinet rekent er evenwel op dat het verdwijnen van de ziektewet vanaf 1996 jaarlijks 900 miljoen oplevert.

(ADVERTENTIE)

Licht-Studio 2000

Heerlen, Spoorringel 1a
tel.: 045-729735

Veel voordeliger in klassieke en moderne verlichting

(ADVERTENTIE)

Japans-rest. Sakura
o. afd. "De Kroon"

Menu "Sakana Ryori"
(vanda 2 personen)

Japanse rauwkostsalade
Witvis, zalm, rode baars, tonijn, gebakken groente en bamboe
Verse vruchten met ijs
57,50 per couvert

Ganzewide 51, Heerlen
tel. 045-232543

Koning niet welkom

Navo zal schieten zonder waarschuwing

Moslims eisen excuses van VN

Van onze redactie buitenland

SARAJEVO - De Bosnische president Izetbegovic heeft gisteren excuses geëist van de speciale afgezant van de Verenigde Naties, Yasushi Akashi. Hij beschuldigde Akashi van smaad wegens diens verwijt dat de moslims de lijken van twintig overwonnen Serviërs zouden hebben verninkt. Akashi uitte zijn beschuldigingen na de vondst van twintig Serviërs die door een aanval van een moslim-commando om het leven waren gekomen. Van vier van de lijken was de keel doorgesneden. Maar de VN trokken gisteren de beschuldiging in dat de Serviërs na hun dood verninkt waren. 'Wij weten inmiddels dat alleen vier Servische wachtposten voor de aanval op de staf de keel is doorgesneden.' Dat is 'in militair opzicht' bij zo'n overval 'volstrekt logisch', aldus woordvoerder Tim Spicer.

Spicer zei dat een publiekelijke excuus van de VN uitgesloten was. De ernst van deze onacceptabele aanval rechtvaardigt zeker geen excuus van ons, aldus de woordvoerder. De overval van de moslims op de Serviërs had plaats in door de VN gecontroleerd gebied waar zich noch Servische, noch moslimtroepen bevonden. Militairen van de VN-vredesmacht Unprofor verdreven gisteren na de aanval 550 moslimstrijders uit de gedemilitariseerde zone.

Daarbij schoten de VN-troepen in de lucht en bleven zij bunkers en loopgraven van de moslimtroepen op. De blauwhelmen waarschuwden beide partijen de zone op de bergen Igman en Bjelasnica niet opnieuw te schenden. Anders wordt geweld gebruikt, desnoods met steun vanuit de lucht, luidde een ongewoon scherpe verklaring. De Navo verklaarde in Brussel Sarajevo en andere VN-veiligheidszones in Bosnië 'sneller, doelgerichter en gepaster' met luchtaanvallen beschermen. Het bondgenootschap zal niet meer, zoals nu gebeurt, vooraf waarschuwen dat luchtaanvallen op handen zijn. De geallieerden komen daarmee tegemoet aan kritiek dat de Navo te langzaam reageert op de gebeurtenissen in Bosnië en daarmee haar geloofwaardigheid verliest. De Raad sprak tevens zijn 'ernstige verontroosting' uit over de verslechtering van de situatie in de Bosnische hoofdstad.

Ondanks de opgelopen spanning is de gereguleerde luchtbrug met hulpgoederen van de VN op Sarajevo gisteren weer hervat. Of er ook vandaag vluchten volgen, is niet zeker omdat gisteren in de staart van één van de ingezette toestellen een kogelgat in de staart werd gevonden. Als het vliegtuig inderdaad op zijn vlucht naar Sarajevo is beschoten, komt de luchtbrug waarschijnlijk weer stil te liggen, aldus VN-woordvoerder Risley.

seerde zone. Daarbij schoten de VN-troepen in de lucht en bleven zij bunkers en loopgraven van de moslimtroepen op. De blauwhelmen waarschuwden beide partijen de zone op de bergen Igman en Bjelasnica niet opnieuw te schenden. Anders wordt geweld gebruikt, desnoods met steun vanuit de lucht, luidde een ongewoon scherpe verklaring.

De Navo verklaarde in Brussel Sarajevo en andere VN-veiligheidszones in Bosnië 'sneller, doelgerichter en gepaster' met luchtaanvallen beschermen. Het bondgenootschap zal niet meer, zoals nu gebeurt, vooraf waarschuwen dat luchtaanvallen op handen zijn. De geallieerden komen daarmee tegemoet aan kritiek dat de Navo te langzaam reageert op de gebeurtenissen in Bosnië en daarmee haar geloofwaardigheid verliest. De Raad sprak tevens zijn 'ernstige verontroosting' uit over de verslechtering van de situatie in de Bosnische hoofdstad.

Ondanks de opgelopen spanning is de gereguleerde luchtbrug met hulpgoederen van de VN op Sarajevo gisteren weer hervat. Of er ook vandaag vluchten volgen, is niet zeker omdat gisteren in de staart van één van de ingezette toestellen een kogelgat in de staart werd gevonden. Als het vliegtuig inderdaad op zijn vlucht naar Sarajevo is beschoten, komt de luchtbrug waarschijnlijk weer stil te liggen, aldus VN-woordvoerder Risley.

• **Honderden teleurgestelde aanhangers zwaaiden gisteren op het vliegveld van Boekarest met portretten van de voormalige koning Michael van Roemenië. De voormalige Roemeense koning die na de Tweede Wereldoorlog door de communisten werd verbannen, is gisteren de toegang tot zijn vaderland ontzegd. Functionarissen zeiden dat hij niet voldeed aan de visumverplichtingen.**

De 72-jarige Michael en zijn 70-jarige echtgenote koningin Anne de Bourbon-Parma kwamen gisteren vanuit Parijs op het vliegveld van Boekarest aan. Ze vertrokken anderhalf uur later op de retourvlucht. De koning werd opgewacht door ongeveer 500 mensen. Ze hadden portretten van de monarch bij zich en riepen 'De monarchie redt Roemenië'.

Foto: REUTERS

Sekteleiders gezocht wegens moord op leden

CHEIRY/GENÈVE - De Zwitserse politie heeft gisteren arrestatiebevelen uitgevaardigd tegen de leider van de Orde van de Zonnentempel Luc Jouret en zijn compagnon Joseph di Mambro. Dit nadat vermoedens waren gerezen dat de 53 doden die zijn aangetroffen in Zwitserland en Canada, geen zelfmoord hebben gepleegd, maar zijn vermoord.

Onderzoeksrechter Jean-Pascal Jacquemont zei voor de Zwitserse radio dat Jouret dinsdag, een dag voor de ontdekking van de lijken, zou zijn gesignaleerd in Grangessur-Salvan. Dat is een van de twee dorpen waar de politie doden ontdekte.

De Zwitserse autoriteiten begonnen

te twijfelen aan een collectieve zelfmoord, nadat bij lijkschouwingsproeven van drugs in de lijken waren aangetroffen. Ook constateerden artsen bij twintig doden schotwonden. Tien lijken hadden plasticzakken over de hoofden en bij sommigen waren de handen gebonden. Bij een lijk in Cheiry trof de patholoog-anatoom sporen van een injectie aan. Volgens een woordvoerder van de universiteit van Lausanne kunnen onderzoek en identificatie nog weken duren. Sommige verbrande lijken zijn gekrompen tot de helft van de oorspronkelijke grootte. Andere stoffelijke overschotten gaan zeer snel tot ontbinding over, hetgeen wijst op de aanwezigheid van gif of drugs.

Antonio Di Pietro. Tijdens de inval zijn twee computerschijfjes en andere documenten als bewijsmateriaal in beslag genomen.

Berlusconi heeft zich in de ogen van de publieke opinie verdacht gemaakt door zijn poging in de lijvige begroting voor 1995 een amnestie te verstopen voor mensen die valse informatie verstrekken over de eigendomsverhoudingen in bedrijven. De overheidsbegroting is in Italië een wet die naast de cijfers over 's lands financiën ook bepalingen over amnestie kan bevatten.

Volgens een enquête in opdracht van het tijdschrift L'Espresso is de populariteit van Berlusconi aan-

Politie doet inval bij bedrijf Berlusconi

Van onze redactie buitenland

MILAA/ROME - De Italiaanse financiële recherche heeft in de nacht van donderdag op vrijdag het hoofdkantoor van het bedrijf Fininvest van premier Silvio Berlusconi doorzocht. Fininvest is verwikkeld in een aantal onderzoeken naar mogelijke corruptie. Volgens woordvoerders van justitie waren de agenten op zoek naar bewijzen van schendingen van de mediawet door het abonnee-televisiestation Telepiù waarvan Fininvest medeëigenaar is.

Officieel bezit Fininvest 10 procent van Telepiù. Volgens de bepalingen

in de Italiaanse mediawet die het ontstaan van monopolies moeten tegengaan, mag Berlusconi ook niet meer bezitten, omdat hij al eigenaar is van drie landelijke commerciële tv-netten. Hij wordt er echter van verdacht toch een meerderheid van de aandelen van Telepiù te controleren via onduidelijke financiële constructies in Luxemburg en via aandelen die hij aan vrienden gaf.

Fininvest wordt ervan verdacht agenten van de financiële recherche die deze praktijken op het spoor waren, te hebben omgekocht. Het huiszoekingsbevel was dan ook getekend door onderzoeksrechters van de operatie Mani Pulite (Schoone Handen), het elite-team van corruptiebestrijders onder leiding van

Antonio Di Pietro. Tijdens de inval zijn twee computerschijfjes en andere documenten als bewijsmateriaal in beslag genomen.

Berlusconi heeft zich in de ogen van de publieke opinie verdacht gemaakt door zijn poging in de lijvige begroting voor 1995 een amnestie te verstopen voor mensen die valse informatie verstrekken over de eigendomsverhoudingen in bedrijven. De overheidsbegroting is in Italië een wet die naast de cijfers over 's lands financiën ook bepalingen over amnestie kan bevatten.

Volgens een enquête in opdracht van het tijdschrift L'Espresso is de populariteit van Berlusconi aan-

zienlijk gedaald. Nog maar 27 procent van de Italianen willen hem als premier, terwijl 35 procent vindt dat Gianfranco Fini, de leider van de neo-fascistische MSI, de centrum-rechtse coalitie moet gaan leiden. Na een hevige openbare discussie hebben Fini en Umberto Bossi, de leider van de Lega Nord, de derde coalitiepartner, de status van een eerdere klacht tegen Francesco Saverio Borrelli inmiddels afgezwakt tot een simpele 'brief aan de president'. De Italiaanse regering had donderdag besloten een klacht bij Scalfaro in te dienen tegen Borrelli, de hoogste openbare aanklager in Milaan en baas van Di Pietro, omdat hij het functioneren van de regering zou belemmeren.

(ADVERTENTIE)

IKEA Heerden
12 oktober open.

MAMMUT
kinderserie

Stoel 75.-

Tafel 89.-

Eigen design is veel voordeliger.

Ook de kinderen kijken bij IKEA hun ogen uit. Voor onze kleinste bezoekers hebben we namelijk een verrassende leuke kamer-kolleksie: Mammut genaamd. Stoeisterke, in vrolijke kleuren uitgevoerde kindermeeubeljes. Allemaal eigen design van IKEA en dat vind je terug in de prijs.

IKEA

IKEA, 't bruisende woonwarenhuis uit Zweden.

Limburgs Dagblad
piccolo's
Voor meer resultaat!

In de Cramer 37, Heerlen
Postbus 3100, 6401 DP Heerlen
Postbank: 1035100
Bank: ABN-AMRO 57.75.35.935
Fax: 045-739204 of 739364

Piccolo's
Over 1 kolom, in kleine letters met een woord in hoofdletters. Minimumhoogte: 10 millimeter. Prijs per millimeter hoogte: f 1,40.
Afwijkende tarieven voor rubrieken Proficiat en Vermist/Gevonden f 1,25 per mm. Onroerend Goed en Bedrijven Transacties f 1,90.

Reuzepiccolo's
Over 1 of 2 kolommen, in 4 mogelijke lettergrootten met minimaal een woord in grotere letter (14-punts). Minimumhoogte: 10 millimeter. Foto's, logo's en illustraties zijn mogelijk. Prijs per millimeter hoogte per kolom: f 1,90.
Afwijkende tarieven Kontakten Klubs en 06-lijnen: f 2,35. Advertenties onder nummer: f 7,50. Bewijsnummers op aanvraag: f 4,75.

Prijzen zijn exclusief 17,5% BTW. Betaling contant of met de acceptgirokaart die u wordt toegezonden.

Enkele rubrieken UITSLUITEND a contant en met legitieme.

Telefonisch opgeven
045-719966

Maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Opgave - in de regel - tot 12.00 uur daags voor plaatsing.

Schriftelijk opgeven
Opgave via de 1e post daags voor plaatsing.

Persoonlijk opgeven
Via de balie van onze kantoren maandag t/m vrijdag 8.30-17.00 uur. Voor plaatsing op zaterdag en maandag geldt vrijdag 11.00 uur.

Wij kunnen geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor schade van welke aard dan ook, ontstaan door niet, niet tijdig of onjuist plaatsen van advertenties.

Het Limburgs Dagblad wordt dagelijks gelezen door bijna 250.000 personen van 13 jaar en ouder.

(Bron: Cebaco Summi Scanner)

Vermist/Gevonden

BRIL verloren omgeving centrum-Heerlen. Indien gevonden! Bel 045-743210.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar!

Tel. 045-719966.

Personeel aangeboden

Dakdekkersbedrijf AADAK kan nog dakwerk aannemen. Bel voor vrijblijvende offerte. Tel. 045-226688/226377/06-52606457.

Gevraagd VOGWERK, goed en goedkoop. Telefoon: 045-454317.

Full-time SECRETARESSE 25 jr. 3 jr. ervaring. HAVO-MEAO-S directiesecr + medisch secr.-certificaat. Br.o.n.r. B-06049, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

STRIJKSERVICE. Voor info. telef. 045-727776.

Sterk gemotiveerde VROUW, spreekt Russisch, Duits en Nederlands met kennis van Russische markt zoekt werk. Tel. 045-228160.

HEAO-ER BE, diploma '94, zkt. adm./fin. werk, omg. M'ncht tot Roermond, per direct beschikbaar. Br.o.n.r. B-06058, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

SPORTIEF, VROUWELIJK EN ELEGANT. DAT IS ONZE MODE

Schrijnemakers-Willemsen

MODI

Hoofdstraat 65 Landgraaf Telefoon 045 - 32 46 36

Personeel gevraagd

Diversen personeel

Rij-instructeur/trice
Vraag onze gratis studiegids aan. ROC Heerlen, ☎ 045-224556 of 045-258398.

Fotobedrijf
in Limburg zoekt

free-lance vertegenwoordig(st)er

voor bezoek van scholen, instellingen e.d. voor actieve personen. Hoge (bij)verdiensite op basis van provisie mogelijk. Br.o.n.r. B-06038, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Het Limburgs Dagblad vraagt Bezorg(st)ers voor Kerkrade-West

Voor meer info over de aard van het werk, de duur van de bezorgroute en de hoogte van de verdiensten en extra's kunt u tijdens kantooruren even langskomen of bel J. Waltmans, Limburgs Dagblad, Markt 42, 6461 ED Kerkrade ☎ 045-452932.

C.V.-gasservice vraagt

c.v.-service-onderhoudsmonteur en aankomend monteur

Tel. 045-214991.

VIAPLAN BV. Uitgeverij van stadsplattegronden vraagt:

Vertegenwoordigers m/v
op free-lance basis voor de regio Limburg.
Ervaring met de verkoop van advertentieruimte vereist. Vooruitzicht op vast dienstverband. Uitstekende beloning. Voor meer informatie bel 03403-41101 (van 9.00 - 17.00).

Thuiswerk
(CAD-tekenwerk), goede verdienste, computer vereist. Invest. f 950,- excl. BTW voor programma. Bel SABOS: 055-427446.

Wilt U snel een vaste baan of een eigen rijschool? Dit kan na vijf maanden! Want dan kunt u het begerde Kaderschooldiploma bezitten. U kunt aan de slag als rij-instructeur, want er is vraag naar RIJ-INSTRUCTEURS m.v. Maar U mag ook zelfs zonder middenstandsdiplo-ma vrij een rijschool begin-nen. Binnenkort starten nieuwe dag-, avond- en za-terdagopleidingen in Am-sterdam, Rotterdam, Utrecht, Zwolle, Best en Maastricht. Meer informatie? Bel dan voor 21.00 uur voor een gra-tis uitvoerige studiegids. De Kaderschool: 04998-99425 of 043-259550.

BIJVERDIENSTEN tot f 6.000,- per jaar. Info: Postbus 141, 4660 AC Halsteren - NI.

Gevr. met spoed jongeman voor **TUINWERKZAAM-HEDEN** op zaterdag. Omg. Hulsberg. Tel. 04405-3590.

MEDEWERKERS gezocht met veel vrije tijd, full-of parttime. Tel. 00-49.241.531565.

Ten behoeve van ons jong enthousiaste team zoeken wij op zeer korte termijn **OPERATOR(S)** en hulp-operator(s) die van aanpak-weten en bereid zijn in (twee-) ploegendienst te werken in de verpakking-s-industrie t.b.v. voedingspro-ducten. Regio Kerkrade (Dentgenbach). Br.o.n.r. B-06060, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Geld verdienen met een goed product voor gewichts-beheersing wordt distribu-teur van HERBALIFE, we-reldwijd een succes. Train-ing mogelijk. Bel voor info 013-422992.

WIJ U NIJST als wij goed BIJ-VERDIENEN in verkoop van sieraden. Tel. 045-426061.

Gevr. **APPELPLUKKERS** m/v okt./nov. Tel. 00-32.41811205 na 18.00 uur.

(Herhaalde oproep). BV Ke-pu z.b. Ganzeweide 175, Heerlen, Centrum voor de horeca in food en non food is een gezonde en groeiende onderneming in Zuid-Lim-burg en zoekt met spoed een **ASSISTENTE** van 19 tot 23 jaar voor onze adeling non-food voor ca. 20 tot 30 uur per week op wisse-lende werkdagen. Wij bieden: een fijne werkplek met een aangepast salaris en vol-doende ontplooiingsmoge-lijkheden. Wij verwachten: u heeft de juiste vak-opleiding en een uitgesproken klant-vriendelijke opstelling. Van nature bent u opgewekt en stressbestendig. U heeft voldoende verkoopervaring van horeca-apparatuur en kennis van diverse software-programma's. Gelieve uit-sluitend schriftelijk te sollici-teren indien u overtuigd bent dat u voldoet aan onze ver-wachtingen. Richt uw sollici-tatie, voorzien van uw curri-culum vitae, voor 20 oktober 1994 aan: de Directie van bv Kepu z.b., t.a.v. de heer Alex v. Putten, Postbus 5222, 6401 GE Heerlen.

Bouwvak personeel

Ijzervlechtersbedrijf J. Hellenbrand vraagt MET SPOED **ijzervlechters, leerling ijzer-vlechters, knippers en buigers**

Zonder enige ervaring onnodig te solliciteren. Telefonische afspraak na 18.00 uur: 045-254058.

Firma Rodico vraagt voor direct:

metselaars en betontimmerlieden

voor grensstreek en Keulen

+ IJZERVLECHTERS voor Berlijn.

Goede betalingen en sociale voorz. ☎ 045-231793.

Aannemersbedrijf Slokker & Vos

Huizen - Maastricht

vraagt met spoed voor diverse projecten in Duitsland

Betontimmerlieden & aftimmerlieden

Tel. soll. 02152-68080, vragen naar dhr. N.J.M. Vossen.

Bunij bouwbedrijf b.v. vraagt met spoed voor werk in Duitsland colones ervaren **METSELAARS** en betoni-timmerlieden. Hoog loon en goede sociale voorzieningen. Telefoon 045-217358.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Install.bedr. P.Cloodt vraagt voor direct **LOODGIETERS** en leert. loodgieters. Betel 112 6422PB Heerlen. Tel. 045-421941.

METSELAARS gevraagd voor werk in Nederland en Duitsland. Nederl. verzekerd. Bouwbedrijf Nivelestein, na 18.00 uur: telef. 045-455763.

Technisch personeel

Van Daal-Dieteren Groep
vraagt voor diverse projecten in het gehele land

Constructiemonteurs en voorlieden

voor het monteren van staalconstructies en

Transporteurs

voor montage met lieren en takels.

Een week van huis moet geen probleem zijn. Ervaring is noodzakelijk.

Verder hebben wij plaatsingsmogelijkheden voor

1e fitters, constructiebankwerkers, bankwerkers en gecertificeerde lassers

Bellen tijd. kant.uren maand. t/m vrijd. van 8.00-17.00 uur

Roosteren, 04499-3182.

Onze onderneming biedt plaatsingsmogelijkheden voor

energieke magazijn/winkelbeheerder

Functie-eisen:

- vereiste vakopleiding en praktijkervaring.
- goede materiaten kennis.
- initiatief en goede contactuele eigenschappen.

Bent U geïnteresseerd bel dan tijdens kantooruren: Installatiebedrijf A. Ploem & Zn, Gruppellostraat 31-33 Kerkrade. Tel. 045-452841.

Wij zoeken op korte termijn **MONTEUR** i.b.v. innova-tieën tevens dipl. 1e auto-electricien. Invoem of bezig m. opleiding. Liefst met V.A. G.-ervaring. Autosport Brouns BV, Schelsberg 175, Heerlen, ☎ 045-725507.

Huishoudelijk personeel/Oppas

Lieve **OPPAS** voor onze kinderen (10 maanden en 3 jr.) voor 3 dagen p.w. ge-zocht. Liefst in Brunssum. Telefoon 045-256902.

Huish. HULP gev. voor 1 à 2 ochtenden p.w.k. List. mid-delb. lftd. Dicht bij TV-toren. Br.o.n.r. B-06045 L.D., Postbus 2610, 6401 DC Hrl.

Gevr. **OPPAS** van 16.30 tot plm. 18.00 uur + enkele uren h.h. werk, omg. Brunssum. Br.o.n.r. B-06057, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Horeca pers.

Spoeid FRITUREHULP met erv. (vr.) gev. Vaste baan. Tel. 045-323171.

Gevr. **DISC-JOCKEY** met ervaring voor bekende dis-cotheek in Oostelijke Mijn-streek. Tel. 045-312510.

Kantoorpers.

Gevr. **TELEFONISTE** met administratieve ervaring, voor zaterdags. Pers. mel-den: Taxi Brunn, Maas-tichterstr. 155, Brunssum.

Een **PICCOLO** in het Lim-burgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel: 045-719966.

Chauffeurs

Taxi Jos Kolker zoekt nog enkele nette part-time **CHAUFFEURS** voor week-end (nachtl). Soll. na tel. af-spraak, ☎ 045-464545.

Nette CHAUFFEURS ge-vraagd. Tel. afspraak tussen 9.00-17.00 uur 045-424242.

Medisch pers.

Gevr. **FYSIOTHERAPEUT**-(E) voor praktijk in München gladbach. Tel. 00-49.216178908.

Gevr: full-time **FYSIOTHE-RAPEUT** m/v voor praktijk in regio Aken. Vereist: ervaring in Duitsland en goede ken-nis van de Duitse taal. Ini.: Paul Geraedts, 045-718620.

Gezocht **FYSIOTHERA-PEUTE**(E) plm. 15 uur per week. Krankengymnastik-praxis Hoefelsoll Linnich (BRD) ☎ 00-4924624156.

Met een **PICCOLO** in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Houtversnipperaars/compostmachines

Bio 60 v. hout tot 0,6 cm met 3 pk electromotor f 1.390,-; met 4 pk benzienmotor f 1.520,-; Bio 100 v. hout tot 0,8 cm. m. 8 pk benzienmotor f 3.345,-; atakkas aangedreven f 2.705,-.

Lozeman tuinmachines Lottum bv

Markt 14, Lottum. Tel. 04763-2341.

LUCHT-HEATER, gasgest. Alm. 90x80x90 (hangend mod.). Voor ruimtes tot 800 kub. v.g.a.n. Fr. f 1.200,-. 045-314090/327777.

Diesel/PETROLEUMTANK, compl.voor op aanhangen of pick-up. inh. 2.000 liter. Hil-leshagerweg 57, Mechelen.

Te k. **HOLDER** 25 PK. Zetor 35 PK, accu stapelaar, zelfrijd., 2 Kippers, zelfrijd. Tel. 04493-1919, alleen zondag.

Te k. Westfalia 2-paards TRAILER, bwj. 89, veel ex-tra's. Dassen, Kerkrade, ☎ 045-455088.

Uitzendbureaus

Adia personeelsdiensten
heeft per direct werk voor m/v

schoonmaakster

Voor een bedrijf aan de buitenkant van Heerlen. De werkzaamheden bestaan uit het 2 x per dag schoon-maken van onder meer de kantine en kleedruimtes. De werkdagen liggen tussen 07.00 tot 09.00 uur en 19.30 tot 20.30 uur, op zaterdag alleen 's ochtends. Deze baan is voor 6 dagen per week. Wij zoeken een kandidaat met ervaring en die in het bezit is van eigen vervoer. Er wordt een goed salaris geboden en de reiskosten worden vergoed.

Interesse? Neem dan maandag a.s. vanaf 8.30 uur contact op met Lynda Lemmens van onze vestiging in Heerlen, Dr. Poelsstraat 16, 045-713120 of met de dichtstbijzijnde vestiging.

Hoensbroek, Kouvenderstraat 81, 045-231680
Kerkrade, Hooftstraat 39a, 045-463700.

ADIA
PERSONEELSDIENSTE:

INTERZEND vraagt pijpfit- ters, machine- en constr. bankwerkers. ☎ 043-622582, b.g.g. 045-751420.

Van maandag t/m vrijdag, van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw **PICCOLO** telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

prachtige omgeving, ruime **PAARDEBOXEN** incl. gebr. v. mooie buiten- en binnenbak. Tel. 045-232536 of 245610, Kersboomkens-weg 66, Wijnandsrade.

Te koop elke zaterdag vers gewassen **VOERWORT-LEN**. Echtersstraat 41, Echt. Telefoon 04754-84282.

Te k. plm. 2850 **KERSTBO-MEN**: Picea Abies/Picea Omorica's. ☎ 04760-73224.

Te koop **KERSTBOMEN**, Omorica, alle maten, tot ruim 2½ mtr. ☎ 04765-2747.

Wat **VERKOPEN?** Advr-teer via: 045-719966.

Bedrijven/Transacties

Ter overname gevraagd

lunchroom en/of brood-gebakzk.

Op A1 lokatie van een druk centrum in de Zd. Limburg. Ander geschikt pand ook bespreekbaar plm. 150 m2. Financiële middelen aanwezig. Jomas bv, Postbus 366, 6430 AJ Hoensbroek. 04492-6091.

Val op tussen uw collega's.

Buitenverlichting.

Bomen - Gevels - enz.

Opening - Kerst - Jubileum - Feest en ander Festiviteiten. Pakketlevering of volledig gemonteerd. Bel of fax 040-842666.

INTERNATIONAAL DESIGN

op de Woonboulevard in Heerlen!

B&B Italia - Interlücke - deSede - Montis - Leolux - Cassina - Molteni - Rolf Benz - Arflex - Artifort - Gelderland - Cappellini - Pastoe - Arco - Metaform - Hennie de Jong - Kartell - Rosenthal - Durler - Ligne Roset - Sahco Hesslein - Ghyczy - Ploeg - Flos - Artemide - Young - Möller Design - Danskina - Frighetto - Jori - Zanotta - Tecta - Vitra - Team by Wellis - Label - Bellato - Brühl & Sippold - Wittmann - Felice Rossi - Alessi - Castellijn - Minotti.

In de Cramer 188 - Woonboulevard Heerlen Telefoon 045 - 754200

Openingstijden: Maandag 13.00 - 18.00 uur. Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur. Za. 9.30 - 17.00 uur. Donderdag koopavond.

Ex-belastingcontroleur zoekt samenwerking met of overname van een

administratie-/belasting-advieskantoor

Br.o.n.r. B-06064, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Te huur **GEVRAAGD**, cafe-taria/riture. Br.o.n.r. B-06063, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.

Winkel & Kantoor

Kantoormeubelen

TEGEN FABRIEKSPRIJZEN

NIEUW: grote partijen kantoor- en directie-meubelen van zeer hoge kwaliteit en tegen zeer scherpe prijzen o.a. brandkasten, dossierkasten, tekentafels, flip-overs, white-borden enz. enz.

NERGENS GOEDKOPER !!!

Inruil inventaris, palletstelling, magazijnstelling, burokasten, burostoelen, buro's enz. enz. Alles tegen kostprijs.

ALLES UIT VOORRAAD !!!

Voor de goedkoopste met de meeste service naar de grootste van Zuid-Nederland: Rockmart **KANTOORMEUBELN**, Kissel 46a, Heerlen ☎ 045-723142, geopend: ma. t/m vr. 09.00-18.00 uur, za. 10.00-16.00 uur.

Te koop **Hovuma PALLET-TELLING**, in prima staat, staanders 365x90 f 95,-, p.st., 465x90 f 115,-, p.st., legbakken 270x10 cm f 32,50 p.st. Rockmart, Kissel 46, Heerlen. Tel. 045-723142.

Te koop nieuwe stalen of houten magazijn- of **AR-CHIEFSTELLING** in alle af-metingen verkrijgbaar. Di-rect uit voorraad leverbaar, zeer lage prijs bv 200x100x30 5-legborden f 125,-, p.mtr. Rockmart, Kissel 46a, Heerlen. Tel. 045-723142.

Van maandag t/m vrijdag van 8.30 tot 17.00 uur, kunt u uw **PICCOLO** telefonisch opgeven. Tel. 045-719966.

Te k. 2½ jr. Arab. volbloed **MERRIE**, bruin/schimmel, super beweging, zadelmak, 2½ jr. Palomino ruin, D-maat, zadelmak, 1½ jr. Hengst, v. Clendale, v.v. Nimmerdor. Alle drie met goede pap. Tel. 045-233095 / 219175.

Te koop **LOOFKLAPPERS** 2 en 4 rijig; 1 Hofstee boxen-vuller; 1 Lango sorteerma-chine, 4 maten, cap. 4 ton p. u.; Schouten bunkersorteer-install., cap. 6 ton p.u. in-houd bunker 20 ton, H. Ne-ven b.v. Bunde. 043-641234.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Te k. 2½ jr. Arab. volbloed **MERRIE**, bruin/schimmel, super beweging, zadelmak, 2½ jr. Palomino ruin, D-maat, zadelmak, 1½ jr. Hengst, v. Clendale, v.v. Nimmerdor. Alle drie met goede pap. Tel. 045-233095 / 219175.

Te koop **LOOFKLAPPERS** 2 en 4 rijig; 1 Hofstee boxen-vuller; 1 Lango sorteerma-chine, 4 maten, cap. 4 ton p. u.; Schouten bunkersorteer-install., cap. 6 ton p.u. in-houd bunker 20 ton, H. Ne-ven b.v. Bunde. 043-641234.

ONDERDELENBANK. Tel. 04493-2715.

Bedrijven/Transacties

Ter overname gevraagd

lunchroom en/of brood-gebakzk.

Op A1 lokatie van een druk centrum in de Zd. Limburg. Ander geschikt pand ook bespreekbaar plm. 150 m2. Financiële middelen aanwezig. Jomas bv, Postbus 366, 6430 AJ Hoensbroek. 04492-6091.

Val op tussen uw collega's.

Buitenverlichting.

Bomen - Gevels - enz.

Opening - Kerst - Jubileum - Feest en ander Festiviteiten. Pakketlevering of volledig gemonteerd. Bel of fax 040-842666.

prachtige omgeving, ruime **PAARDEBOXEN** incl. gebr. v. mooie buiten- en binnenbak. Tel. 045-232536 of 245610, Kersboomkens-weg 66, Wijnandsrade.

Te koop elke zaterdag vers gewassen **VOERWORT-LEN**. Echtersstraat 41, Echt. Telefoon 04754-84282.

Te k. plm. 2850 **KERSTBO-MEN**: Picea Abies/Picea Omorica's. ☎ 04760-73224.

Te koop **KERSTBOMEN**, Omorica, alle maten, tot ruim 2½ mtr. ☎ 04765-2747.

Wat **VERKOPEN?** Advr-teer via: 045-719966.

Proficiat!

Proficiat!

Oma Schouren, 75 jaar. Kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen.

Proficiat (O)ma!

met uw 90ste verjaardag

Ome Dick van Ham ziet vandaag

Abraham

Proficiat je nichtje Denise

Aanbieding Kantoorstoelen

vb. Rock II Za f 165,-. Armleegers f 50,-. Steeds 5000 stuks op voor-raad, tegen fabrieksprijzen

Rockmart

kantoormeubelen, Kissel 46a, Heerlen.

Huishoudelijke artikelen

Proficiat Mebe

Op Beersdal geboren Heerlerhei 70 gew. Kinderen, kleinkind-achterkleinkind

Onze Yui

BBE chert fte sge chig i, o vels et t or. he

gaat trouwen Tot straks!!

TV/Video

KLEUREN TV grote ring vanaf f 65,-. Hdu van Voorst, Ganzeweide v. Heerlerheide. ☎ 045-233000.

Goede **KLEUREN-TV** set gar., grote sort. v.a. uitf. TV-occasioncentrum. du meer dan 30 jaar. Gtzaa kerkweg 25, Heerlen m 045-724760.

Kleuren TV's 12-16 m. z f 60,- met alst. beste f 125,-, met txt v.a. lile o.a. Philips/Blaupunk op dio/TV FRANK BV. Is v 33 H. Heide. ☎ 045-2136er

Kerstmis

Te koop partij KERH MEN groot en klein t. va Per du leu trui. m d nt. ni

Massale magazijnverkoop van duizenden apparaten. In de Witte Hal

Met volledige garantie en service!

Koelen-vriezen-wassen-hilf-stereo-kleuren TV-video's waar nieuwe, licht-beschadigde of overjarige apparaten de Horn-winkels worden verzameld en verkocht tot liefst 60% korting

60% korting

OP = OP. Slechts enkele stuk

Hier enkele voorbeelden uit onze duizenden koopjes:

BLUE AIR DIEPVRIES

CF 120, ruime inhoud van 120 liter bruto, energiezuinig, snelvriesvak, inclusief mandje. GEEN f 698,- OF f 399,-, MAAR:

f 299,-

BAUKNECHT KOEL-/VRIESKAST

PCC 3132, automatische ontdooing, 3 sterren vriesv. snelvriesschakelaar, verstelbare rekken in koeling, ruime inhoud van 300 liter. GEEN f 1.599,- OF f 1.199,-, MAAR:

f 799,-

AEG WASAUTOMAAT

LAV.610, volautomaat met 800 toeren centrifuge, kleine wasjes, energie spaarprogramma, RVS trommel, 5 kg. inhoud. GEEN f 1.599,- OF f 1.199,-, MAAR:

f 899,-

ZANKER MAGNETRON

MWV 1270, 34 liter inhoud, 700 watt vermogen, digitale instelling, bruineringsgrill, aparte ontdoostand-combinatie magnetron. GEEN f 999,- OF f 699,-, MAAR:

f 399,-

SONY PORTABLE KTV

KVM 1430, KTV met afstandsbediening, 99 kanalen, 40 voorkeuzezenders, Triniton beeldbuis, automatische zenderzoeker. GEEN f 999,- OF f 699,-, MAAR:

f 499,-

SANSUI MIDISET

370/CD370, 2x 30 watt versterker, dubbel cassettedeck, digitale tuner met voorkeuzezenders, programmeerbare cd-speler, equalizer. GEEN f 1.149,- OF f 799,-, MAAR:

599,-

SONY COMPACT DISC SPELER

CDP 309, shuffle play, programmeerbaar, herhalingsfunctie, inclusief afstandsbediening. GEEN f 420,- OF f 399,-, MAAR:

f 279,-

GRUNDIG VIDEOREORDER

GV 240, hifi stereo recorder, afstandsbediening, 99 kanalen, 4 koppen, stilstaand beeld, programmeerbaar tot 1 maand vooruit. GEEN f 1.799,- OF f 1.299,-, MAAR:

f 999,- WITTE HAL

SITTARD, Bergerweg 51-53, telef. 046-518162. HEERLEN, Heerlerbaan 273, telef. 045-426842. MAASTRICHT, Scharnerweg 66-70, telef. 043-633162.

Zonnebank/hem

HORIZON hemels en bi's a.s. zaterdag stunt, perkt aantal licht besche- de 10-lamps zonneba-nen om enkele showen voordeel. Ook verhuur v n f 150,- voor 5 weken indruits in Sittard i over Aldi, kruising U broekenweg/Putstraat/Kol-bergenweg 5 (doodlo weg). info 046-516005.

Kapper/Cosm.

SCHOONHEIDS-massa-geped - stoelen, beurs Tel. 04923-66561.

Voor Piccolo's zie verder pagina 6

Te k. 2 WASMACHINES, 1x indet en 1x Edi E12, pr.n.o. t.k. telef. 045-221538.

Te koop Miele **WAS-MACHINE** f 350,-. Talmstr. 5, Heerlen.

Te k. **WASCOMBINATIE** Zanker Intimat de Luxe, i.z.g. st., pr.n.o.t.k. 04450-3350.

Reparaties

KOELKASTREPARATIE. Geen voorrijkosten en gar. Vroko 045-441566/461658.

TV/VIDEO reparatie. Zonder voorrijkosten. Gorgens. In-dustrieter. Abdisenbosch. Landgraaf. Tel. 045-314122.

DIEPVRIES- en koelkastre-paraties, zonder voorrijkos-ten ☎ 046-745230. Service binnen 24 uur met garantie.

bedsgenezers ontkent mishandeling van psychiatrisch patiënte

Betsy werd geholpen met steun pater Pio'

DOOR FRANK TIMMERS

TUBBERGEN – Het kleine boerderijtje ligt in het groen, half omringd door bomen, in de essen van Tubbergen. In de achtertuin staat een gekleurd Mariabeeld. In de hal huist gebroeders Pastors over de beschuldiging dat zij de psychiatrische patiënte Betsy uit Saasveld zou hebben mishandeld, onder andere door haar oren spits toe te knippen tot versoren. Betsy, al zeven jaar in de war, is nu opgenomen in het psychiatrisch ziekenhuis Helmerzijde in Enschede. Justitie onderzoekt deze zaak van mogelijke mishandeling waarvoor het in Tubbergen gonst van de geruchten.

Pastors laat haar rozenkrans van de vingers glijden en vraagt Pater Pio of het goed is met journalisten te praten. Pater Pio die de naam (wondtekens) van Jezus Christus had, is al zo'n dertig jaar in de wereld. Maar Trees heeft contact met en tijdens het gesprek is het duidelijk dat de pater die bepaalt wat er wel en welke niet bevestigd kunnen worden.

Het woonkamertje zitten verder twee Belgische priesters, de pastoren van de Berg en Kees die ooit in de Berg en Kees was in de zwakzinnigheid maar plots zijn huis verkocht. Trees volgde. Met z'n drieën vormde ze de stichting Pater Pio. De pastoren draagt op de zolder, die een kleine kamer is geworden, dagelijks de pastoren op. Trees adviseert mensen op de zolder van de ingevingen die ze van Pater Pio krijgt. Kees is medewerker in de breedste zin van het woord en tevens de penningmeester. Het drieluik leeft van het penningmeester van de pastoren en van de giften van bezoekers, soms wel veertig gulden per dag. Trees en Kees vertellen wat er met Betsy zou zijn gebeurd. Maar Pater Pio zegt dat de pastoren er pas iets mee mogen zeggen als Gerard er is, de echtgenoot van de patiënte Betsy. Op het moment van Trees komt Gerard middellijk.

Vanaf dat moment is Schrap een regelmatig bezoeker van Pater Pio, om de vinger aan de pols te houden. Eens, terwijl hij Kees en de pastoren uithoorde over mogelijke mishandelingen, streek Trees hem over het hoofd vanwege een mankement aan z'n arm. Schrap voelde een sterke warmte. Een paar dagen later kon hij vloeiende handtekeningen zetten zoals hij dat vanwege z'n handicap nooit had gekund. „Er is meer tussen hemel en aarde,” zegt Schrap. Maar z'n werkzaamheid ten opzichte van Betsy zou door deze ervaring niet zijn verminderd. Als hij voortzichthet aandrong op opname in Helmerzijde, wat hem toch het verstandigst leek, reageerde Betsy furieus en wreef ze wild met haar handen door het gezicht.

Oren
Kees vertelt dat Betsy bloemkooloren kreeg. Niet omdat ze werd geslagen of omdat eraan werd getrokken, maar vermoedelijk als ontwerpingsschijnsel van de vele medicamenten die ze had geslikt. Kees Betsy een woede-aanval, dan zwollen haar oren. Op een dag gleed ze in de badkamer uit en viel ze met haar hoofd op de rand van het bad. Het raakte lelijk beschadigd en moest in het ziekenhuis van Almelo worden ingeknipt om te kunnen worden gehecht. De oren zijn er altijd vreemd uit blijven zien. Kees kan zich voorstellen dat dat tot de veronderstelling heeft geleid dat Betsy's oren zijn geknipt tijdens een gebroederssessie.

Gratis afvalzakje voor automobilist

BERLIN – Het moet afgelopen zijn met de groeiende berg afval van de wegberm en op parkeer- en afvalplaatsen. Met dit doel start dinsdag een grote campagne van onder andere de ANWB en Rijkswaterstaat. Onder het motto 'Uit de auto? In de afvalzak' hopen de initiatiefnemers gebruikmakers te bewegen eerst na te denken voordat blikjes, papier of ander afval worden weggegooid. Bij wegrestaurants en bepaalde afvalstations zijn vanaf dinsdag afvalzakjes verkrijgbaar.

(ADVERTENTIE)

EUREGIONALE BOUWVAKBEURS

BOUW
WIECC

94

dinsdag t/m donderdag
van 12.00 - 22.00 uur.
vrijdag van
12.00 - 18.00 uur.

Voor ondernemers en
medewerkers in de bouw

Vanaf dinsdag 11 oktober t/m vrijdag 14 oktober

Meecc Maastricht

Oostenrijk naar de stembus

• Een treinreiziger op het station van Wenen passeert de verkiezingsborden van respectievelijk de sociaaldemocraat Vranitzky, de christen-democraat Busek en FPÖ-baas Haider.

Van onze redactie buitenland

WENEN – De Oostenrijkers gaan morgen naar de stembus om een nieuwe regering te kiezen. De winnaars zullen de Alpenrepubliek de Europese Unie moeten binnenlooden. Maar de geweldige veranderingen die daarmee gepaard zullen gaan, kwamen tijdens de verkiezingscampagne nauwelijks aan de orde. De campagne werd vooral bepaald door tirades tegen buitenlanders en corruptie. Dit door toedoen van de extreem-rechtse Jörg Haider van de FPÖ.

De sociaal-democraten van premier Franz Vranitzky vormen al acht jaar een coalitie met de christen-democratische Volkspartei van Erhard Busek. Deze twee partijen domineren al tijden het Oostenrijkse leven en zijn ook door hun handen met talloze maatschappelijke organisaties in allerlei schandalen verwickeld.

Beide partijen doen het slecht in de peilingen. Haider's FPÖ – praktisch de enige oppositie in het land – profiteert daarvan. Elke kwestie die Haider ter tafel brengt, veroorzaakt in het saai Oostenrijk een rel.

Ondanks het vuurwerk van Haider en de slechte resultaten zal de coalitie de verkiezingen waarschijnlijk wel overleven. Vranitzky kan rekenen op een derde termijn als bondskanselier. Wat morgen van meer belang lijkt, is het aantal stemmen dat Haider zal weten te halen. Slaagt hij erin een groot aantal van de 5,77 miljoen kiezers aan zich te binden, dan zal hij bij de volgende verkiezingen in 1998 een gooi doen naar het premierschap.

Haider heeft een campagne gevoerd waarin hij voortdurend de buitenlanders aanviel. Zijn boodschap: hogere werkloosheid en meer misdaad door de aanwezigheid van de vele allochtonen. Dat heeft nogal wat succes gehad onder arbeiders die voorheen op de socialistische stemmen. Maar ook conservatieven, die er genoeg van hebben dat de Volkspartei in de coalitie ondergeschikt is aan de socialistische, voelen zich aangetrokken tot Haider.

Foto: REUTERS

Buitenlanders speelden hoofdrol in campagne

Haider (44) wacht ondertussen af. „Als Busek en Vranitzky oude mannen zijn en op een bankje elkaar verhalen zitten te vertellen, zit ik nog steeds in de politiek.”

Volgens peilingen zullen de socialistische voor het eerst minder dan 40 procent van de stemmen krijgen en zal de Volkspartei op minder dan 30 procent uitkomen. De FPÖ van Haider zal naar verwachting meer dan 20 procent van de stemmen behalen, meer dan ooit tevoren. Het is bijna zeker dat de Groenen de kiesdrempel van vier procent halen, maar of het van de FPÖ afgescheiden Liberale Forum van Heide Schmidt dat zal halen, is onzeker.

joen kiezers aan zich te binden, dan zal hij bij de volgende verkiezingen in 1998 een gooi doen naar het premierschap.

Maar het grootste gevaar voor de Central Intelligence Agency komt nu van binnenuit. Het Amerikaanse Congres heeft een commissie ingesteld onder leiding van oud-minister van Defensie Les Aspin die de geheime dienst grondig moet gaan doorlichten. „De CIA heeft een opknappingsnodig,” zei de Republikeinse Senator Arlen Specter vorige week. Er zijn zelfs Congresleden die vinden dat de CIA maar beter helemaal kan verdwijnen, en dat de dienst zijn drie miljard dollar per jaar niet meer waard is. Die kritiek heeft minder te maken met het ontbreken van een

En erg effectief is de CIA ook niet altijd. In de Amerikaanse media werd vorige week eraan herinnerd dat de CIA het ineenstorten van de Sovjetunie niet had zien aankomen en de Iraakse invasie in Koeweit niet had voorspeld, en dat CIA-agenten niet eens in staat bleken om de handel en wandel van de Somaliëse rebellenleider generaal Aidid te volgen. De dienst richt zich ook nog steeds te veel op Rusland en de nu democratische landen in Oost-Europa, waar volgens kwade tongen nu zelfs meer geheim agenten zouden zitten dan tijdens de hele Koude Oorlog.

Matig drinken is goed

LONDEN – Onderzoek wijst uit: wie met mate drinkt, leeft langer. Britse artsen hebben gisteren de resultaten bekendgemaakt van één van de langdurigste studies die ooit zijn gedaan naar de effecten van alcohol op de gezondheid. Hun conclusie is dat mensen die gemiddeld één à twee glazen per dag consumeren, ouder worden dan zij die in het geheel niet drinken.

Maar meer is niet goed – degenen die drie tot vier glazen per dag drinken, lopen meer kans om te overlijden dan lichte drinkers.

Het verslag, dat is gepubliceerd in de British Medical Journal, bevestigt de uitkomst van veel onderzoeken die hebben aangetoond dat licht drinken (wat wordt gedefinieerd als 21 eenheden van 23 centiliter per week voor mannen en 14 eenheden voor vrouwen) een positief effect heeft.

In de afgelopen jaren zijn tientallen onderzoeken gepubliceerd die een positief verband laten zien tussen matige alcoholconsumptie en gezond zijn. De bekendste tonen aan dat de Fransen, ondanks hun hoge vetinname en relatief passieve levensstijl, minder vaak aan hartziekten overlijden dan inwoners van andere Westerse landen. Er is een verband gelegd met speciale ingrediënten van rode wijn, waar de Fransen omgeven dol op zijn. Een theorie wil dat die drank stoffen bevat die de ongewenste bloedstolsels tegengaat.

'Universiteit op weg naar catastrofe'

DOOR LOUIS BURGERS

DEN HAAG – Universiteiten en hogescholen zullen niet veel langer meer in staat zijn de kwaliteit van het onderwijs te garanderen. Door de snelle groei van het aantal studenten steunt het hoger onderwijs rechtstreeks af op een catastrofe. Dat proces wordt nog versterkt door de voortdurende vermindering van het geld dat de overheid in onderwijs wil steken.

Volgens onderwijsdeskundige professor dr. Frans van Vught zullen de universiteiten en hogescholen steeds minder in staat zijn hun studenten goed onderwijs te geven. De kwantiteit wint het van de kwaliteit, vreest Van Vught. Hij sprak gisteren op een bijeenkomst van het Centrum voor Studies van het Hoger Onderwijsbeleid (CSHOB) in Enschede, waarvan hij directeur is. Zijn doembeeld geldt overigens niet alleen voor Nederland. In alle Westerse landen botsen de wens om een goede kwaliteit van de studie vast te houden, met de massaliteit van het huidige onderwijs. Steeds meer studenten zullen studeren met hulp van steeds minder stafleden. Dat maakt aantasting van de kwaliteit van het hoger onderwijs onvermijdelijk.

Van Vught ziet eigenlijk maar één oplossing, die overigens steeds meer steun krijgt. Zijn remedie is even simpel als, naar het lijkt, doeltreffend. Hij bepleit een strenge selectie van studenten door een beperkt aantal studieplaatsen beschikbaar te stellen. Tegelijkertijd streeft hij naar een enorme verhoging van de kosten die de student zelf moet dragen.

Er moet een fundamentele herbezinning komen op het functioneren van het hoger onderwijs, aldus de bestuurskundige. Er moet meer gebruik gemaakt worden van de werking van de markt. Voor de gewenste hoge kwaliteit van het onderwijs moet de gebruiker bereid zijn veel geld te betalen.

Het is een discussie die al geruime tijd wordt gevoerd in onderwijskringen, maar die een nieuwe impuls kreeg door de opstelling van het kabinet. In het regeerakkoord wordt immers ook geconstateerd dat te veel studenten een te lange tijd op de universiteit doorbrengen. Het hoger onderwijs moet meer selectief en meer gedifferentieerd worden, aldus het kabinet.

Waarschuwing

Voor verschillende instellingen van hoger onderwijs vormen deze zinnen een waarschuwing; zij zijn inmiddels zelf begonnen met het verbeteren van de kwaliteit van hun onderwijs. Dat geldt voor hbo-scholen, die massaal gebruikmaken van de mogelijkheid slecht presterende studenten verdere toegang tot de studie te weigeren.

China neemt opnieuw kernproef

PEKING – China heeft gisteren opnieuw een kernproef uitgevoerd, de 41ste sinds 1964. De vorige proef werd genomen op 10 juni. Een woordvoerder van het ministerie van Buitenlandse Zaken in Peking weigerde iets te zeggen over de kracht. Het Australische Seismologisch Centrum in Canberra registreerde om 4.25 uur (Nederlandse tijd) een explosie van 40 tot 150 kiloton met een schok van 6,1 tot 6,3 op de schaal van Richter.

Australië sprak gisteren onmiddellijk een veroordeling uit. Het land liet weten het diep te betreuren dat China zich nog steeds niets aantrekt van het internationale verzet tegen kernproeven.

Andere landen die beschikken over kernwapens, de VS, Frankrijk en Groot-Brittannië, nemen voorlopig een stop op kernproeven in acht. Eerder dit jaar begonnen onderhandelingen om tot een verdrag voor een algehele stop van proeven te komen.

(ADVERTENTIE)

Bij ons zijn de beste merken thuis

Nu het weer vroeg donker wordt is de kwaliteit van verlichting extra belangrijk!

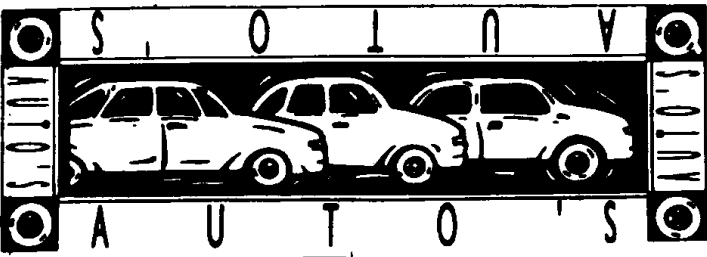
Speciaal afgestemd op de eisen van deze tijd is onze nieuwe herfstcollectie.

Uw Partner voor een deskundig lichtadvies

Kurnig

Zicht Op Licht

Dr. Poelsstraat 19, Heerlen 045-716757

Opel

Opel MANTA GSi 2.0, b.wj. '83, Autobedrijf Ad van Neer, Heerlen. 045-416023.

KADETT station 1.3i, '90, 3-drs., met rijbare schade, f. 5.750,-. Tel. 045-312044.

CORSA 1.2 S Hatchback, '84, bijz. mooi, nwe. APK f. 3.950,-. Tel. 045-424128.

KADETT 1.3 S stationcar, '86, met APK, bijz. mooi, f. 5.950,-. Tel. 045-424128.

Zien is kopen! Opel KADETT 17 D, b.wj. '89, 5-drs., station, rood, trekh., v.p.r. f. 12.000,-. Tel. 045-215234.

Te koop Opel KADETT 1.6 S, 3-drs. i.g.st. b.wj. '87, grijsmet, APK 8-95, met koopstolen. Telefoon. 045-224294.

Opel Kadett GSi 2.0 L, b.wj. '87, alu. velgen, schuif/kanthekdak, f. 11.750,-. Telefoon: 04404-2400.

Opel KADETT Caravan 1.7 diesel, f. 13.500,-. Bovag Leijenaar, Rdr. Hoensbroek. 151, Hoensbroek.

VECTRA 1.6 GLI model '93, Bovag Leijenaar, Rdr. Hoensbroek. 151, Hoensbroek.

Peugeot

Te k. PEUGEOT 205 1.3, b.wj. '85, kleur wit, APK, f. 4.000,-. Tel. 045-217226.

PEUGEOT 205 autom. 1.6 CL '86, f. 11.500,-. In uitst. staat. 046-521411.

PEUGEOT 405 Break GRD 1.9 '89, i.z.g.st., v.p.r. f. 17.000,-. Tel. 046-330102.

Te koop PEUGEOT 205, bouwjaar '88. Tel. 045-243317.

Te koop PEUGEOT 205 GTI 1.9 b.wj. '87, v.p.r. f. 9.750,-. Tel. 04454-66331.

PEUGEOT 205 XE 1.1, '88, 75.000 km, in prima staat, pr. f. 8.300,-. Tel. 046-580510.

PEUGEOT 205 1.1, 3-drs., perfst., div. extra's, APK 9-95, f. 5.950,-. 04499-5557.

Te koop PEUGEOT 205 GTI, id. rood, in nw.st., b.wj. '87, inv. mog. Broekstr. '88, Schinveld. Tel. 045-256486.

405 1.9 SPI alle extra's, 42.000 km, nw.st., '90, f. 19.500,-. A.L.S. 046-338474.

PEUGEOT 405 GLI '90, zwartmet., LPG, 119.000 km, 6 maanden garantie, iedere keer. toegestaan, pr. f. 15.500,-. Inv. mog. Tel. 04408-2368.

PEUGEOT type 205 Accent, '87, rood, bijz. mooi, f. 5.950,-. Tel. 045-424128.

Te koop 205 GTI 1.6, model '85, id. antraciet, pr.n.o.t.k. Tel. 04756-1402.

PEUGEOT 405 SFI 1.9, b.wj. 8-89, alle extra's, gr.met., APK 3-95, 57.000 km. radio-cass., inv.st. pr.n.o.t.k. Tel. 04454-62086.

PEUGEOT 309 XLD diesel, b.wj. '91, 2-drs. 97.500 km, pr. f. 15.500,-. 046-372820.

Pontiac

Te koop PONTIAC Transpor- van 23 inj. 16 V, 180 PK, alle extra's w.o.: airco, ABS, airbag, stereo, elektr. ramen, c.v., alarm, 3.000 km, 2 mnd. jong, '94, Pontiac Transpor 3.8 '94, 46.000 km. Auto. Ga- rant, Schelsberg 128, Heer- len. Tel.: 045-725588 (hs. Hendrika en Bristol).

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

RENAULT
DEALER

Autobedrijf Kerres
Kerkrade. Tel. 045-45 24 24.
Heerlen. Tel. 045-23 09 99.

Auto Bex Sittard
Tunnelstraat 2A
Tel. 046-51 96 64.

Te k. RENAULT 19 Chama- de 1.7, b.wj. '91, 4-deurs, i.z. g.st., t.e.a.b. f. 0498-54974.

Te k. RENAULT 5, t.e.a.b. donkerblauw, b.wj. '82, APK 10-95. Tel. 046-519461.

Renault R19 TXE, b.wj. '90, Jos BOGMAN Beek A1 Centrum bij Makado Weth. Sangersstr. 7. Tel. 046-376543.

RENAULT 21 Nevada GTS, '87, Bovag Leijenaar, Ridder Hoensstr. 151, Hoensbroek.

Te k. RENAULT 9 TL Broad- way, i.z.g.st., zeer mooi, goed onderhouden, b.wj. '86, ANWB gek., APK juli '95, v.p.r. f. 4.250,-. 045-418027.

R5 GTL, get. glas, 5-bak, recent gr. beurt, goed on- derh., id. lichtblauwmet., APK 5-95, in nw.st., pr. f. 4.450,-. Tel. 045-742815.

Te koop RENAULT 5, b.wj. dec. '82, APK gekend, wit, pr.n.o.t.k. Tel. 04452-5442.

Rover

Te koop ROVER 216 S, bouwjaar '89. Tel. 045-243317.

PEUGEOT 205 XE 1.1, '88, 75.000 km, in prima staat, pr. f. 8.300,-. Tel. 046-580510.

PEUGEOT 205 1.1, 3-drs., perfst., div. extra's, APK 9-95, f. 5.950,-. 04499-5557.

Te koop PEUGEOT 205 GTI, id. rood, in nw.st., b.wj. '87, inv. mog. Broekstr. '88, Schinveld. Tel. 045-256486.

405 1.9 SPI alle extra's, 42.000 km, nw.st., '90, f. 19.500,-. A.L.S. 046-338474.

PEUGEOT 405 GLI '90, zwartmet., LPG, 119.000 km, 6 maanden garantie, iedere keer. toegestaan, pr. f. 15.500,-. Inv. mog. Tel. 04408-2368.

PEUGEOT type 205 Accent, '87, rood, bijz. mooi, f. 5.950,-. Tel. 045-424128.

Te koop 205 GTI 1.6, model '85, id. antraciet, pr.n.o.t.k. Tel. 04756-1402.

PEUGEOT 405 SFI 1.9, b.wj. 8-89, alle extra's, gr.met., APK 3-95, 57.000 km. radio-cass., inv.st. pr.n.o.t.k. Tel. 04454-62086.

PEUGEOT 309 XLD diesel, b.wj. '91, 2-drs. 97.500 km, pr. f. 15.500,-. 046-372820.

SEAT
Volkswagen Groep

Autosport Brouns BV
Schelsberg 175, Heerlen
Tel. 045-72 55 07.

Te koop SEAT MARBELLA, b.wj. '90, i.z.g.st., rood, pr.n.o. t.k. Tel. 045-257813.

SEAT Ibiza b.wj. '86, i.z.g.st., v.p.r. f. 4.000,-. Tel. 045-420034.

Te k. SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Te koop SEAT Ibiza 1.5i GLX b.wj. 12-91, 32.000 km, in zelfde id., electr. ramen, centr. vergr., sunroof, ramen geogr., v.p.r. f. 10.600,-. Zeswegenlaan 48 Heerlen.

MARABELLA black '91, 23.000 km; Marbella '88 en '89, rood en wit, nwe. APK, Kessel 42, Heerlen.

TOLEDO 2.0i Sport, rood, schuifd., ABS, stuurbekr. alu. velg. 30.000 km, '93, Ibiza 1.2 GL, rood, 15.000 km, 3-drs. '93, Ibiza 1.2 GL '92, Ibiza 1.2 GL zwart '90 f. 9.500,-. Kessel 42, Heerlen.

Wat kan een dagje Sijben toch een leuke ideeën opleveren!

SieMatic op de 1ste etage in Design-toren **GE-TOP WOONTEXTIEL** op de 1ste etage afdeling eiken

Interlûbke - B&B Italia - deSede - Montis - Leolux - Cassina - Behr - Molteni - Rolf Benz - Arflex - Artifort - Gelderland - Cappellini - Pastoe - Castellijn - Arco - Metaform - Hennie de Jong - Kartell - Rosenthal - Durlet - Banz Bord - Ligne Roset - Grange - Bielefelder - JAB - Heldense - Sahco Hesslein - Swissflex - Alessi - Koekoek - Ghyczy - Gasparucci - Ploeg - SieMatic - van Besouw - Flos - Artemide - Excluviv - Svexed - Harvink - Lattotex - Young - Minotti - Bench - Möller Design - Jori - Gallina - Frighetto - Danskina - Tecta - Vitra - Label - Team by Welis - Jaguar - Treca de Paris - Bellato - Brühl & Sippold - Wittmann - Hülsta - Rohé - Felice Rossi.

Maasnielderweg 33, Roermond. Telefoon: 04750 - 16141.
Openingstijden: Maandag 13.00 - 18.00 uur. Di. t/m vr. 9.00 - 18.00 uur. Za. 9.30 - 17.00 uur. Donderdag koopavond.

Wooncenter

SUZUKI
DEALER

Suzuki HLM
officieel dealer
Rijksweg Zuid 212, Sittard
Tel. 046-52 12 15.

SUZUKI Swift Sedan 1.6 GLX, 16 V, b.wj. '91, i.z.g.st., v.p.r. f. 19.500,-. Telefoon 04492-5013.

Suzuki Swift 1.3 Sedan autom. '90, Suzuki Swift 1.0 GLI 5-drs '88, Suzuki Swift 3-drs '89, Suzuki Alto 3-drs GLX Fortissimo '91, Autobedrijf BODELIER f. 045-441721.

Suzuki JEEP cabriolet b.wj. '84, i.z.g.st. pr. f. 5.900,-. Akersstr. 81, Heerlen. Tel. 045-719900/740101.

Te k. Talbot SOLARA 1.6 GLS, b.wj. '81, APK 29-95, v.p.r. f. 750,-. 045-412147.

Talbot

Te k. Talbot SOLARA 1.6 GLS, b.wj. '81, APK 29-95, v.p.r. f. 750,-. 045-412147.

Toyota

Te k. Toyota CARINA E 1.6 XLI 16V sedan, nw. model '93, 1e eig., met onderh. boekjes, zeldzaam mooi, f. 21.500,-. 043-254462.

CAMRY 2.2i 16V d.groenmet., get. glas, stuurbekr. enz., '92, f. 26.500,-. A.L.S. 046-338474.

STARLET 1.3 Si rood, elec. ramen, sportv., enz., 30.000 km, '92, f. 20.900,-. A.L.S. 046-338474.

CELICA Liftback 1.6 ST b.wj. '88, Bovag Leijenaar, Rdr. Hoensstr. 151, Hoensbroek.

Triumph Spitfire MK 4, b.wj. '73, compl. in onderde- len, f. 2.850,-. Tel. 045-257898.

Volkswagen SCIROCCO 1.8i GTX, 5-gang, b.wj. '86, 910 kg, f. 7.950,-. 045-218922.

Te koop VW PASSAT 5-drs, type '84, LPG, APK 8-95, f. 2.200,-. Tel. 045-317675.

PASSAT 2.0i GL 16V sta- tioncar, stuurbekr., airco, groenmet., roofrack enz. '91, f. 34.500,-. A.L.S. 046-338474.

Te koop Toyota COROLLA LX, b.wj. '86, 4-drs., z.g.a.n. Tel. 04404-2400.

Te koop TOYOTA MR II 2.0 GTI, pr.n.o.t.k. Tel. 046-758214, na 17.00 uur.

Toyota COROLLA 1.3 SR, 12V, b.wj. '85, 115.000 km, lichtmet. velgen, sportief, an- traciet, APK 8-95, i.z.g.st.,

mont
uit

● Tonnen

De verzekeringsmaatschappij Centraal Beheer gaat volgend jaar het eigen risico voor gemeenten bij verzekeringen tegen wettelijke aansprakelijkheid verviervoudigen. Veruit de meeste gemeenten zijn verzekerd bij dit bedrijf. De verhoging kost de gemiddelde gemeente enkele tonnen per jaar. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) meent dat de verhoging te fors is en laat het er niet bij zitten.

● **Holec**
Het aantal gedwongen ontslagen bij het elektrotechnisch concern Holec blijft beperkt tot 49. Dat is 31 minder dan de maximaal 80 waar de onderneming vanuit ging. Door de reorganisatie bij Holec verdwijnen in totaal 159 arbeidsplaatsen.

De Japanse regering wil de komende tien jaar 630 biljoen yen (10,9 biljoen gulden) uitgeven aan grote infrastructurele werken. De regering in Tokio hoopt daarmee twee vliegen in één klap te slaan: het leven van de steeds ouder wordende bevolking veraangenamen en de binnenlandse vraag aanzwengelen.

● Derivaten

De grote Nederlandse banken ABN Amro, ING Bank en Rabobank gaan fors investeren in uitbreiding van de handel in derivaten (afgeleide producten

strumenten als aandelen en termijn- en valutacontracten). ABN Amro, vanuit de grootste marktpartij op dit terrein, wil de komende vijf jaar het aantal derivatenhandelaren verdubbelen tot 200.

Op de collectieve lasten kan twee miljard worden bespaard door een doelmatiger uitvoering van de sociale zekerheid, vooral van de werknemersverzekeringen wao, ww en Ziekte- en Invaliditeitswet II. De

perkamp van de Industriebond
FNV zei dat gisterochtend op
een ledenvergadering in Alk-
maar.

**UW maximale
lening?**
FDC
hypotheekadviseurs

**Bel 045 - 224241
043 - 252010**

OPTIDEURS			
serie	ommet	v.k.	a.k.
25 1/4			
30 1/2			
38 1/4			

[illegible]

hinter	p okt	85,00	311	1.900	2,00
hant	p okt	75,00	297	3.300	2,50
hong	p jan	75,00	332	300	5,00
hien	p okt	65,00	397	1.300	1,50
hopt	p okt	50,00	512	1.800	2,50
huit	p okt	60,00	358	500	4,50
huit	p jan	50,00	1575	2.300	2,00
huh	p nov	60,00	300	1.700	1,50
huh	c feb	55,00	2003	1.700	1,70
olie	c okt	190,00	548	1.800	1,20
olie	p okt	190,00	270	5,50	3,00
phai	c okt	55,00	394	0,30	0,30
phai	p okt	55,00	390	3,00a	3,00
phai	p jan	50,00	300	1,90	1,90
unil	p okt	55,00	319	4,00b	4,00
unil	p okt	185,00	291	2,50	1,70
unil	c jan	185,00	257	1,70	1,20
unil	p okt	190,00	271	1,20	1,20
unil	p jan	190,00	620	5,00	5,50

Goud onbewerkt 21.400-32.000, vorge
21.400-32.000, bewerkt 23.000 later,
vorge 23.000 later.

Zilver onbewerkt 275-345, vorge 273-345,
bewerkt 390 later, vorge 390 later.

sweten	g-beden+ez.dit.
b-beden	b-beden+ez.dit.
c-est-clain	b-beden+ez.dit.
d-est-clain	b-beden+ez.dit.
e-gedann-biden	vt-stothens vorige dag
f-gedann-biden	st-stothens gisteren

Diversen

AUTOBEDRIJF
TON QUADFLIEG

v.a. f 10.000,-
2 jaar garantie
Vergelijk prijs/
kwaliteit in 1000
m2 showroom
Jeep + combies

Daih. Feroza sporttrack 93
VW Passat Variant '91
VW Transporter 2.0 '89
Ford Escort 1.6 CLX Clip '93
Lada 1500 GL '89

DIESELS

Mercedes 190D wit '84
Mercedes 190 zeer mooi '89
Seat Ibiza GL D '86
Daih. Charade '89
Daih. Charade '85

AUTOMATEN

Toyota Corolla 1.3 '86
Hyundai Pony '86
Opel Omega 2.4 '89
Nissan Micra '86

ANWB gekeurd

Alfa Twin Spark 75 '91
Alfa 33 Twin Spark '90
Alfa Romeo 75 2.0 '86
Audi 80 1.8S '89
Audi 100 2.3E '91
Audi 80 2.0E stuurbeek '90
Citroen AX Sport '87
Citroen BX 1.4 '85
BMW 323i '83
BMW 316 '84
Daih. Charade '89
Fiat Uno 45 IS '90
Fiat Panda 34 '86
Ford Esc. 14CL 5-drs '87
Ford Sierra 2.0 Azur '91
Ford Scorpio 2.0 GL '86
Ford Escort '85
Mondéo 1.6i GLX 16V '93
Ford Orion 1.4 CL '91
Ford Sierra 2.0 '87
Honda Civic Sedan '88
Honda Civic 15i GL '81
Mitsubishi Colt Sport '91
Nissan Primera 1.6 LX '91
Nissan GT 2.3i '89

Opel Kadett 1.8 GT '88
Opel Kadett 1.3 '85
Kadett 1.3S GSi Look '85
Opel Kadett 1.3S Club '88
Opel Kadett 1.8 GTi Sed. '88
Opel Kadett 1.4i expr. '91
Opel Kadett 1.3 SGT '86
Opel Vectra 1.8i road '93
Opel Corsa 1.3S '89
Peugeot 106 1100 NX '91
Peugeot 309 XE '88
Peugeot 405 GR '88
Suzuki ALIO GL 5-drs '89
Suzuki Swift '88
Suzuki Swift '88
Subaru Mini Jumbo '85
Toyota Corolla Sport '87
Volvo 360 DL '87
Volvo 340 GL '87
VW Golf 1.6 S 5-drs '90
VW Golf Tour 1.6 '88
VW Passat 18i '91
VW Passat 18i '86
Mitsubishi Starion EX '82
Mitsubishi Cordia '83
Div. inruilertoezoeken
vanaf f 500,-

Reeweg 112, Landgraaf
☎ 045-321810

Autocentrum P. VEENSTRA
BMW 318i '91 f 33.500,-
Opel Kadett 1.3 S GL 3-drs
88 f 11.900,- Opel Kadett
1.4i '90 f 14.900,- Opel
Vectra 1.8i GLS 5-drs '90
f 20.500,- Mazda 1.8 LX
626 stationcar f 1.89
f 14.900,- Mazda 323 1.3
GLX 4-drs '92 f 21.750,-
Mazda 323 GLX 1.6 '92
f 20.500,- Mazda 323 LX
88 f 10.500,- Toyota Corolla
1.3 SLX 4-drs '87
f 8.250,- Nissan Micra 5-
drs '89 f 9.900,- Subaru
Jumbo SDX 4 cyl. '90
f 10.900,- BMW 316i Edition
90 f 22.500,- Ford
Sierra 1.8 CL 4-drs '89
f 10.900,- Volvo 340 GL 5-
drs '85 f 4.250,- Suzuki
Swift 1.3 GL 4-drs '92
f 12.500,- Opel Corsa 1.2
S 87 5-drs f 7.500,- Mazda
323 LX aut. '86 f 7.900,-
Mazda 2200 E diesel '93
f 22.000,- incl. btw. Bovag-
garantie, inruil. financiering
Autocentrum P. Veenstra
Valkenburgerweg 13, Voerendaal
Tel. 045-752999

Te k. gevr. alle merken auto's
a.s. Bel. HOOGST. prijs!!
045-416239 tot 21 u. open

Auto KALDEBORN wij be-
talen de hoogste prijs voor
uw auto!! 045-411572

VW GOLF D sept. 86, grijs
te eig. f 6.500,- Mehari
f 77,- i.g.st. f 3.500,- Tel.
045-242676

BMW 535i

leer el. schuifdak, 90 spec. veilig. nwe. banden, bi met

BMW 320i

electr. schuifdak, verlaagd im-veigen, 86 groenmet

Nissan Sunny Coupé 1600 SLX

zwart, zeer mooi, im-veigen, brede banden, nieuwst. 89

VW Golf 1300 CL

Inruil mogelijk. ☎ 04750 - 23720 b.g. 06-53184847

De Limburgse Gezondheidszorg!

Straks iets voor jou?

Pittig, professioneel mensenwerk. Sprekt dat je aan? Dan biedt de Limburgse

Gezondheidszorg je straks uitstekende toekomstmogelijkheden. Want over

enkele jaren hebben wij plaats voor goed opgeleide medewerkers. Dacht

je dat er in de Limburgse Gezondheidszorg alleen maar verpleegkundigen,

ziekenverzorgenden en artsen

werken? Ontdek dan een bedrijf

waar je kunt kiezen uit tal

van beroepen.

Een bedrijf waar je werkt en studeert tegelijk. Grote kans dat

je straks van je hobby je werk maakt.

**Om mee te kijken
in de ziekenhuizen
moet je wat
in je mars hebben**

Provinciale Zorgfederatie Limburg

Postbus 920, 6040 AX Roermond

De Limburgse Gezondheidszorg kent vele gezichten

Die Preise Fallen Bei Autohaus HAPPEL! Radikal reduzierte Preise von 1.000,- bis 3.000,- DM zum Beispiel Vectra CD 2.0i, 85 kW, 90, 85 KW, ABS, ZV, RC, 1 Hand, bishenger Preis 16.900,- DM, jetzt nur 13.900,- DM, Vectra GL 2.0i, 85 kW, 90, 89, automatik, RC, get. Scheiben, 1 Hand bishenger Preis 14.900,- DM, jetzt nur 11.900,- DM, Vectra GLS 2.0i, 85 kW, 90, 91, automatik, ABS, ZV, RC, SHD, get. Scheiben, 1 Hand sehr gepflegtes Fahrzeug bishenger Preis 19.450,- DM, jetzt nur 17.900,- DM, Vectra GL 1.7 Diesel, 42 kW, 90, 90, RC, SHD, bishenger Preis 12.850,- DM, jetzt nur 10.850,- DM, Vectra GLS 1.7 Diesel, 42 kW, 90, 91, RC, ZV, SHD, get. Scheiben bishenger Preis 19.900,- DM, jetzt nur 17.900,- DM, Vectra GL 1.7 Diesel, 42 kW, 90, 91, RC, ZV, SHD, get. Scheiben, 22.000 km bishenger Preis 27.900,- DM, jetzt nur 25.900,- DM, Calibra 2.0i, 85 kW, 90, 85, ABS, RC, SHD, LM-Feigen, get. Scheiben bishenger Preis 24.850,- DM, jetzt nur 22.850,- DM, Astra GSi, 85 kW, 90, 92, ABS, RC, LM-Feigen, Boardcomputer, get. Scheiben, 12.000 km bishenger Preis 25.850,- DM, jetzt nur 23.850,- DM, Kadett GSi 1.6i, V 110 kW, 90, 90, ABS, RC, SHD, get. Scheiben 1, Hand, 54.000 km bishenger Preis 16.850,- DM, jetzt nur 14.950,- DM, VW Golf GTD 51 kW, 90, 86, RC, Glasdach, get. Scheiben bishenger Preis 8.900,- DM, jetzt nur 6.900,- DM, Nissan 200 SX, 124 kW, 90, 89, ABS, ZV, LM-Feigen, Heckspoiler, FH elektro, Sportsitze, get. Scheiben bishenger Preis 15.900,- DM, jetzt nur 13.900,- DM, Das sind Preise die lohnen sich zu vergleichen

Auch alle anderen Fahrzeuge radikal reduziert Alle Fahrzeuge sind unfallfrei Autohaus HAPPEL, Oberstr. 84, 86 D-52349 Duren Tel. 09-49 2421 52056 of: frugzeiten Mo-Fr 9.00-18.00 Uhr Sam. 9.00-13.00 Uhr Ausserhalb der offnungszeiten zu erreichen unter nr. 09-49 2421 86983

NIET vergeeten!!! De beste nazorg voor uw occasion bij "Auto Leon" mogen wij u aanbieden diverse exclusieve sportauto's o.a. Porsche 944, Pontiac Fiero, Camaro RS targa, Renault Alpine V6 3000 GT, Golf cabrio GLI, MG type B, American airco stuurbeek, enz., Mercedes 260 E parelmoer sideskirts, Verder nog middenklassers zoals BMW 316i LPG m. 40 motor 4-drs. met 89 f 16.500,- Mercedes 190 E autom. als 16 kieper uitgev. m. 86 f 19.750,- Mercedes 190 diesel autom. rood, vele extras, t. 87 f 18.500,- Mercedes 230 E blauwmet, schuifd. o.t. t. 86 f 21.500,- Mercedes 500 SEC Coupe LPG f 24.500,- Mitsubishi Galant 1800 kat. nwe. mod. 89 f 13.750,- Mitsubishi Colt diesel 3-drs rood f 5.500,- Fiat Croma 2.0 ltr 5-drs stuurbeek, etc. t. 89 f 5.950,- Alfa Romeo 33 met 88 f 5.950,- Citroen BX Gti alle extras f 8.950,- Peugeot 405 LPG zwart 89 f 12.500,- Peugeot 205 GTi 16 Coupe 86 f 8.950,- Renault 5 TS rood m. 88 f 7.950,- Renault 21 GTS electr. cv enz. t. 87 f 6.950,- Renault 21 GTS electr. cv enz. t. 87 f 6.950,- Renault GTC met 85 f 4.750,- Opel Kadett 1800 injection t. 90 f 14.950,- Opel Kadett 1800 GSi rood f 8.950,- BMW 628 CSi coupe champagne t. 86 f 23.500,- BMW 630 CS blauw f 9.000,- BMW 520i zilvermet f 5.500,- Nissan Bluebird sedan diesel stuurbeek m. 88 f 10.500,- Ford Escort v a f 2.000,- Onze keuze meer dan 50 stuks in elke prijsklasse! Service onder, gar + APK keur in eigen werkplaats Tot ziens bij Auto Leon, Rijksweg Nrd 172, Geleen, 046-742109

INKOOP goede auto's, cont. geld. Joosten, Scharnerweg 3, Maastricht 043-634978

GEVRAAGD Lada's en Skoda's, 85-91, 04958-91917 b.g. 06-52 964552

Super ongeveenaarde ongekende lage bodemprijzen, zwaar afgeprijsde, enz. enz. hebben wij niet! Wel een DEGEELIJKE occasion met een ANWB Techno overzicht en met een goede garantie, in de prijsklassen van f 5.000,- tot f 20.000,- Voor meer info Autobedrijf G.G. Heerenweg 284 Heeren-Brunnsum Tel. 045-224172 U kunt ons ook vinden op teletekst van TV-Gazet en wel op pagina 353 Tot ziens???

Een PICCOLO in het Limburgs Dagblad helpt u op weg naar snel succes. Bel. 045-719966

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RESULTAAT! Bel. 045-719966

Auto onderdelen en accessoires

In- en verkoop schade-auto's

Autodemontage Deumens

Verkoop gebruikte en nieuwe onderdelen van alle recente merken auto's. Tevens nieuwe trekhaak. Haefland 20 (industrieterrein) Brunsum, 045-254482. Geopend dag. v. 9.00-18.00 uur, zaterdags 9.00-15.00 uur.

Ink.verk. goede gebr. AUTOBANDEN. Passartweg 39, Heerlen. ☎ 045-222675.

Te koop diverse VW ONDERDELEN: GTI, diesel, tot 92. Tel.: 04754-86157.

Te k. alu. SPORTVELGEN + banden mt. 205 van Mercedes, t.e.a.b. 045-352009

Te k. set classicline VELGEN 15", zonder banden, vr. pr. f 400,-. 045-729120.

Te koop alu VELGEN, ATS, 8x13, splinternieuw. Tel. 045-314090.

Motoren en scooters

Te koop MOTORBANDEN tegen scherpe prijzen. Bandenspecialist Abel, Reeweg 143, Landgraaf. ☎ 045-314027.

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Te koop SUZUKI GS500E uitvoering, z.g.s., vr.pr. f 12.950,-. Bel na 17.00 uur

Te koop YAMAHA FZR 600, '93, 6.500 km, vraagprijs f 12.500,-. Met sportdemper. Tel. 045-219253.

Enorme korting op overjarige FIETSEN. Rekens, Brunsum. Tel. 045-252361.

SUPER-OCCASION: Suzuki bromscooter en Vespa Quartz. Financ. comfortcard mogelijk. Tweewielers Jan Rekens, Hoensbroek. Tel. 045-212537.

Wat VERKOPEN? Adviseur via: 045-719966.

Doe nu Uw voordeel!! Tristar BANDEN van een uitstekende kwaliteit v.a. f 59,- incl. bijv. 195/50/15 HR aanbidding f 110,-; accu's volgens DIN norm bijv. 36 AH f 89,- incl. Tevens Brink trekhaak volgens ISO norm voor een gunstige prijs. H.O. Eio automaten. Tel. 045-257898.

Te koop gesloten AANHANGERS 250x140x125. Tel. 045-258390.

Diverse RIJWIELEN model '95. Giant collectie al binnen. Grote korting op overjarige modellen. Tweewielers Jan Rekens, Hoensbroek. Tel. 045-212537.

Groot aantal gebruikte FIETSEN. Rekens, Brunsum, tel. 045-252361.

Te koop VESPA Ciao. Telefoon: 045-218786.

Te k. CARAVAN, nwe. voortent, op Kontiki, 5-pers., f 4.500,-. ☎ 045-413878.

Te koop WILK Sport 435 met disselbak, kachel en wintertent. Goed onderh. Tel. 045-316154.

INKOOP! Tourcaravans. Betalen hoogste prijs. 045-416239. Open tot 21.00 uur.

Te koop STACARAVAN 11x3 mtr. type Blue Wonder, 93, met 2 slaapk., incl. alle app., v.r.p. f 29.500,-. Tel. 04750-36414.

EINDKEUKENS Hobby 400 '92, 350 '91; Dethlefs 395 niet gebr. ☎ 04498-54390.

HOBBY 440 '94, 460 '90 '94, 520 '90; Caravelair 415 '91; Brstner 340 '91, 420 '87; Homecar '88. 04498-54390.

Te k. CARAVAN, nwe. voortent, op Kontiki, 5-pers., f 4.500,-. ☎ 045-413878.

Te koop WILK Sport 435 met disselbak, kachel en wintertent. Goed onderh. Tel. 045-316154.

INKOOP! Tourcaravans. Betalen hoogste prijs. 045-416239. Open tot 21.00 uur.

Te koop STACARAVAN 11x3 mtr. type Blue Wonder, 93, met 2 slaapk., incl. alle app., v.r.p. f 29.500,-. Tel. 04750-36414.

EINDKEUKENS Hobby 400 '92, 350 '91; Dethlefs 395 niet gebr. ☎ 04498-54390.

HOBBY 440 '94, 460 '90 '94, 520 '90; Caravelair 415 '91; Brstner 340 '91, 420 '87; Homecar '88. 04498-54390.

Te k. CARAVAN, nwe. voortent, op Kontiki, 5-pers., f 4.500,-. ☎ 045-413878.

Te koop WILK Sport 435 met disselbak, kachel en wintertent. Goed onderh. Tel. 045-316154.

INKOOP! Tourcaravans. Betalen hoogste prijs. 045-416239. Open tot 21.00 uur.

Te koop STACARAVAN 11x3 mtr. type Blue Wonder, 93, met 2 slaapk., incl. alle app., v.r.p. f 29.500,-. Tel. 04750-36414.

EINDKEUKENS Hobby 400 '92, 350 '91; Dethlefs 395 niet gebr. ☎ 04498-54390.

HOBBY 440 '94, 460 '90 '94, 520 '90; Caravelair 415 '91; Brstner 340 '91, 420 '87; Homecar '88. 04498-54390.

Te k. CARAVAN, nwe. voortent, op Kontiki, 5-pers., f 4.500,-. ☎ 045-413878.

Te koop WILK Sport 435 met disselbak, kachel en wintertent. Goed onderh. Tel. 045-316154.

INKOOP! Tourcaravans. Betalen hoogste prijs. 045-416239. Open tot 21.00 uur.

Te koop STACARAVAN 11x3 mtr. type Blue Wonder, 93, met 2 slaapk., incl. alle app., v.r.p. f 29.500,-. Tel. 04750-36414.

EINDKEUKENS Hobby 400 '92, 350 '91; Dethlefs 395 niet gebr. ☎ 04498-54390.

HOBBY 440 '94, 460 '90 '94, 520 '90; Caravelair 415 '91; Brstner 340 '91, 420 '87; Homecar '88. 04498-54390.

Te k. CARAVAN, nwe. voortent, op Kontiki, 5-pers., f 4.500,-. ☎ 045-413878.

Te koop WILK Sport 435 met disselbak, kachel en wintertent. Goed onderh. Tel. 045-316154.

Te k. CARAVAN, nwe. voortent, op Kontiki, 5-pers., f 4.500,-. ☎ 045-413878.

Te koop WILK Sport 435 met disselbak, kachel en wintertent. Goed onderh. Tel. 045-316154.

INKOOP! Tourcaravans. Betalen hoogste prijs. 045-416239. Open tot 21.00 uur.

Te koop STACARAVAN 11x3 mtr. type Blue Wonder, 93, met 2 slaapk., incl. alle app., v.r.p. f 29.500,-. Tel. 04750-36414.

EINDKEUKENS Hobby 400 '92, 350 '91; Dethlefs 395 niet gebr. ☎ 04498-54390.

HOBBY 440 '94, 460 '90 '94, 520 '90; Caravelair 415 '91; Brstner 340 '91, 420 '87; Homecar '88. 04498-54390.

Te k. CARAVAN, nwe. voortent, op Kontiki, 5-pers., f 4.500,-. ☎ 045-413878.

Te koop WILK Sport 435 met disselbak, kachel en wintertent. Goed onderh. Tel. 045-316154.

INKOOP! Tourcaravans. Betalen hoogste prijs. 045-416239. Open tot 21.00 uur.

Te koop STACARAVAN 11x3 mtr. type Blue Wonder, 93, met 2 slaapk., incl. alle app., v.r.p. f 29.500,-. Tel. 04750-36414.

EINDKEUKENS Hobby 400 '92, 350 '91; Dethlefs 395 niet gebr. ☎ 04498-54390.

HOBBY 440 '94, 460 '90 '94, 520 '90; Caravelair 415 '91; Brstner 340 '91, 420 '87; Homecar '88. 04498-54390.

Te k. CARAVAN, nwe. voortent, op Kontiki, 5-pers., f 4.500,-. ☎ 045-413878.

Te koop WILK Sport 435 met disselbak, kachel en wintertent. Goed onderh. Tel. 045-316154.

INKOOP! Tourcaravans. Betalen hoogste prijs. 045-416239. Open tot 21.00 uur.</

TOP DESIGN
O.A.:
MINOTTI -
LEOLUX -
PASTOE -
BRUNATI -
INSA -
CASTELIJN -
GALLINA DESIGN
MOROSO -
FASIM -
YOUNG
INTERNATIONAL -
BUSNELLI -
BRINKMANN -
JAN DES
BOUVRIE -
MOLINARI -
METAFORM -
ROLF BENZ
CREATION
INSPIRATION
FORUM EN A.K.

MODERN O.A.:
TOPFORM -
WAGNER -
WISCHI -
HUMMEL -
BRÜHL EN
SIPPOLD

EXCLUSIEF
KLASSIEK O.A.:
CHARM CLASSICO
-RAANHUIS -
SPAKMAN -
3B -
WALRAVEN -
GHYZY -
BELGO CHROM

ROMANTISCH
WONEN:
GALERIE CLAIR

SLAAPKAMERS
O.A.:
AUPING -
TREC -
MOSER
REUSER -
LUMIERS EN
WIGGERS -
WATERBEDDEN
VAN POSEIDON

IT IS HAPPENING HERE!

10.000 m², meer dan 400 geselecteerde, internationaal bekende merken onder een dak.

Binnenhuisarchitect en kleurenconsulent aanwezig.
• Diverse Italiaanse en Spaanse merken
exclusief voor Limburg.

UITNODIGING

Een grootse bewonderenswaardige
ROLF BENZ SHOW
gaat heden bij ons van start nl. de collecties:

COLLECTION FORUM
ROLF BENZ

ROLF BENZ
CREATION

Tijdens deze ROLF BENZ SHOW willen wij u kennis laten maken met een uitgelezen Design Zitmeubelcollectie, die niet alleen een fameuze ROLF BENZ klasse en schoonheid uitstraalt, maar tevens voldoet aan een hoogwaardige ROLF BENZ kwaliteit.

Wij willen elke bezoeker, die zich de moeite neemt om deze unieke ROLF BENZ SHOW (inclusief de allernieuwste aanwinsten) te komen bewonderen, tracteren op koffie met vlaai, een hartig hapje en een glas wijn.

Als u op deze show overgaat tot aanschaf van een ROLF BENZ ontvangt u een leuke attentie.

Verwen uzelf met een echte ROLF BENZ, u bent het waard. Alvast gefeliciteerd!

Hartelijk welkom op onze show!

HIER GAAT HET GEBEUREN!

Het beste bereikbaar via de Noorderbrug, richtingborden Bossherveld wijk 17 volgen, Noorderbrug helemaal afrijden tot aan het stoplicht, dan rechts.
(Dus niet de slinger naar het centrum volgen).

Ook te bereiken met stadsbuslijn 10.

Maandag vanaf 13.00 uur geopend, donderdag koopavond.

TEL. 043-215585

CABERGER WEG 10

Diversen Verpleegsterskleding Broeken en jasjes jurken en schorten Diverse modellen van topmerk. Normale prijs f 89,50 / f 79,50 / f 75,- / f 69,50 Nu voor f 45,-. Wijzenbeek Werkkledingsshop, Corneliuslaan 24/26, Heerlen/Heerlerheide. Tel. 045-220769. Dond. koopavond.	Is VEILIGHEID te koop? Jazeker! Uw winkelwoning compl. beveiligd incl. meldkamer Uneto nu f 1.395,-. Wij drukken elke offerte. Landel. 24 uur service. 06-52817983. Te koop gevraagd Zibro-KACHEL. Telefoon 045-228527. Chin. Restaurant Kota Radja: BEZORGSERVICE: bij bestelling v.a. f 25,-, gratis thuisbezorgd. ☎ 045-714035. Te k. ETALAGEPOPPEN en div. 50/60-er jaren lampen, servies etc. Tel. 04492-5366. Wat VERKOPEN? Adv. teer via: 045-719966. Hobby/D.h.z. Verzamel u Nederlandse POSTZEGELS? Vraag dan de gratis. prijslijst aan bij: "Anno 1852" Postbus 2934, 7301 EH Apeldoorn, tel. 055-552174.	Huwelijksbureaus Mens en Relatie vindt ook voor u een passende partner. Persl. bem. al 10 jr hoogste slagsingsperc. Betrouwbaar, beter en toch betaalbaar! Bel voor vrijb. info: HEERLEN E.O. 045-726539 MEVR. LUCHTMAN ROERMOND E.O. 04750-15534 MEVR. NABARRO GRATIS BROCHURE: Postbus 5050, 6401 GB Heerlen, Postbus 525, 6040 AM Roermond. Erkend AVR, een branchevereniging met vertrouwen van het Ministerie van WVC! *Kerstmis Londen/bridge/wandel/tennis/Antwerpen* CUPIDO brengt u bij elkaar! Indien gewenst reeds binnen 1 week uw eerste contact. Vraag gratis en vrijblijvend de folder aan: 03451-11486 (automatisch) of 03451-31364 (telefonisch). 24 uur per dag, 7 dagen per week. Cupido: erkend, voordelig en één van Nederlands grootste relatie-organisaties. Wat VERKOPEN? Adv. teer via: 045-719966.	Huw./Kennism. Ga je alleen dit weekend? of preferer je charmant gezelschap. 045-272181 Rent-a-gent Zoek(i) u/ij een vriend(in)? Word(i) lid van de CHRIS-TELUKE Korrespondentie Klub. Voor info: Postbus 392, 2130 AJ Hoofddorp. Heer 52 jr. vast werk en auto zkt. DAME voor vaste relatie. Br. liefst m. foto en tel.nr. Br. o.n.r. B-6044, Limb. Dagblad, Postb. 2610, 6401 DC Heerlen. Goeduitz. Griek, 51 jr., zoekt VROUW voor het leven. Br. o.n.r. B-06047, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen. Weduwe 65 jr. zkt. nette eerlijke HEER omg. Kerkra-de. Br.o.n.r. B-06054, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.	Nette DAME, wed. 77 jr., z. k.m. een nette eerlijke en betrouwb. heer voor vriend-schap. Discreet gev. en geboden. Brieven met tel.nr. Br.o.n.r. B-06053, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen. Gezocht gezellige 50+-er, min. lengte 1.80m, echte dierenvriend is een must. Br. o.n.r. B-06055, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen. Nette j.vrouw, 26 jr., gesch. 1 kind, zkt. PARTNER v. vaste relatie, 27-32 jr. Br. m. foto o.e.r. Br.o.n.r. B-06061, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen. Duitse j.man, accad., 43 jr., gr. 1.70 m, slank, woon. Belg., zkt. kennism. m. attract. int. ZAKENVR. met n. vaau. Br.o.n.r. B-06062, Limburgs Dagblad, Postbus 2610, 6401 DC Heerlen.	VROUW 29 jr. zit in roist. door spierziekte. Woont in Mstr., zkt. 'n begripvolle sterke j.man tot 35 jr. Rel. voor vriendschap en sex. In bezit van tel. Br.o.n.r. B-06065, Limburgs Dagblad, P.B. 2610, 6401 DC Heerlen. Donkere man, Engels spre-kend, 33 jr., hard werkend zkt. een VROUW voor een vaste rel., leeft 30 a 40 jr. Kind geen bezw. List. reage met foto. Br.o.n.r. B-06067, Limburgs Dagblad, P.B. 2610, 6401 DC Heerlen.	Te koop gevr. Wij betalen de hoogste prijs voor al uw oude METALEN. Gebr. Swinkels. Beitel 74. Heerlen. 045-422025. Gevraagd KLEUREN TVS. video s., ladendiepvries, stotzuiger, stereotoren en videocamera. ☎ 04406-12875. KLEUREN-TVS gevr. en v. deo, stereotoren, wasautom. magnetron, video camera. Tel. 04406-12875. Mode Totaal Excl. DAMESMODE mt. 36-42 van o.a. Sheila de Vries. Marc Cain, Karl Lagerfeld enz., weinig gedragen, aantrekkelijke prijzen. A.V. boektek. Tel. 045-427383. Te k. witte BRUIDSJURK, mt. 38, zijde, nw.pr. f 2.500,- nu f 1.000,-. 045-729753. Voor Piccolo's zie verder pagina 30
---	--	---	---	--	---	--

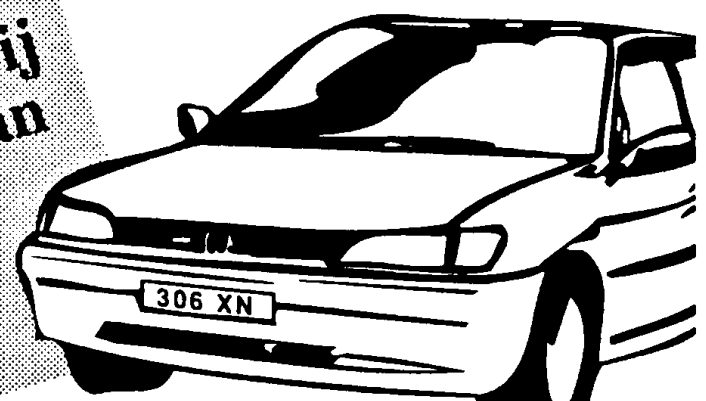
Bel 045-719966 Piccolo's voor méér resultaat Bel 045-719966

Personeel Kontakten/Klubs Exclusieve club in de Randstad zoekt met spoed een attractief paar dat dagelijks een erotische liveshow kan verzorgen Int. van 15.00-19.00 uur Tel. 070-345634. JKE club vraagt 'n leuke (weg. drukte) f 3.000,- te kw. halen/brengen. Tel. 032-11602729, (na 14 u.). 1.000,- Garantie p.wk. club zkt. nog 3 DAMES v.a. 30-40 jr. 045-416143. Een escortservice zoekt MEISJES. 045-29904 of 045-326191.	06-lijnen Hete Sex Ik werd van alle kanten gepakt, wil je weten hoe BEL. 06-(1.-p.m.) 320.320.20. (1.-p.m.) Geef die stoute med. mij maar een link pak op d'r biote, ze ze tegen haar vriend, nou die kon zich niet meer inhouden 06-340.340.55 De sadist licht wreed naar het vast-gebonden meisje. 06-340.340.90 (1.-p.m.). (p.m.) Kom maar m. je onder m'n bh, heb ze tegen de knul. En heb je dit niet gezien? Toen trok ze 06-340.350.60 (1.-p.m.) Opens deed hij m'n rokje omhoog en m'n broekje n. beneden. Maar meneer toch, wat doe u nu? 06-340.340.30	Exclusieve club met uitsluitend Ned. meisjes vraagt met spoed 2 MEISJES. Werktijden in overleg. Tel. 045-428305 na 13.00 uur. Ze exclusieve club te Laken vraagt met spoed nog enkele nette, attractieve DAMES. Hoge verd., vervoer en werktijden in overleg. Tel. 00-32-89472301 of 00-32-89718692 (na 20.15 uur). Met spoed gevraagd CHAUFFEUR en telefoniste voor de weekenden. Tel. 045-429291. Gevraagd dames en jonges voor ESCORT en privé. Tev. intern. 00-49.1722454689.	100% Wild Live Sex 06-9891 Geen wachtlijd! 1 gpm. Heerlijk Discr. direct apart met hete vrouwen uit Limburg!! 06-320.322.11 (75 cpm). Anonieme sexdating. Sexkontakt met eenzame vrouwen. 06-9706 (100 cpm). Sex voor twee sexgesprek met 'n vrouw. 06-320.330.82 (75 cpm). SM voor 2 snelle sm-kontakten!!! 06-320.329.99 (75 cpm). Zin in 'n WIP? Bel de gewillige dames direkt 75 cpm. 06-98.77. HOMOKONTAKTEN Zoek je 'n lekkere hete jongen? Gaydating 06-95.18 (75 cpm).	Live direct apart ook voor adressen en tel.nr's! 06-340.350.80 (50 cpm). Homokontakten Zoek je 'n hete jongen? 06-320.330.18 (75 cpm). Privé telefoons. van hete vrouwen thuis! (75 cpm) 06-9605 Thuiskontakt hete vrouwen in jouw regio. Bel nu 06-9811 (75 cpm). Anonieme Sexadressen van vrouwen. Bel 06-9737 (75 cpm). Praat nu zelf de heetste vrouwen jouw (hotel)bed in! Bel nu (100 cpm) 06-9664. Telefoonsex Hete vrouwen bellen gratis! 06-320.330.87 (75 cpm). Gratis sexgesprek voor vrouwen. Dames bel 06-4300. Heren bel 06-9667 (100 cpm). Privé telefoons. van hete vrouwen thuis! (75 cpm) 06-9502 Erv. vrouwen 40 jaar zoeken sexkontakt. 06-350.290.37 (75 cpm) Homo Jongens Hoor ze TEKEER gaan 06-320.330.88 (75 cpm). Hete vrouwen willen met jouw 'n sexgespr. (75 cpm) 06-320.322.33	Hete vrouwen zoeken anoniem-sexkontakt Bel nu: 06-9511 (75 cpm) Gratis sex vrouwen: 06-4300, heren bel 06-320.33091 (75 cpm). Gratis Sexkontakt voor vrouwen: 06-4909, Mannen bel 06-9604 75cpm Discreet Sexkontakt met rijpe meiden! 06-320.330.42 (75 cpm) Sex-voor-twee Telefoonsex met vrouwen 06-320.330.46 (75 cpm) SM-kontakt Voor strenge afspraken! 06-320.325.80 (100 cpm) Rijpe vrouwen zoeken onervaren jongens 06-9504 (75 cpm) *Homo-kontakt* Direct apart met een hete knul uit Limburg!! Bel nu 06-9614 (Nu 50cpm) Hete vrouwen uit de Regio Limburg 06-350.23.047 (100 cpm). Anonieme Sexafspraken in Limburg 06-320.330.79 (75 cpm). Sex via je Postcode! Toets de cijfers van je Postcode in en ontdek de SexAdressen in jouw direkte leef/woon omgeving! 06-95.46 1 gpm (alle Ned. Postcodes)	SM-KONTAKTEN Direkt apart met meester of dienaar. Bel nu 75 cpm 06-95.37. Let op! BLIND DATE via de telefoon. Direkt apart, leuke meiden. 75 cpm. Bel. 06-95.95. VOLRIJPE vrouwen zoeken anoniem en niet-commercieel sexkontakt! 75 cpm. 06-9656. NIEUW! Sexdoerschakelijng: Vrouwen willen DIREKT SEX. Bel nu 75 cpm 06-9.750 Rijpe vrouwen zoeken jongens voor een slippertje. 06-9760 75 cpm. AKTIE!!! Rijpe vrouwen willen sexkontakt (niet commercieel) 75 cpm. 06-9890 Zoek je RIJPE vrouwen voor sexkontakt? (Niet commercieel) bel: 1 gpm 06-350.266.53. NIEUWE RAGE 06-96.53 Spreek 'n leuke boodschap in en luister naar die van anderen. Vind jij een leuk iemand of iemand jou, je wordt direkt live doorverbonden. 75 cpm. Vrouwen gratis. Nieuw**Nieuw**Nieuw Doerschakelsex Live in de huiskamer bij de leukste vrouwen en tieners. Ze zitten thuis te wachten tot jij belt. Ze willen prive 'n sexgesprek met jou! Niemand lukt met! 24 u.p.d. maar 75 cpm. 06-97.79.	Adressen Dames geven hun adres en telefoonnummer. 06-96.85 24 u.p.d. 100 cpm Gratis telefoon-sex voor vrouwen 06-4366 of 4622 Mannen bellen v. f. 1.-p.m. Telefoonsex 06-9713 Super sex 06-9716 Sex direct 06-9718 Sexkontakt 06-9635 Sex plezier voor 2 06-9894 Live sex 06-320.325.00 Regiosex 06-320.325.92 Gratis telefoon-sex voor vrouwen 06-4311 of 4611 Mannen bellen v. f. 1.-p.m. Telefoonsex 06-9596 Breinsex 327.56 Darkroom 324.16 Jongenssex 325.19 Gaysex 329.16 Transsexueel 321.36 Homosex voor 2 (f. 1.-p.m.) Jack Off 06-9735 Telefoonsex 06-9835 Draai eerst 06-320 en dan: SM voor 2 325.10 Bi-sex 323.36 Travestie 325.09 Breinsex 327.56 Darkroom 324.16 Jongenssex 325.19 Gaysex 329.16 Transsexueel 321.36 Gay Café Limburg 06-320.327.55 f. 1.-p.m.	Sex van achter GRIEKS!! Bel Marcha 1 gpm 06-9618 Direct contact met DAMES uit heel Nederland. GEHEEL PRIVE thuis doorgeschakeld. 06-96.80 24 u.p.d. 100 cpm. Kontakten/Klubs Sacha's Escort 045-463386 v.a. 17.00 uur, of bezoek CLUB EDEN Holzstr. 103, Kerkrade Boys 2 Men Escort ☎ 046-584087. Diana-Escort ☎ 045-320323 Tevens leuke dames gevraagd voor nieuw te openen Privehuis. Club & Escort Mirabelle. Onze club is open vanaf 22.00 uur tot 05.00 uur. Leuke dames verwennen U. Burg. Franssenstr. 4, Kerkrade. Tel. 045-427120. Hier 'n boodschap aan alle mannen in omgeving! Nieuw, Nieuw, Nieuw 'n heropende priveclub, onder nieuw beheer met 'n sfeer-volle inrichting, gezellige muziek, mooie luxe kamers en natuurlijk mooie dames. Voel je je eenzaam, wil je gezelschap of heb je behoefte aan warmte of wat dan ook, kom dan naar ons toe. We wachten en staan voor je klaar. Priveclub Angel, Oranjestraat 30, Hoensbroek. Tel. 045-232806. Open van 10.00 tot 03.00 uur	Privé doerschakelijng. Naar dames THUIS door het hele land 06-96.88 24 uur p.d. 100 c.p.m. Taboe... beestachtige Bep 1gpm. 06-320.327.20 Parent Centrum Venus Di. 4 okt. uitsluitend paren. Wo. 5 okt. De La Francaise Special voor de mannen. Do. 6 okt. Nudiste + avond voor iedereen. Vr. 7 okt. Live Porno Show voor iedereen. Zat. 8 okt. Super jaarorgie voor iedereen. Paren gratis entree. Deze orgie is aktie, aktie en aktie. Tot ziens in de Venus. Heinsbergenweg 70. Posterholt. Tel. 04742-2977. Bezoek ook onze club De Zaar in Venlo. Tel. 077-821235. Paren let op! Bij inlevering advertentie f 50,- reductie op bovengenoemde data. Niet op 8 oktober! Escort Maurice Meisjes gev. 045-426648. Aladin en assistentes opent v.a. maandag haar deuren. Tevens assistentes gev. na 19.00 u. ☎ 045-227692. Lady Escort Charmant en discreet 045-275262 meisje gev. Haus Chrystall Escort Service. Open ma-za 11.00-24.00 u. 045-465468 Meisjes gevraagd. Isabella Vanaf 10 uur. 045-721759 Twilight Escort Ook Boys 045-275618. Surprise escort SM & Boys 045-275900 f 50,- all-in Gratis film en koffie geop. v. 9-23 u. 045-423608.	Escort all-in ☎ 045-326191 ma t/m vrij v.a. 14.00 uur zat. en zond. v.a.20.00 uur Laat u verrassen in onze zeer exclusief verbouwde bar Club St. Tropez Putstraat 40, Sittard iedere dag 21-5 uur. Manuela Escort ☎ 045-418886. Tevens meisjes gevraagd. Nieuw escort Midnight Tel. 045-429291 Maurice ☎ 045-422569. Club La Belle Leuke meisjes verwachten u. Met Yvon Moni Karin, Biggi, Meggi, Regina, Anita. Elke dag geop. van 22.00-05.00. Alle creditcards geacc. Graverstr. 13 Kerkrade-W 045-416143. Meisjes gev. Marilyn Escort 045-426331. Ma tot vrij 14-05 uur, zat en zond 22-05 uur. Ook heren voor dames. Jasmin Privé 045-427325, ma-vr. 14-22u. Ook escort, alle creditcards. Privéclub goed en discreet. Meisjes gevraagd. 04498-55655 Cindy (24) Escort Tel. 045-428556 Privé Candy Goed en discreet. Meisjes gevraagd. 045-212616.
---	--	--	--	---	---	--	---	---	--	---

Super
limburgs Dagblad
Bingo

BINGO

Gratis kans
op de auto bij
aankoop van
uw Bingo
kaarten

Vergunning voor Limburgs Dagblad Bingo is verleend door de Staatssecretaris van Justitie onder no. L.O. 940-0081-0096.94

Prijswinnaars Bingo spelronde 5

J. Strijdhagen Gangelderweg 2
K. Paffen Alexandereik 13
J. van Enteren J.v. Vondelstraat 32
J. Cranen G. Gezellestraat 39
E. Christophe Grachtstraat 4
M. Counciller Vijverstraat 41
J. Haan Hereweg 92
G. Kessels Pater Vaessenstraat 5
M. Kleuters St. Joannesstraat 13
M. Derwal St. Pieterstraat 32
W. Beckers Malbergstraat 22
J. Klauwers Viel 22
A.v.d. Bosch Douvenderweg 25
K. Venhovens Scheldestraat 12
M. Buysers Prof. v. Ierssonstraat 100
M. Lauterfeld Kloosterraderstraat 45
C. Remmerde Europaweg Zuid 168
T. van Wessel Wilhelminastraat 6a
G. Kakolewicz Woendershof 9
N. Schoonbrood Ceresstraat 49
L. Peters Dr. Philipsstraat 14
L. Velraeds Groot Nulanderstraat 16
H. Brauwers Hinsbrig 40
M. Eggen Koningstraat 31
J. Jacobs Kloosterstraat 13
A.v.d. Heuvel Harlingenstraat 1
W. Houtus J. Jongenstraat 33
W. Donners Ahornstraat 68
J. Snoek Hoofdbrakenweg 12
A. Smeets Schiltestraat 8
B. Vloedmans Brunahildestraat 45
H. Bracun Kloosterra derplein 176
W. Mulderij Netelstraat 36
H. Nijsten Overbroek 46
P. Zenden Teggert 29
M. Wings Diddenstraat 20
J. Dohmen Dijkveldstraat 39
J. Habets Oude Heilust 26
A. Schlangen Ons Limburgstraat 84
P. Brandt Honigmanstraat 18
H.v. Hoesel H. Hermanslaan 162
G. Höppener Aretsbosweg 9
P. Pentar Vrieheidepark 91
C.v.d. Weerden de Groese 19
A.v.d. Berge Kampstraat 224

Jabeek f 5000,-
Kerkrade f 750,-
Heerlen f 750,-
Heerlen f 500,-
Brunssum f 250,-
Brunssum f 100,-
Landgraaf f 100,-
Hoensbroek f 100,-
Kerkrade f 100,-
Kerkrade f 100,-
Voerendaal f 100,-
Bingelrade f 100,-
Oirsbeek f 100,-
Heerlen f 100,-
Heerlen f 100,-
Kerkrade f 100,-
Landgraaf f 100,-
Hoensbroek f 100,-
Brunssum f 100,-
Vaals f 100,-
Hoensbroek f 100,-
Kerkrade f 100,-
Bocholtz f 100,-
Heerlen f 75,-
Hoensbroek f 75,-
Heerlen f 50,-
Landgraaf f 50,-
Kerkrade f 50,-
Brunssum f 50,-
Simpelveld f 50,-
Brunssum f 50,-
Kerkrade f 50,-
Heerlen f 50,-
Hoensbroek f 50,-
Voerendaal f 50,-
Simpelveld f 50,-
Echt f 50,-
Kerkrade f 50,-
Kerkrade f 50,-
Landgraaf f 50,-
Geleen f 50,-
Bocholtz f 50,-
Heerlen f 50,-
Wessem f 50,-
Heerlen f 50,-

Kennissen winnares Jeanny Strijdhagen zijn voorbarig 'Hebben jullie de auto gewonnen?'

JABEEK – Het was eigenlijk een omgedraaide wereld, donderdag in Jabeek. Sief Strijdhagen stond met een camera in de aanslag om de aankomst van het bingo-team op de plaat vast te leggen. Terwijl de gang van zaken bij de hoofdprijsuitreiking normaal gesproken toch andersom is. Een opmerkelijke gewaarwording.

De reden van Sief's inventiviteit was vlug verklaard. Zijn echtgenote Jeanny had woensdag haar bingo-kaart helemaal vol, hetgeen uitzonderlijk vroeg is. Bingo dus! Jeanny had toen snel door dat ze de hoofdprijs van spelronde vijf in de wacht gesleept had. Vandaag dat Sief klaar stond met zijn fototoestel. VIJFDUIZEND gulden win je tenslotte niet iedere dag.

„Gisteren was ik een stuk zenuwachtiger”, vertelde Jeanny bij het inschenken van de koffie. Haar hand trilde evenwel nog vervaarlijk. Daarom nam Sief even de honneurs waar toen de telefoon rinkelde. Een kennis aan de lijn. Haar dochter had bij het langsfietzen gezien dat de trailer voor de deur stond met daarop de Peugeot 306 XN. „Of ze de auto gewonnen hadden?”

Zover is het nog niet. Deze SUPERPRIJS gaat pas in de negende ronde de deur uit. Dit voor degenen die daar nog niet van op de hoogte zijn. U weet het overigens: bij aankoop van 'n bingo-kaart krijgt u tel-

• Jeanny en Sief Strijdhagen vinden heus wel iets 'duurzaams' voor hun gewonnen geld. Hoofd public relations en promotie Karel van Knippenberg reikte de prijs uit.

Foto: FRANS RADE

kens een GRATIS exemplaar dat recht geeft om mee te dingen naar die goednieuwe auto.

Vorige week zag het ernaar uit dat Jeanny Strijdhagen de vijfde ronde moest overslaan. Zij vertoefde met Sief een weekje bij hun zoon in Tilburg die aan de Katholieke Universiteit Brabant aan zijn doctoraal

werkt. Bij terugkeer in Jabeek realiseerde zij zich dat er geen bingo-kaarten in huis waren.

Dat kon natuurlijk niet. Vlug met de fiets een sprintje getrokken naar het Esso-tankstation in Schinveld. Gelukkig bleken nog enkele kaarten voorhanden. Sief schonk zijn vrouw bij de benzinepomp nog een

extra strip van zijn overgebleven zondagsgeld. Voor de schrik waarschijnlijk.

Of die kleine attentie haar de winnende hand bracht blijft in het ongewisse. „Ik weet echt niet meer of het die kaart geweest is die mij de hoofdprijs in de schoot wierp”, zei Jeanny, gezellig in een stuk vlaai

prikkend. Dat was ook niet meer van belang. Tja, wat ga je dan doen met vijftien gulden die je plotseling bent? „Direct naar de bank brengen natuurlijk”, lachte de gelukkige Jabeekse. Daarna ziet ze wel. Een extra vakantie misschien? „Nee”, peinsde Jeanny.

Provincie Limburg

mededeling
M 282/40-94

Verordening grondwaterbescherming Limburg 1989. Kennisgeving van een aanvraag en van de ontwerp-beschikking naar aanleiding van deze aanvraag om ontheffing.

Voornemen.

Gedeputeerde Staten zijn voornemens aan: 1. Stichting Evenementen Organisatie, Heide- weg 15 te Meerssen - onder voorschrijven- ontheffing te verlenen voor het organiseren van een muziekfestival op het adres Molenweg/ Hag- en- straat te Maastricht (BX6122). 2. Staat der Nederlanden, postbus 25 te Maastricht - onder voorschrijven- ontheffing te verlenen voor het maken van een inspectiepad op de westoever van het Julianakanaal tussen Roosteren en Maasbracht, voor zover gelegen binnen het grondwaterbeschermingsgebied Roosteren te Susteren (Bx 4313).

Tervisielegging.

De aanvraag, ontwerp-beschikking en andere relevante stukken liggen ter inzage vanaf: 10 oktober 1994 a. in het Gouvernements (biblio- theek) tijdens de werkuren; b. ten gemeentehui- ze van (1) Maastricht en (2) Susteren tijdens de werkuren en daarbuiten op de aldaar gebruikelij- ke plaatsen en tijden tot het einde van de ter- min waarbinnen beroep kan worden ingesteld tegen de beschikking op de aanvraag.

Bezwaren.

Gemotiveerde bezwaren kunnen door eenieder tot 10 november 1994 schriftelijk worden ingediend bij Gedeputeerde Staten, Postbus 5700, 6202 MA Maastricht. Degene die daarom telefo- nisch verzoekt (043-897462) kan tot 3 novem- ber 1994 mondeling bezwaren inbrengen.

Geheimhouding.

Degene die bezwaar maakt kan verzoeken zijn persoonlijke gegevens niet bekend te maken.

auto caubo Audi VW

Uw partner voor al uw autozaken

Wij bieden u aan:

Pasat 1.6 CL Variant	1988	13.950,-*
Pasat 1.8 90 pk GL, 4-drs.	1991	26.950,-*
Audi 80 1.8S 90 pk, schuifdak, metallic	1988	16.850,-*
Audi 80 1.8S 90 pk, automaat, stuurbekr.	1990	28.800,-*
Audi 80 Design 1.8 90 pk, stuurbekr., c.v.	1991	29.850,-*
Audi 80 2.0 90 pk, metall., stuurbekr., c.v.	1992	36.950,-*
Audi 100, 5-cilinder, automaat	1987	11.650,-*
Audi 100, metallic, schuifdak, 5 cyl., ABS	1992	32.950,-*
Audi 80 turbo diesel, div. extra's	1992	35.650,-*
BMW 316, 4-drs., metallic	1987	11.950,-*
BMW 318, metallic, veel extra's	1991	35.350,-*
Ford Sierra 2.0 CL, metallic	1989	10.900,-*
Ford Sierra 1.6, 4-drs., azur, schuifdak	1991	17.900,-*
Honda Civic DX 1.5, 3-drs.	1992	24.950,-*
Honda Civic 1.5 i, zilverstar	1993	27.950,-*
Mazda 323 1.3, 3-drs., LX	1990	13.950,-*
Nissan Prairie 2.0 SLX	1991	27.900,-*
Nissan Primera 1.6 LX, 4-drs.	1991	28.900,-*
Opel Kadett 1.8 autom., metallic	1987	9.400,-*
Opel Astra CD aut., sedan, schuifd., v. extra's	1993	31.900,-*
Renault 21 GTL, veel extra's	1991	15.900,-*
Renault Clio 1.6, blauwmetallic	1992	30.900,-*
Seat Ibiza 1.2 XL, Sabatini	1991	13.900,-*
Suzuki Samurai Jeep, 18.000 km, zwart	1992	18.900,-*
Volvo 340 DL 1.7, stuurbekr.	1987	7.900,-*
Volvo 440 GL, diverse extra's	1992	24.900,-*
Mercedes 190 D, 141.000 km, div. extr.	1986	15.950,-*
Diverse Golfs 1.3/1.6/1.8 i/tr., v.a.	87/88	7.900,-*
Jetta 1.8, 4-drs., Pacific	1991	20.950,-*
Mercedes 190 D, div. extra's	1993	28.950,-*
Mercedes 190 E, div. extra's	1990	25.950,-*
VW Golf GTI, leer, schuifdak, airco, etc.	1986	13.500,-*
Audi 90 2.2 E (5 cyl.), airco, 15" velg, etc.	1985	8.950,-*
Peugeot 405 GL aut., stuurb., el. schuifd.	1991	24.450,-*
Peugeot 405 GLI Break, electr. schuifdak	1991	28.950,-*

* = Auto's van te eigeenaar

Bovenstaande auto's worden door ons volledig gegarandeerd.

Neerhem 25, Valkenburg a.d. Geul, tel. 04406-15041

Gedeeltelijke afsluiting Kennedybrug

In verband met het vernieuwen van de licht- masten op de Kennedybrug te Maastricht zal vanaf maandag, 10 oktober a.s. tot en met uiterlijk vrijdag 14 oktober, tussen 9.00 en 16.00 uur de middelste baan in beide richtingen zijn afgesloten. Dit geldt voor het gedeelte van de brug vanaf de autoweg A2 tot en met de afslag naar c.q. oprit vanaf de Maasboulevard. In beide richtingen blijft één baan berijdbaar.

NUTSBEDRIJVEN MAASTRICHT

elektriciteit gas water ca

Limburgs Dagblad
piccolo's

SLAAPKAMERS KOM, KIJK EN VERGELIJK ONZE PRIJS

In onze slaapkamerspecialzaak Heerlerbaan vindt u een keuze uit meer dan 50 slaapkamers in de kleuren: wit - zwart - aubergine - rood - wit es- sen - parel eiken - kersen - mahonie etc. Tevens een grote collectie in schuifdeurkasten, draaideur- kasten, vouwdeurkasten, matrassen, spiralen, lat- tenbodems en ledikanten.

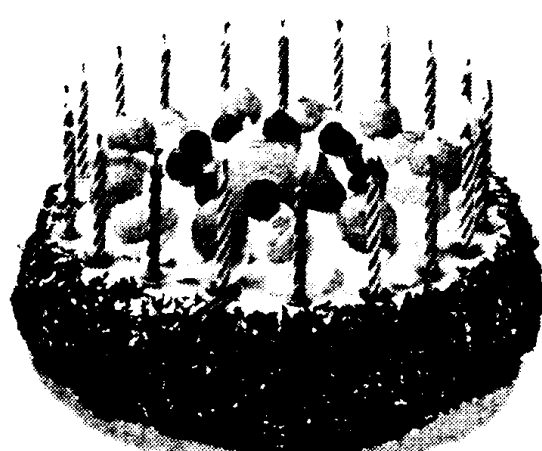
Ook in onze zaak Heerlerbaan
AURING
PULLMAN
PROBED

VEGERS MEUBELEN

Eiken klassiek Slaapkamers Moderne Meubelen
Honigmanstraat 47 Heerlerbaan 235 Locht 2
Heerlen Heerlen Kerkrade

20 JAAR QS GRAPHICS

Bedankt!

1994

In 20 jaar tijd is QS Graphics uitgegroeid tot een compleet reproductiebedrijf voor technische tekeningen en documenten. Zowel qua mogelijkheden als omzet behoren wij tot de top 10 van repro-bedrijven in Nederland. Een bijzonder resultaat, dat wij zonder de steun en het vertrouwen van onze opdrachtgevers en relaties nooit hadden kunnen bereiken. BEDANKT!

QS GRAPHICS, AL 20 JAAR TOONAANGEVEND IN: LICHTDRUKKEN, GROOTFORMAAT KOPIËREN, KLEURKOPIËREN, KLEURPRINTEN, PLOTTEN, RESTAUREREN EN SCANNEN.

Steegstraat 46, 6133 AL Sittard, tel. 046-518839, Hoogbrugstraat 50, 6221 CS Maastricht, tel. 043-259282

Van onze verslaggever

ZOETERMEER/HEERLEN - De gemeente Heerlen brengt het goederenvervoer ernstige schade toe door de Stadsautoweg N281 enkele dagen af te sluiten om de verwachte drukte rond de opening van Ikea op te vangen. Dat zegt Transport en Logistiek Nederland, een organisatie van zeventien transportondernemingen.

Meubelgigant Ikea verwacht de eerste dagen dat zijn Heerlense vestiging is geopend, dagelijks twintigduizend bezoekers. Op de Heerlense Woonboulevard kunnen duizend auto's parkeren,

Goederenvervoer tegen afsluiten N281

maar naar schatting zijn er tweeduizend plaatsen nodig. De gemeente Heerlen heeft daarom besloten de Stadsautoweg in noordelijke richting gedeeltelijk af te sluiten. Van 12 tot en met 15 oktober dient het gedeelte tussen de afslagen In de Cramer en Heerlen-Noord als extra parkeerplaats.

ernstige consequenties voor met name het regionale vrachtovervoer. De belangenorganisatie heeft geprotesteerd bij Provinciale Staten van Limburg en onderzoekt daarnaast waar gedupeerde bedrijven een schadeclaim kunnen indienen.

Transport en Logistiek verwijt de gemeente Heerlen geen betere oplossing heeft bedacht, zoals

het aanwijzen van parkeerterreinen elders, gecombineerd met pendelbussen die de Ikea-klanten verder vervoeren. Overigens stelt het Limburgs Dagblad op zaterdag 15 oktober de bedrijfsparkeerplaats open voor bezoekers van Ikea.

Het braakliggend terrein aan In de Cramer tijdelijk egaliseren en inrichten als parkeerplaats, zoals eerder is gesuggereerd, is volgens de gemeente Heerlen onmogelijk. „Het gaat hier om vervuilde grond,” zegt Sef Janssen van het Bureau Verkeer. „Als wij de 'rommel' nu zouden verspreiden over het hele terrein, wordt de zaak alleen maar erger. Bovendien zou dit een te kostbare operatie worden.”

Ook Brandend Hart doet zijn beklag bij PvdA'er Rottenberg

Van onze verslaggever

ROERMOND - Het Middenlimburgs verzet tegen de afvalverbranding steunt het beroep van Vereniging Geen Uitbreiding Vliegvelde Beek op PvdA-voorzitter Felix Rot-

tenberg om de Limburgse PvdA-Statenvructie op het matje te roepen.

Ook de stichting Brandend Hart, die het verzet tegen de afvalverbranding bundelt, heeft ernstige kritiek op PvdA-gedeputeerde Tindemans en de PvdA-fractie in de Staten. Voorzitter Leo Verheesch - zelf oud PvdA-wethouder in Swalmen - heeft geen goed woord over voor de wijze waarop de Limburgse partijleider van de PvdA als verantwoordelijk gedeputeerde omgaat met de massale protesten tegen de geplande afvalverbrander.

„Arrogantie van de macht is hier het belangrijkste kenmerk,” schrijft Verheesch in een brief aan Rottenberg. „Ook hebben wij weinig waardering voor het slaafse volgen van de PvdA-fractie in de Staten”. Verheesch laat verder aan de PvdA-voorzitter weten dat het erop lijkt dat de PvdA in Limburg consequent de verkeerde keuzes maakt als het gaat om leefbaarheid, natuur en milieu. „Dan zien wij nog maar even af van de schandelijke verkwanseling van grondeigenbelangen en mergelgebieden door een ex-deputé van de PvdA. En als ze al eens goede keuzes maken (A73) dan zijn ze bang om hun coalitiepartners voor de voeten te lopen,” aldus Verheesch.

Nederlaag

De Brandend Hart-voorzitter herinnert Rottenberg voorts aan de gevoelige verkiezingsnederlaag die de PvdA tijdens de vorige verkiezingen van Provinciale Staten leed. „Blijf bij uw keuze om geen nachtvliechten op regionale vliegvelden toe te staan. Het economisch voordeel is met alle regionale vliegvelden in de buurt hoogst dubieus. De gezondheid van veel Zuidlimburgers is er mee gediend. Als de Limburgse PvdA'ers dan al bereid zijn principes te verkwanselen, dan hopen wij dat u de rug recht houdt,” zo luidt de oproep aan Rottenberg.

Watersnood kost Meerssen 2,4 ton

MEERSSEN - De watersnoodramp die Limburg eind december vorig jaar trof, heeft de gemeente Meerssen 284.000 gulden gekost. De provincie en het rijk nemen daarvan 44.000 gulden voor hun rekening. Dat staat in een gemeentelijke evaluatie van de ramp en de bestrijding daarvan.

De kosten voor Meerssen bestaan onder meer uit schade aan wegen en rioleringen, de inzet van personeel van brandweer, openbare werken en secretarie, de aankoop van zandzakken, pompen en slangen en huur van kraanwagens, veezuigmachines en ander materieel. Kritiek heeft de gemeente op de 'uitermate beperkte' inzet van de Regionale brandweer. Die zou praktisch alleen hulp hebben verleend in Maastricht. De brandweer in Meerssen krijgt binnenkort een nieuwe boot, die inzetbaar is bij een watersnoodramp.

De bevolking in Voulwames en Geulle aan de Maas heeft aangegeven dat een waarschuwingssysteem voor hoog water noodzakelijk is. In Meerssen kwamen honderd woningen onder water te staan, in de woongemeenschap Voulwames en in Geulle aan de Maas. De gemeente voert over een alarmsysteem inmiddels overleg met de Buurtvereniging Aan de Maas. Daarbij wordt ook nagegaan of Rijkswaterstaat sneller prognoses over verwachte waterstanden kan leveren.

B-side bedreigt advocaat MVV-zaak

MAASTRICHT - De B-side van de MVV-supportersschare heeft de advocaat van de MVV-administrateur bedreigd. „We maken je kapot! B-side,” luidde de boodschap aan het adres van Theo Hiddema. Het dreigement was 'geschreven' in uitgeknipte letters van aankondiging van de B-side eenvoudig in de prullemand gegooid. De Maastrichtse strafrechter verdedigt maandag Wim K., de gewezen administrateur van de Maastrichtse voetbalclub. K. wordt ervan verdacht tussen juli 1992 en oktober 1993 een bedrag van 448.000 gulden te hebben verduisterd ten nadele van de club, waar hij de financiën administreerde. MVV-voorzitter Karl Dittich en directeur Ron Weijzen deden begin oktober vorig jaar aangifte tegen K.

Bejaarde lag twee weken dood in flat

HEERLEN - Een 87-jarige vrouw heeft twee weken dood in haar flatwoning aan de Drieoortspuit in Heerlen gelegen. Zij blijkt een natuurlijke dood gestorven. Een ongeruste flatbewoner tippte de politie. De bejaarde vrouw leefde na de dood van haar man, enkele jaren geleden, een zeer teruggetrokken leven. Zij had geen broers of zussen. De politie heeft tot nu toe geen familieleden kunnen achterhalen.

Betaald parkeren: wandelaars weg

VALKENBURG - Wandelsportvereniging Liwolk wil weg uit Valkenburg. Het bestuur vindt het Valkenburgse parkeerbeleid is zo onvriendelijk dat de club de startplaatsen van haar drie jaarlijkse wandeltochten in elk geval buiten het centrum wil gaan inrichten. Liwolk organiseert jaarlijks drie tochten, waarbij het Grendelplein als start- en eindpunt fungeert. Dit jaar vond een groot aantal wandelaars bij terugkomst een bon op de voorruit van de auto. De Walramtocht, op 23 oktober, gaat wel nog vanaf het Grendelplein van start. Wandelaars moeten dan rekening houden met een parkeertarief van drie gulden per uur.

Dood junkie na twee jaar voor rechter

MAASTRICHT/HEERLEN - Ruim twee jaar nadat de 24-jarige Heerlense junkie Raymond Witpeerd op 3 juni 1992 in het portaal van de Theo Thijssenschool in Meezenbroek dood werd aangetroffen, moet de 26-jarige Peter B. uit Brunssum zich op 26 oktober voor de rechtbank verantwoorden. B., die eveneens verslaafd is, kwam afgelopen zomer bij toeval in beeld als mogelijke dader van de toen nog niet opgeloste moord. Volgens zijn eigen verklaring zou hij het slapende slachtoffer met een knuppel hebben bewerkt, toen hij werd betrapt bij doorzoeken van diens zakken op de aanwezigheid van drugs.

Vijfduizend gulden voor Zonnebloem

HEERLEN - De afdeling Limburg van de Zonnebloem heeft gisteravond in Heerlen uit handen van het Pro-team een cheque ter waarde van 5.000 gulden ontvangen. Het Pro-team is een groep prominente, onder wie Heerlens burgemeester Sef Plemeekers en oud-voetballer Hans Erkens. Zij fietsen geld bij elkaar voor goede doelen. De Zonnebloem zal het geld gebruiken voor ontspanningsactiviteiten tijdens de vakantieweken voor zieken en bejaarden.

'Geen misstanden in bejaardenhuis'

VENLO - Een onderzoek naar geruchten over misstanden in het Blerickse verzorgingshuis voor ouderen 'Onder de Wieën' heeft Gedeputeerde Staten tot de voorlopige conclusie gebracht dat daar geen sprake van is. De geruchten, waarover de CDA-Statenvructie vragen stelde, betroffen onder meer verzorging en bejegening van de bewoners.

Du Pont koopt grond bij in Born

BORN - Recyclingbedrijf Du Pont in Born wil van de gemeente een stuk grond voor vier ton bijkopen. Het bedrijf heeft voor deze aankoop nog geen specifieke uitbreidingsplannen. Volgens een woordvoerder wil Du Pont de grond voor de toekomst veilig stellen. Du Pont Specialty Operations Recycling werkt in Born gebruikte kunststoffen. Er worden alleen kunststoffen voor hergebruik geschikt gemaakt die van Du Pont afkomen en voor het bedrijf weer bestemd zijn. Du Pont wil de mogelijkheid openhouden om op toekomstige trends in de recyclingmarkt in te spelen.

Door bezuinigingen rijk nauwelijks geld voor nieuw lokaal beleid Stadswachten in Heerlen

DOOR THEO SNIKERS

HEERLEN - Heerlen staat in 1995 en 1996 twintig stadswachten aan te stellen. Die moeten zorgen voor meer toezicht op straat. De stadswachten worden gerecruteerd onder langdurig werklozen en kosten een half miljoen gulden per jaar. Burgemeester en wethouders van Heerlen willen hiermee het gevoel van veiligheid onder de burgers vergroten.

Wat staat in het Meerjarig Collegeprogramma 1994-1998, dat volgende week officieel wordt gepresenteerd, is dit programma wordt het beleid van het nieuwe college dat dit voorjaar aantrad, uitgewerkt. Het beleid van het rijk dwingt Heerlen tot bezuinigingen die oplopen tot tien miljoen gulden per jaar. De invulling van die bezuinigingen levert de gemeente momenteel veel pijn op. Kostenverhogingen voor burgers willen B en W zoveel mogelijk vermijden.

De financiële ruimte voor vernieuwend beleid is door dit alles zeer beperkt. Van 1995 tot en met 1998 staat het jaarlijks om één miljoen gulden extra. Die extra's moeten later worden betaald door te korten op de bestaande voorzieningen. Het veiligheidsbeleid neemt een belangrijke plaats in in het collegeprogramma. 'Orde en veiligheid' scoort het hoogst in uitgevoerde onderzoeken. Volgend jaar wordt met de politie een integraal veiligheidsplan opgesteld. De openbare verlichting zal langer branden, terwijl er ook meer straatlantaarns komen. De binnenkorte aan te wijzen gedoogzone voor straatprostitutie kost jaarlijks 110.000 gulden. Het college wil de band met de buurt verbeteren. Daarom wordt de komende jaren telkens 100.000 gulden extra uitgetrokken voor sociaal vernieuwing. Dat beleid zal in de komende jaren worden toegepast, onder meer in Molenberg-Oost. De bewoners van die wijken zullen veel van de beschikbare budgetten mogen besteden.

De toepassing van een lokaal referentiedatum zal worden onderzocht. W willen ook de groei van de werkgelegenheid bevorderen. Zo wordt een ontwikkelingsfonds in het leven geroepen om de economische bedrijvigheid te stimuleren. In dat fonds wordt de komende jaren voor een half miljoen gulden geld om werkgelegenheidsbevorderende projecten te financieren. Het college gaat ook Beitel-Zuid tot begraafsterrein ontwikkelen. Heerlen zal de komende vier jaar verder meer geld steken in wegeonderhoud en het beheer van speelruimten; in totaal 600.000 gulden. Het opheffen van gevaarlijke situaties kan het opheffen van wegknelpunten kost nog eens drie ton. Op het gebied van de cultuur trekt de gemeente in 1995 150.000 gulden uit voor de totstandkoming van een regionaal studiecentrum voor architectuur in Heerlen: Vitruvianum. Voor het festival Cultura Nova wordt (blijvend) 50 mille per jaar uitgetrokken.

een nieuwe
bisschop kan
gemakkelijk
met een
schone pij
beginnen

punaise

● Dertien stamgasten van grand-café Fellini aan de Bongerd in Heerlen gaven gevolg aan de oproep van de kastelein om een levende bok mee te nemen naar de opening van het bockbier-seizoen. Bezoekers die een heuse bok meenamen, mochten dertig glazen bockbier op kosten van de zaak nuttigen. Op die manier werd het speciale biersoort in Heerlen met twee 'gratis' vaatjes geïntroduceerd. Maar wat de echte bierdrinkers ook probeerden, de echte bokken dronken liever een bak water dan een 'boc'je'...

Foto: DRIES LINSEN

Personeel kiest werkgelegenheid boven milieu

OR luchthaven vreest voor duizenden banen

Van onze redactie economie

BEEK - De ondernemingsraad (OR) van de luchthaven Maastricht maakt zich 'enorm veel zorgen' over het voortbestaan van het vliegveld zonder de Oost-westbaan. „De toekomst van 2200 banen komt op de tocht te staan.” Dat schrijft de OR in een brandbrief aan de Tweede Kamer en de betrokken ministeries.

Met de Oost-westbaan ziet de toekomst van de luchthaven er er stuk zonniger uit, betogen de werknemers. De nieuwe baan zal bedrijven en luchtvaartmaatschappijen aantrekken. Dat leidt tot investeringen van enkele honderden miljoenen per jaar, waarna een enorme groei van de werkgelegenheid zal volgen, voorspelt de OR. „Driehonderd miljoen gulden voor de isolatie van de Noord-zuidbaan lijkt een overbodige uitgave, die beter besteed kan worden aan de uitbreiding met de Oost-westbaan en die tevens garantie biedt voor de werkgelegenheid binnen de regio.” Blijft de nieuwe baan echter uit, dan verdwijnt de interesse bij de huidige bedrijven, met als gevolg het verdwijnen van arbeidsplaatsen, zo gaat de brief verder. Op het ogenblik zijn rond de zestig

bedrijven op Maastricht Airport gevestigd. Ze zijn goed voor ongeveer 1300 directe en 2200 indirecte arbeidsplaatsen, stelt de OR. Na de komst van de nieuwe baan zou de werkgelegenheid kunnen oplopen tot 2.200 directe en 8.000 indirecte banen. Bij de NV Luchthaven Maastricht zelf en bij Maastricht Handling zijn slechts 150 mensen in dienst.

De raad stelt dat de korte Noord-zuidbaan ervoor zorgt dat de luchtvaartmaatschappijen gedwongen zijn 20 tot 30 procent minder vracht vanuit Maastricht te vervoeren. Als de Oost-westbaan uitblijft dan zullen die vrachtbedrijven uitwijken naar bijvoorbeeld de luchthaven Bierset bij Luik, 'met als gevolg dat we wel de lasten zullen dragen, maar niet de lusten'.

Voor de ondernemingsraad is het duidelijk: „De afweging tussen milieu en werkgelegenheid lijkt ons in deze tijd niet zo moeilijk, daar eenieder de werkgelegenheid, vooral binnen Limburg, een bepaalde impuls wil geven.” Toch heeft de OR ook oog voor het milieu: „Voor wat betreft de geluidshinder zal de situatie er met de Oost-westbaan juist beter op worden. Bovendien zijn de nieuwe generaties vliegtuigen zuiniger en stiller.”

EU onderzoekt gesjoemel golfbaan

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - De Europese Commissie zal zonodig de verleende 800.000 gulden subsidie voor de uitbreiding van de golfbaan in Brunssum terugvorderen, indien in 1989 de hand is gelicht met de Europese aanbestedingsregels.

Ook kan de nog niet geheel uitgekeerde subsidie worden verlaagd of opgeschort indien niet aan de subsidievoorwaarden is voldaan. De Europese Unie (EU) zal een onderzoek naar de gang van zaken in die tijd instellen, schrijft Europees Commissaris Bruce Millan in antwoord op vragen van Europarlementair Nel van Dijk (GroenLinks).

De Sittardse stelde haar vragen naar aanleiding van een publicatie in deze krant over de gang van zaken bij de aanbesteding van het project in 1989. De Taakopdracht Recreatie van het Streekgebied Oostelijk Zuid-Limburg maakte daar een farce van. Aan enkele bedrijven werd voor de vorm een offerte gevraagd, terwijl het werk al lang gund was. Het doel hiervan: het veiligstellen van de Europese subsidie.

Bovendien was aan 'Brussel' ge-

meld dat tegenover de overheids-subsidie een particuliere investering van twaalf miljoen gulden stond: een golfhotel. Daarvan is inmiddels niet meer overgebleven dan een nog te bouwen appartementen-hotel van circa vijf miljoen gulden.

Van de Europese subsidie is inmiddels 640.000 gulden uitbetaald. Indien dit bedrag (deels) moet worden terugbetaald of de subsidie niet volledig wordt uitgekeerd, is de gemeente Brunssum vermoedelijk het slachtoffer. Die kocht de golfbaan begin 1992 van het streekgebied.

je zult ze maar winnen!

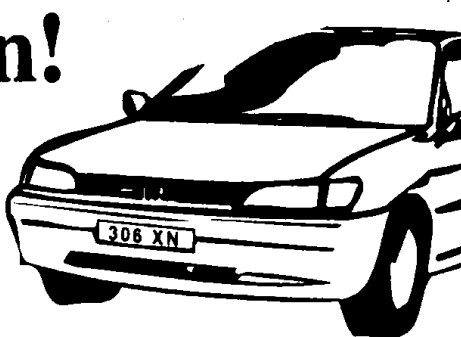
Iedere week aan prijzen plus in de extra gratis ronde de superhoofdprijs de

Gratis kans op de auto bij aankoop van uw Bingo kaarten.

t.w. f 27.500,-.

Koop nu uw kaarten!

limburgs agblad

BINGO

De Limburgs Dagblad Bingokaarten koopt u bij de bekende verkooppunten. Voor informatie bel: 045-739888. Vergunning voor Limburgs Dagblad Bingo is verleend door de Staatssecretaris van Justitie onder no. L.O. 940-001-0096/94

Getrouwd
**Danny
Sigmond**
en
Marcel Bakker

Heerlen,
7 oktober 1994

Na een geduldig lijden is tot onze
droefheid van ons heengegaan mijn
man, onze pap en opa

József Tóth
echtgenoot van
Agi Tóth-Varga

Hij overleed in de leeftijd van 58 jaar.

Geleed: Agi
Amsterdam: Jossi en Mathilde
Geleed: Tomi en Petra
Michelle
Familie Tóth
Familie Varga

6184 GS Geleen, 6 oktober 1994
Boerhaavestraat 26

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden op maandag 10 oktober a.s. om 10.30 uur in de H. Pastoor van Arkerk te Geleen, waarna aansluitend de crematieplechtigheid zal plaatsvinden in het crematorium Nedermas te Geleen.

Samenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

József is opgebaard in het uitvaartcentrum van Dela, Voutershof 1 te Geleen. Bezoektijd heden, zaterdag van 15.00 tot 16.00 uur.

Indien u geen kennisgeving mocht ontvangen, gelieve u deze annonce als zodanig te beschouwen.

Dag lieve opa
Michelle

Met al haar levenslust en wilskracht heeft zij deze strijd niet kunnen winnen. Na alle fijne jaren die wij met haar mochten beleven, hebben wij met veel verdriet afscheid moeten nemen van mijn lieve moeder, schoonmoeder, onze oma, zuster, schoonzuster, tante en nicht

Annie Moonen
weduwe van
Wiel Spärg

Zij overleed in de leeftijd van 78 jaar, voorloper van het h. sacrament der zieken.

Kerkraide: Jos Spärg
Sittard: Lily Spärg
Kerkraide: Lily Spärg
Sittard: Lily Spärg
Familie Spärg
Familie Moonen

6487 GM Kerkraide, 7 oktober 1994
Camerstraat 90

De plechtige uitvaartdienst zal worden gehouden op woensdag 12 oktober a.s. om 10.30 uur in de parochiekerk van de Heerlebaan, waarna aansluitend de crematieplechtigheid zal plaatsvinden op de kerkhof van de Heerlebaan.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

De avondmis tot intentie van de overledene is op dinsdag 11 oktober a.s. om 19.00 uur in voornoemde kerk.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel van Lindeman, Heerlebaan 4 te Heerlen, dagelijks van 15.00 tot 18.15 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieve deze annonce als zodanig te beschouwen.

Enige en algemene kennisgeving

Tot onze diepe droefheid is tot ons heengegaan, onze dierbare zuster, tante en nicht

Frans De Beukelaer
* 15 augustus 1916

echtgenoot van wijlen
Maria Theunissen

Uit aller naam:
Familie De Beukelaer
Familie Theunissen

Sittard, Heerlebaan 33.
Corr.adres: familie Huishorst-Weijers,
Heggenrostraat 56, 5925 BH Venlo.

De plechtige uitvaartdienst zal plaatshebben op maandag 10 oktober om 11.00 uur in de parochiekerk van Christus Koning te Leysbroek-Sittard, waarna de begrafenis op de begraafplaats aan de Wehrweg.

Er is geen condoleren.

De overledene is opgebaard in het mortuarium van het ziekenhuis te Sittard; bezoek dagelijks van 16.00 tot 16.45 uur.

Een speciaal woord van dank aan de medewerkers van de afdeling geriatrie van het ziekenhuis te Sittard.

Jaardienst
In dankbare herinnering aan
Emmy van der Lubbe-Garritsen

nodigen wij u uit bij de eucharistieviering te haren intentie op zondag 16 oktober a.s. om 10.30 uur in de St. Andreaskerk, gelegen aan de Palestinastraat te Heerlebaan.

Wij danken u van harte voor de eucharistieviering op zaterdag 8 oktober 1994 om 18.00 uur in de parochiekerk van Terwijnsele.

Jaardienst
Bedankt voor je liefde, je trouw, je eerbied, voor de lach van bijna iedere dag, voor het geluk dat je ons hebt gegeven. Deze dingen duren altijd te kort.
Ik weet dat het jou ook goed heeft gedaan, maar ik zal je missen bij het verdergaan.
De eerste jaardienst wordt mijn lieve vrouw en moeder

Toos Lucassen
Zij overleed in de leeftijd van 80 jaar, voorloper van het h. sacrament der zieken.

De uitvaartdienst wordt gehouden op zaterdag 8 oktober om 11.30 uur in de parochiekerk St. Martinus te Geul, 9 oktober om 11.00 uur.

Frans Bertrand
Marion en Bert
Ed en Patricia

Hij taalde niet naar hovaardij
hield niet van pracht en praal
hij zag reeds in zijn mensentijd
de goedheid voor elkaar.
In de najaarherfst met kille vlagen,
vond hij nog steeds behagen
naar de Heer kwam aren lezen
hij leerde de natuur te vrezen.

Na een leven dat werd getekend door goedheid en eerbied is, binnen 5 maanden na het overlijden van onze moeder, van ons heengegaan onze fijne vader, schoonvader, opa, mijn broer, onze schoonbroer, oom en neef

Zef Notermans

weduwnaar van

Fiene Heinen

Hij overleed, voorzien van de h. sacramenten der zieken, op 88-jarige leeftijd, in het bejaardencentrum Heereveld te Wubach.

Wubach: Ton en Tiesje Notermans-Steinbusch
Annelies, Joesette en Jürgen
Tine en Hub Loo-Notermans
Bert, Miriam en Martin
Jos en Désirée, Ton
Mia en Wiet Pleumens-Notermans
Annelie en Marcel, Ingrid en Eric
Ans en Giel Franssen-Notermans
Caroline en Patrick
Bertien en Willem Meijer-Notermans
Hil, Yntse, Heesl
Jan en Miriam Notermans-Horach
Jannetje, Joep-Jan
Nettie Notermans en Wil Beesh
Eva, Laura, Paul
Truus Notermans en Jan ten Have
Familie Notermans
Familie Heinen

Landgraaf, 6 oktober 1994
Corr.adres: Kloosterstraat 53, 6374 EN Landgraaf

De plechtige uitvaartdienst zal worden opgedragen op maandag 10 oktober a.s. om 13.30 uur in de parochiekerk van de H. Jozef te Wubach, gevolgd door de begrafenis op de r.k. begraafplaats aldaar.

Bijeenkomst in de kerk, alwaar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Zondag 9 oktober wordt de dierbare overledene bijzonder herdacht in de eucharistieviering om 17.30 uur in de voornoemde parochiekerk; vooraf om 17.15 uur rozenkransgebed.

Gelegenheid tot afscheid nemen in de rouwkapel te Nieuwenhagen, Beuteweg 32, dagelijks van 16.15 tot 18.30 uur.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieve deze annonce als zodanig te beschouwen.

Wij danken u van harte voor de eucharistieviering op zaterdag 8 oktober 1994 om 18.00 uur in de parochiekerk van Terwijnsele.

J.H.M. Notermans
De heer Notermans was van 1933 tot 1978 voorzitter van de parochiekerk van de H. Jozef te Wubach, waarna aansluitend de begrafenis op de begraafplaats aldaar.

De heer Notermans was van 1933 tot 1978 voorzitter van de parochiekerk van de H. Jozef te Wubach, waarna aansluitend de begrafenis op de begraafplaats aldaar.

Wim Vranken
* 15 maart 1938 te Stein
† 4 oktober 1994 te Gulpen

Uit aller naam: Familie Vranken

Gulpen, Boerank 6
Corr.adres: Heistweg 74, 6171 NL Stein

De crematieplechtigheid zal gehouden worden op maandag 10 oktober om 14.45 uur in het crematorium Nedermas, Voutershof 1 te Geleen.

Bijeenkomst in het crematorium om 14.30 uur.

De overledene is opgebaard in de rouwkapel van Uitvaartcentrum Daamen, Heistraat 41 te Ekeloo, alwaar geen bezoek.

Dankbetuiging
Voor de grote belangstelling en het medeleven dat wij van u mochten ontvangen bij het overlijden en de crematie van onze lieve moeder en oma

Tilla Fokkens-Keulartz
betuigen wij hierbij onze hartelijke dank.

Kinderen, kleinkinderen
en achterkleinkinderen

Kerkraide, oktober 1994

Moeder zal bijzonder worden herdacht in de eucharistieviering, welke zal worden gehouden heden, zaterdag 8 oktober 1994 om 18.00 uur in de parochiekerk van Terwijnsele.

Dankbetuiging
Voor de grote belangstelling en het medeleven dat wij van u mochten ontvangen bij het overlijden en de crematie van onze lieve moeder en oma

Siebe Brander
Kerkraide, oktober 1994

Ik wil iedereen langs deze weg bedanken voor de aanwezigheid bij het overlijden en de crematie van

Siebe Brander
Kerkraide, oktober 1994

† Henk van der Meer, 71 jaar, echtgenoot van Alida Teunis, Forcadendstraat 57, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats heden, zaterdag 8 oktober om 12.00 uur in het uitvaartcentrum te Geleen.

† Pierre Laeven, 77 jaar, echtgenoot van Jacqueline Meunier, Gansbaan 18, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 10 oktober om 11.30 uur in de St. Gerlachuskerk te Houthem-Valkenburg.

Dankbaar voor het vele goede dat hij ons tijdens zijn leven heeft gegeven, delen wij u mede, dat op 75-jarige leeftijd toch nog wacht van ons is heengegaan, voorzien van de h. sacramenten, onze lieve broer, zwager, oom en neef

Albert Beckers
Uit aller naam: Lucia Beckers-Huis
Familie Beckers

7 oktober 1994
Haagstraat 48, 6447 CJ Merkelbeek

Gelegenheid om afscheid te nemen dagelijks van 16.00 tot 18.00 uur in de rouwkapel van het Maaslandziekenhuis te Sittard aan de seweg.

Avondwake maandag om 19.00 uur in de hierna te noemen kerk.

De plechtige uitvaartdienst zal gehouden worden in de St. Gerlachuskerk te Jabeek op dinsdag 11 oktober a.s. om 11.00 uur.

De begrafenis vindt aansluitend plaats op het r.k. kerkhof aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Zij die geen kennisgeving mochten ontvangen, gelieve deze annonce als zodanig te beschouwen.

† Sjeng Mij, 77 jaar, echtgenoot van Mia Leenders, Valentijn Clotstraat 22, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 10 oktober om 11.00 uur in de parochiekerk van St. Martinus te Wyck-Maastricht.

† Harry Schuurmans, 66 jaar, echtgenoot van Truus de Fraipont, Koning Clovisstraat 90, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op maandag 10 oktober om 10.30 uur in de parochiekerk van St. Antonius van Padua te Scharn-Maastricht.

† Gertrudis Aardema, 98 jaar, weduwe van Jozef Hiltz, en in het 2e huwelijk van Johannes A.N. Amory, Bieslanderweg 52, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 8 oktober om 11.30 uur in de parochiekerk van St. Anna te Maastricht.

† Mia van der Vliet, 75 jaar, echtgenoot van Bep Bihlman, Wilgenlaan 21, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 8 oktober om 15.30 uur in het crematorium te Geleen.

† Gertrudis Aardema, 98 jaar, weduwe van Jozef Hiltz, en in het 2e huwelijk van Johannes A.N. Amory, Bieslanderweg 52, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 8 oktober om 11.30 uur in de parochiekerk van St. Anna te Maastricht.

† Mia van der Vliet, 75 jaar, echtgenoot van Bep Bihlman, Wilgenlaan 21, Maastricht. De uitvaartdienst vindt plaats op zaterdag 8 oktober om 15.30 uur in het crematorium te Geleen.

Enige en algemene kennisgeving

Wij danken u van harte voor de eucharistieviering op zaterdag 8 oktober 1994 om 18.00 uur in de parochiekerk van Terwijnsele.

Frans Bronneberg
echtgenoot van
Tiny Wauben

Nieuwstadt: Tiny Bronneberg-Wauben
Börn: Erik
Nieuwstadt: Rudy
Familie Bronneberg
Familie Wauben

Nieuwstadt, 7 oktober 1994.
Heerlebaan 45, 6118 EB Nieuwstadt.

De plechtige uitvaartdienst wordt gehouden op maandag 10 oktober a.s. om 14.00 uur in de parochiekerk van de Heerlebaan, waarna aansluitend de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats aldaar.

Samenkomst in de kerk, waar gelegenheid is tot schriftelijk condoleren.

Op maandag 10 oktober a.s. om 19.00 uur in de voornoemde kerk: rozenkransgebed om 18.45 uur.

U kunt persoonlijk van haren afscheid nemen dagelijks van 17.30 tot 18.15 uur in het landmoortorium, gelegen aan de Heerlebaan Sittard.

Voor het opgeven van familiebetreffende informatie van maandag 10 oktober a.s. om 14.00 uur in de parochiekerk van de Heerlebaan, waarna aansluitend de begrafenisplechtigheid zal plaatsvinden op de algemene begraafplaats aldaar.

Limburgs Dagblad
In de Cramer 37, Heerlen

Begrafenis- en crematieverzorging
HEERLEN c.o. HOENSBROEK c.o.
v.h. CROMBACH v.h. OTERMAN

ZEKERHEID VOOR EEN WAARDIG AFSCHEID

Een stijlvolle en zorgvuldige begeleiding.
Sinnige opbaar- en ontvangruimten.
Tevens verzorging van complete koffietafel.

Ruime parkeerplaats op eigen terrein.
Begrafenis- en crematieverzekeringen.
Koopsommen en wilschikkingen.

Heerlen c.o.
Ockenrodestraat 30 - Postbus 2755
6401 DG Heerlen - Tel. 045-714427
DAG EN NACHT BEREIKBAAR

Hoensbroek c.o.
Tel. 045-311094
DAG EN NACHT BEREIKBAAR

Duizenden Limburgers gebaat bij professionele hulp

CAD helpt maar fractie van probleemdrinkers

Van onze verslaggever

MAASTRICHT - Tussen de 9.000 en 14.000 Limburgse mannen van 25 jaar en ouder zouden gebaat zijn bij professionele hulp om hun drankgebruik te verminderen. Maar de consultatiebureaus voor alcohol en drugs (CAD's) bereiken slechts een klein gedeelte van de groep probleemdrinkers.

Alleen de ernstigste en dus ook moeilijkst te behandelen drinkers weten de weg naar de CAD's te vinden. Dat blijkt uit een onderzoek van de Rijksuniversiteit Limburg in samenwerking met het CAD Limburg. Van de Limburgse mannen bo-

ven 25 jaar heeft naar schatting 2,5 tot 4 procent langdurige en ernstige problemen als gevolg van hun alcoholgebruik. Onderzoeker drs. Klaas-Jan Hajema trok een vergelijking tussen chronische probleemdrinkers in de bevolking en de bij het CAD geregistreerde cliënten met alcoholproblemen. Daaruit bleek dat het CAD vooral met de ernstigste gevallen te maken krijgt.

Hajema probeert erachter te komen waarom de ene probleemdrinker wel en de andere geen hulp zoekt. De bij het CAD geregistreerde probleemdrinker heeft veelal geen baan, is van middelbare leeftijd, komt uit de lagere sociale klasse maar heeft wel een goede opleiding en heeft

een moeder die in zijn jeugd weinig tot gemiddeld dronk.

Grote groepen, vooral jonge, werkende, goed opgeleide mannen uit de hogere sociale klassen, weten de hulpverlening te ontwijken. „Voor hen staat er ook vaak heel wat op het spel. Ze weten hun problemen beter te verdoezelen,” verklaart stafmedewerker drs. Wim Meulders van het CAD. „En dan is er natuurlijk toch het hardnekkige beeld van het CAD als hulpverleners van verloederde junkies. Daar komen we toch maar moeilijk van af, ook al proberen we van alles.”

Behalve de duizenden Limburgers die al in aanmerking komen voor professionele hulp is er nog

een groep van bijna 15.000 mannen die nu nog zonder hulp kan maar in de toekomst daarbij toch gebaat zou zijn.

Belang

„Ik ga hier geen pleidooi houden om alle probleemdrinkers morgen bij ons op de stoep te hebben. Dat zouden we helemaal niet aankunnen. Maar de resultaten tonen wel het belang aan van een vroegtijdige aanpak en opsporing. Nu vissen we vaak achter het net. Alleen de ernstigste gevallen komen bij ons terecht. Om dat in de toekomst te voorkomen zou veel meer de nadruk moeten komen te liggen op preventiewerkzaamheden. Maar juist die komen onder druk door de bezuinigingen op de hulpverlening.”

Het CAD gaat nu proberen speciale projecten te ontwikkelen voor de tot nog toe onbereikbare groep probleemdrinkers. Meulders ziet verder een voorname rol weggelegd voor huisartsen in de opsporing van probleemdrinkers. „De meeste probleemdrinkers blijven te lang onbekend. Slechts tien procent wordt herkend.”

● Yvonne Boels, Paul Peree, Wiel Laugs en Regie Coenegracht (vlnr) voor één keertje al de slag bij McDonald's.
Foto: DRIES LINSSE

Kijkje in de keuken

Van onze verslaggever

HEERLEN - Arbeidsbureauconsulenten Paul Peree en Regie Coenegracht namen gisteren eens geen personeelsleden aan voor hamburgergigant McDonald's in Heerlen. De GAK-medewerkers garneerden nu zelf Big Mac's, baktten Franse frietjes en serveerden menig colaatje.

Accountant Wiel Laugs behandelde even geen 'moeilijke' formulieren en pr-medewerkster Yvonne Boels vergat voor één ochtend promotionele activiteiten op touw te zetten voor haar bedrijf.

Ook zij lieten na een kijkje in de keuken zelf de handjes wappe-

ren in de Heerlense McDonald's. Het bedrijf aan de Bongerd kreeg vorig jaar 1,8 miljoen klanten over de vloer en realiseerde een omzet van ruim vijf miljoen gulden.

De blik achter de schermen wordt gegeven in het kader van de jaarlijkse Founder's Day, de geboortedag van McDonald's oprichter Ray Kroc. Relaties van het bedrijf zijn dan voor een dagje gast en personeelslid tegelijk.

Blij

Paul Peree van het Arbeidsbureau in Heerlen stond aanvankelijk sceptisch tegenover de uitnodiging. „Achteraf ben ik echter blij dat ik heb meegedaan. Je

krijgt toch een heel andere kijk op het bedrijf. McDonald's is veel meer te bieden dan een dubbele chéésburger.”

Peree en collega Coenegracht zijn belast met het selecteren van ruim honderd personeelsleden voor de in maart te openen 'Mac-drive' op de kruising Beldweg-Breukerweg in Heerlen. „Door zelf wat werkzaken heden in het bedrijf te verrichten, weet je wat als consument een aspirant-medewerker kan bieden. Een goede zaak en zeker aan te bevelen bij andere bedrijven.” Plannen zijn er voor het openen van een McDonald's-drive aan de Heerlense steenweg (nabij hotel Formule 1 in Kerkrade).

'Technologen vergeten naaste omgeving van gehandicapte'

HOENSBROEK - Bij het zoeken naar technologisch geavanceerde hulpmiddelen voor mensen met spraakproblemen vergeten hulpverleners nog te vaak om de directe omgeving van de gehandicapte erbij te betrekken. „De directe omgeving, de partner, een familielid is vaak het meest deskundig, kan precies aangeven waar de problemen in de communicatie met de gehandicapte liggen,” weet Hans van Balkom.

De Kerkradenaar is namens TNO gedetacheerd bij het onderzoeksinstituut IRV, gevestigd op het terrein van de Lucaskliniek in Hoensbroek, dat zoekt naar oplossingen voor problemen van mensen met een handicap. Van Balkom heeft zich gespecialiseerd in het helpen van mensen met communicatieproblemen. Mensen die niet (meer) kunnen praten door aangeboren hersenafwijking, ongeval of ziekte. „Niet kunnen lopen is natuurlijk

heel erg, maar niet kunnen communiceren maakt het leven van een gehandicapte extra moeilijk. De kans op isolatie is heel groot. Zeker in onze snelle westerse wereld waar het aantal sociale contacten per telefoon enorm is toegenomen.”

Van Balkom geeft aan dat de groep gehandicapten met communicatieproblemen flink is gegroeid en in de toekomst alleen maar groter zal worden. „Nu heeft zeventien procent van de gehandicapten spraakproblemen

maar door de vergrijzing, het groeiend aantal verkeersongevallen, de voortschrijdende wetenschap waardoor veel te vroeg geboren baby's toch in leven gehouden kunnen worden, zal dit aantal toenemen. Het wordt dus steeds belangrijker goede hulpmiddelen te ontwikkelen.”

Hulpmiddelen die variëren van een simpele typemachine tot de meest ingewikkelde spraakcomputer, maar als belangrijkste kenmerk hebben dat zij volledig toegespitst moeten zijn op de individuele gebruiker.

De nieuwste snufjes op technologisch gebied worden vanaf morgen tot aanstaande donderdag gepresenteerd in het Maas-trichtse Mecc tijdens een groot internationaal congres van Isaac, de vereniging van gehandicapten met communicatieproblemen, hulpverleners, technologen en wetenschappers. „Maar het wordt geen technologische show, waarbij de gehandicapte wordt vergeten. Binnen Isaac ligt de nadruk heel erg op de toepasbaarheid van de vindingen. Je zult dan ook zien dat de gehandicapten een prominente rol spelen tijdens het congres. Ze houden bijvoorbeeld lezingen met de voor hen ontwikkelde apparatuur,” vertelt Van Balkom, vice-president van Isaac en een van de organisatoren van het congres.

Isaac telt 4.000 leden uit 46 landen. Elke twee jaar wordt een congres gehouden, afwisselend in Noord-Amerika en Europa. Van Balkom verwacht in Maas-tricht zo'n 500 tot 600 congressgangers.

Wisseling van de wacht bij Limburgse Vrouwen Beweging

'Voorzitter van LVB is een top-job'

Van onze verslaggever

ROERMOND - „Een ander gaat met de vut, ik ga nu ook van mijn vrije tijd genieten.” De Ospelse Fien Oomen-Verhoef (63) hanteerde acht jaar de voorzittershamer van de LVB, de Limburgse Vrouwen Beweging van de Limburgse Land- en Tuinbouwbond LLTB. Donderdag 6 oktober gaf zij deze zware vrijwilligersbaan door aan haar opvolgster Jeanne Speetjens-Van Dongen (58) uit Schinnen. Als eerste vrouw in Limburg ontving Oomen bij haar afscheid de hoge kerkelijke onderscheiding in de Gregoriusorde. Twee zelfbewuste agrarische vrouwen over hun motivatie en het belang van de Limburgse Vrouwen Beweging.

Voorzitter van een grote organisatie als de LVB, met zo'n 14.000 leden in heel Limburg, is voor een vrijwilliger een top-job, vindt Fien Oomen. Drie tot vier dagen in de week is ze de afgelopen acht jaar voor de vrouwen op het platteland in touw geweest. „Het zou eigenlijk een betaalde baan moeten zijn, maar daar is helaas geen geld voor. Zelf heb ik er nooit bij stilgestaan om mijn werk betaald te krijgen. Je doet dit werk omdat je het zelf wil, omdat het in je zit. Er komt natuurlijk ook een stuk idealisme bij kijken.”

Haar persoonlijke interesse gold vooral het werk van de agrarische vrouw. „Dat werk wilde ik zichtbaar maken. Via de organisatie kom ik op dat gebied meer bereiken dan wanneer ik alleen thuis in het bedrijf zou blijven werken.” De LVB stimuleerde agrarische vrouwen lid te worden van de LLTB, die als standsorganisatie de belangen van de vrouwen bij de overheid kon behartigen. Sinds twee jaar heeft de LLTB die taak ook daadwerkelijk op zich genomen.

„Wij vinden het belangrijk dat vrouwen zich ervan bewust worden dat ze voor zichzelf op moeten komen, wil hun werk gezien worden.” Dat geldt niet alleen voor agrarische vrouwen. De LVB ziet zich als ontmoetings- en contactpunt voor alle (katholieke) vrouwen op het platteland. De LVB biedt niet alleen ontspanning en gezelligheid. Ook kunnen de leden deelnemen aan gespreksgroepen over actuele politieke, maatschappelijke en levensbeschouwelijke onderwerpen.

● De komende en de gaande vrouw. Jeanne Speetjens-Van Dongen neemt de voorzittershamer van de LVB over van Fien Oomen-Verhoef.
Foto: JEROEN KUIT

bij Oosterhout in Brabant. Daar had je de Boerenbond voor mannen en jongens en de vrouwen en meisjes gingen voor vertier naar de Boerinnenbond. Alles strikt gescheiden.” De Boerinnenbond bood vooral ontspanning en de mogelijkheid andere agrarische vrouwen te ontmoeten. Fien Oomen vond het volksdansen bij de bond zo leuk, dat zij al snel leidster werd. „Ik moest speciaal naar Breda om daar lessen te volgen.”

Wie bij de bond actief was, werd al snel gevraagd voor een bestuursbaantje, ondervond ook Fien Oomen. „Ik ging steeds meer

organiseren, een kookcursus, naaicursus, een vergadering, zo rolde ik erin.”

Eenmaal verhuisd naar het Limburgse Ospel, sloot zij zich ook daar aan bij de bond. Begin jaren '60 verzorgde zij onder andere rondleidingen in voorbeeldwoningen, die in het kader van de ruilverkaveling werden gerenoveerd. „Het land werd opgeknapt, maar ook de huizen waren op het platteland vaak slecht ingericht. Vaak was er geen keuken of wc. De agrarische mensen uit de omgeving konden dan in die modelwoningen komen kijken hoe

eventuele verbouwingen eruit zouden zien.”

Na bijna veertig jaar besturen op verschillende niveaus binnen de vrouwenbeweging, heeft Oomen 'er genoeg van op haar tenen te lopen'. „Tv-kijken, kranten en tijdschriften lezen, overal zie je onderwerpen die ook voor de LVB van belang kunnen zijn.” Op haar zestigste kreeg ze een koninklijke onderscheiding. Bij haar afscheid ontving zij een hoge kerkelijke onderscheiding. „Die waardering, dat vind ik prachtig. Maar het is nu tijd om te gaan. Ik ga nu lekker van mijn kleinkinderen genieten, nu ze nog klein zijn.”

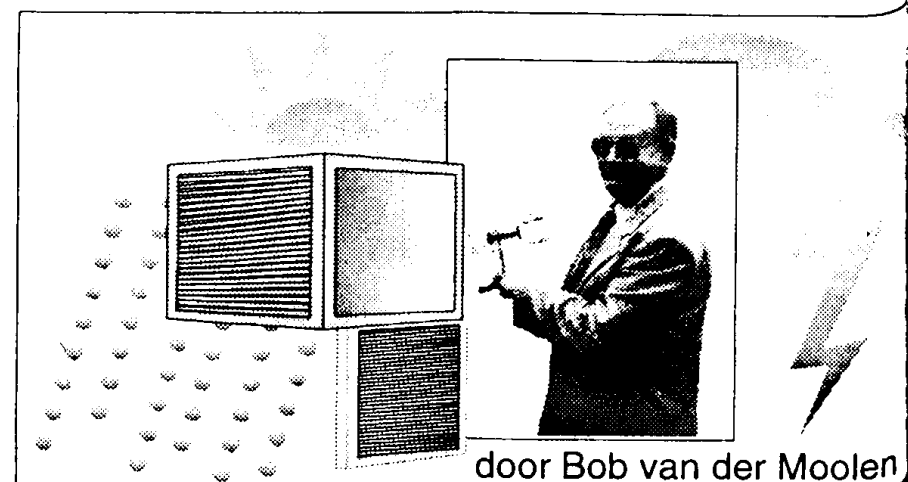
Drukke tijden

Voor haar opvolgster Jeanne Speetjens-Van Dongen breken

juist drukke tijden aan. Vergaderingen in het hele land, ervoor zorgen dat de belangen van de LVB worden vertegenwoordigd bij diverse instanties en organisaties. Veel overleg voeren en vooral beleid uitstippelen. Speetjens heeft er zin in en hoopt daarbij het contact met de basis niet te verliezen.

Al dertig jaar zet zij zich in voor de belangen van de Limburgse plattelandsvrouw. Sinds 1986 is zij lid van het dagelijks bestuur van de LVB. Unaniem koos de vergadering afgelopen donderdag haar nieuwe voorzitter. „Vrouwen op het platteland hebben meer behoefte aan scholing en sociale contacten. De belangen van die vrouwen behartigen, daar wil ik mij graag voor inzetten.”

limburgs weerhoekje

door Bob van der Moolen

Geen verband tussen warm oktober en strenge winter

Zonnig en soms vrij warm nazomerweer met temperaturen van 20 tot 25 graden in de wijnaand is in voorgaande jaren vaker voorgekomen en is dus beslist geen uitzondering. Ten onrechte wordt daarom wel eens de conclusie verboden dat op een warme oktobermaand stevast een koude winter volgt.

In het verleden is dat wel eens voorgekomen waarbij dan met name de beruchte oorlogswinter van 1941/42 en de strengste winter van laatste eeuw - 1962/63 - in herinnering komen. Echter, in deze eeuw kwamen 27 oktobermaanden voor waarin de temperatuur boven normaal was. In de 20e eeuw kwamen tot nu toe 14 koude tot zeer koude winters voor. Daarvan werden zeven winters voorafgegaan door een warm weer in de eerste helft van oktober. De kans op een 'normale' winter na warm oktoberweer is dus eerder groter dan op een koude winter.

Herfst

In het begin van de week werden we voor het eerst geconfronteerd met typisch herfstweer. Het binnendringen van koude poolmassa's gepaard met veel regen (plaatselijk zelfs meer dan 25 mm) werd ook voelbaar door een markante temperatuursdaling. In de tijdsbestek van nauwelijks drie uur daalde het kwik van 15,9 tot 15,00 uur naar 6,3 even na 18.00 uur!

In de daarop volgende nachten daalde het kwik op de meeste plaatsen net niet onder het vriespunt (het was sinds 2 mei niet meer koud geweest) maar lokaal zijn toch wat vorstverschijnselen gesig-

leerd. Het is overigens niet vreemd dat het op klomphoogte (tien cm boven het maaiveld) niet vriest, terwijl het gras of de daken van auto's bedekt zijn met rijpaanslag. Dat heeft te maken met het feit dat bijvoorbeeld gras in heldere nachten energie uitstraalt naar de atmosfeer.

Als gevolg daarvan koelt het af en condenseert de nog aanwezige waterdamp. Wanneer de temperatuur van het gras onder nul daalt, gras geleidt beter dan lucht) bevriest de waterdamp, hetgeen zichtbaar wordt als rijp.

In oktober kunnen al grote temperatuurtegenstellingen voorkomen. Op wereld- dierendag werd het dit jaar nauwelijks 10 graden, maar 1983 werd in Limburg op deze dag ruim 27 graden gemeten. Op oktober 1975 lag ons land onder een laag sneeuw en op 19 oktober 1972 werd in Echt een zeer laag oktoberminimum bereikt toen met -6,3 al matig vroom.

Hogedruk speelt nu de eerste viool en is daarmee blikvanger op het weerkaart. De stabiliserende invloed van dat weersysteem blijft voorlopig bepalend voor het huidige rustige herfstweer. Voor het komende weekend: wolkenvelden afgewisseld door zonnige perioden met normale maxima overdag. In de nacht kans op mist maar bij helder weer mogelijk vorst aan de grond. Weinig wind en kleine neerslagkansen.

weerspreuk:

„Worden de bladeren geel en krom, kijk dan naar uw kachel om”

Aanbieding op alternatieve 'Mediamarkt'

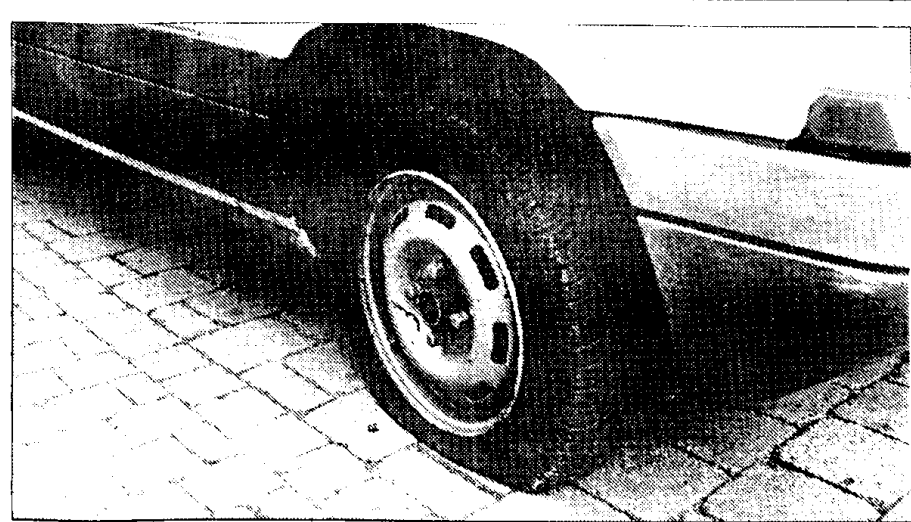
Te huur: auto met uitzicht op bank

DOOR FRANK SEUNTJENS

HERZOGENRATH - Het centrum van Herzogenrath, donderdagavond rond half negen. Een lichte man van een jaar of zestig stapte op het indrukwekkende terras van journalisten af dat zich ophield op een hoek van Ferdinand Schmetzplatz. Op een steenworp afstand van de Sparkasse waar zich het gijzeldrama afspeelt. De bedoeelingen van de man worden al snel duidelijk. Hij denkt op de alternatieve 'Mediamarkt' in Herzogenrath zaken te kunnen doen.

Het antwoord verbijstert de op geld beluste man. „Helemaal niks,” snauwt de cameraman.

„Zie je dan niet al die politie-mannen bij de bank. Je denkt toch niet dat ik een mep geld betaal voor jouw autosleuteltjes om me daarna te laten arresteren. Dan heb ik helemaal geen beelden. Probeer het maar ergens anders.”

● De politie liet in de loop van de nacht van donderdag op vrijdag de banden van alle in de buurt van de bank geparkeerde auto's leeglopen. Men wilde het risico niet nemen dat de zwaarbewapende gangster een van de wagens als vluchtauto zou gebruiken.

Foto: FRANS RADE

De cameraman draait zich met een ruk om.

De Duitser, die dacht aan de gijzeling een zak met marken over te houden, druipt af als een geslagen hond. Hij heeft niet eens meer de moed om andere journalisten te benaderen.

Als de man de volgende morgen toestemming krijgt zijn auto op

te halen, wacht een tweede tegenvaller. De banden van zijn wagen staan op de sokken. Door de politie leeggelaten om te voorkomen dat de bankoverval met de auto eventueel een vluchtvoertuig zou worden.

Er zijn van die dagen dat alles tegen zit...

Sabine Gielen bij eerste vrijgelaten gijzelaars

Bankbediende maakt derde overval mee

DOOR FRANK SEUNTJENS

HERZOGENRATH - Drie keer in korte tijd maakte Sabine Gielen (26) uit Würselen, baliemedewerkster van de Sparkasse in Herzogenrath, een bankoverval mee. Nu is voor haar de maat vol. Sabine heeft gisteren bij het hoofdkantoor van de Sparkasse in Aken gevraagd om onmiddellijke overplaatsing naar een ander filiaal.

„Ze kan er niet langer meer tegen,” zegt haar moeder. Sabine wil zelf niet met de krant praten. Dat kan ze niet, zo kort na het gijzelingsdrama. Bovendien mag ze het niet. De politie heeft alle gijzelden een (voorlopig) spreekverbod opgelegd. De directie van de Sparkasse ging nog een stapje verder. De betrokken werknemers zijn opgedragen tegenover de pers met geen woord over hun ervaringen te reppen. Dat zou consequenties kunnen hebben voor hun baan, werd er nog dreigend bij gezegd.

Paniek

Volgens haar moeder was Sabine donderdagavond al bezig met opruimen toen de zwaarbewapende gangster kort voor sluitingstijd de bank binnendrong. „Er brak meteen een enorme paniek uit, heb ik van Sabine begrepen. De man maakte een heel vastberaden en koele indruk. Hij liet meteen twee pistolen en een paar handgranaten zien om aan te geven dat het

menens was. Sabine had het geluk dat de overvalder kennelijk vond dat het te druk was in de bank. Hij wees een paar mensen aan en riep: 'raus!'. Sabine hoorde daar godzijdank bij.”

De afgelopen maanden was de Sparkasse in het centrum van Herzogenrath al twee keer eerder het doelwit van een bankoverval. Sabine Gielen was ook daar vanachter haar balie getuige van. „Beide keren kwam ze totaal overstuur thuis,” vertelt Sabine's moeder. „Een tijdje geleden heeft ze een miskraam gekregen. Je weet natuurlijk nooit precies waar dat aan heeft gelegen, maar ik ben ervan overtuigd dat de bankovervallen er mee te maken hadden. Sabine was daardoor ontzettend gespannen en dat is nooit gezond, zeker niet als je zwanger bent.”

Gebeden

De ouders van Sabine zit de schrik zelf ook nog behoorlijk in de benen. Zij deden donderdag toevallig inkopen in Herzogenrath. Op weg naar huis zagen ze dat het rond de Sparkasse wemelde van politiemannen. „Iemand vertelde dat er in de bank een gijzeling aan de gang was,” zegt de moeder van Sabine. „Wat er toen door me heenging, is met geen pen te beschrijven. Ik dacht 'niet alweer' en heb hardop gebeden dat Sabine niks zou overkomen. Dat ze toen al was vrijgelaten, hoorde ik pas een uur later. Dat is het langste en vreselijkste uur uit mijn leven geweest.”

Duitse banken niet beter te beveiligen

Overvalder blijkt langgezochte crimineel

Vervolg van pagina 1

● Een bevrijde vrouwelijke gijzeldrager wordt in het holst van de nacht in veiligheid gebracht door een politie-agent. Foto: FRANS RADE

DOOR JOS VAN DEN CAMP

HERZOGENRATH - Het bleef verdacht lang stil in de nacht van donderdag op vrijdag. Hongerige politieagenten konden al uren lang nergens meer een pizza halen, verkeerslichten waren vanwege het nachtelijk uur buiten bedrijf en het boemeltreintje Heerlen-Aken was, zo te horen, 's nachts niet in gebruik.

Vrijdagochtend, na vijf over drie, toen de drie vrouwelijke bankbedienden uit de Stadsparkasse kwamen en in veiligheid waren, leek Herzogenrath eindelijk aan zijn slaap te beginnen. Maar er was nog een tweede akte in dit drama die zich, net als de eerste, volledig buiten het zicht van pers en pottekijkers afspeelde. Alleen wat werk achter de schermen en in de coulissen kon gevolgd worden.

Binnen, in het filiaalgebouw aan de Ferdinand Schmetzplatz, hield de gijzelaar de vier resterende mannelijke personeelsleden nog altijd in zijn macht. Twee aan zijn heupen bungelende handgranaten en twee vuurwapens binnen handbereik. Hoe de gijzelnemer zijn slachtoffers in het veertien uur durende drama heeft behandeld, was gisteren onbekend. Maar „De sfeer is rustig en er is geen paniek,” probeerde een van de drie slecht geïnformeerde woordvoerders van de Akense politie de pers meer dan eens in het holst van de nacht in slaap te sussen.

Zo nu en dan leek dat te lukken. Maar plots was er dan toch weer beweging. Ambulances, commando-auto's en patrrouillewagens van de politie veranderden zo nu en dan van parkeerplaats. Het waren maar schijnbewegingen. Twee wanhopig naar hun

Verzwakte dader blaast zichzelf na 14 uur op met handgranaat

Gijzeling in de coulissen

kranten op zoek zijnde bejaarde bezorgers van het plaatselijk dagblad Aachener Nachrichten zorgden ongewild voor wat nachtelijke hilariteit. Binnen de met Deutsche Gründlichkeit bewaakte afzetting wilden ze koste wat kost op zoek naar de te bezorgen kranten die ze er sowieso niet zouden vinden. Scholieren uit het nabijgelegen Kerkrade fietsten naar de grensgemeente Herzogenrath en zwierwen er de hele nacht wat rond om vooral niets van de onzichtbare sensatie te missen. Pelotons van de geveesde Duitse anti-terroristenbrigade Grenz Schutz Gruppe 9 renden vervolgens in draf van rechts naar links over de Dammstrasse en verdwenen in het winkelgebied waar de Sparkasse gevestigd is.

Inmiddels probeerde een speciaal daarvoor opgeleide eenheid van de politie al sinds het begin van de avond telefonisch in contact te komen met gijzelnemer Jung. Maar dat schijnt alleen even voor drie uur, voor de vrijlating van de vrouwen, het geval te zijn geweest. Voor de rest heeft de politie gecommuniceerd met een van de vier mannelijke bankbedienden die als een tussenpersoon fungeerde.

Toen de voorlichters voor de zoveelste keer antwoordden dat er 'geen schot in de zaak zit' en de gijzelnemer alle contact met de speciale eenheid van de politie zou weigeren, raasden er zeven gepantserde Mercedesen in konvooi de Dammstrasse op. De

nummerplaten van de auto's zijn voorzien van het kenteken BG, dat duidt op Bundesgrenzschutz. De wagens hielden halt bij het winkelgebied. In het gezelschap van bewapende leden van de GSG 9-brigade, haalde de politiemann een attaché-koffer uit de wagen en liep in de richting van het bankgebouw. Wat er in zat en of de bijzonder opvallende gebeurtenis van enig belang is geweest, was toen niet duidelijk.

Rond dat moment zagen de vier resterende slachtoffers kans uit het bankgebouw te vluchten. De dader had even eerder in een kort gesprek met de politie een ontbijt geëist en vertrok vervolgens naar het toilet. Op dat moment ontkwamen de vier. Het werd althans over de politieradio

gemeld en pas minstens een kwartier later door de woordvoering bevestigd. „Over het lot van de dader is niets bekend,” verklaarde woordvoester Knuth, terwijl de explosieven-opruimingsexperts, een honderden andere bewoners van de Herzogenrathse binnenstad, had ze vanaf half zes donderdagavond haar huis niet meer mogen verlaten. Er werd wat gepraat en ontspannen gelachen. En toen waren er knallen, tien harde en met regelmaat afgevuurde schoten. Als de wiedeweerga diende iedereen zich weer tot de eerdere afzetting terug te trekken.

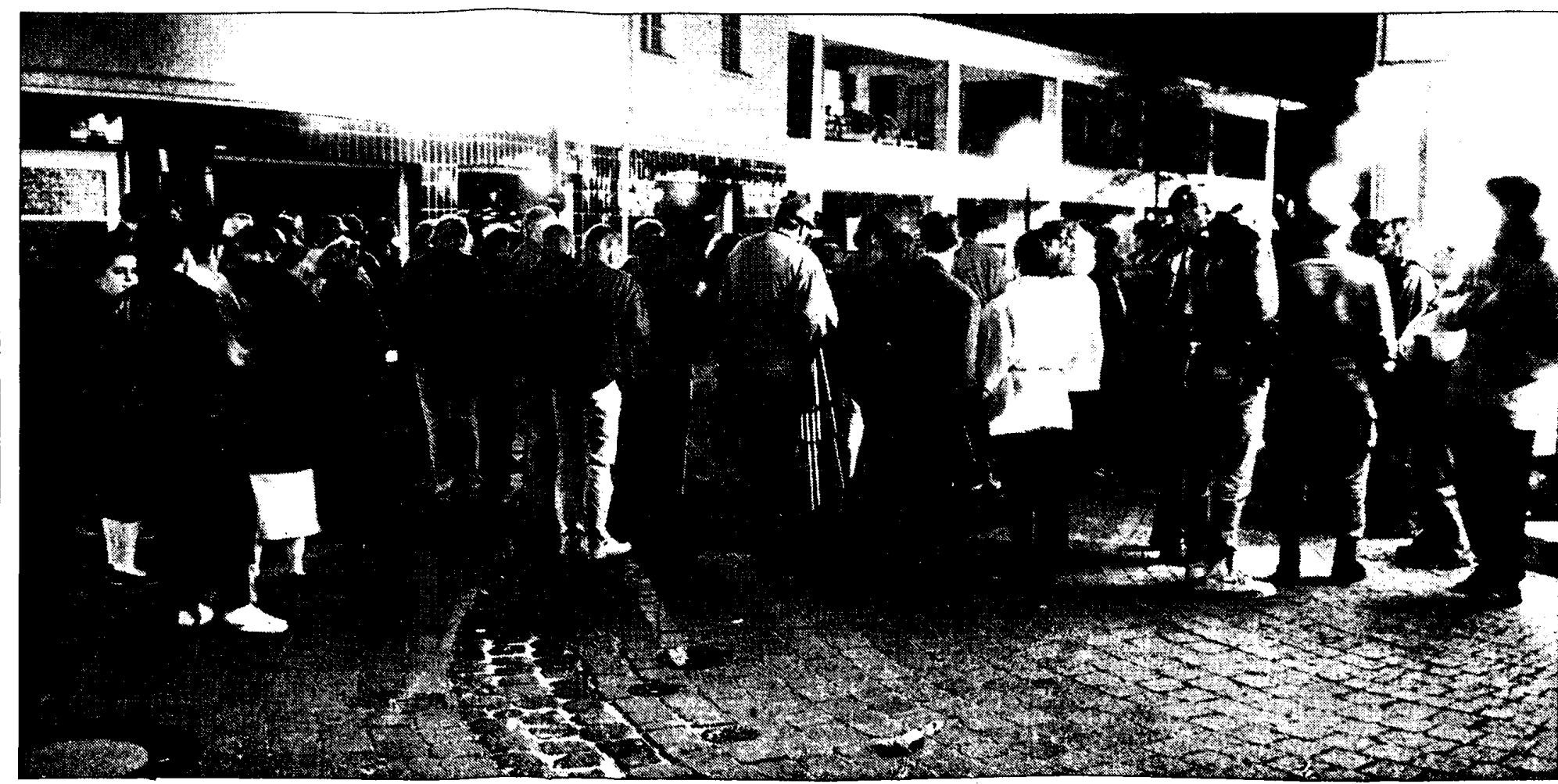
Plotseling en tot grote verrassing werd ruim baan gegeven aan de pers om dichtbij het bankgebouw te komen. Iedereen kon zien hoe politie-eenheden op kousevoeten in de richting van het bankgebouw liepen. „Het lijkt hier wel Noord-Ierland,” riep een uit haar slaap ontwaakte omwonende. Net als honderden andere bewoners van de Herzogenrathse binnenstad, had ze vanaf half zes donderdagavond haar huis niet meer mogen verlaten. Er werd wat gepraat en ontspannen gelachen. En toen waren er knallen, tien harde en met regelmaat afgevuurde schoten. Als de wiedeweerga diende iedereen zich weer tot de eerdere afzetting terug te trekken.

Rookwolken dreeven over de Ferdinand Schmetzplatz. Een paar minuten later verklaarde een woordvoerder: „Toen de politie de bank wilde binnengaan, trof ze daar een dode man aan. Hij had zichzelf van het leven beroofd. Er is brand gesticht, maar hoe is onduidelijk.”

Uit een reconstructie van de politie gistermiddag, blijkt dat de dader zichzelf met een van de twee - dan om zijn hals hangende - handgranaten uit de Tweede Wereldoorlog van het leven heeft beroofd. Heinrich Jung werd in verminkte en onherkenbare toestand dood aangetroffen.

● Pers en publiek worden op grote afstand van het bankgebouw gehouden.

Foto: FRANS RADE

bioscopen

● HEERLEN

Royal: Forrest Gump, dag. 18 en 20.30 uur, za zo ook 14.30 uur. Levi's filmnacht, za 24 uur.

Rivoli: I love trouble, dag. 18.15 20.30 uur, za zo 15.30 uur. True lies, voorpremiere za 23 uur. Duimelintje, za zo wo 14 uur.

Maxim: Four weddings and a funeral, dag. 18.15 en 20.30 uur, za ook 22.45 uur, za zo 14 en 16 uur.

H5: The Flintstones, dag. 14.15 18.15 uur, za zo en wo ook 16.15 uur. Speed, do t/m zo 20.45 uur, za ook 23.30 uur. Wyatt Earp, ma t/m wo 20 uur. Wolf, dag. 14.30 18 uur, za ook 23.30 uur. Clear and present danger, dag. 20.45 uur. Natural born killers, dag. 14 18.30 21 uur, za ook 23.30 uur. Aristokatten, za zo en wo 14 16.15 uur. Color of night, dag. 18.30 en 21 uur, do vr ma di 14 uur, za ook 23.30 uur. When a man loves a woman, dag. 14 18.30 en 21 uur, (do niet om 21 uur). Sneak preview, do 21 uur, za 23.30 uur.

● LANDGRAAF

Autokino: The Flintstones, vr 20 en 22.15 uur, za zo 20 uur. True lies, za 22.25 uur.

● MAASTRICHT

MGM: Forrest Gump, dag. 14 17 en 20.30 uur. Four weddings and a funeral, dag. 13.15 14 18.45 21.30 uur. When a man loves a woman, dag. 13.15 16 18.45 21.30 uur. I love trouble, dag. 18.45 21.30 uur. Wyatt Earp, dag. 20.15 uur. Color of night, dag. 13.15 16 18.45 en 21.30 uur, za ook 00.15 uur. true lies, za 00.15 uur. Jungle Jack, dag. 16 uur, za zo en wo 13.15 uur. Duimelintje, za zo en wo 13.15 en 16 uur.

Ciné-K: The last seduction, dag. 21 uur.

Cinema: Palace: speed, dag. 18 21.15 uur, (ma niet om 21.15 uur). Natural born killers, dag. 18.30 21.30 uur, za zo wo ook 14.30 uur. Wolf, dag. 17.45 uur. Clear and present danger, dag. 20.45 uur. De aristokatten, za zo 14.30 uur. The Flintstones, za zo en wo 14.30 uur. Sneak preview, ma 21 uur.

Lumière: Fresa y chocolate, dag. 20 uur. Dangerous liaisons, dag. 20.30 uur. Temptation of a monk, dag. 22 uur. The snapper, do vr en za 23 uur.

● GELEEN

Roxy: Wyatt Earp, dag. 20.30 uur. Speed, dag. 20.30 uur. The Flintstones, za zo 14 en 18.30 uur, wo 14 uur.

● SITTARD

Forum: Clear and present danger, dag. 20.30 uur. Four weddings and a funeral, dag. 20.30 uur. Duimelintje, za zo en wo 14 uur.

● ECHT

Royal: Wyatt Earp, do t/m di 20.30 uur. The Flintstones, do t/m di 20.30 uur, za ook 14.30 uur. Duimelintje, za 14.30 uur.

● ROERMOND

Royal: Wyatt Earp, do t/m wo 20 uur. Royalline: Beverly Hills cop 3, do t/m zo 19.30 en 21.30 uur, za zo ook 14.30 uur, ma t/m wo 20.30 uur. The Flintstones, za zo en wo 14.30 uur.

in de theater

● HEERLEN

za 08/10: musical: Sikulu the warrior. za 08/10: cabaret: Bert Klunder en Mylou French met Varkens wassen (20.30 uur).

di 11/10: theater: Up with people met World in motion.

wo 12/10: opera: Opera van Poznan met Die Fledermaus.

● KERKRADE

za 08/10: toneel: St. Volkstoneel met Doa jeet mee meesje.

zo 09/10: muziek: Amati kamerorkest.

● SITTARD

zo 08/10: theater: Speeltheater Gent met Achter glas (14.30 uur).

wo 12/10: toneel: Muztheater met Esther (13.30 uur).

● MAASTRICHT

di 11/10: toneel: Het Zuidelijk Toneel met Rijkemanshuis.

wo 12/10: theater: Bootleg Beatles met Back in Holland.

● VENLO

za 08/10: theater: Jazztheater met Madame Bell en the Swingmates.

zo 09/10: toneel: Stichting Pluk met Pluk van de Petteflap (14.30 uur).

di 11/10: cabaret: Hans Liberg met Nu ook voor vrouwen.

● ROERMOND

ma 10/10: opera: Opera van Poznan met Die Fledermaus.

di 11/10: toneel: Toneelgroep Zuid-pool met De verzoeking.

● WEERT

za 08/10: operette: De Hoofdstadoperette met Der Vetter aus Dingsda.

di 11/10: muziek: Emmy Verhey en Frederic Meinders.

wo 12/10: cabaret: Vincent Bijlo met De zeespiegel.

Alle voorstellingen zijn om 20 uur, tenzij anders aangegeven. In Maastricht beginnen de voorstellingen om 20.15 uur.

exposities

● MAASTRICHT

Gallery Bell'Arte, Achter de Comedie 16a. Beelden van Nic Jonk. T/m 6/11. Open do t/m zo 12-17.30 uur.

Studio Maastricht, Brusselsestraat 59. De ontdekking van de graal, Jeroen Bechtold. T/m 30/10, open do t/m, za 13-18 uur.

(ADVERTENTIE)

Meubelgroothandel

Reulen bu

TOEGANG VOOR IEDEREEN

Zeer grote collectie bankstellen, kasten, eethoeken, Lazy-Boy fauteuils, matrassen, spiralen en lattenbodems.

INRUIL MOGELIJK

5000 m² verkoopruimte

Maandagochtend gesloten

Donderdag koopavond

Ruim keuze in slaapkamers, o.a.:

Auping, Eastborn etc.

Heerenweg 251, Heerlen

Tel. (045) 216123

Langs grote weg Heerlen-Brunssum

ik wil.....
.....
.....
.....als ik
ongeneeslijk
ziek ben

Sterven betekent niet altijd rustig inslapen. U kunt dement worden, in coma raken, ongeneeslijk ziek worden. Het stukje vlak voor de dood is vaak onzeker. Wat gebeurt er met u? Wat wilt u? Wellicht zijn het vragen die u, of mensen in uw omgeving bezig houden. Daarom is er nu een boekje over wilsverklaringen en euthanasie. Vraag het aan en sta eens stil bij straks.

Ja, ik ontvang graag het boekje 'Tussen leven en dood'.

Naam:.....m/v

Adres:.....

Postcode:.....

Plaats:.....

Stuur de coupon op in een voldoende gefrankeerde envelop. Als bijdrage in de portokosten plakt u f1,00 extra aan postzegels. Adresseren aan: Postbus 978, 1000 AZ Amsterdam.

SIRE

"Laat mijn kind dit niet gebeuren!"

VOOR 50 GULDEN REDT U EEN LEPRAPATIENT

GIRO 50500

LEPRASTICHTING AMSTERDAM

GÉÉF OM LEPRA

"IN JE BLOTE KONT OP DE NOORDPOOL. DA'S PAS KOUD!"

Het maakt ze niet uit dat ze in de winter soms koude handen hebben. Of dat ze hun tenen even niet voelen. Welnee, dagbladbezorgers doen gewoon hun werk. Zodat u zes keer per week de krant in de bus vindt. En als 't een keerje regent? Ach, daar halen ze hun schouders over op.

Want er zijn wel ergere dingen. Kijk, die houding maakt van al die duizenden jongens en meisjes jonge helden. Ze hebben gewoon net iets meer in hun mars. U mag daar best 'ns aan denken, als u de krant in de bus vindt. Want zonder dagbladbezorgers is uw krant nergens.

GEZOCHT: DAGBLADBEZORGERS M/V 15+

ZONDER NIEUWE HELDEN IS DE KRANT NERGENS. INTERESSE? MEER WETEN?

Bel dan **045-739881**, vraag naar: H. v.d. Ven.

Stuur je gegevens op in een open envelop naar: Limburgs Dagblad, postbus 3100, 6401 DP Heerlen.

**WIE HELPT ONS OM
'N GOED PLAN DE GROND
IN TE BOREN.**

Veel mensen in ontwikkelingslanden kampen met de gevolgen van langdurige droogte. En als ze wel water hebben, dan is het vaak vervuild of besmet met bacteriën en parasieten. De gevolgen zijn rampzalig.

Zo sterft ruim de helft van de kinderen voor hun vijfde jaar als gevolg van het ontbreken van schoon drinkwater.

Er is maar één remedie: het aanleggen van meer putten, pompen en eenvoudige waterleidingen. Maar als wij niet eerst de geldkraan openen, blijft het bij mooie plannen.

Help daarom SIMAVI. Wij zorgen er voor dat uw geld in een put verdwijnt. Niet in een bodemloze put, maar in eentje die een bron van geluk wordt.

DRINKWATER VOOR DE DERDE WERELD SIMAVI GIRO 300100

Spruitenbosstraat 6, 2012 LK Haarlem - Telefoon: (023) 31 80 55

OPRUIMING SHOWMODELLEN
25% TOT 50% KORTING OP SLAAPKAMERS
W van sloun interieur
SITTARD - VALKENBURG

VESTIGING
VALKENBURG
ELKE ZONDAG
GEOPEND VAN
13.00 TOT 17.00 UUR

'Eenvoudig' zwembad samen met bedrijf te bouwen

Heerlen kan nieuw bad niet alleen betalen

Van onze verslaggever

HEERLEN - Het college van burgemeester en wethouders van Heerlen wil een tweede zwembad in het centrum van de stad niet alleen bouwen. Dat kost jaarlijks een half miljoen en dat is te veel voor de onder zware bezuinigingen lijdende gemeente.

Om wil het college het nieuwe zwembad samen met een private ondernemer realiseren, zo staat in het Collegeprogramma 1994-1998 dat volgende week wordt gepresenteerd. Een gezamenlijke kosten. Het college heeft in 1997 250.000 gulden uitgegeven voor het nieuwe bad.

De gemeente gaat om een 'eenvoudig' zwembad schrijven burgemeester en wethouders. Volgens het college zou er in Heerlen nu twee 'adequate' en moderne zwembaden moeten, waarmee voldaan zou worden aan besluiten van de gemeenteraad.

De raad werd in juli stevig over de Heerlense zwembaden gediscussieerd. De raad nam er geen genoegen mee dat het tweede zwembad maar bescheiden van opzet zou zijn: alleen voor ouderen en zieken.

Alleen onder voorwaarde dat ook verenigingen, school- en leestekkers en recreanten er terecht zouden kunnen, stemde de raad in met de ingrijpende renovatie van zwembad Terveurdt in Hoensbroek. Dat moet in 1996 een subtypisch tintje hebben gekregen.

Voorstel

Wethouder Evers zei in de raadsvergadering van juli wel dat het college nog dit jaar met een voorstel voor een tweede volwaardig bad zou komen, maar wel 'rekening houdend met de financiële realiteit'. Het tweede Heerlense zwembad moet het verouderde Sportfondsenbad vervangen.

Winnaar cultuurprijs

'Taal moet kwartslag draaien voor poëzie'

Hoe voedzaam is de herik? Als je afgaat op Landgravenaar Jo Peters (57) moet dit plantje een bijzondere meerwaarde hebben. Op zijn thuisadres aan de Herik 6 is de gelijknamige uitgeverij gevestigd. Met een honger die het doorgaans voedzame herik-plantje niet kan stillen, verzamelt Peters daar materiaal voor zijn boekjes. Werken die andersmans dorst naar poëzie meteen weer stillen. Want grote namen als Hugo Claus of Remco Campert nemen belangeloos de pen ter hand, als het om Herik gaat. Niet zomaar een uitgeverij in de marge.

DOOR MONIQUE PARREN

LANDGRAAF - "Wat bent u precies," vroeg de ambtenaar van de Kamer van Koophandel toen Jo Peters zich daar zes jaar geleden ging inschrijven. "Ik doe iets met boekjes," luidde het simpele antwoord. "Aha, een uitgever."

Een glimlach kruit de mondhoeken. Jo Peters heeft plezier aan die herinnering. Zijn uitgeverij was zo geboren, een naam binnen een minuut bedacht: Herik.

ontmoeting op zaterdag

Zijn eigen straatnaam, (heerlijk simpel). 'Uitgeverij in de marge', was lange tijd de ondertitel. Want mijnwerkerszoon en Neerlandicus Peters voelt zich alles behalve uitgever. Hij doet nog steeds iets met boeken en dat 'iets' neemt allengs grotere vormen aan.

De Landgravenaar heeft een 'gewone' baan. Zijn managementfunctie als lid van het college van bestuur van de Hogeschool Sittard bezorgt hem zelfs meer dan een 40-urige werkweek. In zijn spaarzame vrije tijd duikt Peters in de boeken: af en toe verdiept hij zich in literatuur, meestal is het poëzie dat de klok slaat. Ook in zijn mini-uitgeverij. Zelf omschrijft hij die neven-

functie als Spielerei, toch lijkt Peters dat stadium ver voorbij. Gerenommeerde dichters en vormgevers laten zich graag verleiden tot een hoogstandje voor de Landgraafse uitgever. Claus bijvoorbeeld en Jeroen Brouwers of Bernlef. Maar ook de Limburgers Wiel Kusters en Leo Herberghs werkten al vaak mee aan de Zwarte Reeks van Peters, waarvan er jaarlijks vier het levenslicht zien. Daarbij geeft hij nog twee boekjes extra uit.

"De schrijvers werken allemaal op vriendschappelijke basis

Overlast platanen

BRUNSSUM - De gemeente Brunssum heeft een onderzoek ingesteld naar de overlast die platanen veroorzaken nabij de Leenheerstraat. Een aantal omwonenden heeft over die overlast geklaagd. Volgens de Plantenziektkundige Dienst hebben de bomen de bladplekziekte. Ondanks de overlast wil de gemeente de bomen wel handhaven. Volgens het college bepalen

de bewuste platanen in belangrijke mate het straatbeeld.

De symptomen van de bladplekziekte zijn bruine vlekken. Bovendien vallen de bladen voortijdig. De gemeente heeft de omwonenden toegezegd extra aandacht te schenken aan het opruimen. Enkele esdoorns aan de Dr. A. Kuypersstraat gaan wel tegen de vlakte. Deze bomen zijn snel achteruit gegaan, mede door de droogte van afgelopen zomer. Mogelijk is ook het wortelstelsel van de bomen bij de reconstructie van de weg aangetast.

Vaals krijgt stadswachten

VAALS - Er komen stadswachten in Vaals. De gemeente wil dit project in 1995 starten. In andere gemeenten in Zuid-Limburg, onder andere Brunssum, zijn er goede ervaringen mee opgedaan. In samenwerking met de politie wordt bekeken welke taken de stadswachten op zich kunnen nemen. Eventueel gebeurt dat in samenwerking met de gemeente Gulpen, maar zeker is dat nog niet.

De politie heeft geen tijd meer om rond te lopen in het stadscentrum en te kijken of er inbrekers rondlopen, of ergens jongeren kattenkwaad uithalen etc. Daarvoor wil Vaals nu stadswachten inzetten. Volgens de gemeente zullen die nog in 1995 in het Vaalsers stadsbeeld moeten verschijnen.

Vaals wil proberen werkloze plaatsgenoten voor dit werk te interesseren. "Ik zou het heel fijn vinden, als we mensen uit Vaals konden krijgen om als stadswachten te functioneren. Maar als dat niet kan dan moeten ze maar uit de omgeving komen," aldus wethouder Meindersma gistermiddag bij de presentatie van de begroting 1995 van de gemeente Vaals.

De wethouder betreurt het dat bijvoorbeeld in de toeristische sector wel banen zijn gecreëerd in Vaals, maar dat de Vaalsenaren daar niet echt van profiteren.

Voor het opzetten van het stadswacht-project is 100.000 gulden op de begroting voor het komende jaar gereserveerd. Uit dezelfde pot wordt een project betaald om te controleren of oude panden in het centrum van Vaals wel aan de veiligheidsvoorschriften voldoen.

Veelal wonen studenten in die woningen en vaak zijn ze afkomstig uit Duitsland. De gemeente heeft geconstateerd dat er niet altijd even nauwkeurig wordt omgesprongen met de veiligheidsbepalingen voor de bewoning van zulke panden. Met name de brandveiligheid is nog wel eens in het geding. Vaals wil nu die oude panden gaan controleren. Komend jaar wordt daarmee een begin gemaakt.

Heerlenaar beroofd in Aerensgenhout

NUTH - Een 30-jarige inwoner van Heerlen is vrijdagochtend in Aerenzenhout op de Bosweg onder bedreiging van geweld beroofd van zijn beurs. De daders maakten zich met de buit uit de voeten. Rond half negen in de ochtend zag de Heerlenaar dat de auto die voor hem reed, stopte waardoor hij eveneens tot stilstand kwam. De twee personen die uit de auto stapten, sloegen met een knuppel de voorruit van de Heerlenaar stuk en eisten geld. Het duo, ongeveer 25 jaar oud en met een Zuid-Europese uiterlijk, verdween daarna spoorslags. De politie stelt een onderzoek in.

Betaald met gestolen cheques

KERKRADE - Twee Kerkraadse vrouwen liepen donderdagavond tegen de lamp toen zij in een warenhuis in hun woonplaats met gestolen cheques wilden betalen. De twee dames, 23 en 26 jaar, hadden eerder in drie winkels in Kerkrade spullen gekocht met cheques die in Duitsland waren gestolen. De twee verdachten werden door iemand van de bewakingsdienst van een warenhuis aan de Niersprinkstraat overgedragen aan de politie. De vrouwen zijn in het belang van het onderzoek ingesloten.

Hardrijder krijgt 600 gulden boete

BRUNSSUM - Een 56-jarige automobilist liep donderdagmiddag in zijn woonplaats Brunssum tegen een geldboete van 600 gulden aan wegens te hard rijden. De man reed met een snelheid van 110 kilometer per uur over de Boschstraat. Ter plekke geldt een maximumsnelheid van vijftig kilometer. De bestuurder betaalde de boete onmiddellijk.

Kerkrade stelt huisvestingsplan vast

Extra voorzieningen aan schoolgebouwen

Van onze verslaggever

KERKRADE - De gemeente Kerkrade heeft vijf verzoeken van basisscholen voor uitbreiding of aanpassingen aan gebouwen opgenomen in het huisvestingsplan voor onderwijsinstellingen. Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen moet uiteindelijk beslissen of de verzoeken worden gehonoreerd.

De nieuwe basisschool De Blokken (de fusieschool tussen Chevremont en Haanrade), heeft een verzoek ingediend om te mogen uitbreiden met twee groepslokalen. Het schoolgebouw aan de Akkerde 19 in Chevremont is door het schoolbestuur aangewezen als schoolgebouw.

Deel op het verwachte aantal leerlingen op de lange termijn voor de fusieschool is er sprake van een tijdelijke behoefte. De kans dat het ministerie het verzoek voor deze aanvullende voorziening goedkeurt, is zeer klein.

De Stichting Katholiek Onderwijs Kerkrade vraagt voor de basisschool St.-Jozef Kaalheide een inpassing van het schoolgebouw. Het stichtingsjaar van deze school is 1955, maar het ministerie gaat voor algehele aanpassing van het schoolgebouw niet verder dan het jaar 1952.

De St.-Jozefschool Kaalheide voldoet echter op lange termijn, twintig jaar, wel aan de opheffingsnorm van 175 leerlingen. De gemeente zegt nu dat, indien de school zou fuseren met de basisschool De Wegwijzer en daardoor het gebouw van De Wegwijzer op termijn niet meer nodig is voor deze basisschool, dit toch een aanzienlijke verbetering van het gebouw van de St.-Jozefschool zou betekenen.

Basisschool De Gracht en de openbare basisschool D'r Sijlssel vragen medewerking voor ingrijpend onderhoud aan het hoofdgebouw. De Gracht kampt met het probleem dat uit de prognose blijkt dat het aantal leerlingen op lange termijn 147 bedraagt, terwijl de opheffingsnorm op 175 leerlingen ligt. Basisschool De Veldhof tenslotte verzoekt medewerking voor het herstraten van de speelplaats. Voor het openbaar onderwijs in Kerkrade geeft de gemeente aan dat per 1 augustus volgend jaar de drie openbare basisscholen, waaronder D'r Sijlssel, worden gefuseerd tot één openbare basisschool. Er komt dan één schoolbestuur, één hoofdgebouw en twee nevenlocaties.

Het spreidings- en huisvestingsplan basisonderwijs in Kerkrade staat woensdag 12 oktober, aanvang 18.30 uur, op de agenda van de raadscommissie voor Welzijn.

Wethouder zet terrein meteen na ontdekking af Asbest verwijderd bij slooppanden Brunssum

Van onze verslaggever

BRUNSSUM - De gemeente Brunssum heeft in opdracht van de Arbeidsinspectie stukken asbest op het terrein aan de Rumpenerstraat, in het centrum van die plaats, verwijderd.

De asbest moest uit het oogpunt van volksgezondheid zo snel mogelijk opgeruimd worden door een asbestverwijderingsbedrijf. Op een terrein met vijf slooppanden, gelegen naast restaurant De Pan, trof de

gemeentelijke afdeling Bouw en Woningtoezicht stukjes asbest aan. Het asbest bleek afkomstig van een dak dat zich in slechte staat bevindt.

Wethouder D. Akkermans heeft vorig weekend na de constatering van Bouw- en woningtoezicht het terrein meteen laten afzetten. Ook is er regelmatig controle geweest.

Volgens Akkermans is de situatie bij de slooppanden ontstaan 'door dat deze panden door vanden zijn opgekopen en betreden'. De wethouder heeft meteen actie ondernomen uit oogpunt van veiligheid. Hij wilde in elk geval daarmee voorkomen dat 'spelende kinderen of drugsverslaafden op het terrein met asbest konden'.

De bewuste panden aan de Rumpenerstraat staan al enige tijd op de nominatie voor sloop. 'Wonen Brunssum', zoals de nieuwe naam luidt van de Brunssumse bouwcorporatie, wil na sloop ter plekke 36 appartementen bouwen.

Een horeca-ondernemer aan de Rumpenerstraat heeft onlangs met succes beroep aangekend tegen de door de gemeente verleende sloo vergunning. De rechtbank in Maastricht schorste de vergunning wegens gemaakte procedurefouten. Inmiddels is een nieuwe sloo vergunning aangevraagd en ook afgegeven door de gemeente.

De horeca-ondernemer is nu opnieuw in beroep gegaan. De zaak diende donderdag voor de rechtbank in Maastricht. De uitspraak volgt binnenkort. Van de uitspraak hangt af of binnenkort met sloop begonnen kan worden.

Vernielingen aan sportpark Emma

HEERLEN - De gemeente Heerlen is de laatste weken regelmatig geconfronteerd met vernielingen aan sportpark Emma. De kosten zijn inmiddels opgelopen tot een bedrag van 38.500 gulden. In overleg met de politie zijn nu maatregelen genomen om de kans op vandalisme te verkleinen.

De vernielingen zijn vooral gericht aan de gebouwen, het netwerk en de stadionverlichting. De politie heeft het onderzoek naar de daders nog niet afgerond.

Het plan-van-aanpak van de politie en de gemeente bestaat onder meer uit het snoeien van de struiken rond het sportpark. Het zicht op het terrein wordt daardoor vergroot. Ook heeft de politie het toezicht verhoogd en zijn er preventieve maatregelen genomen.

Griezen

● In het kader van de kinderboekenuitgeverij worden op verschillende plaatsen in de Oostelijke Mijnstreek activiteiten gehouden. In Heerlen staat het zondag bol van allerlei evenementen. Zo wordt 's middags om twee uur door de Sterrenwacht Schrieversheide op het plein voor de Stadsschouwburg een waterraket gelanceerd. In de schouwburg is vervolgens tot vijf uur van alles te beleven. Naast de finale van de Heerlense voorleeswedstrijd, leest Hans van Leipsig het sprookje 'De jongen die erop uitrok om te leren griezen' van de gebroeders Grimm voor. Voor de jongens en meisjes van vier tot acht jaar vertelt Annemiek Schmitz het verhaal over 'De kleine heks'. Spannend toch!

Griezen 2

● De schouwburg wordt daarbij omgetoverd tot een grote heksenketel. Kinderen worden verzocht heksen- of spookkieren aan te trekken of in elk geval kleren die iets met 'nacht' te maken hebben. In de schouwburg worden overal heksen-spreuken opgehangen op de 'Chinees muur'. Ook is er een echte waarzegster en is de Turkse schrijver Halil Gür speciaal uitgenodigd voor de Turkse kinderen in Heerlen. Verder zijn er enkele stands en presenteert de Sterrenwacht kijk- en doe-activiteiten op het gebied van weer- en sterrenkunde, ruimtevaart en techniek. Hou je niet van al dat griezen, dan kun je nog altijd wegduiken in de lees- en luisterboek van de Openbare Bibliotheek om een lekker boek te lezen of te luisteren naar ingesproken boeken op cassettebandjes. Zeker prijzenswaardig wat ze in Heerlen allemaal op touw hebben gezet.

Concert

● Het Heerlens Dameskoor bestaat dit jaar vijftig jaar. Vooruitlopend op het grote feest op vrijdag 4 november, geeft het koor zondagmiddag om drie uur in Auberge de Rousch aan de Kloosterkensweg 17 in Heerlen een jubileumconcert. Behalve het dameskoor zelf verlenen ook het gemengd koor Con Amore Kerkrade en manenzangkoor St.-Jozef Kaalheide medewerking aan het concert. Het jubilerend koor staat bekend als een 'werelds' koor, geen kerkkoor. Vanaf de oprichting is het traditie om vooral in bejaardencentra en andere soortgelijke instellingen op te treden. Af en toe wordt ook een eucharistieviering opgeluisterd. Dus als u zondag geen zin hebt om te griezen of te lezen, leg dan uw oor maar te luisteren in Auberge de Rousch.

Zendtijd

● Omroep Landgraaf heeft zijn zendtijd uitgebreid. Het lokale televisieprogramma is voortaan ook op vrijdag te zien. Maandagavond wordt van zeven tot kwart voor acht afweert de achtste aflevering uitgezonden. Deze keer is er een gesprek met wethouder Marga Kijlens over de noodopvang van asielzoekers. Verder zijn er beelden van de bevestigingsfeesten in Rimburch, het Koerdenfeest op de draf en renbaan en een korte terugblik op nieuwe nieuwbouw. Bent u maandag verhinderd om te kijken, geen nood. De uitzending wordt op de overige dagen in de week herhaald. Veel kijkplezier.

Nederlands volleybalteam in finale na zinderende vijfsetter Nu of nooit voor Oranje

DOOR SIEBE ANNEMA

HENE - Van der Meulen was het verschil, vond de Amerikaanse coach Frederik Sturm. Van der Meulen bewees zich als 's werelds beste en meest ongreijbare wisselspeler, aldus Joop Alberda. Hij flikte het weer. Gisteren kietelde hij de Amerikanen in de halve finale van het WK. Een stand van 11 in de tie-break. Drie sprongservices op rij. Bijna niets ter wereld die het lef nog heeft in de zenuwlopende fase van een wedstrijd zo risicovol uit te halen. De sprong, slag, een beetje ingehouden, maar vreselijk gemeen en het deed de rest: 15-11. Game, set en match. Het ticket voor finale.

komst van Van de Goor en Van der Meulen betekende dat Ronnier over een deel van de passing moest overnemen en daardoor minaanvallend rendement zou opleveren. De afhankelijkheid van de Amerikanen aanvallende kwaliteiten door de Amerikanen desondanks schromelijk overschat. An gezegd: de kwaliteiten van de Amerikanen waren gigantisch onderschat. Nederland won een breed arsenaal aan scorerspelers. Ron Zwerver: 28 punten, side-outs (terugveroverde opslagen). Met in zijn kielzog Olof van Meulen: 27; Ronald Zoodmsa: 24; Jan Posthuma: 24; Bas van de Goor: 17. „Een speler wint een wedstrijd, een team de medaille. Van der Meulen won het team de wedstrijd”, concludeerde Alberda.

geten was na de triomfanteleijkedop dat Nederland zich gepaktelde door de voorzitter van de internationale volleybalfederatie, dr. ben Acosta, die het team zestiende van de kwartfinale tegen Grieland al weer liet aantreden tegen Amerika. Vergeten was de door extra korte nachtrust die denoot omdat hij in zijn tische overpeinzingen niets aan teval wilde overlaten. Om part voor vijf gistermorgen zocht berda de matras in het Chandrisel op, om half acht zat hij al weer ter de video. Vergeten was dat n toestel met Nederlandse supporters en sponsors boven het ortpaleis in Pireaus naar het egveld van Athene vloog op het ment dat de vierde set begon. u is het nadeel een voordeel geend, want op onze faldetegenander hebben we nu acht uur sprong in rust”, rekende Ronald Zoodmsa. „Kortom: een half d tijd voor een biertje.”

id voor het inhalen van de verloort uurtjes nachtrust, sprak het geent van Alberda. En daarna weer alyseren tot diep in de warme Atense nacht. Na de Spelen in Barcelona en het Europees kampioen-

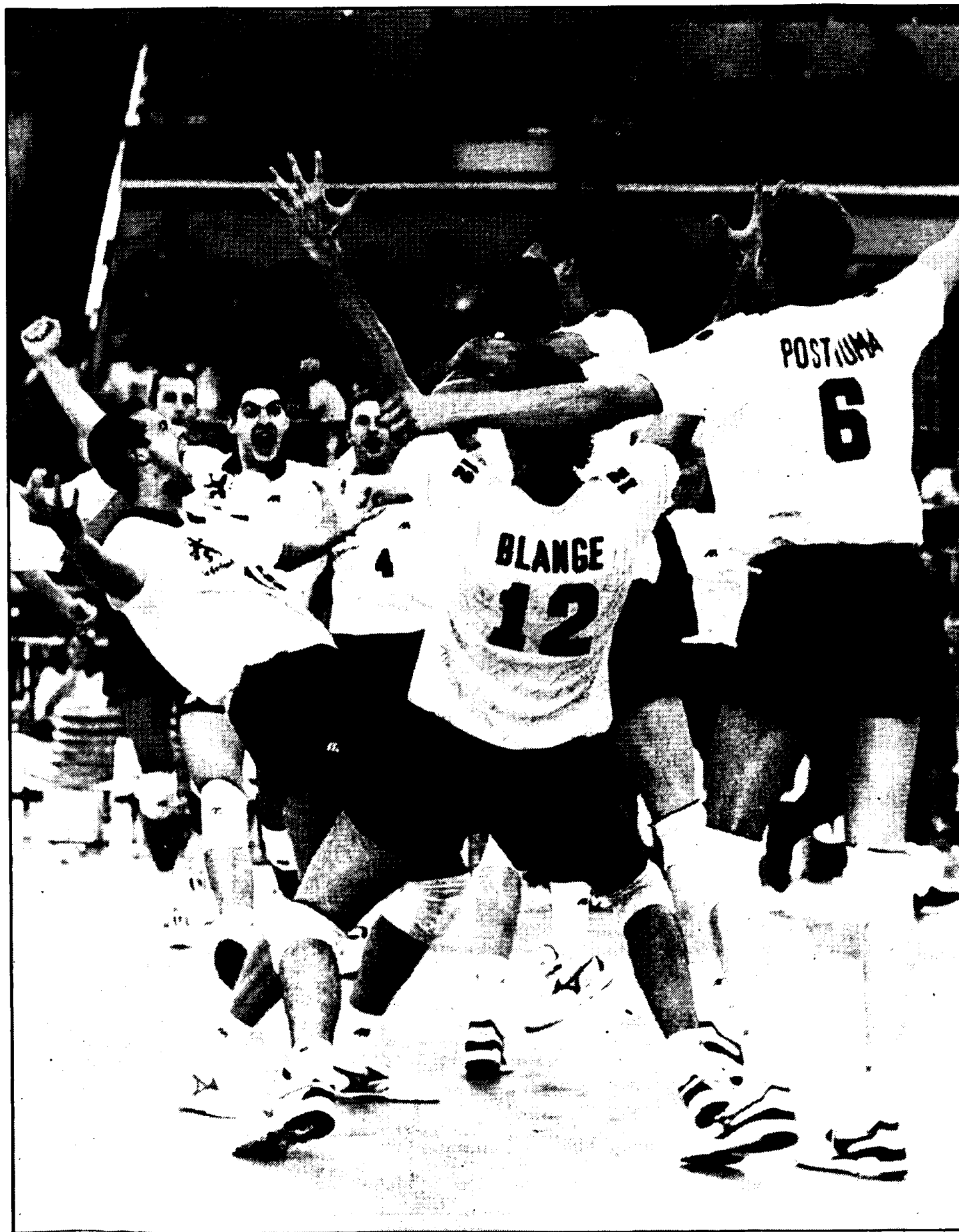
schap in Finland staat Nederland voor het derde opeenvolgende jaar in een finale. In Barcelona was Brazilië te sterk, in Helsinki wonnen de Italianen. Drie maal is scheepsrecht, het is tijd voor een greep naar de macht. Joop Alberda: „Het kan.” Peter Blange: „Het kan nu, het moet nu, het is nu of nooit. Als we het goud nu niet pakken...”

Nederland-Amerika was een thriller. Karpov tegen Kasparov. Frederik Sturm tegen Joop Alberda. Zes pionnen ieder op het bord. Twee net, zo belangrijke stukken achter de hand. Alberda gebruikte die extra pionnetjes om de wedstrijd te beslissen. Hij voelde dat hij ze nodig had, maar hield ze een kwartier langs de kant. Hij begon met de zes die de Amerikaanse scouts de afgelopen dagen vooral aan het werk hadden gezien: Blange, Zwerver, Zoodmsa, Posthuma, Held en Grabert.

In de eerste set was Nederland te onrustig tegen de foutloos spelende Amerikanen. Aan het eind van de set kwam Alberda met Bas van de Goor (voor Rob Grabert) en Olof van der Meulen (voor Henk Jan Held) op de proppen. Een keuze voor verrassing en kracht. Een 'overkill' aan kracht. Het rendement van de wissels betaalde zich in de eerste set nog niet uit: 5-15. Het tactische spel leverde in de tweede set wel rendement op. „Van de Goor was niet in vorm in de voorronden in Thessaloniki. En wat moesten de Amerikanen met het beeld wat ze daar van hem hadden gekregen. Het was te vaag”, sprak Alberda.

Van de Goor veegde de eerste bal hoog over de Amerikaanse blokkering binnen de drie-meter lijn. „Alberda heeft verschrikkelijk veel in me geïnvesteerd de afgelopen dagen”, sprak Van de Goor na afloop. „Anders was ik er misschien aan onderdoord gegaan. Ik had me ook voorbereid alsof ik vanaf het tweede punt zou moeten spelen. Maar nog was het moeilijk. Met stopfouten verpatste ik de derde set. Peter Blangé stond me daarna echt verrot te schelden. Zo'n kannonade laat ik maar over mee heenkomen. Leuk is het niet, maar je mag zulke fouten niet accepteren. Het is keihard. Tegelijk naaide het geveel van Peter me vreselijk op. Verdomd Bas, dacht ik, toon het dat je het kan. Dit is de halve finale van een WK.”

Van der Meulen was een ander verhaal. „Ik ben niet analyseerbaar”, sprak Van der Meulen. „Iedereen kent me, maar ik sla alles via de blokkering. Hoe moet je de verdediging daar tegenover zetten? Niemand weet dat, want het is te onvoorspelbaar. Natuurlijk was ik nerveus. Het t-shirt dat ik aan had toen we naar de sporthal reden, was kletsnat. Maar in het veld ben ik blind. Dan telt alleen de wedstrijd nog. Sommige jongens vinden mij vaak te ontspannen. Het betekent niet dat ik er niet bij ben. Ik kan mijn natuur alleen niet veranderen. In zo'n wedstrijd is die ontspanning een zegen. Anders durf je die ballen niet meer uit sprong te serveren.”

● Oranje schreeuwt het uit. De finale is bereikt.

Foto: REUTERS

UEFA straft CSKA Sofia

BERN - De Europese voetbalunie UEFA heeft het resultaat van de wedstrijd tussen CSKA Sofia en Juventus in de eerste ronde van de UEFA-beker ongelukkig verklaard. De Bulgaren wonnen met 3-2, maar deden dit met de niet speelgerechtigde Petar Miharsky, die ook nog het winnende doelpunt maakte.

Toen Juventus ontdekte dat Miharsky niet voor 15 augustus

bij de UEFA stond geregistreerd als speler van Sofia, tekenden de Italianen protest aan. Een woordvoerder van de Europese voetbalbond bevestigde na het onderzoek van de tuchtkommissie dat de speler beide duels niet in actie had mogen komen.

Juventus is nu uitgeroepen tot winnaar met 3-0. Bovendien kreeg Sofia een geldboete van ruim tienduizend gulden. Het resultaat van de tweede wedstrijd, waarin de Italianen de Bulgaren met 5-1 versloegen, blijft ongewijzigd. Juventus had zich al geplaatst voor de volgende ronde.

Nederland tegen Italië in finale

Van onze verslaggever

ATHENE - Het zou de afsluiting van een mooi en lang seizoen in de Italiaanse Serie A kunnen zijn. In het Forum in Milaan een volleybala met als hoogtepunt een wedstrijd tussen Italië en de sterkste in Italië acterende buitenlanders. Links van het net Andrea Gardini (Treviso), Paolo Tofoli (Treviso), Samuele Papi (Falconara), Lorenzo Bernardi (Treviso), Andrea Zorzi (Milan) en Andrea Giani (Parma). Rechts van het net Peter Blange (Parma), Ronald Zoodmsa (Montichiari), Ron Zwerver (Treviso), Henk Jan Held (Bologna), Jan Posthuma (Milan) en Bas van de Goor (Modena). De all-star wedstrijd speelt zich morgenavond niet als een vrolijk toetje in Milaan af, maar heeft in het sportpaleis van Pireaus als veel hogere inzet de wereldtitel.

Italië plaatste zich gisteravond voor de finale door met 3-1 (15-12, 8-15, 15-9 en 15-2) van Cuba te winnen, waardoor de eindrijd met een maximaal Italiaans gehalte werkelijkheid werd. „De mooiste denkbare finale, met veel mooie emoties gezien de Nederlands-Italiaanse relatie”, aldus bondscoach Joop Alberda.

Nederland en Italië hebben in het verleden frequent tegenover elkaar gestaan. De ploegen traden 63 keer tegen elkaar in het strijdperk. Nederland won 26 keer, Italië 37 keer. De laatste twee jaar speelden beide ploegen veertien keer tegen elkaar en was de balans vijf-zeven voor Italië.

De enige wedstrijden die tellen, zijn echter de laatste wedstrijden uit de

reeks. Ruim een maand geleden ontmoetten Nederland en Italië elkaar ter voorbereiding op het WK in vier oefenwedstrijden in Arnhem, Eindhoven en Haarlem. Nederland won drie keer. „Die Nederlanders hebben Italië aan het denken gezet. Ze weten dat ze ons niet per definitie de baas zijn”, aldus bondscoach Joop Alberda. „Tegelijk heeft het ons het absolute vertrouwen gegeven dat we van de Italianen kunnen winnen.”

De Italiaanse bondscoach Julio Velasco vindt dat zijn ploeg iets recht te zetten heeft tegen Nederland. „Verliezen, zelfs in oefenwedstrijden, doet iedere sportman pijn. Na de serie in Nederland weet iedere speler in mijn ploeg dat we bij de les zullen moeten zijn. Amerika was mij in de finale liever geweest, maar Nederland is een grote uitdaging voor ons.”

Joop Alberda was blij met de regerend Europees- en wereldkampioen als tegenstander, hoe paradoxaal dat ook klinkt. „Het spelletje ligt ons. De spelers en alles wat ze kunnen en niet kunnen, komt ons volkomen bekend voor. Voor grote verrassingen zullen we niet komen te staan. Al laat dat onverlet dat Italië natuurlijk absolute top is. Met name de serverende druk van de Italianen is een moeilijk te bestrijden wapen.”

Gelijkspel Leverkusen

MÜNCHENGLADBACH - Twee vroege doelpunten van Rudi Voller waren niet voldoende voor een zege van Bayer Leverkusen. De uitwedstrijd tegen Borussia Mönchengladbach eindigde in 3-3. Leverkusen, bedwinger van PSV in de UEFA-bekerrijd, staat in de Duitse competitie op de zevende plaats.

Voller, terug in de Bundesliga na omzwervingen door Italië en Frankrijk, scoorde in het Bökelbergstadion in de 12e en 18e minuut. Kort na de rust boog Borussia de achterstand om in een voorsprong: 3-2. Door doelpunten van Herrlich (ex-Leverkusen) en tweemaal de Zweedse invaller Dahlin. In de 71e minuut bepaalde verdediger Happe voor Leverkusen de eindstand op 3-3.

In Frankfurt won Eintracht met 1-0 van Karlsruher SC. Het doelpunt kwam op naam van Yeboah, die in de 61e minuut een strafschoep benutte.

Nederlaag Fortuna 2

EINDHOVEN - Het tweede team van Fortuna Sittard heeft gisteren de competitiewedstrijd tegen PSV 2 met 1-0 verloren. Het duel in Eindhoven werd beslist door een treffer van Van der Leege in de achtste minuut. Met name in de tweede helft was Fortuna minstens gelijkwaardig aan de gastheren, maar in de afronding gelukte de Sittardenaars weinig geluk.

sport kort

● VOETBAL - De beroepscommissie van de Belgische voetbalbond heeft de schorsing van René Eijkelkamp opgeheven. De Nederlandse spits van Club Brugge kreeg in de wedstrijd tegen Oostende de rode kaart. De commissie oordeelde in hoger beroep dat er onvoldoende bewijs aanwezig was en verklaarde de straf van één wedstrijd nietig.

● VOETBAL - Pal Csernai is de nieuwe trainer van de Hongaarse club FC Sopron geworden. De 62-jarige Csernai was van 1978 tot en met 1983 trainer van Bayern München.

● ZAALVOETBAL - Uitslagen eredivisie: H.Meyers-Tonny Freriks 5-7; Kabelkrant-Kras Boys 3-13; Schoonenreus-FCK de Hommel 6-6; BLG Sport-JSB 6-5; Hoornseche Veerhuis-t Stoeppje 4-1; Bunga Melati-FC Snookie 8-4; Doochop-Handsome Eight 4-4. Eerste divisie C: Sport Petibouw-fonds 6-3; Depa-Arcan Filmbclub 11-5; ZVT Skil-Duculberg Parc 4-4; Tongelreep-Duculberg 2-2.

Handbaldames Swift staan in Skopje voor moeilijke klus Vizier gericht op tweede ronde

Van onze correspondent FRITS FEULER

SKOPJE - Niet alle handbalogen zijn louter gericht op Sittardia. Ook de Swift-handbalsters staan in de belangstelling. Drie jaar lang won de club uit Roermond op nationaal gebied alles wat er te winnen viel. Voor komend seizoen hoeven de andere ploegen zich opnieuw weinig illusies te maken. De stichting Sportsponsoring Roermond rondom het eerste damesteam deed er in de afgelopen maanden nog een scheepje bovenop. Met maar een doel: eindelijk ook Europees aan de weg timmeren. Daarvoor zal de ploeg vandaag in Skopje de basis moeten leggen.

„In Roermond smijten ze met geld,” en „Swift is met z'n totaal van zeven buitenlandse geen Nederlandse ploeg meer,” zijn de meest gezegde uitspraken in handballeland. Met opnieuw dezelfde hoofdsponsor, goed voor twee ton, zeven sub-sponsors van elk tienduizend en honderd milde gevers van elk 2.500 gulden tilde men het budget tot boven het half miljoen. Volgens stichtingsvoorzitter Muermans moeten twee of drie ronden Europees handbal haalbaar zijn zonder al te veel druk op de trainer en de speelsters te leggen. Een stille hoop. In Europa zijn clubs die nog meer financiële armsgel hebben.

Vanavond moet tegen RK Kometal Djorje Petrov uit Skopje tegen een van die financieel sterke ploegen de basis gelegd worden om de droom van de sponsors waar te maken. Plaatsing voor de tweede ronde, met later in het seizoen deelname aan de Champions League, dreigt een obsessie te worden. De nieuwe trainer Jan Keeskemethy houdt een slag om de arm. „Swift is in de breedte wel sterker geworden maar heeft te weinig echte aanvulling voor de top gekregen. Skopje komt te vroeg, bovendien missen we Katalin Szilagyi,” aldus de opvolger van de succesvolle voorganger Gabriele Rietbroek.

Twee speelsters die de eerste ronde wel eens willen overleven, zijn de

● Swift vertrok gistermorgen goedgemutst richting Skopje.

Foto: KUIT

beide Kroatische handbalsters in Roermondse dienst, Suzana Coko en Ivana Bucan. Vier jaar al hunkeren beiden naar een avontuur in minimaal de tweede Europacupronde. Zij verlieten hun geboorteplaats Split om hun handbalheer in België bij Hasselt te zoeken. „Wij waren bij aankomst nog niet speelgerechtigd en hebben dus toen niet tegen Aalsmeer kunnen spelen. Het niveau viel ons toen tegen, we hadden echt het idee om met Hasselt verder te komen.”

Een forse teleurstelling derhalve. Een jaar later speelden Coko en Bucan met Hasselt tegen... Swift. Met minimaal verschil kon de Nederlandse kampioen zich plaatsen voor

de volgende ronde. Vorig jaar besloot het tweetal dan maar de overstap naar de andere kant van de Maas te maken. Bij Swift, zo reedeneerde men, was alles perfect geregeld, kon men op full-professionele basis met handbal bezig zijn en leek plaatsing voor de lucratieve Champions League slechts een kwestie van tijd.

Swift had een sterke ploeg, dat was bekend. Tegen Skopje, verleden jaar Swift's eerste tegenstander, ging het toch weer mis. „In de beslissende strafworpenserie miste ik,” weet Ivana Bucan zich nog helder voor de geest te halen. „Ik baalde de behoorlijk. Door mijn misser waren we dus uitgeschakeld. Heel

erg jammer,” blijkt de fysiek sterke opbouwspelerster met weemoed terug. „Zo ver laten we het deze keer niet komen”, zegt ze strijdvast.

„Als we tijdens het thuisduel alle kansen beter benut hadden waren die strafworpenserie toen niet nodig geweest,” valt Coko haar bij. In de sporthal kan het er vanavond behoorlijk heftig aan toe gaan. Handbal van 't brutalste soort, intimidatie, uitdagend, fysiek geweld; het zal zeker bij Skopje in de strijd gebracht worden. „Dat weten we nog maar al te goed van verleden jaar. We hopen maar dat ons spel de overige speelsters tot grootse daden inspireert maar in ons eentje kunnen we het ook niet. Zeker niet tegen dit sterke Skopje.”

sport in cijfers

VOLLEYBAL
Athene. WK mannen. Halve finales: Nederland-Vereinigde Staten 3-2 (3-15 15-14 15-10 15-8 15-11), Italië-Cuba 3-1 (15-12 15-15 15-2). Om plaats 5 t/m 8: Brazilië-Rusland 3-0 (15-5 15-12 15-5), Griekenland-Zuid-Korea 3-1 (15-9 14-16 15-11 15-6).

sport kort

BOKSEN - De Amerikaan Oliver McCull, die onlangs wereldkampioen in het zwaargewicht (versie BC) werd door de Engelsman Lex Lewis knokt uit te slaan, heeft een aanbod voor een revanche afgeleiden. Hij vindt de hem geboden eurs van achttien miljoen gulden te laag.

lucky ten

Lucky Ten van vrijdag 7 oktober: 2-17-18-19-22-24-26-28-30-31-33-35-36-37-39-46-51-53-63-79.

Sporting betaalt voor Amunike

LISSABON - Sporting Lissabon is bereid twee miljoen dollar over te maken aan MSV Duisburg voor Amunike. De Nigeriaanse internationale tekende twee contracten, eerst bij MSV Duisburg en later bij Sporting. Om uit het dilemma te geraken schakelden beide clubs de arbitragecommissie van de Fifa in. Duisburg vroeg 2,6 miljoen dollar voor de van het Egyptische Zamalek overgenomen speler. Sporting wilde aanvankelijk niet meer dan 1,4 miljoen dollar betalen. De Fifa bepaalde de prijs op twee miljoen dollar.

Ploeg Jaspers tegen Zutex

HOENSBROEK - Driebanden op hoog niveau morgen in Hoensbroek. Fair Play Centers, de equipe van kopman Dick Jaspers, stoot om 13.00 uur af voor de thuispartij tegen Zutex uit Etten-Leur, dat met Frans van Kuyk, Rini van Bracht, Jan Arnouts en Gerwin Valentijn sterke troeven aan tafel brengt. Naast Jaspers komen voor Fair Play in actie Tony Carlsen, Roland Forthomme en Dick van Uum. Fair Play Centers bezet na vier wedstrijden in de eredivisie de tweede plaats met zes punten. Dat is één minder dan tielverdediger BC Hengelo. De stand aan kop luidt verder: 3. Van Donge & De Roo, 4. Minkels Products, 5. Zutex.

Daviscupteam als achtste geplaatst

DEN HAAG - Nederland is als achtste geplaatst voor de loting voor de wereldgroep van het toernooi om de Daviscup, die 11 oktober in Londen wordt gehouden. De plaatsing, voor het tweede achtereenvolgende jaar, betekent dat de Nederlandse tennissers gekoppeld worden aan een van de zwakkere landen in de groep. De plaatsing in Londen had het volgende resultaat: 1. Duitsland, 2. Verenigde Staten, 3. Rusland, 4. Zweden, 5. Australië, 6. Spanje, 7. Tsjecho, 8. Nederland. De andere landen die in de wereldgroep uitkomen zijn: Oostenrijk, België, Kroatië, Denemarken, Frankrijk, Italië, Zuid-Afrika en Zwitserland.

amateurs

Redactie:
Arno Römgens

op zaterdag

Doelman Rob Jacobs fungeert als sfeermaker

Heerlen leunt op zwarte kat

Van onze correspondent
HENK SPORKEN

HEERLEN - In de tweede klasse A behaalde SV Heerlen afgelopen zondag een 3-1 zege tegen Miranda waardoor de roodwitten op de tweede plaats zijn terecht gekomen met een punt minder maar ook een gespeelde wedstrijd minder dan lijstaanvoerder Heer. Het doelsaldo, 15 voor en 4 tegen is indrukwekkend. Een puike prestatie van de nieuwkomer.

De oorzaken van het succes? Doelman Ron Jacobs somt ze in een ruk op. Hij: We beschikken over veel goede voetballers. Pak bijvoorbeeld René van Ratingen. Ik ben ervan overtuigd dat er in de Limburgse amateurwereld weinig voetballers van zijn niveau rondlopen. Verder vormen we een grote vriendengroep. Niemand valt er buiten. Een dergelijk goede sfeer heb ik nog nooit meegemaakt.

En Jacobs kan het weten, want de 32-jarige, 1,97 meter lange en honderd kilo wegende goalie, is reeds zeven keer verhuist naar een andere club. Is dat niet erg vaak, is hij soms een lastig persoon? „Nee, ben je mal,” stelt hij overtuigend. „Eigenlijk was het telkens min of meer logisch dat ik verkaste.”

Een opmerking die om uitleg vraagt. „Begonnen ben ik bij Heksenberg. Op m'n achtste ging ik naar Groene Ster, kinderen zijn nu eenmaal wispelturig. Negen jaar later zou ik het gaan maken, althans dat was de bedoeling. Fortuna Sittard werd mijn volgende stek. Twee seizoenen later was ik weer terug bij Groene Ster, het Sittardse avontuur was mislukt. Toch wilde ik hogerop. Reden waarom ik in 1985 bij Limburgia aan de slag ging. Ook daar lukte het niet echt. Ik was en bleef tweede man achter Jos Strijkers. Victoria Goch (Duitsland) werd een volgend onderkomen. Een geweldige jaar. Leo Beerendonk was de trainer en ook Theo van Hezik speelde er. Er heerste een prima ambiance. Vijfduizend toeschouwers was normaal en bijna elke dag stonden we in de krant.”

Bewijsmateriaal

Gerda, zijn echtgenote, holt ongeveer twee maanden voor de wedstrijd terug met het bewijs. Een plakboek en tientallen artikelen en foto's over Victoria Goch en 'Die zwarte Katze', zoals Rob werd genoemd, vallen te bewonderen. Toch zouden de Limburgers er maar een

● Rob Jacobs, gespannen sfeermaker.

Foto: DRIES LINSEN

seizoen vertoeven. „Eigenlijk was het te gek. Het was zeer aantrekkelijk, maar vier keer per week tweehonderd zestig kilometer in de auto zitten is natuurlijk ook niet alles. Om half vijf vertrokken we naar de training, om twaalf uur 's nachts waren we thuis. Dat houdt geen paard vol.”

Piet Hermans stond op de stoep en nam Jacobs mee naar Caesar. Voor twee jaar, waarna hij evenlang voor RKDFC uitkwam. „Dat was eigenlijk niet de bedoeling, maar met een

paar pilsjes op had ik dat op een feest beloofd. En dus heb ik het gedaan, want ik kom een belofte na.”

En nu verdiedigt Jacobs voor het derde jaar het doel van Heerlen. Hij is een onmisbare schakel geworden binnen de selectie. Hij is een van de grondleggers van de uitstekende sfeer. Zo blijkt het de normaalste zaak van de wereld te zijn, dat op woensdagavond als er Europacupvoetbal op tevee is, tussen de acht en vijftien spelers in huize Jacobs vertoeven. „Dat klopt, we kijken

dan samen onder het genot van een drankje en een lekker hapje naar het voetbal,” beaamt de organisator van deze instuiven. „Maar dat is niet alles, we gaan gedurende de wintermaanden ook met z'n allen naar de training op dinsdagavond naar de sauna. We doen heel veel samen.”

Twee vragen resten nog. Hoever reiken de mogelijkheden van Heerlen in de lopende competitie en hoe lang maakt hij nog deel van dat geheel? Ook nu blijft hij de ant-

woorden niet schuldig. „Het is moeilijk te voorspellen. Kunnen we tegenslagen verwerken, krijgen we te maken met veel schorsingen en blessures? Allemaal factoren die van invloed zijn op de prestaties. Maar je moet natuurlijk wel reëel blijven. We draaien goed en moeten in ieder geval een rol van betekenis kunnen spelen. En wat mezelf betreft, ik denk dat het m'n laatste club is. Wat ik wel zeker weet, is dat ik blijf keepen tot ik omval, want ik ben nog altijd hartstikke voetballer.”

Susteren spint garen bij komst nieuwe trainer

Isenborghs op avontuur

voor de titel. Ik denk aan SVH, Thorn en Obbicht.”

Susteren speelt weer vierde klasse. Een beetje onverwacht. Want kwalitatief kan het team makkelijk meekomen in de derde klasse. „De degradatie was voor mij ook pijnlijk,” zegt Isenborghs. „Ik had toen ik besloot om in Susteren trainer te worden, er niet op gerekend dat ik een vierdeklasser onder mijn hoede zou krijgen.”

„Vorig seizoen lieten de spelers het echter afweten,” zegt de 27-jarige Gubbels. „Behalve tijdens de laatste wedstrijden. Toen was het ech-

ter te laat. Dit jaar hebben we dezelfde groep spelers. En kijk eens wat er opeens op de mat wordt gelegd. Daar heeft de trainer natuurlijk zijn invloed op. In de korte tijd dat we samenwerken komt hij op mij over als een harde, rechtlijnige, maar vooral eerlijke man. Je moet gewoon komen trainen, anders sta je er naast. En dat is wel eens anders geweest.”

Isenborghs beaamt dat. „Er moet gewerkt worden. Zo zit ik in elkaar. We hebben een selectie van 16 vrijwel gelijkwaardige spelers. Als er niet gewerkt wordt, doe je niet mee.

Ik wil de groep zo scherp mogelijk houden. Ik ben niet de man die door de week doet aan bezigheidstherapie en die 's zondags met een kopje koffie in de dug-out gaat zitten.”

Scherpte is echter het probleem, meent de 46-jarige trainer, die eerder Groene Ster, Miranda, Chevreumont, Hulsberg en Minor onder zijn hoede had. „Geld speelt in de Westelijke Mijnstreek een veel geringere rol dan in de oost. De spelers staan voor hun plezier op het veld en krijgen er niets voor. Daardoor is de drang om te winnen minder. Nu, na

vier wedstrijden, kan ik concluderen dat er in het zuiden beter gevoetbald wordt. Niet alleen fysiek zijn de spelers sterker. Maar er wordt in de Oostelijke Mijnstreek ook beter gevoetbald. Slimmer, meer op resultaat. Ik probeer nu om de spelers zich ervan bewust te laten worden dat ze op zondag tussen half drie en kwart over vier moeten presteren. Met Leon Vos, de keeperstrainer en John Derhaag, die het tweede team en de jeugd onder zijn hoede heeft, werken we aan een terugkeer, maar niet ten koste van alles.”

Het kampioenschap is dan ook geen eis. „Als het bestuur me gezegd had: 'We verwachten een kampioenschap', dan was ik er niet eens aan begonnen. In mijn carrière heb ik weliswaar vijf keer een kampioenschap behaald, maar dat moet uit de vrije hand komen. Zoiets kun je niet dwingend opleggen.”

Jan Lauers oogst succes met jeugdspelers

Heer eindelijk op eigen benen

Van onze correspondent
PIERRE FRAMBACH

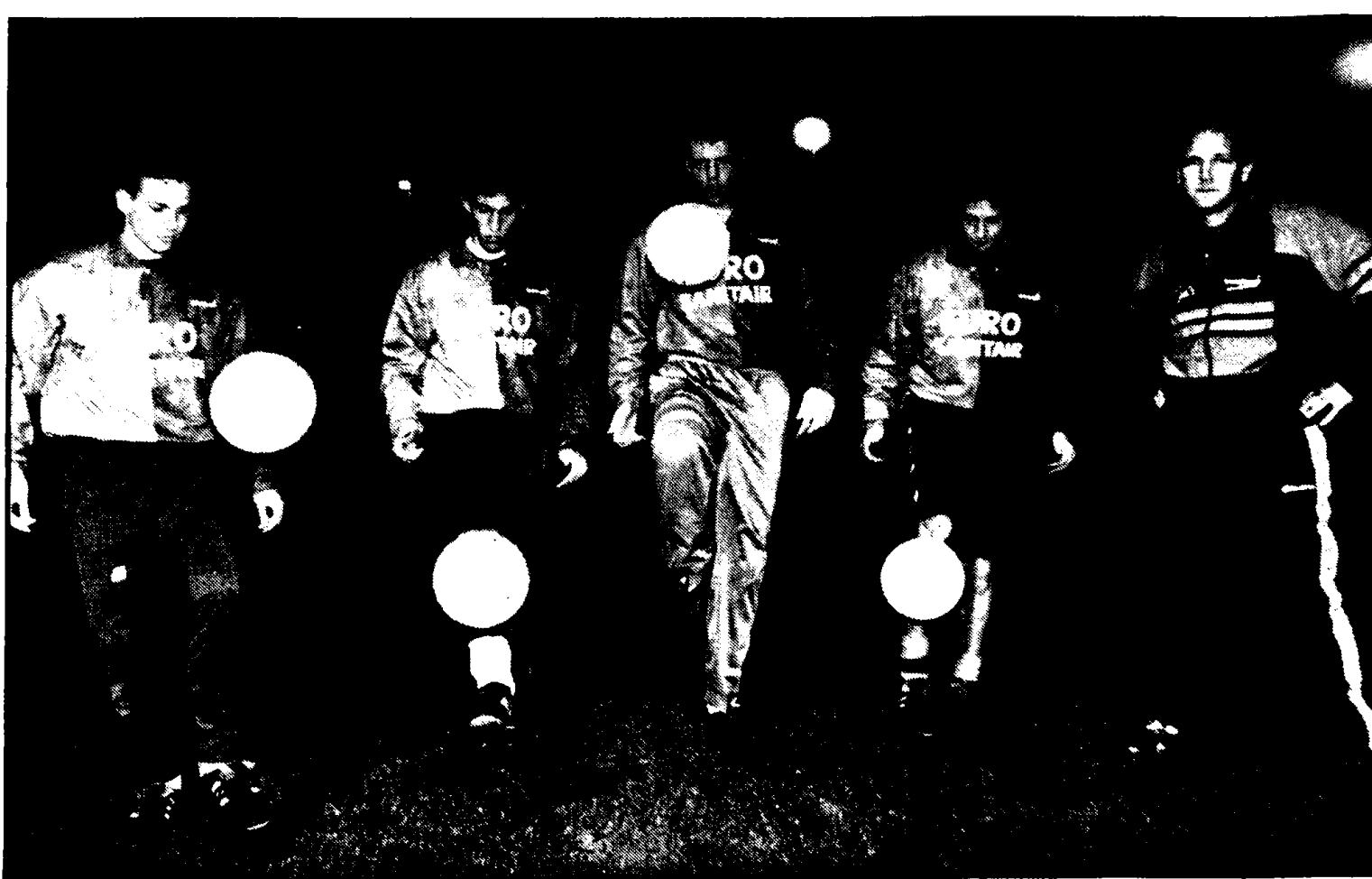
HEER - Het kan ook anders. Zelfs secretaris Jo Meusen, een verstokte Heer-man, beaamt het. Heer kan ook op eigen benen lopen. In het verleden om oot weer in de hoofdklasse te spelen was het vaak een komen en gaan van spelers. Het mocht niet baten. Er volgde zelfs een degradatie naar de tweede klasse met als gevolg een uittocht van vrijwel de gehele selectie. De verleden seizoenen aangetrokken trainer Jan Lauers moest zich 'behelpen' met een aantal jeugdspelers. Wat jarenlang in Heer genegeerd was, de jeugd, werd nu de redding van de club.

„Ik moest noodgedwongen verder met de jeugd, want er was niks anders voorhanden,” zegt Lauers. „De jeugdspelers moesten meteen aan de bak. Normaal moet je die jonge jongens beschermen, maar ik heb ze laten spelen. Noodgedwongen. Logisch dat je dan een terugval krijgt. Ik heb nu een iets ruimere

selectie en dan pak je een jeugdspeler weer uit het team, als het iets minder gaat. Het probleem is dat ze moeilijk kunnen begrijpen dat je dat dan in hun eigen belang doet. Ze moeten nog een leerproces doorlopen.”

Een van de youngsters is Paul Smeets, sinds een week 18 jaar. „Het is verrassend snel met mij gegaan. Sinds maart verleden jaar train ik met de selectie en dit jaar heb ik tot nu toe vrijwel steeds in de basis gestaan. Nee, dat had ik niet verwacht. Het maakt me ook niet uit of ze me rechts- of linkshalf zetten. Ik doe mijn best en ik heb het idee dat ze me wel waarderen.”

Spits Marco Huisman (18) is een jongen met mogelijkheden die er nog uit moeten komen. Hij heeft het slepende been van Van Basten en de schaar van MVV'er Visser. Maar hij is nog iets te traag. Hij: „Ik weet het. Ik kom soms wat houterig over. Maar het maakt niet uit hoe ik mijn tegenstander voorbijkom. Als ik er maar langs kom en dat gebeurt regelmatig. Dit jaar heb ik als spits

● De jeugdige spelers van Heer jongleren. Trainer Jan Lauers (rechts) kijkt toe.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

een meer kaatsende functie en dat gaat prima.”

De Heer-jeugdopleiding blijkt goed gewerkt te hebben. Er loopt nog meer jong grut van eigen huis rond. Ruud van de Heuvel, Paul van de Rijt, Raymond Limbourg, John

Hoofs, Ramond Moest, Armand Bonfrère zijn slechts enkele namen van de jonge selectie.

„Als we deze groep bij elkaar kunnen houden, dan krijgt Heer nog wel iets moois geboden,” oppert Igor Veugen, ook pas 18. „Mijn ge-

luk was dat Heer twee seizoenen geleden degradeerde en dat er geen nieuwe spelers kwamen. Ik zit nu even in een dalletje, maar daar kom ik gegarandeerd weer uit. Wij jonge spelers hebben het vertrouwen van trainer Jan Lauers. En dat is een hele geruststelling!”

De bouwmeester van Spaubeek

Van onze correspondent
MAARTEN DE KEVER

we geen periodekampioen kunnen worden?”

SPAUBEK - Er wordt gebouwd in Spaubeek. Niet alleen wordt de accommodatie gemoderniseerd. Ook aan het eerste elftal wordt getimmerd en gemetseld. Verantwoordelijk voor dat laatste is Rob Schwillens, de trainer, die ook in Spaubeek woont. Eerste resultaat: zijn team speelt nu vierde klasse KNVB. Voor het eerst in 36 jaar. Bovendien doet de club weer van zich spreken, want na vijf wedstrijden is Spaubeek, samen met Passart, koploper.

Rob Schwillens heeft grootse plannen met dorpsclub

Schwillens is pas 36 jaar. Toch zit hij al 11 jaar in het vak. Op 25-jarige leeftijd betekende een schop tegen zijn knie het einde van zijn voetbalcarrière. Zijn toenmalige club, Limbricht, verzocht hem om trainer te worden. Later volgden Wijnandsrade en Sportclub '25. Hij is aan zijn derde seizoen bij Spaubeek bezig. „Dit jaar kunnen we zeker bij de eerste vijf eindigen,” zegt hij. Een verrassende uitspraak voor een promovendus, maar Schwillens kan dat staven: „De beste clubs van vorig seizoen zijn gepromoveerd of in een andere klasse ingedeeld. Tijdens oefenwedstrijden is mij duidelijk geworden hoe het niveau ligt. Bovendien zijn we zelf vorig seizoen kampioen geworden met acht punten voorsprong.”

Ook de seizoensstart heeft Schwillens zelfvertrouwen gegeven: „We speelden tegen RKDFC, Passart, Schimmert, Caesar en Kluis. Drie van de vijf ploegen staan, met ons, bij de eerste vier. Waarom zouden

Een ding baart hem lichte zorgen. De score valt tegen. Het doelsaldo wijst uit dat in vijf wedstrijden slechts vier keer gescoord werd. Daar staan twee tegengestelde tegenstanders tegenover. Ook voor Peter van Mierlo is dat een tegenvaller. Hij is spits, weliswaar verantwoordelijk voor de helft van de Spaubeek score, maar is toch niet tevreden. „Vorig jaar, in de afdeling, kwam aan 25 doelpunten. Nu is het moeilijker. Ik loop nu negentig minuten lang met een verdediger mijn rug. Daar hou ik niet van. Omschakeling valt me tegen.”

Leon Zelihsen hoort een en ander glimlachend aan. Hij is een van twee spelers bij Spaubeek met KNVB-ervaring hebben. Die kwam hij op bij GSV '28, amper drie meter verder. Vorig seizoen kreeg hij terug naar zijn bakermat. „Dat was de bedoeling dat ik het Spaubeek rustiger zou krijgen. Ik heb twee kinderen en dan wordt van je verwacht dat je meer thuis bent. Ha, ha, er is weinig van terecht gekomen. Ik ben nu aanvoerder. Vorige week kwam ik de kant van binnen. Toen zei een vrouw: „Ben jij een schreeuwelijk.” Ik moet hier de lijnen uitzetten. Dat is voor mij een geweldige ervaring. Daar hoort schreeuwen bij.”

De parallel tussen GSV en Spaubeek heeft Zelihsen ook al geleerd. „GSV kwam uit de afdeling promoveerde constant. Spaubeek lijkt dezelfde weg in te slaan. Van de gein zou je eens moeten weten hoeveel wedstrijden ik de afgelopen vijf jaar verloren heb. Vrijwel geen dat weet ik zeker.”

Zelihsen is inmiddels 32 jaar. Hij geeft toe dat dit seizoen eigenlijk zijn laatste zou moeten zijn. Hij speelt al een aantal jaren met de dacht om te stoppen,” zegt hij.

Maar trainer Schwillens steekt de snel een stokje voor: „Hij kan nog een aantal jaren mee. Ik heb hem nog niet gemist.”

Reno Walraven vindt zijn stek

Van onze correspondent
WILLY WINGEN

BRUNSSUM - Na een aantal omzwervingen in de Oostelijke Mijnstreek schijnt Reno Walraven bij Limburgia eindelijk zijn bestemming gevonden te hebben. Begonnen bij SVN, daarna Roda JC, toen RKONS, vervolgens Chevreumont en dan nu bij de Brunssumer vereniging. En daar bevalt het hem best. Dat blijkt ook uit het feit, dat hij dit seizoen eindelijk datgene laat zien, waar menig trainer hem voor in huis haalde: scoren. Met vijf uit vijf heeft hij een aardig moyenne.

„Maar het kan altijd nog beter,” meent hij zichzelf kritisch te moeten benaderen.

Schaepkens: 'Hij kan een heel bruikbare spits zijn'

Walraven blijkt zich bij Limburgia goed te ontplooiën, maar dat is eigenlijk inherent aan de Limburgia-stijl, waarbij altijd de vleugels in het spel worden betrokken. Limburgia-trainer Math Schaepkens is gecharmeerd van Walravens kunsten. Hij had al eens eerder aan hem getrokken, maar toen koos Walraven (lengte 1,94 meter), die bij Roda JC (‘Ik kreeg slechts een minimumcontract en heb toen voor de school gekozen’) uit de boot dreigde te vallen, op de valreep voor RKONS. Daar kwam hij niet goed uit de verf.

Schaepkens, destijds trainer bij SVN, kon Walraven in die tijd al

goed gebruiken. Toch mislukte de poging hem voor zich te winnen. Het einde van afgelopen seizoen was echter niet, toen hij hem wist te strikken voor Limburgia. „Ik denk dat hij altijd al een goede spits geweest, alleen kwam het er niet genoeg uit. Reno is iemand die vooral ballen van de zijkanalen dig heeft. Wij spelen met drie spitsen en gaan bij balbezit zoveel mogelijk naar voren. Dan is Reno prima aanspeelpunt. Over de groep kan hij goed bereikt worden. Hij kan het balletje vast te houden direct te kaatsen. Als je hem goed gebruikt, heb je aan Reno een heel bruikbare spits. Hij scoort en weet zijn kapot. Wat wil je nog meer?”

Bij RKONS, waar Walraven slechts mondjesmaat scoorde, maakte de hooggespannen verwachtingen niet waar. Hij wist dat enerzijds de verminderde trainingsactiviteit, anderzijds ontbrak het in zijn opbouw een strakke discipline. „Ik heb toch wel iemand die een stok achter de deur nodig heeft. Anders weet hij zich dat in je spel. En daar was niet tevreden over.” Het hoofdtrainer Chevreumont duurde twee jaar. „Chevreumont duurde twee jaar. Ik kwam mede door het feit, dat de ex-ploegmakers (Roel Loop, Maikel van der Linden) speelden. Maar hij voelde zich, dit ondanks het feit dat hij daar met een heel leuke groep een prima tijd heeft gehad, geen exponent van Chevreumont's countertactiek.

En dit jaar lukt het wel. „Ik denk vooral dat het aan de trainer ligt. Die man geeft je zo'n zelfvertrouwen, dat alles vanzelf lijkt te gaan. Komt misschien ook omdat ik een gevoelsmens ben. Het klikt gewoon tussen hem en mij.”

amateurs op zondag

INHAALPROGRAMMA

Tweede klasse A

Miranda-Groene Ster

Tweede klasse B

EVV-Rios

Derde klasse B

SVM-Coriovallum

Vierde klasse A

SVM-RKHSV (rest. 4 min. 1-1)

Vierde klasse B

Lemirsia-Geertuidse B.

Vierde klasse D

RKDFC-Sanderbout (rest. 25 min. 2-0)

Vierde klasse E

Thorn-Susteren

Vierde klasse F

RKAVC-KOC

Vierde klasse H

EWC-GFC '33

BEKERPROGRAMMA

Limburgia-Mheerder B.

RKSV-Olthum

Venray-Venray

Reuver-Meerssen

Langeberg-SVH '39

Volharding-Minor

RKONS-SV Meerlo

Eijsden-Wilhelmina '08

Venlosche B.-Abdisbosch

EHC/Norad-Fortuna S 2

Stadbroek-Panningen

Heerlen Sport-Roda JC 2

Programma betaald voetbal

eredivisie

Vandaag 19.30 uur	
GA Eagles-MVV	
Morgen 14.30 uur	
Sparta-Volendam	
FC Utrecht-NAC	
FC Twente	7 4 3 0 11 17-11
Ajax	5 4 1 0 9 14-2
FC Utrecht	6 4 1 1 9 12-6
PSV	5 3 2 0 8 15-6
MVV	6 4 0 2 8 14-7
Roda JC	6 2 4 0 8 11-6
Feyenoord	6 2 3 1 7 9-6
Willem II	7 3 1 3 7 11-9
NEC	6 2 2 2 6 9-8
Vitesse	7 1 4 2 6 5-10
Heerenveen	7 3 0 4 6 8-17
NAC	5 2 1 2 5 9-11
Volendam	6 1 3 2 5 5-7
GA Eagles	6 1 2 3 4 7-14
Groningen	7 1 2 4 4 9-12
RKC	7 1 2 4 4 8-14
Dordr.'90	7 0 3 4 3 3-14
Sparta	6 0 2 4 2 6-12

eerste divisie

Vandaag 19.30 uur	
Heracles-FC Zwolle	
Eindhoven-Graafschap	
RBC-Telstar	
Helmond Sport-Veendam	
FC Den Bosch-FC Den Haag	
VVV	7 5 2 0 12 26-14
Fortuna S.	7 5 1 1 11 18-5
TOP	7 4 1 2 9 11-8
Cambuur L.	7 4 1 2 9 10-9
RBC	6 2 4 0 8 9-5
FC Zwolle	6 3 1 2 7 9-5
Heracles	6 3 1 2 7 9-9
Den Haag	7 3 1 3 7 13-17
Helmond Sport	6 2 2 2 6 9-6
AZ	7 1 4 2 6 10-10
Emmen	7 2 2 3 6 11-14
Veendam	7 2 1 4 5 12-15
Excelsior	7 1 3 3 5 13-17
Haarlem	6 1 2 3 4 13-16
Graafschap	7 1 2 4 4 9-17
Telstar	6 1 1 4 3 9-14
Den Bosch	7 0 2 5 2 2-17
Eindhoven	

eagles-mvv

Vandaag 19.30 uur	
Scheidsrechter Blom	
GA Eagles (selectie): Hiele, Hulshoff, Verkuy, Valk, Michels, Pothoven, Schenning, Heering, Rorie, Kammerling, Lefink, Van Twillert, Vlijten, Inzetaarheid twijfelachtig wegens blessures: Steinman, Arts, Marbus, Geschorst, De Gier.	
MVV (selectie): Van Duynhoven, Straal, Delahaye, Van As, Libregts, Scheepers, Balabae, Visser, Roelofsen, Reyners, Van Grinsven, Haeldermans, Lanckohr, Knarren, Sanders, Salamat, Geschorst, Van Wissen en Joordens. Geblesseerd: Maes, Thal, Benneker, Hofman.	

buitenland

DUITSLAND	
Monchengladbach-Leverkusen	3-3
Frankfurt-Karlsruhe SC	1-0
VSB	
MSV Duisburg-SC Freiburg	
VB Stuttgart-Bayer Uerdingen	
Borussia Dortmund-Schalke '04	
FC Köln-Dynamo Dresden	
Morgen 18.00 uur	
1899 München-Werder Bremen	
Hamburger SV-VfL Bochum	
BELGIE	
Vandaag 20.00 uur	
Sint-Truiden-Ekeren	
Charleroi-Cercle Brugge	
Standard-AA Gent	
RWDM-KV Oostende	
Beveren-Club Luik	
Antwerp-Lierse	
KV Mechelen-Lommel	
Seraing-Anderlecht (15.00)	
Morgen 15.00 uur	
Club Brugge-Aalst	

Blessure Babangida valt mee

KERKRADE - Tijani Babangida kan binnen een paar weken weer volop met de selectie van Roda JC meetrainen. De vrees dat zijn spiermaanden aan de kant zou houden, blijkt ongegrond.

Onderzoek wees uit dat de kalkafzetting in het dijbeen meevalt. De Nigerianer liep de blessure op in het bekerduel tegen Nieuw-Woensel. Na een schop tegen het bovenbeen ontstond een bloedprop, die ondanks intensieve fysiotherapie niet wilde verdwijnen. Er bleek sprake te zijn van kalkafzetting, een kwetsuur die alleen met rust te genezen valt. Inmiddels is Babangida zover genezen dat hij aan het actieve revalidatieproces kan beginnen. Dat houdt in eerste instantie fietsen in. Over een paar weken kan de aanvalder de looptraining hervatten.

Dit weekend heeft Roda JC vrijaf. Maandag zal de ploeg van trainer Huub Stevens om 19.00 uur in Swalmen een vriendschappelijke wedstrijd spelen tegen de plaatselijke amateurclub. Volgende week vrijdag volgt dan op Kaalheide om 19.30 uur het competitieduel tegen Sparta.

oefenvoetbal

MORGEN	
EMS-Quick Boys	14.30 uur
Swift '96-Victoria	14.30 uur

Golfamateurs stomen door

VERSAILLES - De Nederlandse golfamateurs zijn na de tweede dag van de wereldtitelstrijd in het landerklassement gestegen van de dertiende naar de gedeelde tiende plaats.

Het gecombineerde team van Groot-Brittannië/Ierland nam in het Franse Versailles de leiding over van de Verenigde Staten. Met 421 slagen heeft de ploeg één stroke voorsprong op de Amerikanen. Australië volgt op de derde plaats met 423.

'Niet opnieuw laten verrassen door Noorwegen'

Advocaat wil zes punten

DOOR JAN MENNEGA

NOORDWIJK - In de aanloop naar de eindronden van het wereldkampioenschap in Amerika raakte het Nederlands elftal drie punten kwijt aan Noorwegen. On the road to Wembley '96 mag dat niet opnieuw gebeuren, vindt Dick Advocaat. „Ik hoop dat ze wat van die wedstrijden geleerd hebben, want wij hebben nog iets goed te maken,” zei de bondscoach nadat hij zijn zestien uitverkorenen in het Noordwijkse hotel Huis ter Duin had begroet. Oranje slaat daar traditiegetrouw de tenten op aan de vooravond van een interland.

„Van onderschatting,” zo voegde Advocaat er direct aan toe, „kan in ieder geval geen sprake zijn. Noorwegen heeft bewezen een zeer moeilijk te bestrijden tegenstander te zijn.” Om zijn woorden kracht bij te zetten, haalde hij een tweetal Europacupresultaten van Noorse ploegen aan tegen gerenommeerde tegenstanders. „Zowel Deportivo la Coruna als Sampdoria heeft in Noorwegen verloren.”

Bodo Glimt (met 3-2 van Sampdoria) en Rosenborg (met 1-0 van Deportivo la Coruna), de clubs waarop Advocaat doelde, wonnen hun thuiswedstrijd weliswaar, maar werden in de return alsnog uitgeschakeld. Al had Deportivo la Coruna daar een verlenging (4-1), met drie doelpunten van Bebeto) voor nodig. Sampdoria zegevierde in het eigen Luigi Ferraris stadion met 2-0.

Hoewel Noorwegen vooral in de thuiswedstrijden bijzonder moeilijk is te verslaan, rekent Advocaat erop de op papier sterkste tegenstander in de EK-kwalificatiereeks zes punten afhandig te kunnen maken (een overwinning levert in de EK-voorronde drie punten op). De vorige keer dat de beste voetballers van ons land in Oslo aantrad, op 23 september 1992, werd een flinke tegenvaller. Het Nederlands elftal was destijds onvoldoende gemotiveerd en verloor met 2-1. In Rotterdam werd in het voorjaar van 1993

● Dick Advocaat waakt voor onderschatting.

afgesloten met 0-0.

Bij de flop van Oslo van twee jaar geleden was het Nederlands elftal afgestapt van zijn geloof. Advocaat, voor de tweede keer als verantwoordelijke bondscoach op de bok, had de sterk aanvallende speelwijze waarvoor Oranje alom in de wereld wordt geroemd, destijds overboord gezet. Hij koos voor het 4-2-2 concept in plaats van voor het gebruikelijke 4-3-3 of 3-4-3-systeem. Die tactiek zal Advocaat niet opnieuw hanteren. „We spelen nu ons eigen vertrouwde systeem met drie aanvallers. De spelers voelen zich in dat concept toch het beste thuis,” verklaarde hij.

In vergelijking met de eerste EK-kwalificatie-interland vorige maand tegen Luxemburg, heeft Advocaat drie wijzigingen in zijn selectie aangebracht. Dat Dennis Bergkamp van hem de voorkeur krijgt boven John Bosman is zo klaar als een klontje. Wetende dat Advocaat eerder geselecteerde spelers niet snel laat vallen, is het eveneens logisch dat hij Ulrich van Gobbel weer heeft opgeroepen. De snelle verdediger van Feyenoord behoorde ook tot de selectie voor de wedstrijd tegen Luxemburg, maar moest toen wegens een blessure afhaken, waarna Advocaat diens clubgenoot Peter Bosz opriep.

Dat hij John de Wolf buiten de selectie heeft gelaten, daarover was wel nadere uitleg van Advocaat gewenst. Temeer omdat onlangs aan het licht kwam dat de macho van Feyenoord vals had gespeeld bij het kaarten tijdens het trainingskamp van het Nederlands elftal aan de vooravond van het WK in Amerika.

Hij had daarbij zijn vriend en clubgenoot Rob Witschge vele duizenden guldens afgetrokkeld.

Volgens Advocaat, die liet weten pas van de kaarttruzie te hebben vernomen nadat die door de media naar buiten was gebracht, had de

affaire bij de totstandkoming van zijn selectie geen rol gespeeld. „Ik had voor deze wedstrijd meer behoefte aan een vleugelverdediger (Michael Reiziger-red.) dan aan een centrumverdediger. Ik heb met De Wolf over de kaartaffaire gesproken en daarna hebben we er een punt achter gezet. Hij kan gewoon weer geselecteerd worden. Of ik het kaarten verboden heb? Nee, maar nu,” sloot Advocaat geërgerd af, „houd ik er verder over op, anders wordt het een negatief verhaal en daar hebben wij geen behoefte aan. Onze aandacht is nu gericht op de wedstrijd tegen Noorwegen. Al het andere moet daarvoor wijken.”

Foto: SOENAR CHAMID

sport op tv

VANDAAG
15.00-17.00 Dld 3: Sport Extra.
15.15-16.50 BRT 2: Ronde van Lombardije.
15.15-16.55 Ned 3: Ronde van Lombardije.
17.30-18.02 Dld 1: Sportschau.
18.10-18.45 RTL 5: Duits voetbal.
18.40-18.48 Ned 2: Sportjournaal met oefenpartij Oranje-Jong Oranje.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
19.10-19.50 Dld 1: Bundesligavoetbal.
19.25-21.30 RTL 5: volleybal WK heren finale.
22.00-23.20 RTL Television: boksen wereldtitelgevecht halfzwaar Henry Maske-Iran Bakley.
22.05-23.25 Dld 2: Das aktuelle Sport-Studio.
22.15-23.01 Ned 3: Studio Sport met oa WK volleybal heren.
23.00-23.15 BRT 1: Sport op zaterdag.
23.15-23.45 RTL 5: WK volleybal mannen finale.

MORGEN
11.30-13.30 Ned 2: TV Sport, actueel magazine.
11.45-16.00 RTL 5: motorsport Barcelona GP Europa.
12.30-13.00 BRT 1: Sport.
16.15-18.15 Dld 2: autosport DTM-finale circuit Hockenheim: voetbal tweede Bundesliga, boksen WK-titelgevecht halfzwaar Henry Maske-Iran Bakley, hockey Duits kampioenschap mannen-teams finale.
17.00-17.40 Ned 2: impressie WK surfen.
18.10-18.40 RTL 5: Engels voetbal.
18.10-18.40 Dld 1: Sportschau.
18.35-19.55 Ned 1: Studio Sport, betaald voetbal, loting Amstel Cup, handbal Europacup Sittard-Hasselt, marathon Eindhoven, golf Dunhill Cup, military Boekelo.
18.45-19.10 RTL Television: Sport.
19.50-19.58 Dld 1: Sportschau-Telegramm.
20.05-21.00 Ned 2: Tweede lijn, portret van Karren Brady, manager van Birmingham City.
21.55-22.05 Dld 2: Bundesligavoetbal München-Werder Bremen en HSV-Bochum.
22.15-23.05 Ned 2: Spaans voetbal.
23.00-23.20 BRT 1: Sportweekend.

Belofenstrijd weer gestart

STEIN - De belofencompetitie, een jaarlijks treffen tussen verschillende amateurvoetbalclubs in Limburg, is weer van start gegaan. In tegenstelling tot andere jaren doen nu niet alleen ploegen uit de Westelijke Mijnstreek mee, maar horen ook RKVV en Eijsden tot de deelnemers.

De belofencompetitie is een reeks wedstrijden tussen ploegen waarvan van de spelers een leeftijd hebben tussen 15 en 21 jaar. Er mogen per team twee oudere spelers meedoen om de jongeren te coachen. De bedoeling van de competitie is om de overstap van jeugdspelers naar seniorteam te vergemakkelijken. De uitslagen van de eerste wedstrijden: De Ster-Quick'08 4-4, Eijsden-RKVV 3-1, Buchten-Susteren 5-0.

Finaleplaats voor Wassen

Van onze correspondent

NOTTINGHAM - Rogier Wassen heeft de finale van het eerste toernooi van het Engelse Satellite-circuit in Nottingham bereikt. In de halve finale liet hij zijn tegenstander, de derde geplaatste Brit Barry Cowan, geen enkele kans. Slechts twee games gunde Wassen hem in de eerste set. Daarna was het over. Wassen won met 6-2, 6-0.

Marc Merry heeft de eerste ronde van de kwalificatie van het tweede Satellite toernooi in Santo Andre overleefd. Hij versloeg de Portugees Eusko met 6-3, 6-3. In de tweede ronde krijgt hij de eerste geplaatste Spanjaard Jairo Velasco als tegenstander.

Oremans klopt Mary Pierce

ZÜRICH - Miriam Oremans heeft de halve finales van het tennistoernooi in Zurich bereikt. De Nederlandse schakelde de als tweede geplaatste Mary Pierce uit: 6-4, 6-7, 6-3.

In het met 1,35 miljoen gulden gedoteerde toernooi zorgt Oremans voor de ene verrassing na de andere. Donderdag versloeg de 22-jarige speelster uit Berlicum de Kroatische Iva Majoli, zevende van de plaatsingslijst. In de eerste ronde van het hoofdtoernooi had ze landgenote en mede-qualifier Caroline Vis uitgeschakeld.

Op de wereldranglijst staat Oremans op de 62e plaats. Pierce, de frele Française met Amerikaanse bloed, is vijfde. Oremans had twee keer eerder tegen Pierce gespeeld, in 1992, beide malen zonder een set te winnen. Gisteren brak de Nederlandse, die negentien acs sloeg tegen acht dubbele fouten, de opslag van haar tegenstandster in de zesde game. In de tweede set nam de Brabantse een voorsprong van 2-0, maar via 4-2 kwam Pierce terug tot 4-4. In de tiebreak kreeg Oremans twee matchpunten, bij 6-5 en 8-7. Uiteindelijk bleef Pierce met 10-8 in de partij. In de derde set won Oremans na een achterstand van 0-2 vijf games op rij. Met 6-3 plaatste ze zich tenslotte voor de halve finales.

Met Oremans bereikte Helena Sukova de laatste vier. De Tsjechische weerhield in een duel der veteranen haar ex-landgenote Martina Navratilova van haar 168e toernooi-zege.

Richard Krajicek plaatste zich voor de halve finales van het toernooi in Sydney. Hij versloeg de Amerikaan Tarango met 6-1, 7-5. De als zevende geplaatste Nederlander ontmoet nu de Australiër Rafter.

sport kort

● ATLETIEK - Katrin Krabbe ziet af van een trainingsstage in Frankrijk. De atlete, geschorst tot augustus 1995 wegens doping, heeft last van een virusinfectie.

● VOETBAL - Umberto Barberis is ontslagen als trainer van FC Sion, de Zwitserse vertegenwoordiger in het toernooi om de Uefabeker die tegen Olympique Marseille speelt. Tot december zal Barberis' assistent Jean-Claude Richard als trainer optreden.

● VOETBAL - Franz Beckenbauer zal zich toch kandidaat stellen als voorzitter van Bayern München. Na een gesprek met het bestuur besloot hij zijn aanvankelijk afwijzende houding te laten varen.

● ATLETIEK - De Nigeriaanse sprinter Oluymi Kayode is tijdens een trainingskamp in Flagstaff (Arizona) bij een verkeersongeluk om het leven gekomen. De 28-jarige atleet maakte bij de Olympische Spelen in Barcelona deel uit van de Nigeriaanse sprintploeg die zilver won op de 4x100 meter.

● ZWEMMEN - De Chinese Lu Bin heeft tijdens de Aziatische Spelen het wereldrecord op de 200 meter wisselslag verbeterd tot 2.11.57. Het oude record stond op naam van haar landgenote Lin Li die tijdens de Olympische Spelen van Barcelona 2.11.65 noteerde.

● VOETBAL - Een speler van Thailand is tijdens de Aziatische Spelen in Hiroshima betrap op het gebruik van het stimulerend middel amfetamine. De voetballer werd uit het atletendorp verwijderd en op het vliegtuig naar huis gezet.

sport in cijfers

TENNIS

Sydney. Mannen, 1,8 miljoen gulden. Kwartfinales: Krajicek-Tarango 6-1 7-5, Rafter-Krickstein 3-6 6-3 7-6, Woodforde-Kulti 4-6 6-2 7-5, Becker-Stark 7-6 6-3.

Zürich. Vrouwen, 1,35 miljoen gulden. Kwartfinales: Oremans-Pierce 6-4 6-7 6-3.

GOLF

Aichi. Tokai Classic, 1,9 miljoen gulden. Stand na de tweede ronde: 1. Sasaki 136, 2. Pavin 137, 3. Ueda 139.

TRIATHLON

Den Haag. Vijfvoudige triathlon, stand na 43 uur tijdens het tweede onderdeel, 900 km fietsen. 1. Urbanas 806 km, 2. Feyen op 28 km, 3. Benoît op 89 km, 4. Klotz op 97 km, 5. Schaake op 115 km, 12. Verbree op 182 km, 18. Rosier op 403 km, 19. en laatste: DaCoste op 420 km.

Miranda op scherp tegen Groene Ster

over doelman Ron Bemelmans en spits Ritchy Janssen. Robert de Mey heeft zijn schorsing uitgezet en is weer present.

In de tweede klasse B ontmoet eindelijk EVV en Rios elkaar, nadat deze wedstrijd tot driemaal toe om de meest

vreemde redenen niet is doorgegaan. In de derde klasse B staat de confrontatie tussen SVM en Coriovallum geprogrammeerd. Beide ploegen vertoeven in de onderste regionen en gaan hardnekkig op jacht naar punten.

Thorn-Susteren is een topper in de vierde klasse E. De gasten staan op kop met zeven punten, terwijl de thuisclub slechts een punt minder heeft.

De meest in het oog springende match van de twaalf bekerduels is Heerlen Sport-Roda JC 2. Heerlen Sport stond verleden seizoen in de finale. Tegen Roda JC 2, dat waarschijnlijk versterkt zal worden met enkele selectie-spelers, zal de door ex-Roda JC'er John Meuser gecoachte koploper van de tweede klasse A willen laten zien wat hij echt in zijn mars heeft.

MVV gebukt onder zware blessurelast

Van onze sportredactie

MAASTRICHT - MVV blijft niets bespaard. Na de pech in de twee meest recente wedstrijden, gaat de club ook nog eens gebukt onder een zware blessurelast. Van de omvangrijke selectie zijn slechts zeven spelers helemaal fit en inzetbaar. Twee acteurs (Van Wissen en Joordens) staan buitenspel wegens een schorsing en de rest tobt met lichte danwel langdurige kwetsuren. „Het begint onderhand de spuigaten uit te lopen,” constateert trainer Vergoossen met de nodige bezorgdheid.

Twijfels voor de uitwedstrijd vanavond tegen Go Ahead Eagles zijn er vooral rond Delahaye (verrekking tussenribspier) en Libregts (enkelblessure). Zij zullen vanochtend aan een allerlaatste test worden onderworpen. Scheepers (rug) en Visser (kneuzing boven knie) zijn in elk geval voldoende fit om aan het treffen in Deventer te beginnen.

De MVV-frontlinie zal behalve met Scheepers ook weer versterkt kunnen worden met Richard Roelofsen. De clubtopscorer maakt zijn comeback na twee wedstrijden schorsing. Gisteren sprak de KNVB hem vrij naar aanleiding van zijn uittaling tegenover de scheidsrechter in de partij met FC Utrecht.

„De problemen komen ons uiteraard slecht uit,” erkent Sef Vergoossen. Maar hij heeft voldoende vertrouwen dat ook een gedecimeerd MVV in de Aderlaarshorst een goed resultaat kan neerzetten. „We gaan heus niet afwachtend of behoudend spelen. We zullen er alles aan doen om een positief resultaat af te dwingen.”

● Twan Scheepers, wel van de partij in Deventer.

Foto: JEROEN KUIT

meteen noteren: maandag 31 oktober aanstaande, 's nachts om elf minuten over een in Californië, krast het lang en hevig op de Schaal van Richter.

Van San Diego, dwars door Los Angeles, tot ver achter San Francisco scheurt de aarde open. Soms wel zesendertig meter diep, om precies te zijn. De dreun duwt ook de aardas uit het lood. Twee keer 3.333333 graden, om precies te zijn.

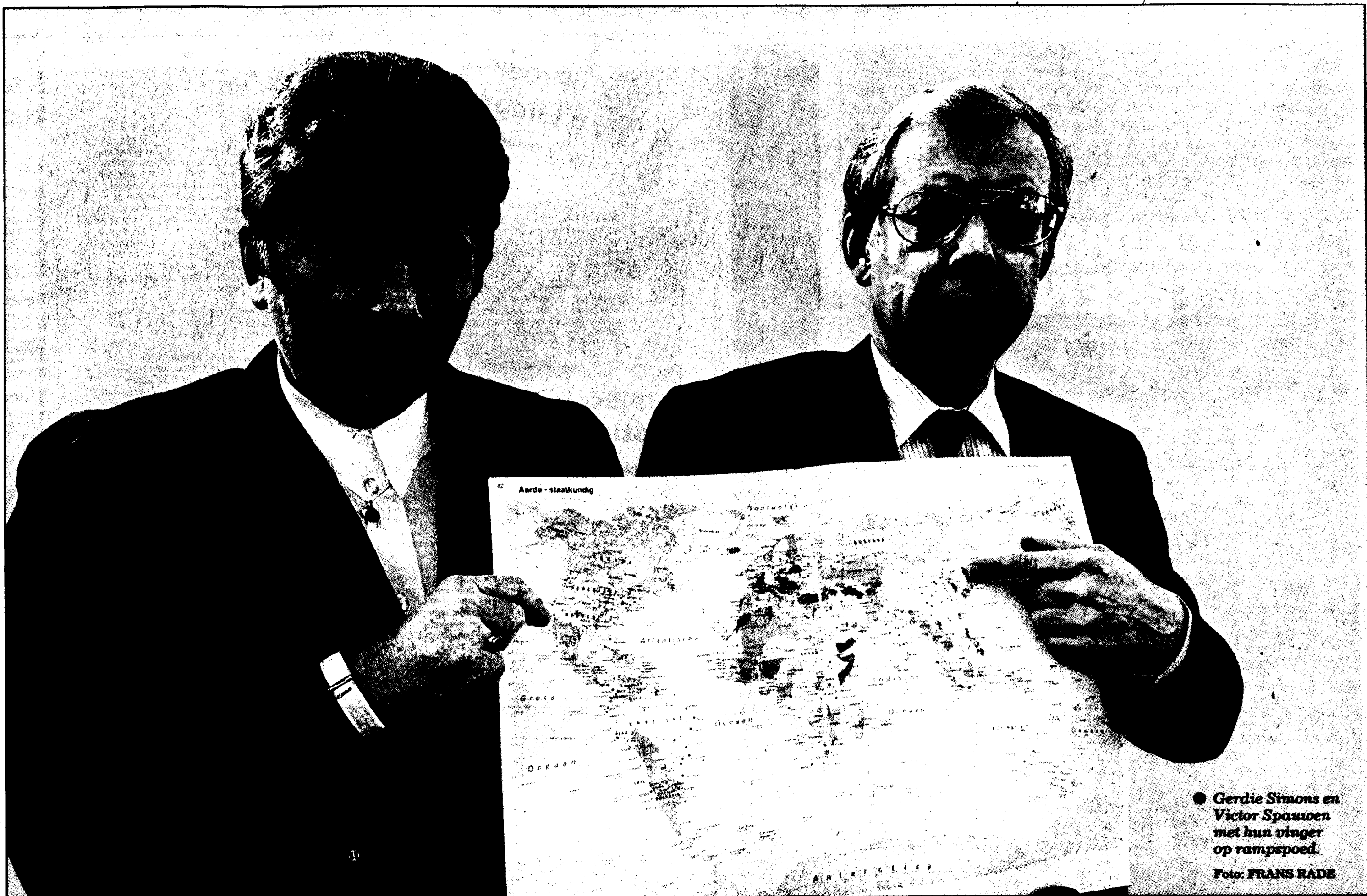
Geen paniek: Californië is al lang gewaarschuwd. Victor Spauwen, 47 en weer in evenwicht, in Brunssum heeft per urgente fax al op 9 september alarm geslagen bij seismologen in Los Angeles en De Bilt. Ook de Amerikaanse ambassadeur in Den Haag is niet overgeslagen.

Reacties tot nu toe? Nul komma nul, om precies te zijn.

Daarvan ligt de zakenman in textiel 's nachts wel in zijn russen te bijten. Zeker nu zijn bron hem op de breedtegraad nauwkeurig de aardbeving russen Japan en Rusland had voorspeld via zijn zelfbedachte zevendimensionale schijf.

Zijn bron heet Gerdie Simons, 48 en paranormaal op alle zintuigen. En toch normaal huisvrouw in Ulestraten.

Een abnormale ontmoeting.

● Gerdie Simons en Victor Spauwen met hun vinger op rampspoed.

Foto: FRANS RADE

Op 31 oktober, elf minuten over een 's nachts, knakt Californië door

Voor de koffie staan naar believen suiker en melk klaar. Vandaar dat de hamvraag 'wat wil je in of bij de koffie?' uit blijft.

Was ze wel gesteld, dan had ik mijn handen op de rug gehouden, die ochtend in Brunssum. Want een beetje paragnost hoort toch zonder vragen te weten hoe je je koffie drinkt.

Serius blijven dus. Bovendien is Victor Spauwen niet helderziend. Wel katholiek, zwaar zelfs. Net als Gerdie Simons, godzijdank ook zwaar. Want zonder 'die Grote Jongen' daar Boven' zouden zij zich maar een half mens wenen.

Een verbindingstreepje tussen God en zijn stervelingen, dikker voelt deze parergische therapeute zich niet. Haar paranormaal gezalfde genezingen schuift ze dan ook devoot door naar Onze Lieve Heer. „Het is me gegeven uit Gods milde schoot,” knakt het op de folder over haar praktijk in Ulestraten.

Ook het verpletterend visioen van verbrijzeld Californië, eind oktober, dankt ze aan Boven. En aan de zeven-, omdat hij gespiegeld is eigenlijk veertiendimensionale schijf van Vic Spauwen. Gerdie heeft deze om 0 tot 107 cijfers draaiende schijf maar vast te pakken of de wereld beeft.

Later die ochtend, als mijn argwaan op een waakvlam staat, krijg ik hiervan zwaar een demonstratie. Directe aanleiding is de vraag, of de in Nieuwenhagen gebakerde zienster op elk moment van de dag/ nacht rampcijfers van Boven krijgt ingefluisterd?

Gejaagd

Gerdie pakt plots de plastic schijf. Ogen klappen dicht. Hoofd in de nek. Vingers gespreid over de nog met viltstift genoteerde cijfers.

„Zet achtenzeventig op dertien,” commandeert ze. En geeft de schijf terug aan zijn schepper. Vic draait driftig aan twee van de uit drie schijven opgebouwde plaat.

„Zet ook eenentwintig op nul. Daar krijg ik vulkanische, zwarte beelden door,” klinkt het gejaagd.

Vics schijf komt uit op 128 en 53 graden. De wereldkaart gaat op de knie. En de rampplek ligt ten noorden van Vancouver, diep in de Golf van Alaska.

Op Gerdies doorgeefluik blijft Boven nog even kloppen. Want Vic moet ook nog even 68 op 70 zetten. Even schuiven, optellen, evenwicht houden. Wereldkaart opnieuw erbij. De vinger eindigt nu rechtsboven Hawaii.

Binnen vijf, hooguit tien dagen dreunen ook daar de aardschollen rampzalig op elkaar, voorspelt Gerdie boven de rookkrings van haar zoveelste sigaret.

Verschijsning

Hoe Gerdie Simons aan haar helderziende doorkijk in de tijd komt?

Voor het antwoord holt de ex-doktersassistente terug naar de kinderjaren van haar nu 21-jarige, lichamelijk gehandicapte dochter. Als haar novenen om haar enig kind ooit te zien fietsen, worden verhoord, knielt ze daags daarop devoot neer in de kerk van Wittem. Tijdens de mis hoort alleen Gerdie ineens keihard haar naam roepen. Nog geen tel later verschijnen haar beelden over haar nieuwe rol als heester van menselijk lijden.

Gerdie: „Natuurlijk was ik ontzettend geschrokken. Ben na de mis meteen naar de Onze-Lieve-Vrouwe-kapel gegaan om er hulp te vragen. Terwijl ik mijn dochter in haar rolstoel weer naar buiten duwde, zat er op de derde bank vanachter een vrouw. Aan haar kleding zag ik dat ze

door
HANS
TOONEN

niet van hier was. Ze bad de rozenkrans. En knipoogde naar mij.”

Sindsdien komt deze vreemde vrouw alleen paranormaal bij Gerdie over de vloer. Nee, de Maagd Maria is het niet. Die verschijnt alleen zoals het betaamt: vanuit een sterrenhemel en lijkend op Maria van Fatima. Nee, nooit eens in een C&A-tje. Altijd in hemelsblauw.

Op haar paranormaal werkterrein krijgt Gerdie stevast steun van vier andere bovennatuurlijke figuren. Naast door uiteraard Onze Lieve Heer wordt ze bijgestaan door een ook allang overleden hogepriester uit Nepal, een helderziende Maya-indiaan en een oude, wijsgerige Chinees.

Nee, nooit eens door een overleden kompel van drie straten verderop. Per slot van rekening is Gerdie Simons door het para-psychologisch instituut in Utrecht erkend als abnormaal paranormaal begaafd. Dan heb je toegang tot de eredivisie der helderzienden.

Chinees

Toch zweeft Gerdie niet naast haar schoenen. Haakt niet naar roem zoals haar collega Jomanda. Bescheiden blijven. Want je bent slechts een instrument in Gods hand. Billijk in prijs, ook dat natuurlijk. Want voor een healing vraagt ze nooit meer dan drie tientjes.

Tegen elf uur 's avonds krijgt ze visioenen door van wat de mensheid waar ook ter wereld aan onheil te wachten staat. „Waarom altijd rond elf uur? Dat weet ik niet. Wel weet ik dat dan ook mijn stem verandert. Dan praat ik ineens Chinees praat. Waarom ik dat nooit eens op band heb opgenomen?... Als dat interessant is, wil ik dat best eens doen.”

Haar visioenen baden altijd in ellende en verdriet. Soms heel dichtbij. Meestal ver van haar bed.

Of ze dan nog goed kan slapen, wil ik weten?

„Ja, want ik schiet dan meteen te hulp. Neem bijvoorbeeld de longpest in India. Daar kreeg ik al weken geleden beelden van. Als ik zoveel ellende voor me zie, vraag ik aan die Grote Jongen of het niet wat minder kan. Slaat het noodlot dan toch toe, dan stuur ik er veel liefde op af. Als het kan, zoals nu in India, treed ik uit mezelf en ga helpen. Mijn geest is dan in New Delhi, mijn lichaam slaapt thuis in Ulestraten.”

Strak gezicht: „Nee, ik ben nu helemaal hier in Brunssum.”

Schijf

Wat Gerdie deelt met Victor is ieder een kapot huwelijk. Door haar scheiding is de paragnoste nog dichter bij Boven komen staan.

Maar Spauwen, de in textiellaken verweven zoon van een vooraanstaand advocaat in Brunssum is er tien jaar geleden helemaal uit balans geraakt.

Door zichzelf op de canapé te leggen, strijkt de geestelijk verkreukelde confectionair zijn voorbij leven glad met een driehoek.

„Deze driehoek, waarmee ik altijd, overigens onbewust, mijn handtekening eindigde, is de hoeksteen van mijn

nieuwe kijk op het fenomeen mens en zijn geniale oorsprong. Deze visie heb ik gedurende drie jaar vervat in een manuscript dat nu bij een notaris hier in Brunssum in een kluis ligt.” Deze driehoek blijkt ook de hoeksteen van zijn zojuist vervolmaakte veertiendimensionale schijf. Een draaiding waarop alleen hij en een uitverkoren vriend de weg weten. En die door Vic wordt gekoesterd als een 'gift aan de mensheid'. Inderdaad, in waarde vergelijkbaar met de atoomtheorie. De uitvinding van het buskruit, ook goed.

Mits positief toegepast, schuift niet alleen de samenleving intermenselijker in elkaar. Ook wetenschappen zoals geneeskunde, economie, astronomie, seismologie en psychiatrie fleuren ervan op, orakelt hij. Zodra we de driehoek ofwel man, vrouw en kind maar als uitgangspunt nemen, benadrukt Spauwen. En geeft dan een tekening die verdacht veel lijkt op de anatomische mens van Michelangelo.

Klopt, geeft Vic toe. Alleen Michelangelo heeft de navel als middelpunt van het leven gekozen, terwijl die juist ligt op de voortplanting, verbetert Victor even.

Natuurlijk heeft de advocatenzoon zijn vinding laten registreren. Ook is hij zakelijk genoeg om er straks een kassa van te laten rinkelen. Mocht hij er ooit groot geld uit slaan dan gaat 14 procent (gelijk aan het aantal dimensies) naar een goed doel, zo heeft hij God beloofd. Als de fotograaf aanbelt, blijkt dat de schijf (nog) niet op de plaat mag.

Rampen

Dat zijn schijf ook de draaideur blijkt naar natuurrampen, dankt Vic aan Gerdie.

Als hij enkele maanden geleden bij haar heil zoekt voor zijn nukkige nekwervels komt zijn vinding ook snel ter sprake.

Eenmaal in haar helderbegaafde handen wordt de schijf bijgesteld. Even later krijgt ze van Boven voor het eerst cijfers door.

De visionaire beelden bewegen haar om met spoed Vic te waarschuwen. Namen van staten, steden noch landen worden meegeleverd. Die komen pas via Vics schijf tevoorschijn. Weer even later slaat de Brunssummer wereldwijd alarm.

Van de aardbeving begin deze week ten oosten van het Japanse eiland Hokkaido en onder de Russische Koerilen was hij al enkele uren eerder op de hoogte dankzij doorgebelde cijfers van Gerdie. Meteen het seismologisch centrum in De Bilt gefaxt. Maar dan tilt de oceaan zich al omhoog, richting Japan.

Met de waarschuwing voor de 'Big One' waarvan Californië op 31 oktober ineen zakt, is Victor Spauwen mooi op tijd. Dat zijn fax meteen op de dagelijkse stapel nutcases is afgelegd, vindt Vic begrijpelijk.

Voor Gerdie is het ook geen ramp. Je hebt je christelijke plicht gedaan. Trouwens, mocht de aarde niet scheuren op 31 oktober, elf minuten over een, dan heeft volgens haar, God het ineens niet gewild.

Dan gebeurt het precies een jaar later, voorspelt Vic alvast.

Met zo'n hemelswijde slag om de arm durft zelfs Peter Timofeeff weer het weer te voorspellen.

Gerdie, schouderophalend: „Ik geef alleen cijfers door. Verder wil ik geen paniek schoppen. Dat ik straks misschien wereldnieuws ben, ook dat raakt me niet. Ik word ook maar door Boven gestuurd.”

Maar op 31 oktober doet ze geen helderziend oog dicht. Ook Victor zet de wekker.

Voorspelling berust op veertiendimensionale schijf van Victor Spauwen uit Brunssum

Hoewel de pest tegenwoordig vrij eenvoudig te genezen is met antibiotica, roept de ziekte nog altijd apocalyptische visioenen op van mensen die rochelend en stuiptrekkend dood in huis of op straat neervallen, van etterende builen en stinkende lijken. Levendige ooggetuigenverslagen van pestepidemieën uit de zestiende en zeventiende eeuw meldden met veel gevoel voor *overstatement* dat de mensen sneller stierven dan de overlevenden hen konden begraven, en dat het vlees van de botten droop als de lichamen te lang boven de grond bleven.

De pest gaat nooit over

Toen de ratten als ratten stierven, hadden de Indiërs gewaarschuwd moeten zijn. De pestbaci heeft als natuurlijke gastheer de zwarte rat, en zodra er daar geen meer van over is, schakelt hij per vlo over op tweebeinige slachtoffers. Vanaf het begin van deze eeuw tot 1965 gebeurde dat elk jaar. Tot 1950 maakte de pest elk jaar vele duizenden slachtoffers, zoals in 1947 toen 78.000 Indiërs door de gevreesde ziekte werden weggevaagd.

In die zwarte jaren probeerde de charismatische volksleider Mahatma Gandhi politici ervan te overtuigen dat een goede hygiëne van levensbelang was voor de Indiërs. Het was tegen dovemansoren gezegd. De sloppenwijken rond vuilnisbelten en open riolen overal in India bieden ratten nog altijd optimale levensvoorwaarden. De autoriteiten bagatelliseren de epidemie uit vrees dat de wereld India zal midden als de pest, maar de armen in de slums van Surat, New Delhi en Bombay betalen wel degelijk een zware tol. Het dodental ligt officieel iets onder de zestig, maar artsen spreken van honderden doden. In een land als India met bijna 900 miljoen inwoners is het immers heel normaal dat mensen stilleggen en afgezonderd sterven, door god en alle mensen verlaten. Bovendien nemen de Indiërs 't in deze panische dagen niet zo nauw bij het invullen van de overlijdensaktes. Zij volstaan vaak met de korte vermelding 'koorts' als doodsoorzaak.

De pestplaag zal dit keer zeker niet uitdraaien op een demografische ramp. In de middeleeuwen, toen de Zwarte Dood langdurig rondspookte, was dat wel anders. Een stad die door de pest werd bezocht, verloor in een mum van tijd een kwart van haar bevolking, of zoals een ooggetuige in 1360 schreef: 'In dit jaar was 't een groote sterfte van der haestichede, die lieden waren snaevonts fraey ende snuchtens dood.'

Boter

Geen enkele ziekte jaagt de mens zoveel schrik aan als de pest vanwege het grote besmettingsgevaar en het buitengewoon lugubere ziektebeeld. Kort na de beet door een besmette rattevlug krijgt de patiënt hevige koortsaanvallen, koude rillingen en stekende hoofdpijn. Hij verzwakt zienderogen. Dan doemen plots pijnlijke builen op (gezwollen lymfeklieren, volgens de middeleeuwen vaak 'als pruimen zo groot') in de liezen, oksels en hals. Ledematen worden zwart door onderhuidse bloedingen en sterven af; aangetast weefsel wordt zo zacht als boter. Bij pestlijders die het lang weten uit te zingen, dringt de bacil via het bloed door in de longen. Dan is sprake van longpest. De patiënt hoest hevig en spuugt bloed. Longpest wordt niet zoal builenpest overdragen door ratten en vlooten, maar door inademing van hoestvocht van een longpestlijder.

Eeuwenlang was er tegen deze dodelijke ziekte geen kruid gewassen. In de middeleeuwen had besmetting met longpest in bijna honderd procent van de gevallen de dood tot gevolg. Maar ook de levensverwachting bij builenpest was niet noemenswaardig. 'Papen en nat houden' was het meest gehoorde advies van de kwakzalvers, die de builen soms ook te lijf gingen met vlijmscherpe scalpellen of bijtende zuren. Andere, evenzeer absurde remedies waren het inademen van poedertjes vervaardigd uit menselijk oorsmeer, de foetus van een varken of de drol

● De pest ontziet zelfs de allerkleinsten niet. Een Indiase moeder waakt bij haar doodzieke kind dat longpest heeft opgelopen.

Foto: AP

van een wolf. De middelen waren bijna nog erger dan de kwaal.

Pandemie

Volgens kenners is de uitbraak van de longpest in de Westindische deelstaten Gujarat en Maharashtra onderdeel van een pandemie – een langgerekte, soms wel eeuwen durende besmettingsgolf – die rond 1850 ontstond in China en aan het begin van deze eeuw India bereikte. De eerste pestpandemie werd door historici opgetekend rond 600 voor Christus in Egypte. De ziekte breidde zich toen uit over het Midden-Oosten en Europa. Diezelfde pest speelde ruim anderhalve eeuw later een cruciale rol in de Peloponnesische oorlog tussen Athene en Sparta. De strijd verliep voor de Atheners voorspoedig totdat in 429 voor Christus het noodlot toesloeg. De pestbaci die per Egyptisch schip de grote oversteek had gemaakt, zette in de havenstad

Piraeus voet aan wal en begon aan een niet te stuiten opmars.

De Griekse geschiedschrijver Thucydides, een tijdgenoot, maakte melding van talrijke doden, vooral onder de boeren die wegens het oorlogsgeweld naar Athene waren gevlucht en in armeterige hutjes tussen het afval leefden. 'De mensen weten niet hoe ze 't hebben. De sterfte is verschrikkelijk. Met de dood voor ogen storen zij zich aan god noch gebod en nemen 't ervan zolang ze nog kunnen.'

De pest leidde tot anarchie in de bakermat van de democratie. De epidemie woedde twee jaar in Athene, verdween voor korte tijd, en laaide vervolgens weer op. Een kwart, volgens sommigen zelfs eenderde van de bevolking van Attica kwam om. De volledig ontredende en verzwakte Atheners deden de vijand een vredesaanbod, dat door de Spartanen met de voor

hen spreekwoordelijke hardheid van de hand werd gewezen. Toen de Atheners ook nog hun onvervaardheid Perikles als zoveelste pestslachtoffer ten grave moesten dragen, kregen ze door dat het begin van het einde was aangebroken.

Chemische bom

Tijdens de tweede pandemie, ontstaan in India in het midden van de veertiende eeuw, mengde de pest zich ook in het strijdgeveel tussen het woeste volk der Tataren en de Genuese kolonisten in de stad Caffa, aan de Zwarte Zee. De Mongoolse krijgers die de stad in de herfst van 1347 belegerden, kregen de pest onder de leden, wilden desondanks van geen wijken weten en besloten ten einde raad de pestlijken te gebruiken als 'chemische bommen'. Met grote katapulten schoten zij de rottende lichamen van hun vroegere strijdmak-

kers over de stadsmuren, en een dag later vielen de Genuezen aan de andere kant bij bosjes dood neer. De overlevenden gooiden in volslagen paniek de stadspoorten open en vluchtten in galeien naar hun vaderland. Maar de pest voer als versteking mee.

Toen de vloot aanmeerde in Messina op Sicilië was meer dan helft van de bemanning overleden. Italië werd het voorportaal van de Europese hel. De pest veroorzaakte een van de grootste rampen die de Westerse beschaving ooit heeft getroffen. In nog geen jaar tijd had de macabere ziekte het Iberische schiereiland, Frankrijk, Spanje en Engeland in een verstikkende houdgreep. In de Nederlanden kregen bijna alle gewesten de Zwarte Dood op bezoek. De ziekte kwam zelfs uit drie richtingen. In de zomer van 1349 werden Sluis en Brugge besmet vanuit Engeland, eind augustus stierven de eerste pestlijders in Doornik en in vele Henegouwse en Artesische steden door 'Franse bacillen', en medio 1350 werden de IJsselsteden en Friesland vanuit Duitsland getroffen.

In tegenstelling tot de huidige pestepidemie in India die de rijken ontziet, sloeg de Zwarte Dood niemand over. In oorkonden wordt gesproken van een 'geweldige sterfte'. Het economische en sociale leven raakte compleet ontwricht. Doordat onder kinderen en jongeren de meeste slachtoffers vielen, nam in de jaren daarna ook de bevolkingsgroei gevoelig af. In Europa, in die tijd toch al geplaagd door hongersnoden en sociale onrust, maakte de Zwarte Dood een einde aan het leven van 25 miljoen mensen op een totaal van 80 miljoen. Deze demografische ramp werd gevolgd door ernstige crises in de agrarische en industriële productie.

Zelfs op de middeleeuwen, die toch de dood dagelijks in de ogen zagen en voor wie het leven dus een constant *memento mori* was, moet 'het grote sterven' een verpletterende indruk hebben gemaakt. Het einde van de wereld was nabij, en een ongekende hysterie maakte zich van hen meester. Oorzaken van de epidemie werden gezocht in een kwade conjunctie van planeten, in onheilspellende kometen, giftige padden die parades uit de lucht kwamen vallen, slecht weer en in een wraakexpeditie van God.

Pogroms

Maar ook de joden moesten het ontgelden. Het gerucht dat zij de drinkwaterbronnen hadden vergiftigd om zo de totale Christenheid uit te roeien, verspreidde zich in het kielzog van de pest. De grote sterfte werd het sein voor een bloedige jodenvervolg. Het Duitse Rijk, met name het Rijnland, werd in 1348 het schouwtonel van gruwelijke pogroms. In Straatsburg werden tweeduizend joden door de hysterische bevolking samengedreven op het joodse kerkhof en verbrand. De moordpartijen vonden in vele steden navolging. De vierhonderd joden in Worms hielden de eer aan zichzelf en verkozen in maart 1349 de vrijwillige vuurdood. In augustus van dat jaar namen ook zesduizend joden in Mainz, dat destijds de grootste joodse gemeente in Duitsland had, hun toevlucht tot zelfverbranding. Kort daarna werd de joodse gemeenschap in Keulen vermoord. De Brusselaren brachten zeshonderd joden om het leven. Ook de Nederlanden bleven niet gevrijwaard van deze etnische 'zuiveringen'. Precieze cijfers over het aan-

● Begrafenis van pestslachtoffers in Doornik (miniatur uit het midden van de veertiende eeuw).

door
RENÉ
VLEMS

tal slachtoffers zijn niet bekend, maar het feit dat kort na het uitbreken van de Zwarte Dood geen joden meer worden vermeld in stadsrekeningen en andere overheidsdocumenten, spreekt boekdelen. In Limburg bijvoorbeeld verdwenen de (kleine) joodse gemeenten in Venlo, Roermond, Maastricht en Sittard in het niets.

Paranoia

De collectieve vlucht van de middeleeuwen in paranoïde fantasieën, die vele duizenden Europese joden met de dood moesten bekopen, werd mede gevoerd door de flagellanten, een mysterieuze ketterse beweging die opdoek overal waar de pest huishield. De flagellanten trokken rond in grote groepen, van soms wel honderden lieden, waarbij zij zich in het openbaar tot bloedens toe geselden om Gods barmhartigheid af te smecken. De stedelijke en kerkelijke overheden stonden machteloos tegenover deze geselbroeders, die met hun fanatisme en rituele uitpattingen overal waar zij kwamen het volk ophitsten tegen de joden.

Vooral in Duitsland en de Nederlanden waren de geselaars tientallen jaren een ware plaag. Toen in 1400 een nieuwe pestepidemie uitbrak en een grote groep flagellanten bloedend en hymnen zingend Maastricht naderde, vergrendelden lokale bestuurders en gebede burgers in allerijl de stadspoorten uit angst voor een volksoproer. Maar de proletariërs binnen de muren waren al door het dolle heen, grepen na hevige onlusten de macht en lieten de geselbroeders binnen. In datzelfde jaar werden honderden flagellanten door de graaf van Vlaanderen gevangengezet in Visé, vlakbij de Limburgse grens, nadat zij tevergeefs hadden geprobeerd Tongeren binnen te dringen.

De Zwarte Dood, de tweede pandemie, werd in Europa endemisch en laaide herhaaldelijk op. In 1360 bijvoorbeeld brak 'de pest van de kinderen' uit, waarbij vooral diegenen werden getroffen die ten tijde van de Zwarte Dood nog niet waren geboren en dus geen antistof tegen de besmetting hadden.

De derde pandemie duurde van de vijftiende tot de achttiende eeuw. In Engeland woedde de pest in totaal 26 jaar gedurende de periode 1543-1593. In Londen vielen in 1665 nog 70.000 pestdoden, een zesde deel van de bevolking. En in Italië richtte de pest rond 1630 een ware slachting aan. In Verona stierven 31.000 van de 54.000 inwoners; Milaan, toentertijd een stad met 130.000 inwoners, verloor de helft van zijn bevolking, net als Parma, Padua en Cremona.

Nederland en het 'beschaafde' Westen zijn nu al meer dan twee eeuwen vrij van de pest. In tropische landen daarentegen is de gevreesde ziekte endemisch; er zijn altijd wel mensen die de bacil met zich meedragen. Naast India, epicentrum van vele pestepidemieën, worden regelmatig pestgevallen geconstateerd in Tanzania, Peru, Burma, Vietnam, Libië, Angola, China, Brazilië en de zuidwestelijke staten van de VS, en in 1990 brak een echte epidemie uit in Oezbekistan. De pest gaat nooit over.

ander-

Z
ij
d
s

Endemol

DOOR PETER STIEKEMA

We hebben nog nooit zoveel tv-zenders en omroepen gehad als nu. Bovendien breidt het aantal zich alsmaar uit. Vroeger, in de jaren zestig, was je al blij als je Nederland 1 zonder al te veel storingen kon ontvangen. Bij mij thuis kwam pas laat de televisie binnen, vlak voor Pasen 1964. Onze 'ouwe' wilde er niet aan want hij ging er vanuit dat zijn zoons dan helemaal geen huiswerk meer zouden maken. Daar had hij groot gelijk in, waarschijnlijk voor het eerst (en voor het laatste) in zijn leven. Het bewuste zwart-wit-televisietoestel werd ons aangesmeerd door een Brabantse buurman. Die had tevens beloofd de televisiemast te zullen leveren, maar dat is er nooit van gekomen, zodat we met een noodantenne niet verder dan Nederland 1 kwamen. De leuke programma's waren toen uitsluitend op het andere net te bewonderen, zoals eigenlijk nog altijd het geval is.

Het probleem daarbij is dat er momenteel bijna dertig andere netten zijn en je je dus een ongeluk zapt op zoek naar nog iets boeienders. Net als de pot met goud onder het eind van de regenboog vind je dat nooit. Kennelijk geldt ook hier het principe dat de andere file altijd sneller gaat dan de jouwe, evenals de rijen voor het loket en voor de kassa trouwens. Was dat niet de wet van Bob den Uyl, of had de Duitse dichter Von Goethe hier al de hand in toen hij schreef: *Überall wo du nicht bist, ist das Glück?*

Helaas is televisie vandaag de dag wel erg onderhevig aan de wens van het kijkersvolk. Daar krijg je behoorlijk kromme tenen van. Mensen met schoenmaat 47 passen plots weer in maatje 41 als je zo'n *Maya Extremem* met 'Lief en leed' over het scherm ziet kronkelen. Dat is dus echt vreselijk, van een soort voyeurisme dat heel erg ver gaat. Een man die voor de camera vertelt dat hij zijn vrouw 300 keer bedrogen heeft en zij zit gewoon naast hem. Een homofiel, die zich speciaal voor zijn vriend tot vrouw heeft laten ombouwen en daar nu vreselijke spijt van heeft. Wat te denken van het echtpaar van wie de vrouw in zeven jaar huwelijk geen orgasme heeft gehad en dat in geuren en kleuren uit de doeken doet, waarna de onvermijdelijke Goede Liefkens ook nog een duit in het zakje (vergeef de uitdrukking) mag doen?

Veel van de programma's op de Nederlandstalige zenders zijn afkomstig uit de droomfabriek van producenten Joop van den Ende en John de Mol (Endemol) in Aalsmeer. Met name het commerciële RTL kan nauwelijks meer zonder hem, zijn programma's en 'n' sterren', Henny Huisman, Ron Brandsteder, De Rat van Fortuin, Andre van Duin en nog enkele van die probleemgevallen. Heel Nederland gaat kennelijk voor hen uit z'n dak, doet het in de broek of huult tranen met tuiten. Af-en-aan wordt die ellende over ons uitgestort. Als het maar beweegt, schijnt het voornaamste doel van die misplaatste vrolijkheid te zijn.

Joop van den Ende heeft zich deze week voor het eerst in het openbaar kritisch uitgelaten over RTL, dat een groot deel van zijn televisieprogramma's afneemt. Joop liet weten dat hij zijn tv-sterren niet wil onderbrengen bij een zender 'die alleen maar aan geld denkt'. Van den Ende zoekt daarom samenwerking met een in Nederland gevestigde commerciële omroep, zoals Veronica van plan is te worden. De kans is groot dat er een samenwerkingsverband komt tussen Endemol, een commercieel Veronica en de publieke omroepen, die als tochtige koeien gereed staan om door Endemol bevrucht te worden. Zouden al die sterren straks weer terugkeren in het publieke bestel, wanneer de plannetjes doorgaan? Ron en André weer bij de Tros, Henny bij de KRO? Het zal ze wel weinig uitmaken waar en voor wie ze hun kunstjes vertonen: als de kassa maar rinkelt. Over identiteit moeten we maar niet meer praten: dat begrip is met de komst van RTL al definitief afgeschaft.

De enige omroepidentiteit die nog ernstig wordt genomen is die van de kijkcijfermeter. Die loopt nu eenmaal het hoogst op als de heren Endemol zich met de zaken bemoeien. En daarom heeft het duo de absolute macht. De bazen van RTL sidderen bij de gedachte dat ze zich weer exclusief door Hilversum laten inhuren, die van Hilversum kruipen deemoedig in het stof om ze maar gunstig te stemmen. Maar Van den Ende is natuurlijk niet gek! Hij blijft met RTL in gesprek. De kip met de gouden eieren slaacht je nu eenmaal niet voordat de beer gesloten is: *Überall wo das Geld ist, ist das Glück!* Of niet soms?

1944 - 1994 50 jaar bevrijding

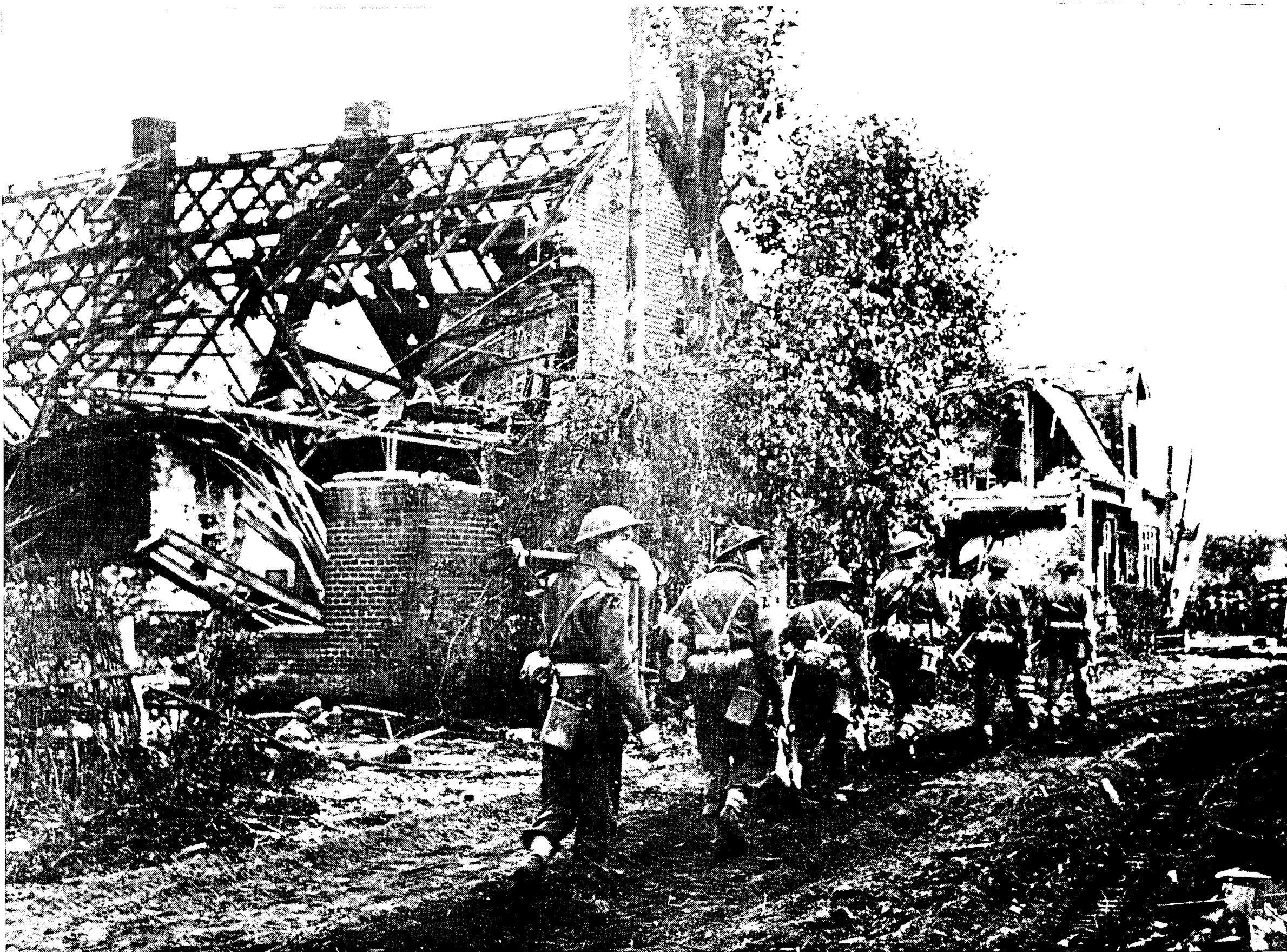
'Het Overloons Toneel' herdenkt de bevrijding met een toneelstuk, waarin verwoesting en wederopbouw van het dorp treffend zijn verwoord en verbeeld. Overloon behoorde tot de zwaarst gehavende dorpen van Nederland. 'Dat dorp bestaat niet meer', stuitte de jobstijding door Peel en langs Maas. Het is ook de titel van het documentair stuk dat vanavond in de aula van het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in première gaat. Een voorbeschouwing.

door

JAN
VAN
LIESHOUT

● Op 12 oktober 1944 bevrijdden Britse infanteristen Overloon. Het behoorde tot de zwaarst gehavende dorpen van Nederland. Geen huis bleef gespaard.

Foto: NATIONAAL OORLOGS- EN VERZETSMUSEUM OVERLOON

'Dat dorp bestaat niet meer...'

'Overloon?' Dat dorp bestaat niet meer.' Dat was de jobstijding van een van de Tommies voor de pastoor van Overloon, die op 18 oktober 1944 in de kelders van het krankzinnigengesticht St.-Servaas in Venray werd bevrijd. Datzelfde kreeg in Eindhoven een slager uit Overloon te horen, toen hij uit Duitsland was teruggekeerd, waar hij gedwongen was tewerkgesteld.

'Dat dorp bestaat niet meer'. Titel daarom van een documentair toneelstuk, waarmee 'Het Overloons Toneel' de bevrijding herdenkt. 'Er is tweeënhalf jaar aan gewerkt,' aldus de voorzitter, de 41-jarige fysiotherapeute Agnes van Loon.

Het idee rijpte in een tumbouwoords in Horst-America, waar toneelvereniging 'De Vrije Spelers' uit dat dorp, in 1989, haar 75-jarig bestaan vierde met de opvoering van een toneelstuk over 'De Zwarte Plak'. Het is de topografische aanduiding van een gehucht aan de zoom van de Limburgse Peel, waar zich tijdens de Tweede Wereldoorlog tientallen onderduikers en Geallieerde vliegtuigbemanningen schuil hielden voor de Duitsers. Een razia op een van de boerderijen was zo knap geëxecuteerd dat de toeschouwers de rillingen over het lijf liepen. Met tien uitvoeringen kon niet worden volstaan.

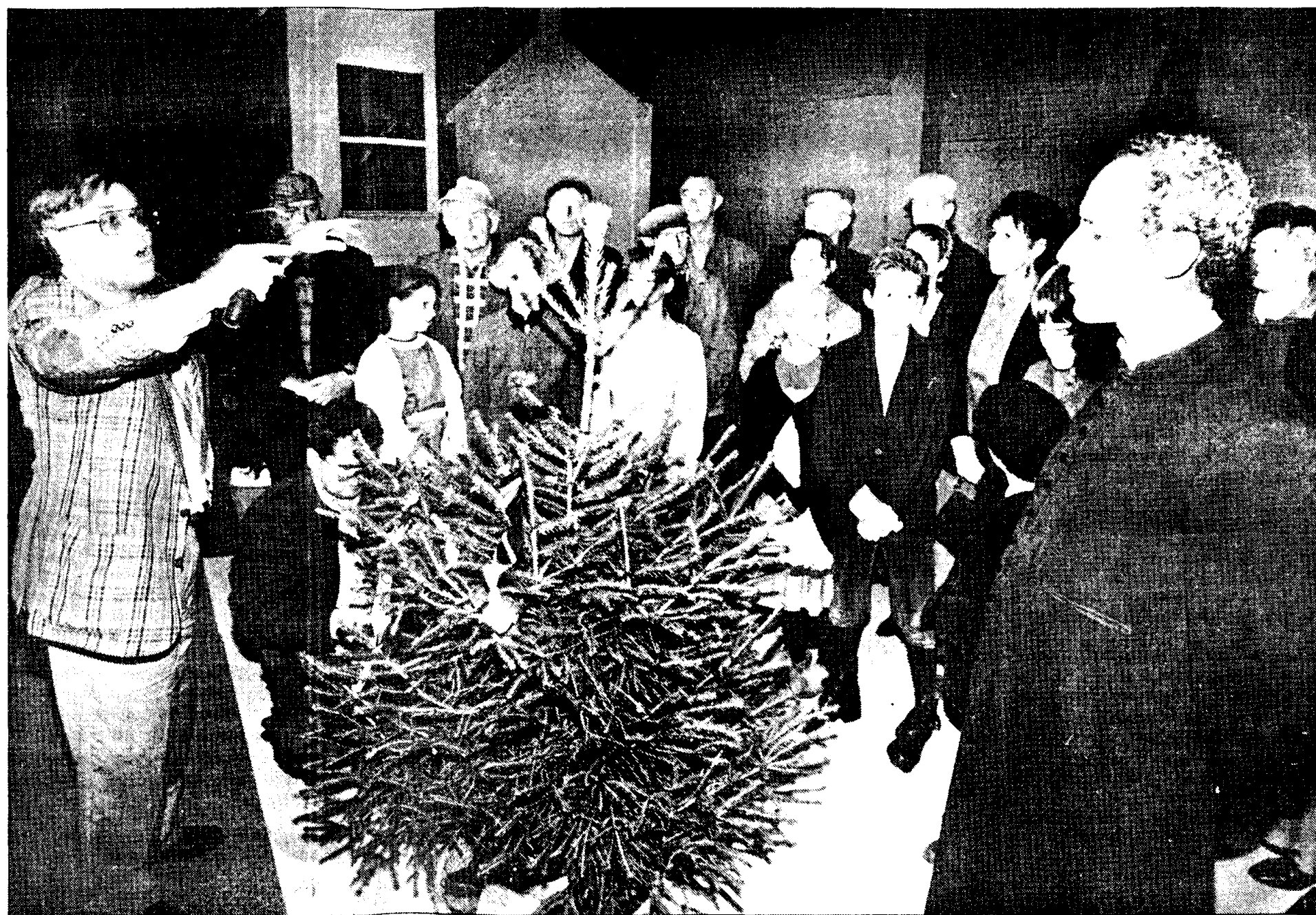
Zoiets moest in Overloon ook kunnen, oordeelden Overloners. Wat zich in hun dorp had afgespeeld, overschaduwde de dramatiek van 'De Zwarte Plak'. Vraag was, wie uit alle verhalen een bloedstollend stuk zou weten samen te stellen. Het bestuur van de toneelvereniging benaderde daarvoor Jan Smeets in Eindhoven, als adviseur verbonden aan het Brabants Centrum voor Amateurtoneel. De dramaturg wilde eerst de groep zien. Na kennis-making was zijn enthousiasme nog groter.

Gewillig interviewden acteurs en actrices oudere mensen. Ad rem attendeerden zij Smeets op het 'dagboek van pastoor Van Bostel', dat in een kluis op de pastorie wordt bewaard. Geen enkele historicus heeft ooit van het bestaan geweten. Pastoor Van Bostel schreef de kroniek eind januari begin februari 1948. Hij was zijn stem verloren en vond in het klooster van de Dominicanessen in Stevensbeek de voorgeschreven rust.

In 1942 was Giel van Bostel tot pastoor van de tweedurzend zielen tellende Theobaldusparochie in Overloon benoemd. Eerder was de boerenzoon uit Uden kapelaan in Haps, Tilburg en Den Bosch geweest.

In september 1944 lagen vlaggen klaar om de bevrijders te verwelkomen. Ook had de pastoor het kerkkoor gevraagd een meerstemmige danknis in te studeren.

Zijn parochianen vreesden geen Tommies te zullen zien. Overloon lag te ver van de corridor via welke Britse grondtroepen oprukten over de looper die Amerikaanse luchtdingstropen voor hen hadden uitgelegd. Zij hadden de bruggen over de kanalen en rivieren in de Britse opmarsroute overmeesterd.

● Hoofdfiguur in 'Dat dorp bestaat niet meer' is pastoor Giel van Bostel, vertolkt door onderwijzer Rien Verstraaten. Met de bevridders rieren de bevrijden Kerstmis in een kippenhok. Regisseur Frans Vrijdag (links op de foto) geeft zijn laatste aanwijzingen.

'Londers' en 'Lonsen' fietsten naar Grave om er de Tommies te zien. Met chocolade en sigaretten keerden zij terug. Ze roken naar vrijheid.

Plots werd Overloon weer bezet door Duitsers. Scholen werden gevorderd. De kerktoren werd als uitkijkgast gebruikt. De eerste waarnemer zakte door het plafond en viel voor de communicatiebank te pletter. Het was de eerste Duitse dode die in Overloon viel. Honderden zouden volgen.

In afwachting van de Amerikaanse tankdivisie die helemaal van Metz moest komen om Peel en westelijke Maasoever te zuiveren van Duitsers, schoot Britse artillerie het operatiegebied stormrijp. Op Duitse bevel moest Overloon, op 27 september 1944, worden ontruimd.

In Maashees kwamen evacuees pastoor Van Bostel roepen voor de begrafenis van drie parochianen, die bij een bombardement op Holt hees waren omgekomen. Wegens aanhoudende artilleriebeschietingen moest de teraardebestelling op het kerkhof in Smakt tot drie keer toe worden uitgesteld.

Ook Maashees moest worden ontruimd. De pastoor van Overloon vond onderdak bij de deken van Venray, dat op 12 oktober werd gebombardeerd. Daarbij vielen meer dan tweehonderd doden. Twee dagen later werd de kerk in puin geschooten, omdat zich in de toren een Duitse waarnemingspost bevond. Behalve omhullende huizen ging ook het pensionaat 'Jeruzalem' in vlammen op. Vele daklozen vonden onderdak in de kelders van St.-Servaas, een krankzinnigengesticht voor mannen.

Volgens de kroniek van pastoor Van Bostel zaten er 'vijftienhonderd normalen en vijftienhonderd gekken'. 'Tijdens de bombardementen stonden de verstandigen stijf van de schrik, terwijl de gekken rustig hun pijpje zaten te roken.'

Op 18 oktober werden evacuees Engelse sigaretten en chocolade gepresenteerd. Venray was bevrijd. Op de vraag van de pastoor van Overloon wanneer hij huiswaarts zou kunnen keren, antwoordde een van de bevrijders: 'That village doesn't exist any longer'. 'Dat dorp bestaat niet meer.'

Datzelfde kreeg in Eindhoven Jan Jacobs te horen, toen hij uit Duitsland terugkeerde. Hij was slager; net als zijn vader. Samen verrichtten zij tijdens de oorlog verscheidene clandestiene slachtingen.

Jacobs: 'Het vlees was bestemd voor de Franciscanen in Venray. Omdat priesterstudenten niet naar Duitsland hoefden, was de toeloop van priesterstudenten zo groot dat de eigen boerderij de bevoorrading niet meer aankon. Op drie vier adressen werden schapen, varkens of runderen geslacht. Het vlees werd warm afgesneden, in melktuiten in putten afgekoeld en door Piet of Toon Verstraaten met paard en kar naar Venray gebracht.'

Verzetseest ontvlamde, toen eind april 1943 werd bekend gemaakt dat het Nederlandse leger terug in krijgsgevangenschap zou worden gevoerd. Het ging ook de jongens aan, die hun arbeidsdienst in de bossen rond Overloon vervulden. Massaal vluchtten zij.

Jacobs: 'De meesten konden op het station in Mill worden teruggehaald. Zij werden door Duitse sol-

daten en Nederlandse politie teruggedreven. Burgers hadden met de jongens te doen. Zij reikten hen brood aan.' Aan de Venrayseweg werd hij daarvoor opgepakt en met zes knapen uit Oploo naar Venen gebracht. *Blitznadel* belde de Ortskommandant van Venlo. Hij werd naar Duitsland teruggeroepen. Daardoor ging de fusillade niet door. 'Wel werden we flink toegetakeld. Een van de Molten stak met een bajonet in mijn bil. Een ander sloeg me een paal tanden uit de mond. Toen kon ik gaan.'

De angst zat er zo in dat hij zich niet aan tewerkstelling in Duitsland durfde te onttrekken. Eerst kwam hij bij een boer in Xanten terecht, later bij een slager in Neheim-Husten, in het Sauerland, een echte partman. 'Ik werd er door Amerikanen bevrijd.' Bij aankomst in Eindhoven trof hij in de Philipshof en jongen uit Venlo aan, die hij kende uit de tijd dat hij in Venlo slagersknecht was. Op zijn vraag hoe Overloon de oorlog was doorgekomen, antwoordde hij: 'Jan, dat dorp bestaat niet meer.'

'Dat dorp bestaat niet meer'. Voor dramaturg Jan Smeets de titel van het toneelstuk dat hij in een recordtijd schreef. Hoofdfiguur is pastoor Van Bostel, de enige die met naam wordt genoemd. Diens kroniek is de leidraad van de documentaire.

Het stuk bestaat uit zestien tafereelen, die met liederen worden afgewisseld. Theo Hofmans uit Nuenen componeerde de muziek. Hij is muziekleraar en free-lance pianist, 42, geboren in Overloon.

Hofmans: 'Ofschoon ik de oorlog niet heb meegemaakt, heeft het me weinig moeite gekost om passende melodieën te vinden. Ik heb me ingeleefd in de stemming van de scènes en ben aan de vleugel sfeerakkoorden gaan zoeken.'

'Ik begin en eindig met het Overloons volkslied. 'Er is maar een plek op aarde'. Mensen uit Overloon zullen het onmiddellijk herkennen. Van majeur ga ik over in mineur, om de dreiging van de naderende oorlog aan te geven.'

Authentiek zijn de melodieën van een schimpd op de NSB en het kerstlied 'Stille nacht, heilige nacht'. Het wordt gezongen in het kippenhok, waarin bevrijden met bevrijders, in 1944, Kerstmis vierden. 'Stille nacht, heilige nacht,' zingen de Overloners. 'God, geef de Tommies meer kracht.'

Liederen werden door componist en regisseur ingestudeerd.

Regisseur is Frans Vrijdag van de paters van het Heilig Sacrament, die in Stevensbeek eens hun klein seminarie hadden. Hij is pastoor in een ziekenhuis in Den Bosch en in verpleegtehuizen in Bostel; registreert 'Het Overloons Toneel' al 22 jaar.

Vrijdag: 'Volksstukken liggen spelers en speelsters wel. Het sterkst zijn ze in serieuzere stukken, al dan niet met een frivole ondertoon. Onder meer hebben we opgevoerd: 'De Vrek' van Molière, 'De Storm' van Shakespeare en 'Dievenbal' van Anouilh.'

Het visitekaartje is nog altijd de opvoering van 'Het Dagboek van Anne Frank', het toneelstuk dat de Amerikanen Frances Goodrich en Albert Hackett schreven aan de hand van het dagboek van het Joodse meisje dat twee jaar lang in het achterhuis van een pand aan de Prinsengracht in Amsterdam zat ondergedoken. Een van de repetities situeerde de regisseur op lokatie, in Amsterdam. 'Opdat spelers en speelsters de kick zouden krijgen', die hen tot professionele hoogten bracht.

Vrijdag vindt 'Dat dorp bestaat niet meer' een heel goed stuk'. 'Daarin zijn de oorlogsgebeurtenissen in en rond Overloon op gedocumenteerde wijze weergegeven. Of het stuk het publiek zal

kunnen ontroeren? Ik hoop het wel. Als het echt goed wordt gespeeld, zal het dat zeker doen. Er zijn zat mensen die maar een half woord nodig hebben om zich de hele geschiedenis te herinneren.'

Ans Siebers deelt die mening. De 36-jarige doktersassistente wordt nog altijd gecompimenteerd met haar vertolking van Anne Frank. Ze had zich zozeer in die rol ingeleefd dat het tijd heeft gekost om emoties af te bouwen. Nu speelt zij een bescheiden rol. Ze is moeder van een gezin.

De hoofdrol speelt Rien Verstraaten. Hij is pastoor Van Bostel. De 42-jarige onderwijzer is in Overloon geboren en getogen, getrouwd en vader van drie kinderen, van wie Teun en Els ook meespelen.

Verstraaten: 'Ik heb pastoor Van Bostel als schooljongen gekend. Een boom van een kerel. Een vierkante kop. Een standbeeld. Ik ben er trots op dat ik die rol mag spelen. Ik geloof zeker dat het stuk emoties zal oproepen. Ik heb dat zelf ervaren na de begrafenis van mijn zwager, vorige week donderdag. Hij had kanker, was 36, laat vrouw en twee kinderen achter. Toen 'De engelen van Overloon' werd gezongen, een lied waarin de kinderen van Overloon worden herdacht die door oorlogsgeweld om het leven zijn gekomen, heb ik daar veel moeite mee. Ik denk dat meer mensen dat zullen hebben.'

In totaal vertolken vijftig mannen, vrouwen en kinderen zo'n honderd rollen. Er is maandenlang twee keer per week op gerepeteerd, met de kinderen van half acht tot negen uur en met de ouderen tot elf uur: de laatste weken in de aula van het Nationaal Oorlogs- en Verzetsmuseum in Overloon, waar het stuk zal worden opgevoerd.

Aan de decors is veel zorg besteed. 'Om kerk, molen en huizen in ruïnes te laten veranderen, moest de trukendoos worden opgetrokken,' aldus decorbouwer Louw Cox. 'We werkten met veel licht- en rookeffecten.'

Sfeerbepalend zijn ook de authentieke filmbeelden, die Britse cameraploegen van de bloedige strijd in en om Overloon maakten; compleet met trommelvuur, waarmee artillerie een aanval begon. Ze verdoofden en verblindden.

In volstrekte stilte worden de vergeelde kiekens uit familiealbums getoond; de zwartwit-beelden van de vernietiging en de kleurendia's van de wederopbouw.

De elf vastgestelde voorstellingen zijn nagenoeg uitverkocht. Op vrijdag 14 oktober treedt 'Het Loons Toneel' op voor de Britten die hun dorp bevrijdden. Speciaal voor de oud-strijders zijn alle teksten in het Engels vertaald. Door de titel van elk tafereel dan wel de beginregels van elk lied op een filmscherm te projecteren kunnen zij de draad blijven volgen.

Met 'That village doesn't exist any longer' hopen 'Londers' en 'Lonsen' de oorlogsveteranen te overtuigen dat hun dorp nog altijd bestaat en dat hun dankbaarheid na vijftig jaar overeind is gebleven.

(Huis)dieren

De grootste KENNEL van Limburg Alle jonge rassen Mann pups, kast alst., in-hondjes Meer dan 60 rassen plus gar en tatoeage Kl Ameria Th Watsonin 34 Ache(B) 09-3211644489 Zond open maand gesi.

Boemers. maltezers. YORKS west w n terr. tekkeis. Shi-Tzu's dw poe-deis. Valen 11A Schin op Geul 04459-1237 3097

Te koop pups YORKSHIRE-TERRIERS 043-474101 b g g 00-32 89731864

Gezocht kleine grijze TIJ-GERPOES, lusterend naar de naam Wiske 045-714272

Jonge POESJES af te halen Telefoon 04450-1330

Te k Amer Canadees witte HEDERPUPS uit keurfok Ini 045-245603

DOBERMAN reu, 7 mnd. goede afstamm. zeer goed karakter 04492-2871

Te k jonge BEO met koor-prijs f 200.- Telefoon 046-525723

Te k West Highland White TERRIERPUPS met stamb. teutjes ingeent en ont-wormd. ouders aanwezig f 750.-. Telef 04130-65127

Te k Berner SENNENPUPS zeer goede afstamm. ouders HD-vrij 04125-5077

Te koop prachtige lichtbeige BOOMERHONDJES ingeent en ontwormd. iets apart Tel 045-241996

Te koop Perzisch POESJE Blue colour point 3 1/2 maand oud met stamboom Tel 04752-1011

Te k jonge Engelse glad-harige FOXTERRIERS met stamboom Tel 04742-2209

Te koop nest Mechelse HERDERPUPS, ontwormd en ingeent 04754-81269

Te koop Golden RETRIE-VERPUPS met stamboom. ingeent Tel 04118-3977

Cattery TROYTANA heeft momenteel Perzische kits ter beschikking Tel 045-322760

Te koop prachtige DOBER-MANN pups, kast alst., in-geent en ontwormd. Tel. 08866-3151

Weg allergie zeer goed te-huis gez voor 2 lieve ras KATERS (3 jaar). Tel. 045-441164

Prachtige POESJES te koop, halfang haar. Tel. 045-723958

Te k grote PARKIETEN, div. soorten, pracht rosella's en dwergpapegaaien. Heilust-g g 00-32 89731864

VOGELS Meer dan 100 soorten vogels o.a. geringde griskopputters, div. goud-vinken. Dierspeciaalzaak Jos Leblanc Heisterberg 21 Hoensbroek 045-212876

Gratis af te halen POESJES Tel 045-232098

Te koop gladharige FOX-TERRIERS, ingeent, ont-wormd, getat, met stamb. RvB Tel. 04937-92619

Duitse Dog KENNEL van 1 Oenseler Heem heeft pups te koop. Telef 04404-1490.

Te k HONDENACHTHOK 100x100x125 cm, weerbe-stendig met geval afsluit-deur, f 175.-. 04493-4460.

Te k BOUVIERS, blond, 9 wkn., ongecoup., iets apart, geent, ontw. stamb. ouders aanw. 00-32 89702760.

BRIARD-PUPS te koop met stamboom, van uitmuntende ouders, schriftelijke garantie. Telef 04752-1885

Telecommunicatie

Te koop numm. SEMA-FOON (06-53177587). Te-lefoon 045-258860.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Göttgens Beek BV

Weth. Sangersstraat 1

DIRECT RIJDEN!!

Wegens annulering te koop

NIEUWE OPEL ASTRA 1.6i

Club Comfort, stat., rood, incl. alarminstallatie, 0 km gereden. Nieuw prijs f 40.140.-. Nu f 36.950.-. Inruil en fin. mogelijk. Tel. 046-375858.

OKTOBER WOONMAAND AANBIEDING

EEN EXCLUSIEF AANBOD

Eettafel model Dorset

160 cm x 90 cm f 1295,-, 180 cm x 90 cm f 1350,-, 210 cm x 90 cm f 1450,-, rieten stoelen f 295,- per stuk, bijpassende salontafel 125 cm x 75 cm + 1 lade f 1095,-, afgebeelde buffetkast f 2795,-.

Voor al uw geloofd grenen meubelen

Autobaan afslag Heerlen Noord (de Koumen), richting Brunssum bij 5e stoplicht links Huisbergerstraat 5 (hoek Schelsberg), Heerlen.

Openingstijden: maandag 13.00 tot 18.00; di. t/m vr. 09.00 tot 18.00; donderdag koopavond: zaterdag 09.00 tot 17.00.

f 300,- KORTING op de buffetkast

f 150,- KORTING op de eettafel

f 100,- KORTING op de salontafel

f 270,- KORTING per 6 rieten stoelen f 48,- korting per stoel

Uw Nieuwe jas hangt bij ons in de Winkel!

Rademakers

FUR & FASHION

ENGELINKAMPSTRAAT 55, 6131 JE SITTARD, TEL. 046 - 517025

Muziek

Professionele geluidsinstallaties

te huur complete sets v.a. f 69,- per dag. Ini. of gratis brochure: 045-257848.

American GUITARS, Gib-son, Fender, Ovalton, Gretsch, Unieke collectie Guitarshop, Honigmanstraat 5-7, Heerlen. 045-717155.

KLASSIEKE gitaren. Grote collectie, Hanika, Alhambra, Bernabe, Juan Salvador, Fender, Seagull, Godin, Yamaha, Gibson, Ibanez, Epi-phone enz. Guitarshop, Honigmanstraat 5-7, Heerlen. 045-717155.

Gebruikte PIANO'S, div. prijsklassen, voll. garantie. Muziekhuus Guus Arons, Honigmanstr. 5-7, Heerlen. 045-717155.

Diverse gebruikte KEY-BOARDS, Muziekhuus Guus Arons, Heerlen, Honigman-str. 5-7, 045-717155 (ook voor keyboardlessen)

Een fijne hobby voor de lan-ge wintermaanden: speel KEYBOARD of elektronisch orgel. Lessen gegeven door gediplomeerd leraar. Ini. 045-322813.

PIANOLESSEN van gedi-plomeerd pianodocent. Tel. 045-424432.

Te koop ROLAND Octapad II, prijs f 895.-. Telefoon 045-753374.

FENDER Stratocaster Sun-burst, bwi, '75 met koffer, vr. pr. f 1.350.-. 045-464618.

Te huur: OEFENRUIMTE in Beek. Telefoon 045-416794 (Maurice).

Te koop MENGANEEL: 2' cass. decks; echo-recorder. Tel. 046-375792.

Te koop DRUMSTEL. Tel. 045-424751.

Erv. TOETSENIST m. zang gev. v. orkest. (4 pers.) 046-377840 b.g.g. 045-225118.

PIANO of Vleugel te koop gevraagd. Telefoon 046-516580.

Te koop compl. 5-delig sta-biel DRUMSTEL met 3 roto-toms en div. bekken. Tel. 045-712700.

Met een PICCOLO in het Limburgs Dagblad raakt u uw oude spulletjes 't snelst kwijt. Piccolo's doen vaak wonderen... Probeer maar! Tel. 045-719966.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Kunst en Antiek

Komt U eens vrijblijvend kij-ken naar onze enorme col-lectie ANTIEK o.a.: kasten, tafels, stoelen, klokken, brons, koper, tin enz. Wim Scheepers, Panheiderweg 28, Heel. Tel. 04747-1593. Iedere dag geopend.

In- en verkoop antieke grammofoons en SPEEL-DOZEN. Tel. 043-649494.

De mooiste grenen en eiken keus volgens VT-WONEN en Anadine vindt u bij Interan Antiek, Simpelveld, Irmstraat 64. Telef. 045-443161. Ei-gen restauratie en logerij. Maandag gesloten, donder-dag koopavond.

De grootste keuze en de beste kwaliteit in ANTIEK vindt U alleen bij: Wijshoff Antiques, Amstenraderweg 9, Hoensbroek. Tel. 045-211976, geopend dond., vrijd. en zat.

Antiek SIMONS gespeciali-seerd in noten, grenen, ei-ken antieke meubelen, lam-pen, klokken enz. Dorp-straat 45A, Nuth (in het cen-trum t.o. kerk). 045-243437. Een begrip voor de regio!

HUMMEL-BEELDJES te k., 15/I, 27/III, 82/II, 85/II, 311, In perfecte staat. Bellen na 10.00, telefoon 045-258311 b.g.g. inspreken antw. app.

Wat VERKOPEN? Advre-teer via: 045-719966.

Friese STOELKLOK uit 1780, apart model, f 2.250.-. Tel. 045-218922.

Voor de betere antiek J. LEMPERS, Vaikenburger-weg 49 A, Nuth. 045-241333-244706. Geopend dond 18-21.00 uur, vrijd. 10-18.00 uur, zat. 11-17.00 uur en verder volgens afspraak.

Opleidingen

Autorijden uw leukste hobby? Rijden met moderne simu-lator ook? Lijkt ANTISLIP-INSTRUCTEUR u een heel fijn beroep? Haal dit diploma dan in twee maanden! Bel tot 21.00 uur. De Kader-school: 04998-99425 of 043-259550.

ANWB & Bovag erkende Verkeersschool WISCH-MANN & ZN voor al uw rij-bewijzen en chauffeursdi-ploma's. Europaweg Zuid 340, Landgraaf, telefoon 045-321721. Rij-opleiding kan in 8 dagen of in 9 weken.

Piccolo's in het Limburgs Dagblad zijn groot in RE-SULTAAT! Bel: 045-719966.

Binnenkort start de opleiding tot EXAMINATOR in het verkeer. Aan deze exclusie-ve opleiding kunnen slechts een selectief beperkt aantal cursisten deelnemen. Voor informatie en studiegids kunt u bellen naar De Kader-school: 04998-99425 of 043-259550.

Start 2 daagse theoriekur-sus voor auto en motor op 17-10 + 18-10 en op 18-10 examen al vanaf 17 jaar mo-gelijk. Verkeersschool WISCHMANN & ZN. Tele-foon 045-321721.

VERKEERSDOCENT is een nieuw beroep met toekomst. Wilt u voor de klas? Heeft u al wat ervaring met lesgeven? Haal dan het Kaderschool-diploma! Vraag info en stu-diegids. Bel 04998-99425 of 043-259550

Bel de Vakman

NEW LOOK BV Landgraaf Gevelreining, uitkappen, voegen, steigerverhuur. Tel. 045-312154. Fax 323452.

Hans LIPS voor dak en zinkwerk met p-lie. Vraag vrijbl. offerte. Bel 045-453818.

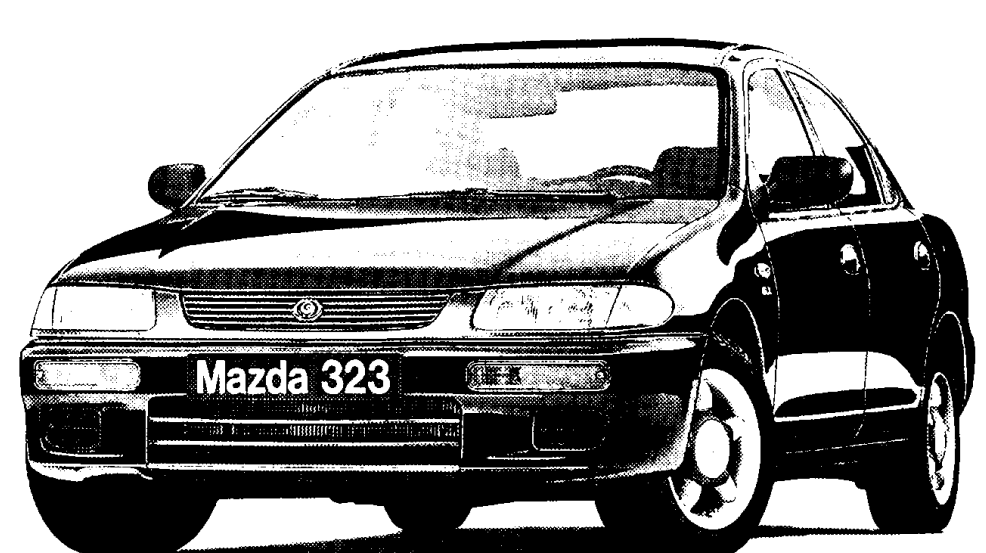
Riet- en BIEZENSTOB-vernieuwen f 50,- per m² met garantie. Telefoon 435761 b.g.g. 646919.

Ervaren vakman biedt aan voor straatwerk o.a. ritten, sierbestrating, voor uw gehele tuin zeer SCHERPE prijs. Gratis offerte: 045-323178

STUCADOOR kan aan-nemen. Voor Piccolo's zie verder pagina 34

Een zakenman is ook maar een mens.

De nieuwe 323 Sedan. De ruimste zakenauto in zijn klasse. De Mazda 323 Sedan vanaf f 31.995,-. Met keuze uit een 1.3i, 1.5i en 1.8i motor. Prijs incl. BTW en BPM, excl. kosten rijklaar maken. Elke Mazda wordt geleverd met drie jaar Mazda Euro Service drie jaar tot een max. van 100.000 km algemene garantie, drie jaar lakgarantie en zes jaar carrosseriegarantie. Afgebeelde volgen tegen meerprijs leverbaar. Wijzigingen voorbehouden. Mazda-importeur, tel. 070 - 3489400. **AMAZING MAZDA**

AMAZING MAZDA DEALERS

AUTOBEDRIJF LOVEN HEERLEN, Palemigerboord 401, Heerlen, 045-722451

MAZDA CAUBO KERKRADE, Langheckweg 2, Kerkrade, 045-464646

AUTOMOBIELBEDRIJF HENSGENS, Kruisweide 3, Nieuwstadt, 04498-53055

RADREMA AUTO'S BV, Galjoenweg 73, Maastricht, 043-632250

Hoewel de gespreksleiding hem dringend verzoekt geen lang verhaal af te steken, moet de 74-jarige man even zijn hart luchten. En vertelt met omwegen dat hij in 1986 zijn vrouw verloren heeft aan kanker, ondanks intensief bestralen en chemotherapie. In 1991 stierf zijn zoon aan kanker en anderhalf jaar geleden openbaarde de ziekte zich bij de vader. Als gevolg van de bestralingen sukkelde hij nu met een kapotte blaas en prostaat. Om zich heen kijkend: „En dan vraag ik u meneer, wat is nou écht belangrijk in dit leven? De kwaliteit ervan of een lang leven dat kunstmatig in stand wordt gehouden? Dan kies ik toch voor kwaliteit, en ga ik liever mijn zoon achterna.”

door

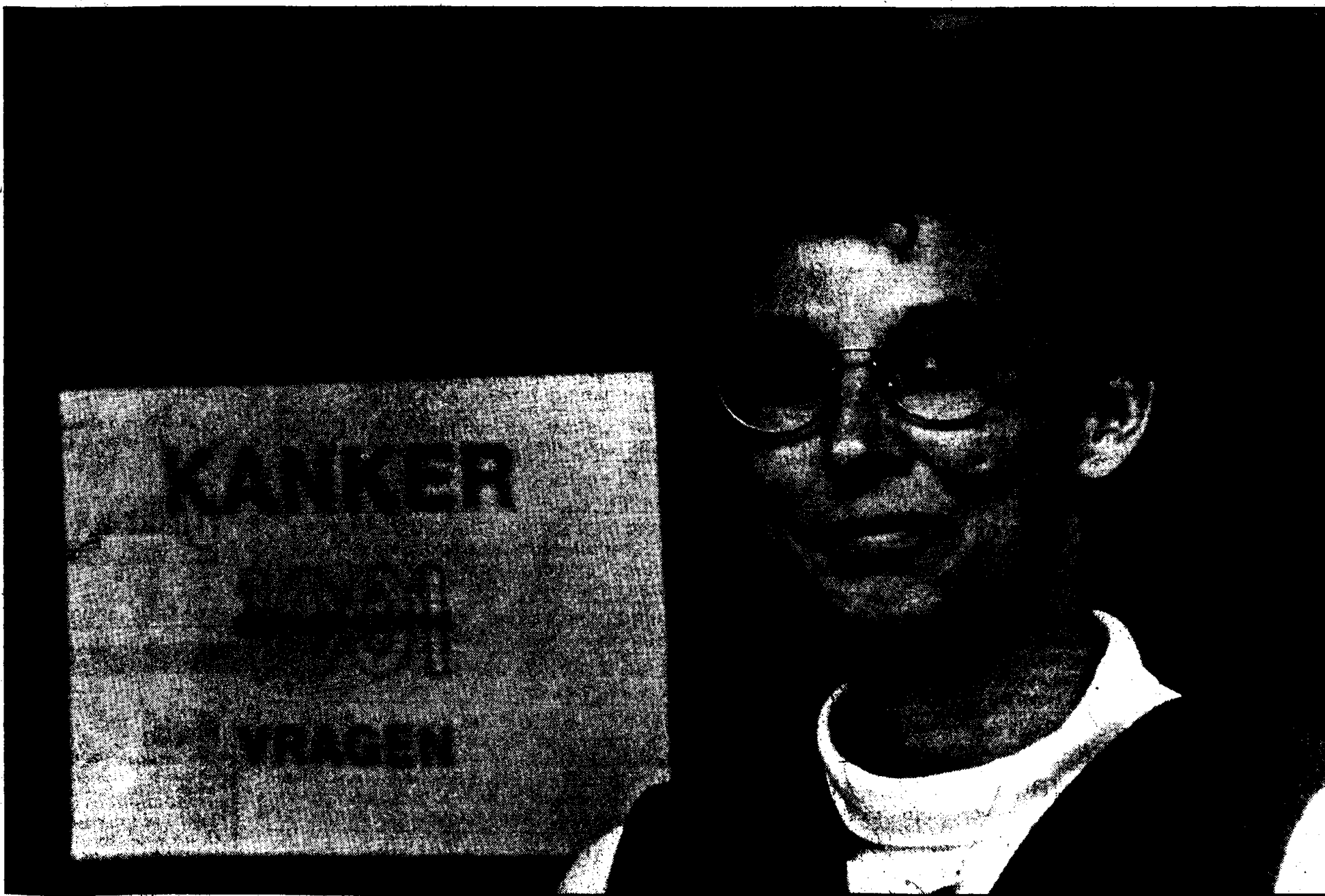
PETER HAMANS

kleine problemen, met hun hoop en wanhoop. De door hen opgetrokken facade van positiviteit en vertrouwen blijkt evenwel flinterdun want binnenskamers spelen zich geregeld grote persoonlijke tragedies af.

Het IKL doet vaak een beroep op Yvonne Timmermans om haar verhaal tijdens regiobijeenkomsten te vertellen. Hoewel de moeder van Yvonne aan borstkanker overleed was de ziekte in het gezin en daarbuiten volstrekt onbespreekbaar. „Zelfs op haar sterfbed weigerde ze over kanker te praten. Dat heeft me ontzettend kwaad gemaakt.” In augustus 1985 kreeg Yvonne borstkanker. In eerste instantie werd een borstsparende operatie uitgevoerd en kon de groei van het gezwel met chemotherapie („n fluitje van een cent”) en een hormoonkuur („vreselijk, na drie maanden was ik 15 kilo zwaarder”) voorlopig worden gestopt. Voor de Maas-trichtse - gescheiden en moeder van twee kinderen - leek de zon weer te gaan schijnen totdat in september 1986 in haar andere borst een knobbelletje werd ontdekt. Hoewel alleen deze borst moest worden verwijderd besloot Yvonne een dubbele amputatie te laten uitvoeren. Als nabehandeling moest ze worden bestraald. Ook Yvonne merkte in die voor haar loodzware periode dat ze kankerpatiënten was. „Steeds meer vrienden bleven weg. Het klopte wat ik altijd had gehoord, namelijk dat mensen met een grote boog om

De buitenwereld is hard voor mensen met kanker

● Yvonne Timmermans beschouwt het kunnen praten over kanker als de positieve kant van haar ziekte.

Foto: PETER ROOZEN

kankerpatiënten heen lopen. Dat is het ergste.” Mede door de hulp van het maatschappelijk werk krabbelde de nu 40-jarige Yvonne over-eind. En hoewel het leven voor haar nog steeds behoorlijk moeilijk is, vertelt zij desgevraagd elke keer opnieuw haar verhaal. „Dat ik er met andere mensen over kan praten, beschouw ik als de positieve kant van de ziekte.”

Kanker en sterven lijken onlosmakelijk met elkaar verbonden. En in de volksmond doen inderdaad alleen de negatieve verhalen de ronde over het einde, dat ondanks optimistisch knokken en een ongebroke geloof in een goede afloop toch onvermijdelijk bleek. Gemakshalve worden de mensen vergeeten die de kanker uiteindelijk overwonnen en gedeeltelijk of

zelfs helemaal genazen. Yvonne Timmermans put uit eigen ervaring als ze zegt dat een positieve grondhouding alleen vaak niet het tovermiddel blijkt te zijn.

„Want je kunt niet dag in dag uit positief door het leven gaan als je kanker hebt. Er zijn depressies en huilbuien, er is woede en machteloosheid. Dat alles vlak je niet weg

door alleen maar positief te denken.”

Daarentegen kan praten over kanker voor heel veel mensen opluchting bieden. Dat zegt het IKL, dat benadrukt Yvonne Timmermans en dat wordt verteld door S. El Sharouni, die als kankerarts in opleiding is verbonden aan het Radiotherapeutisch Instituut Lim-

burg (RTIL). „Over het hebben van kanker hoeft je je niet te schamen. En er over praten met mensen die hetzelfde meemaken of meegevoelt hebben kan ook heel plezierig zijn. Want wie alles verdringt en verzigt kan in een later stadium in grote psychische problemen komen,” weet El Sharouni. Hij helpt deze middag ook het fabeltje uit de wereld dat kanker besmettelijk is. „Wel loopt u een heel grote kans om borstkanker te krijgen als uw moeder en grootmoeder én diens respectievelijke zussen de ziekte hebben gehad. En wie een moedervlek heeft die ineens begint te groeien of te jeuken moet direct naar de dokter.”

Kankerpatiënten die hun heil zoeken in de alternatieve geneeskunde mogen dat van El Sharouni, mits dit met de arts wordt besproken en op voorwaarde dat de behandeling door de specialist wordt voortgezet. Ook wijst hij er met nadruk op dat een alternatieve behandeling geen streng dieet mag inhouden. Over de waarde van het Moerman-dieet, dat door een darmkankerpatiënt in de zaal hartstochtelijk wordt bepleit, houdt hij zich diplomatiek op de vlakte. „Je zult wat dit betreft wel altijd voor- en tegenstanders hebben.” Over de waarde van de chemotherapie laat hij zich niet openlijk uit. Volgens een van de aanwezige kankerpatiënten zou de specialist tegen hem hebben gezegd dat een dergelijke kuur absoluut geen zoden aan de dijk zet. „Daar wil ik niet u na afloop onder vier ogen over praten,” aldus El Sharouni.

Kankerpatiënten lopen zich vaak te pletten tegen een muur van onbegrip en onwetendheid. Dat dokters „ook maar mensen zijn” is een van de dingen die Yvonne Timmermans heeft geleerd. Ze had al kanker toen haar huisarts zei dat ze zich niet druk moest maken „want voor kanker ben je nog te jong.” Kankerpatiënten moeten van zich af spreken vindt Yvonne, want wie geïmponeerd door al die witte jassen het ziekenhuis binnenstapt heeft de eerste ronde al verloren. „Vraag het als je iets niet weet of begrijpt. En vraag het een tweede keer en een derde keer. Blijf vragen en aandringen. Spreek van je af. Want het gaat om jouw lijf.”

(Mensen met vragen over en problemen met het gebied van kanker kunnen hiervoor terecht bij het Integraal Kankercentrum Limburg, 043-254059).

So doe je dat dus wanneer je rijk bent. Je huurt kasteel op het Iers platteland: een half uur rijden van Dublin, en je nodigt journalisten uit de hele wereld uit om je daar te komen interviewen. Geld speelt geen rol als je twintig miljoen cd's hebt verkocht, zoals REM, toch de popgroep van de jaren negentig. „Als onze nieuwe plaat geen succes wordt, is dat geen probleem. Ik hoef niet nog meer geld. Ik heb zat.” Drie lieve huisvaders en een raadselachtige zanger in een Iers kasteel. In de afgelopen vijf jaar gaven ze welgeteld één concert en nu gaan ze met in hun achterzak een nieuw album vol onverwacht stevige rock, eind dit jaar toch maar weer op wereldtournee.

DOOR THEO HAKKERT

De hal van Luttrellstown Castle staat de steen van eeuwen geleden. Een knapperend haardvuur geeft naast de potten en de gasten met warme te ontvingen, maar moet het afleggen aan de hoogte van het plafond. Wie naast de haard een paneel op de muur ziet dat op een geïllustreerde gang lijkt die toegang geeft tot de westvleugel. In een nis is een provisorisch een kantoortje ingericht. Aan de muur een gigantische poster van de groep uit Atlanta, Georgia. Zanger Michael Stipe prijkt prominent op de voorgrond, terwijl drummer Bill Berry, gitarist Mike Mills en gitarist Peter Dinklage moeten vechten om de achtergrond te vullen op de achtergrond.

De groep zelf probeert het beeld te vullen. De hal van Luttrellstown Castle staat de steen van eeuwen geleden. Een knapperend haardvuur geeft naast de potten en de gasten met warme te ontvingen, maar moet het afleggen aan de hoogte van het plafond. Wie naast de haard een paneel op de muur ziet dat op een geïllustreerde gang lijkt die toegang geeft tot de westvleugel. In een nis is een provisorisch een kantoortje ingericht. Aan de muur een gigantische poster van de groep uit Atlanta, Georgia. Zanger Michael Stipe prijkt prominent op de voorgrond, terwijl drummer Bill Berry, gitarist Mike Mills en gitarist Peter Dinklage moeten vechten om de achtergrond te vullen op de achtergrond.

van REM als 'de band van Michael Stipe' op alle mogelijke manieren teniet te doen. Bij interviews willen ze alle vier aan het woord komen, opgesplitst in twee duo's. Bill Berry en Peter Buck werken hun deel van het gesprek af in de fabelachtig fraaie bibliotheek van het kasteel, waar Donne, Shakespeare en Coleridge staan te verstoffen. Mike Mills zit een zonnovergoten salon, terwijl Michael Stipe ilt langs een trap op rent. Eerst Mike Mills dus maar. Hij wil graag uitleggen waarom REM na de twee akoestische albums 'Out of Time' en 'Automatic for the People', met daarop hits als 'Losing my religion', 'Shiny happy people', 'Drive' en 'Everybody Hurts', op de nieuwe cd 'Monster' toch weer terugrijpt op het harde gitaargeluid van eerdere platen.

Om te voorkomen dat mensen gaan denken dat REM een band van oude mannetjes aan het worden is misschien?

„Nee, oud worden we allemaal. Een paar jaar geleden kregen we schoon genoeg van de elektrische gitaar. We besloten het maar eens tijdelijk akoestisch te proberen. Hebben we gedaan. En met 'Automatic for the People' hadden we het gevoel dat we onze top zo ongeveer bereikt hadden. Veel beter zou het op dit moment met die soort muziek waarschijnlijk niet gaan. Inmiddels hebben we alweer onze buik vol van alleen akoestische instrumenten. Want wat is nou leuker dan met de versterker op tien een heleboel lawaai te maken? En leuk, daar gaat het ons om. We maken muziek voor het plezier.”

„Het enige wat je van REM kunt verwachten is het onverwachte. Je weet nooit wat je krijgt: een akoestisch album, een stom album, een intelligent album. Niets staat vast. Met de wensen van het publiek

REM presenteert zichzelf in Iers kasteeltje

● Michael Stipe van REM op het podium in Werchter, 1989.

Foto: JOHN SMEETS

kunnen we ons niet bezig houden. Platen maken we voor onszelf. Hoe kun je het iedereen naar de zin maken?”

De leden van REM hebben de tournee-lose tijd tussen de albums ondermeer gevuld met vrienden-diensten. Zo deed Peter Buck veel studiowerk en maakte hij samen met Mike Mills een tribute-plaat voor hun idool Gram Parsons, terwijl Michael Stipe als producer optrad voor Vic Chestnut en te horen was in het duet 'This ghost' met Kristin Hersh. Solo-platen van REM-leden zijn er merkwaardig genoeg nog niet verschenen. Mills: „Ik denk dat we ons allemaal, elk voor zich, realiseren dat een REM-album altijd beter zal zijn dan een solo-plaat. We zijn in principe vrij om te gaan en staan waar we willen. Geen van de anderen zou er een probleem mee hebben. Maar, als ik vijf nieuwe songs heb, wil ik dat REM ze speelt. Ik wil geen middelmatig Mike Mills-album. Ik wil mijn vijf songs op

een briljante REM-cd.”

Michael Stipe. Hij sluipt binnen en gaat als een kat zo geruisloos naast Mills op de bank zitten. Gebreid matje op. T-shirt. Een ingewone man met een kleine sik. Hij informeert belangstellend naar het gesprek over ging. Over de verandering van stijl onder andere. Waarom een hard album? Michael Stipe: „Ik was zeer verbaasd over het succes van 'Automatic...'. Het was zo'n ongebruikelijke plaat voor dat moment. Ik had niet gedacht dat je twee jaar geleden een cd uit kon brengen rond de thema's dood en vergankelijkheid en er tien miljoen van kon verkopen. Nu wilden we alle vier dit: een 'cranky' rock-album. Want wat is nou logischer dan na zo'n depressieve plaat met een fuck-up, punk-rock plaat te komen? We konden toch niet met nog een 'Automatic...'. komen? REM maakt nooit twee dezelfde platen na elkaar. Dat zou vervelend zijn. Geen enkele 'grote' band doet dat.

O, en The Stones dan? Die hebben dan ook een stel stierlijk vervelende platen gemaakt. In geen jaren hebben ze een goede plaat uitgebracht. Hun laatste succesvolle album was 'Some Girls'. Dat is... „...achtien jaar geleden...”. Stipe: „En beangstigend.” De zanger en tekstdichter van REM is in goede doen. De video bij de hitsingle 'What's the frequency, Kenneth?' laat een getergde, van energie overlopende Michael Stipe zien. De geruchten dat hij aan aids zou lijden of seropositief zou zijn, blijken niet waar. Die verhalen staken de kop op vlak voor 'Automatic for the People' verscheen en duidelijk werd dat REM andermaal niet op tournee zou gaan, Stipe geen interviews wilde geven en foto's aantoonde hoe mager hij geworden was. Toen 'Automatic for the People' vervolgde het ultieme album over Het Violet en De Dood bleek te zijn, werd geconcludeerd dat Stipe ernstig ziek was.

Mike Mills: „Het was net dat Paul McCartney-is-dood verhaal. Mensen gingen zoeken naar de kleinste aanwijzingen.”

Michael Stipe: „Ik was er tien minuten door van de kaart. Het leek wel een samenzwering. Ik gaf geen interviews, omdat ik niets had uit te leggen. En we hadden afgesproken dat Mike en Peter aan de beurt waren. Daar komt bij dat ik in de jaren daarvoor juist wel veel interviews had gedaan en me ook met allerlei zaken buiten de muziek had bemoeid.” Zo werkte Stipe mee aan de verkiezingscampagne van Bill Clinton. „Wat die aids-geruchten betreft vond ik het eigenlijk nog het meest vervelend voor mijn fans. Met hen had ik te doen. Want daar zitten mensen bij die zich echt zorgen om me maakten.”

Op 'Monster' is de dood geen thema meer. Op het nummer 'Let me in' na. Stipe schreef het naar aanleiding van de zelfmoord van zijn

goede vriend Kurt Cobain, de zanger van Nirvana.

Maar er is meer op komst. Drummer Bill Berry, honkbalpetje op: „We willen voor de tour begint nog tien nieuwe nummers instuderen. Voor deze plaat hadden we er veertig. Bij de 28 die over zijn, zitten er zes die ooit het daglicht zullen aanschouwen. We hebben gisteravond nog drie nummers geschreven. De kans is groot dat we een live-album gaan uitbrengen. Vijf concerten zullen worden opgenomen. REM is wel toe aan een live-plaat. Drie nieuwe nummers op één avond, dat vraagt om uitleg. Die komt van Peter Buck, die bovendien ongetuigd het nieuwe album in een onverwacht daglicht stelt. „We hadden gisteravond zwaar getafeld, met veel wijn en we kregen gewoon zin om wat lawaai te maken. De drie nummers van gisteravond zijn weer heel anders van stijl dan 'Monster'. Niet zo 'basie'. Het klinkt misschien gek, maar 'Monster' is bijna een domme plaat, een donk glamour-rock album. Zo is een plaat altijd een momentopname. Op dat punt waren we gewoon aanbeld. De volgende plaat zal anders klinken. Althans, dat hoop ik van harte.”

De gitarist en de drummer ontkennen dat 'Monster' zo hard is uitgevallen om de band het juiste repertoire te verschaffen voor een tournee.

Buck: „Je weet nooit wat je doet, voor je het doet. Je kunt je wel van alles voornemen, maar nieuwe richtingen afspreken is lastiger dan je denkt. Je weet pas hoe de songs gaan klinken als je ze aan het schrijven bent. Na een nummer of twaalf, vijftien word je pas duidelijk welke kant het op gaat. Een machtig interessant proces van zelfontdekking. Met tien van de veertig die we hadden, hadden we zo een folk-achtige plaat kunnen samenstellen. Maar Michael heeft er nog geen teksten bij en we hebben ons dus op de andere songs gericht.”

Brave vaderland, verwaald in een opwindende band. Alleen Michael Stipe blijft een raadsel. Hij kan er zich vrijwel niets aan ergeren wanneer ergees op zijn teksten wordt gevestigd. Zijn privé-leven verbergt hij achter de REM-watches in twijfel lallend onder meer zijn seksuele geartheid. Het is dan ook een mooi toeval wanneer we hem 's nachts in Dublin tegen het lijf lopen. Hij komt zo incongruït mogelijk tegen kwart over één 'Mr. Pussy' binnen lopen, het licht-decende en zeer trendy café de luxe dat Gavin Friday, een vriend van U2-zanger Bono, in de binnenstad heeft geopend. In Luttrellstown Castle, zitten Peter Buck, Bill Berry en Mike Mills op de bank met familie, naar het haardvuur te koekeloren. En naar de dubbele buggy in de hal.

Vakantie & Recreatie

RDP Vakantie & Recreatie is Nederlands grootste dagbladcombinatie. Met een betaalde oplage van ruim 1.700.000 exemplaren, goed voor een bereik van 4,2 miljoen relatieve Nederlanders. Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 5, 1800 AA Alkmaar, tussd woensdag 16.00 uur. Kaderadv. mits gereserveerd donderdag 10.00 uur.

Tel: 072-196.484 Fax 072-196.484 Adverentiecombinatie van 40 Regionale Dagbladen.

WADDENEILANDEN

TEXEL, herfstvakantie speciale Midweek-Hotelarrangementen. Kamer do/wc/tv. Info: 02220-17274.

Ameland, Nes app. pension Oase, studio's en app. v.a. / 41,50 p.p.p.n. 05191-42641

Ameland, SPEC. PRIJZEN luxe 4-6 p. bung's en appartementen. Midw., weekend, herfstvak. 05191-54423

TERSCHELLING: T.h. chalets + stacar's. 05620-8344.

AMELAND, HOTEL "BOS EN DUINZICHT", 3-5-8-dgse arr. + fiets- en bootkaart, HP v.a. / 160 p.p. Tel. 05191-42368.

TEXEL: Schitterend aan boord gelegen 4 tot 6 pers. bungalows, herfstvak. v.a. / 550,- p.w. (incl. schoonmaak). Vakantiecentrum DENNENOORD 02220-12423.

RECREATIECENTRUM BOOMHIEK, AMELAND Luxe Duinbungalow / 882,- p.w. / Finse Chalets / 735,- p.w. Nu nog meer luxe en comfort met onze nieuwe bowlingbaan en sauna! Voor info: 05191-54052.

Texel De Koog, ***HOTEL BOSCHRAND, 4-en 5-dgse, arr. luxe kamer d/t + tv, / 229,- / 299,- HP incl. 02220-17261.

TERSCHELLING: luxe 6-pers. bungalow vrij v.a. 22-10 en 2 tot 4 pers. luxe appartementen. Herfstvak. v.a. / 385,- incl. linnengoed/fietsen. Bel voor info: 05620-9039.

TERSCHELLING, De Riesen-Tjermelan Voor luxe bungalows, appartementen en chalets. AKTIE: Herfstvakantietarieven zijn incl. de bootprijzen voor alle personen. Bel voor info: 05620-8961 of 2948.

AMELAND UW VAKANTIE EILAND

Vraag de speciale reserveringsgids met verschillende accommodaties en arrangementen. VVV AMELAND, Pb 14, 9183 ZL Nes. Bel: 05191-42020.

TEXEL, HOTEL NIEUW BREDA***, biedt u bijvoorbeeld 5-dgse arr. op luxe kamer incl. H.P., sauna, overd. zwembad, tennisbaan en fietsen voor / 350 incl. 02220-11237 fax 11601

Terschelling: direct gel. aan de rand van bos en duin ***HCR BORNHOLM. Kamers b.d.t.d.t., terras, ktv, tel. Arr. van / 200,- 3-dgn, 2 n., incl. bootret. Incl. 05620-2266.

HOTEL OP DIEK*** TEXEL Texel, 5- en 8-dagse fietsarrangementen op luxe kamer, incl. diner en fiets v.a. / 299,-. Tel. 02220-19262.

● TEXEL, ***Hotel 't Koogerend ● Ervaar de herfst d.m.v. 4-dgse Fietsarr. Kmr met bubbelbad H.P. Incl. fiets/kaar/muuga / 295 p.p. 02220-13001

● HERFST, TEXEL NATUURLIJK ● Nog enkele bungalows op 5**** Park, (6 pers.; 3 slp.) op heerlijk eiland met subtr. bad, sauna, supermarkt en recreatieprogramma. ZILVERBERK PARK DE KRIM/TEXEL: 02220-16666.

● CALIFORNIË OP TEXEL ● Ruim luxe 5**** appartement, 2 slpkms, whirlpool, sauna, in de bossen vlakbij zee en strand, Ecomare, zwembad. Last-minute korting. BEL: ZILVERBERK RESIDENTIE CALIFORNIË: 02220-16626

TERSCHELLING, 'Panorama West' Bung. en app. 1 h. in de duinen van West-Terschelling vrij v.a. 8-10 en herfstvak. Info: G. Bergama, 05620-3040.

SCHIERMONNIKOOG T.h. nieuwe luxe 2-p. studio's / 55,- p.p.p.n. + luxe 6-8 p., app. v.a. / 25,- p.p.p.n. Tevens volli inger. 2-5 p. app. voor w/and/midw. of langer. Mogelijkheid voor groepen tot 32 p. Nog vrij herfst-/kerstvak. 05195-31272 fax 31100.

HOTEL ZEEZICHT*** VLIJLAND 5-dgse midweek arr. ma-vr ontb. buffet, diner, met saladebuffet, 3-dgn. huurfiet, koffie-gebak, etc. v.a. / 415,- tot / 450,- p.p. 4-dgse weekend arr. vr-ma incl. dezelfde extra's v.a. / 315,- tot / 350,- p.p. in oktober 10% KORTING ook in de herfstvak. Bel 05621-1324/1673.

FRIESLAND HOGENBOOM VAKANTIEPARKEN !! HERFSTVAKANTIE SPECIALE AANBIEDINGEN. Info en GRATIS gids: 02977-45797, lid ANVR/SGR.

DRENTHE Vakantie, naar de natuur natuurlijk! Vakantiepark De Wiltzangh, Ruinen. Folder 05221-1227.

DRENTHE - LAST-MINUTE AANBIEDING Herfst op het Timmerholt in Westerboek 14 dgn komen = 10 betalen; 10 = 7 en 7 = 5. Reserveer nu! Bel voor info of reserv.: 05933-32641

NW. BALINGE, de Breistroeken. DEET park voor de rustgenieters HET HELE JAAR DOOR! Ook fietsverh. Vraag folder W. Hutten, tel. 05282-1238.

Hooghalen L.h. groepsaccommodatie in boerlijke omg. 40 pers. + kinderbedruif, speeltuin, pony's. 05699-2606.

HUNZEDAL-HONDSRUG-BORGER 5**** camping- en bungalowpark met GRATIS subtropisch zwembad. HERFSTVAKANTIE: alleen in de weekenden nog enkele bungalows vrij. CAMPING MET VERWARMD SANITAIR. Herfst-recreatieprogramma. Bel voor info: 05698-34698.

H.C.R. Hotel Adolfs Unieke arr. HP v.a. / 172,- Bel voor info: 05699-12204.

OVERIJSEL OMMELEN, 2-15p. boesbong's, Korting midw./week (end), v.a. / 168,-. 05291-52926.

N-DEURINGEN bij Ootmarsum recre. bung 6 p., bad, tv, 900 m². 05419-82080

Hotel-Restaurant "T WAPEN VAN OOTMARSUM" Een persoonlijke ervaring in huiselijke sfeer. Tel: 05419-81500. Speciale Arrangementen Folder.

HERFSTVAKANTIE! Aanbieding in mooi Twente bij OOTMARSUM. Nog enkele bungalows cottage vrij, v.a. / 395,- p.w. Vakantieoord Dennenoord 05418-80221.

Herfstweek aanbieding! Hulp een stacaravan op CAMPING ERVE HOLT/KAMP te Smeveld, met sub. zwembad. Tevens nog beschikbaar door uitbreiding mooie jaarplaatsen van 180 m². Bel: 05404-94215.

2 OVERNACHTINGEN VOOR DE PRIJS VAN 1 IN DEN HAAG, SCHEVENINGEN OF KLUJDUIN

Kom eens logeren in Den Haag! Onze regeringsstad wil haar gastvrijheid graag bewijzen. Wij bieden u 8 uiterst voordelige arrangementen. Voor elk wat wils: cultuur, culinair, koninklijk, theater, winkelen en strand. Ook kunt u naar "The Phantom of the Opera" of "My Fair Lady". Cultuurliefhebbers bezoeken natuurlijk vanaf 18 december 1994 de unieke Mondriaan tentoonstelling. Onze 3-daagse aanbiedingen mogen met recht een buitenkansje heten! U betaalt slechts voor 1 overnachting, terwijl u de 2e overnachting van ons cadeau krijgt. Voor nadere informatie en/of reserveringen kunt u telefonisch contact met ons opnemen: 070-3500500. Of vraag via de bestelcoupon de gratis brochure aan.

Bestelcoupon: Naam: _____ Voorletters: _____ M/V Adres: _____ Postcode: _____ Plaats: _____ De ingevulde coupon kunt u sturen naar: Stichting Promotie Den Haag, i.v.a. afdeling reserveringen, Postbus 85436, 2508 CD Den Haag. Per fax reserveren kan ook: 070-3500426.

DEN HAAG BRUIST. ONTDEK T

3 DAGEN DEN HAAG AL VANAF FL 139,- (incl. van 1 oktober 1994 tot 1 april 1995)

DUINRELL WASSENAAR MET TROPISCH TIKIBAD

CAMPING: Herfstarrangementen met vele extra's. DUINGALOWS: * Super Winterweekend arrangement. * Kerst- en Nieuwjaarsarrangementen. Informatie: 01751-19314/Fax. 12339.

NOORD-BRABANT VOORDELIG IN EEN RIANTE BUNGALOW MET 30% KORTING! OOK NOG ENKELE BUNGALOWS VRIJ VOOR DE HERFSTVAKANTIE!

Nu boeken en genieten van gastvrij Brabant in Mierlo. Gezellige 4 of 6 pers. bungalows vrijst. in een prachtig park met hei, bos en vennen. Zwembad & whirlpool. Fietsverhuur & tennisbanen. Winkel & restaurant. Speciale tarieven voor jongen gezinnen en 50-plussers. Informatie & Reserveringen BUNGALOWPARK 'T WOLFSEVEN MIERLO (NB) Tel. 04927-61661.

LIMBURG Gulpen, EXCLUSIEVE LANDHUIZEN in parkachtige tuin. 10-30 p. en bung's 2-8 p. Ook w'end/midw 04450-1180.

HOTEL EUROLT VENRAY *** Zeer rustig gelegen in 't centrum, eigen parkeerpl. Speciale najarsaanbieding 3 daagsarr. / 130,- p.p. Incl. 04780-85777 Fam. H. in 't Hout.

SCHIN OP GEUL. Hotel De Kroon 1 week HP voor 2 pers. / 875,-. KERSTarr. / 500,- p.w.p.p. Vr. folder 04459-1518.

LANDGRAAF, "De Bousberg" 33 vrijstaande bungalows in de heuvels v.a. / 234,- per week. Tel. 045-311213.

SIMPELVELD EN BOCHOLTZ NODIGEN U UIT!!!!!! Gelegen in het zuid-Limburgse landschap met volop recreatieve mogelijkheden. U kunt verblijven in pens., hotels, app. en een bung.park. Info: VVV 045-445222.

VALKENBURG? Hotel & Campo. V.a. / 37,50 p.p.p.n. incl. ontbijt., gerenov. kamers, Broekhem 58. 04406-12455.

In ZUID-LIMBURG, 2-23 pers. app. te huur in verbouwde Boerderij, voorzien van alle comfort. Tel. 045-443296.

GEZONDHEIDSARR. IN HOTEL ROOLAND ARCELEN 2 overn., 2x ontbijt, 2 dregangen-dinners en 2 uren relaxen in de weldaas van 35' mineraalwater v.h. kuuroord Thermalbad Arcefen / 192,50 p.p. Ook Beauty en Culinair arr. Kmr. met douche/wc/tv en telef. Bosrijke omg. met wandel- en fietsroutes. Gratis kl. folder. Tel. 04703-2121

HOTEL AUSTEN, VALKENBURG Weekend 3 dgn & / 180,- p.p. incl. 2 x L.O., 1 x warm/koud buffet, fietsuur, wandelroutes, entree Hotel Casino. Comfortable kamers met badkamer, tel., radio, tv-aansl., eigen parkeerplaats. Reserveringen: 04406-13692.

JUBILEUM AANBIEDING Hotel/Pension ORANJE in 3-dgse arrangement. / 129,-. HOTEL ASTERIA Venray. Folder: 04780-11486.

BELGIË / LUXEMBURG HERFSTVAKANTIEAANBIEDING Vakantiewoningen INTERLUX 072-183183 sgr/anvr.

STACARAVANS te huur in de Belgische Ardennen v.a. / 250,- per week all-in. Incl. 04459-1598.

Ardennen gezell. comf. chalet. Dinant. 05160-13466

Nieuw pension 4 km v.d. Lux. grens. Herfstarr. 3 n. met ontb. voor 2 pers. / 225,-. Info: 0032-80420123.

FRANKRIJK WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

HERFSTVAKANTIE PARIJS! 6-dgse busreis met Parijs maar ook St.Denis, Fontainebleau en Chartres v.a. / 499! Vertrek 15/10 en 22/10! Gratis gids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 of 020-6202121 anvr/sgr.

EUROCAR Luxe stacaravans Côte d'Azur, Landes, Vendée, Bretagne, Dordogne en Belg. Ardennen. ***Gids 1995!*** Incl. 04406-42600 lid SGR.

DUITSLAND WINTERGIDS MET VELE APPARTEMENTEN in de Franse Alpen. Bel nu INTERLUX: 072-183.183.

Mönks wil geen school voor hoogbegaafden

● Prof. Mönks: 'Een kind moet de gelegenheid hebben zich in eigen tempo te ontwikkelen.'

Foto: GERARD VERSCHOOTEN

DOOR MARIAN VULLERS

kinderen die uit achterlijke dorpen in het hele land komen. Kinderen dus die anders nooit de gelegenheid hadden gekregen zich te ontwikkelen."

Demotivatie

Professor Mönks meent dat in Nederland speciaal onderwijs op aparte scholen gewoon niet werkt. Hij verwijst daarbij naar het langzaam verdwijnen van de lomscholen, bestemd voor kinderen met gedrags- en leerproblemen. "Dat heeft wellicht te maken met de bezuinigingen te maken, maar we hebben er ook enorm slechte ervaringen mee. Ik ben juist voor aangepaste lesprogramma's binnen het bestaande onderwijs. Vooral voor kinderen die zich sneller ontwikkelen dan normaal, want leerlingen die langzaam leren krijgen in ons onderwijs al veel aandacht."

Tien tot vijftien procent van de basisschool-leerlingen in de leeftijd van vier tot twaalf jaar presteert boven de middenmoot en is begaafd tot zeer begaafd te noemen. Vooral in de leeftijd van vier tot twaalf jaar presteert boven de middenmoot en is begaafd tot zeer begaafd te noemen. Volgens Mönks goed mogelijk de ontwikkeling van kinderen in goede banen te leiden. Later wordt dat een stuk moeilijker. "Nou, die groep heeft pech, want voor hen is

er geen aangepast leerstofaanbod. Ze gaan zich dus vervelen en dat kan weer leiden tot demotivatie of gedragsstoornissen. Er is grote behoefte aan aanvullend lesmateriaal en betere begeleiding."

De hoogleraar neemt Amerika graag als voorbeeld. "Daar zijn ze al veel verder. Ik heb daar scholen gezien van meer dan tweeduizend leerlingen, waar ondanks die grootte toch aangepast onderwijs geleverd werd. Aan de meest uiteenlopende groepen leerlingen: hoogbegaafden, spraakgestoorden, noem maar op. In zo'n grote organisatie heb je veel meer mogelijkheden. We hebben in Nederland ook wel schoolvormen waar onderwijs op maat wordt gegeven, zoals in het Montessori-, Dalton- en Jeplan-onderwijs. Maar we moeten nog veel leren."

Aanpassing

Amerika is weliswaar ver vooruit, maar in Europa loopt Nijmegen voorop met onderzoek op het terrein van hoogbegaafdheid bij kinderen. En niet alleen op theoretisch vlak. Mönks combineert zijn hoogleraarstatus met een adviespraktijk binnen het Centrum voor Hoogbegaafdheidsonderzoek. "Ik heb hier al zo'n kleine duizend kin-

deren binnen gehad. Kinderen met gedragsproblemen en ouders of leerkrachten die niet weten hoe ze zo'n hoogbegaafd kind moeten aanpakken."

"Ouders en leraren herkennen het hoogbegaafde kind vaak niet eens. Zo sprak ik een moeder die er pas achter kwam dat haar oudste dochter meer dan normaal begaafd was, nadat ze een tweede kind had gekregen. Bezorgd ging ze met het tweede kind naar het consultatiebureau, omdat het veel langzamer was dan zijn oudere zusje. Het zusje kon al alle kleuren benoemen toen het anderhalf was, klokkijken op haar derde en lezen op haar vierde. De moeder kreeg toen pas in de gaten dat dat heel bijzonder was." Overigens duurde het vrij lang voor dit gezin hulp kreeg. Het meisje was thuis moeilijk in de omgang en had ook problemen op school, toen het ontdekte anders te zijn dan de andere kinderen en dat krampachtig probeerde te verbloemen."

Hoogbegaafde kinderen hebben sterk de neiging zich aan te passen. Om dat illustreren haalt Mönks twee kindertekeningen uit zijn kast. "Dit zijn echt mijn mooiste voorbeelden. Heel verschillend, hè. Toch zijn allebei de tekeningen

van een vijfjarige, kort na elkaar gemaakt." De ene is een eenvoudige kindertekening van een mannetje, bestaand uit kop, lijf en een paar strepen die benen en armen moeten voorstellen. De andere stelt een vrouw voor, compleet met jurk, armen, handen, vingers, een vuurrode hartvormige mond, kortom technisch veel beter. "Het opvallende is dat de moeilijke tekening thuis is gemaakt, de eenvoudige op school. Waarom maakt zo'n kind dan juist op school zo'n tekening, vraag je je af. Heel eenvoudig: om niet op te vallen. Het meisje dat naast dit kind zat, tekende ook zo en die was een jaar ouder."

Creatief

Tijdens het driedaagse Europese congres voor hoogbegaafden, dat vandaag in Nijmegen begint, kunnen zowel wetenschappers, leerkrachten als ouders zich op de hoogte stellen van de laatste ontwikkelingen en inzichten op het gebied van hoogbegaafdheid. Professor Mönks: "De inzichten zijn wel veranderd. Vroeger bepaalde iemands IQ of iemand al dan niet hoogbegaafd was. De Chinezen hadden daar drieduizend jaar geleden al testen voor ontwikkeld. Tegenwoordig spelen meer factoren een

rol. Een kind moet natuurlijk een bepaalde intelligentie hebben, maar het moet ook creatief zijn in het oplossen van problemen en doorzettingsvermogen hebben. Verder beperkt begaafdheid zich niet tot één terrein. Behalve op wiskundig vlak, kan iemand ook getalenteerd zijn op creatief, artistiek of sociaal gebied of een combinatie daarvan. Opvallend is bijvoorbeeld dat muzikaal talent vaak samen gaat met een bijzondere aanleg voor wiskunde. En talent alleen is niet genoeg. Dat moet gestimuleerd worden." Een experiment van de Hochschule für Musik in Leipzig op een aantal kleuterscholen bewijst dat. Kleuters krijgen een half jaar lang dans- en muzieklessen, schaak- en computeronderwijs. Een aantal van hen bleek na een tijdje niet alleen bij zonder muzikaal te zijn, maar ook veel ondernemender en leergieriger te zijn geworden.

Eigen tempo

"Een kind moet de gelegenheid hebben zich in eigen tempo te ontwikkelen. Je moet het niet afremmen, maar motiveren om zijn speciale aanleg te ontwikkelen, of het nu muzikaal is of talent heeft voor schrijven. De omgeving kan dat talent proberen te blokkeren. Bijvoorbeeld door slechte cijfers op school te geven. Dan kunnen er twee dingen gebeuren. Ofwel de aanleg verdwijnt geleidelijk of je ziet in de afwijzing een extra prikkel. Ik heb dat laatste als kind zelf meegemaakt. Ik schreef heel graag, maar ze beweerden dat ik er niet goed in was. Daar heb ik me zodanig aan geërgerd dat ik uiteindelijk voor opstellen de beste cijfers van de klas haalde."

Mönks acht het dringend noodzakelijk dat scholen meer onderwijs op maat geven en zich bewust worden van de groep die een ontwikkelingsvoorsprong heeft. Dat is ook het doel van het congres, dat als thema heeft 'hoogbegaafde kinderen in het reguliere onderwijs'. Het doel is volgens Mönks niet het tegen elke prijs opsporen van hoogbegaafde kinderen. "Ik wil dat het kind zich beter gaat voelen door het te stimuleren in zijn ontwikkeling. Of het straks succesvol is als het volwassen is, maakt me niet uit, als de ontwikkeling naar volwassenheid maar goed verloopt."

Vierde congres van de European Council for High Ability, van 8 t/m 10 oktober, Katholieke Universiteit Nijmegen. Voor informatie over begaafdheidsonderzoek: tel. 080-616146

België begint zich zorgen te maken over agressief rijgedrag

DOOR HENK VAN DE POLL

Is de Belgische automobilist een gevaar voor de mensheid? Deze vraag lijkt zich de laatste tijd steeds meer op te dringen bij het weldenkende deel van de natie. Agressie, een hang naar snelheid en een uiterst relatief begrip van wat rijden onder invloed betekent, zorgen elk weekeinde weer voor ware slachtpartijen op de Belgische wegen.

Maar ligt de Belg daar wakker van? Niet echt, is de eerste indruk. En zeker niet de automobilist. Het kan niet anders dan dat hij de berichtenstroom over om lantarenpalen gevouwen en uit de bocht gevlogen auto's met disco-feest- of kroeggangers voor kennisgeving aanneemt.

De jongste gegevens over roekeloos rijgedrag werden onlangs door een bijna verbouwereerde minister van verkeer in Vlaanderen, Theo Kelchtermans, naar buiten gebracht. In de buurt van Hasselt werden eind september op een kruising van doorgaande wegen binnen vijftien uur met een onbemande verborgen camera 968 snelheidsovertredingen geconstateerd. Maximum snelheid 168 km per uur.

Op een kruising bij Aartselaar op de A12 richting Antwerpen kliekte de camera in vijf weken tijd 495 keer. Alle overtreeders reden door het rode licht, 219 reden bovendien te hard, met snelheden variërend van 91 tot 174 km per uur waar slechts 80 mag worden gereden.

Helemaal bont maakten autorijders het bij Londerzeel, eveneens op een kruising van de A12. Binnen een week noteerde de camera 122 snelheidsmaniakken, van wie er 50 met snelheden tussen de 155 en 193 km per uur over de kruising raasden, sommigen zelfs door het rode licht. Voor Kelchtermans was ieder verder commentaar overbodig, al vroeg hij zich wel af wat het excuus zou zijn van iemand die met bijna 200 km per uur door een rood licht rijdt. Dat excuus zal hij in ieder geval van deze snelheidsmaniak niet horen. Beelden van een onbemande camera kunnen in België nog steeds niet worden gebruikt om een overtrekking te vervolgen.

De Vlaamse minister hoopt dat zijn schokkende gegevens de Senaat wat harder zal doen lopen. Al meer dan een jaar worden pogingen gedaan de wet te veranderen zodat de automatische camera tot de rechtsgang kan worden toegelaten. De federale minister van verkeer, Di Rupo, heeft er zijn zinnen op gezet de zaak voor het einde van dit jaar geregeld te hebben. Maar hij moet dan eerst de Senaat en de Kamer van Volksvertegenwoordigers ervan overtuigen hebben dat de foto's geen inbreuk maken op de privacy van de weggebruiker.

Maar niet alleen voor de Belgische regering lijkt de maat nu vol te raken. Vanuit de samenleving worden ook steeds meer acties ondernomen om het weggedrag van de Belg te civiliseren. Zo gaan vrijdag tweehonderd 'hoffelijkheidssambassadeurs', gekleed in gele pakjes, de weg op om op de vijftig gevaarlijkste kruispunten van het land de automobilist tot wat meer compassie met zijn medeweggebruiker te bewegen. De werkdagen die door de verzekeringsmaatschappij Royale Belge voor deze campagne zijn ingehuurd, moeten proberen aan de chauffeurs bordjes te slijten met opschriften als 'Na u', 'Sorry' en 'Dank U'. Het is te hopen dat de maatschappij een behoorlijke verzekering voor de studenten heeft afgesloten.

Het populaire Nederlandstalige tv-blad Humo bracht deze week een bloemlezing over agressief rijgedrag in het land. Het treiteren, bedreigen en uitschelden behoort in deze samenvatting tot de meest vriendelijke uitingen van agressiviteit. Daarna komt het 'eerlijke' vuistgevecht, gevolgd door het opzettelijk aan- en overrijden. Steeds populairder wordt echter het gebruik van een vuurwapen als iemand even niet opschiet of een verkeerde manoeuvre maakt.

Wegwerkers voelen zich ook al niet meer veilig. Met enige regelmaat wordt door hen al de hulp van de Rijkswacht ingeroepen. Vorige week zaterdag moest op de E40 naar de kust het werk domweg worden stilgelegd omdat de autorijders geen bodschapp meer hadden aan de pylons op de weg en de wegbarrières bijna van de sokken reden.

Maar daar kunnen ze in Nederland natuurlijk ook wel wat van.

HET ONGEZONDE ZWIJGEN

Ze was een aardige, intelligente vrouw die naar aanleiding van alle stress in haar leven inmiddels in een tamelijk ernstige depressie was beland, en heftige rugpijn- en hoofdpijnklachten had, waarvoor lichamelijk geen duidelijke oorzaak viel aan te wijzen.

Twee dingen aan haar waren opvallend. Het eerste was de moeite die ze had om de dingen die ze voelde, uit te spreken. Als ik haar vroeg naar haar gevoelens over iets, begon ze vaak te haperen, maakte haar zinnen niet af of sprong van de hak op de tak. Maar gewoon helder en duidelijk zeggen wat voor gevoel in welke mate bij haar speelde, lukte haar niet. Het tweede was dat ze uitermate alert was op hoe ik keek of reageerde, terwijl ze sprak. Het leek er, kortom, sterk op dat ze zo gespannen op de buitenwereld, op de reacties van anderen gericht was dat ze niet of nauwelijks in staat was om waar te nemen wat er nu precies in haar zelf omging en om daaraan woorden te geven. Dit reactiepatroon van haar was een van de redenen - overigens bepaald niet de enige, want in het bedrijf waar ze werkte ging het er over het algemeen niet zo erg sympathiek aan toe - waarom ze op haar werk in moeilijkheden was gekomen.

Ik gaf haar op een gegeven moment terug wat me aan reacties aan haar opgevallen was en vroeg haar of ze altijd zo geweest was. Haar antwoord luidde bevestigend. "Zou je zeggen: dat is gewoon mijn karakter of zijn er vroeger ooit dingen gebeurd die dit patroon op gang hebben gebracht? Of is het een combinatie van die twee?" luidde mijn volgende vraag. Met werkelijk heel veel moeite en de nodige haperingen, gaf ze me in de rest van dat gesprek en de twee volgende gesprekken, het relaas van een reeks van gebeurtenissen, waarvan de emotionele uitlopers tot diep in haar huidige leven en beleven reikten.

Ze had een drie jaar jonger broertje gehad,

waarop ze zeer gesteld geweest was. Van haar negende tot haar elfde, vanaf het moment dat hij ook naar de lagere school ging, was het haar taak geweest met hem van huis naar school en (na schooltijd) weer terug te lopen en te zorgen dat hij veilig over de verschillende oversteekplaatsen kwam. Ze had dat altijd heel trouw en zorgvuldig gedaan. Tot ze op een dag na schooltijd, terug op weg naar huis, door een vriendinnetje dat wel vaker met hen opliep omdat haar ouderlijk huis op hun route lag, was gevraagd om even mee naar binnen te gaan om iets te bekijken. Ze had tegen haar broertje gezegd dat hij buiten voor de deur moest blijven wachten. Toen ze een aantal minuten later weer buiten kwam, was hij weg. Maar verderop in de straat, bij de kruising met een andere straat, zag ze een groep mensen en lag er iets op straat. Instinctief gealarmeerd, was ze er naar toe gerend en had tot haar ontzetting gezien dat wat daar op straat lag, heel rustig alsof hij sliep, haar broertje was.

Hoewel ze erbij stond, had ze dat beeld niet in haar brein op kunnen nemen. Ze had ook niet kunnen spreken. Het was, vertelde ze, alsof er een scherm over haar hersenen was neergedaald waardoorheen ze wel vagelijk de stemmen en vragen van de mensen om haar heen hoorde en de geluiden van de ziekenwagens, en ook wel de handen had gevoeld die haar meenamen, maar het was geweest alsof dat alles op grote afstand gebeurde.

Wat er was gebeurd, was in het kort het volgende. Even nadat zij bij het vriendinnetje naar binnen was gegaan, waren aan de overkant van de straat jongens van school met een bal voorbij gekomen. Een van die jongens had de bal naar de overkant geschoten en haar broertje had die opgepikt en weer teruggeschoten. Vervolgens was hij aan zijn kant van de straat met de jongens, terwijl de bal heen en weer werd geschoten, een eindje

opgelopen. Vlak bij de hoek van de straat, terwijl de bal weer naar hem toe werd geschoten maar te zacht, was hij de straat op gerend om 'm op te pikken en weer met een fikse trap terug te geven. Op dat zelfde moment was er een auto om de hoek gekomen en had hem geschept.

Ze herinnerde zich nog, vertelde ze, dat ze thuis was gekomen. Haar ouders waren volkomen ontredderd geweest. Hoewel, voor zover ze terug kon halen, niemand haar ooit een verwijt had gemaakt, had ook niemand zich over haar ontfermd en getroost. Het verdriet van haar ouders was voor haar sindsdien een overtuigend bewijs van haar schuld geweest, een bewijs dat de volgende maanden en jaren steeds regelmatig werd geleverd. Ook de foto van haar dode broertje op het dressoir had, zolang ze bij haar ouders woonde maar ook later toen ze op zichzelf woonde en af en toe op bezoek kwam, als een constante herinnering aan haar falen gewerkt.

Nooit, tot aan de dood van haar ouders toe, had ze uit zichzelf met hen over het gebeurde durven praten. Hoewel ze vaak een bijna lichamelijke pijn doende behoefte aan vergiffenis door hen had gevoeld, had ze de vraag ernaar nooit over haar lippen kunnen krijgen. Haar enorme schuldgevoel ten opzichte van haar ouders had het haar ook vrijwel onmogelijk gemaakt om op de momenten dat ze zoals alle opgroeiende kinderen boos of gefrustreerd over iets was, aan die gevoelens uiting te geven. Ze had over het gebeurde ook nooit met de andere gezinsleden durven praten, uit vrees, zoals ze zei, voor hun verwijten, die ze in stilte altijd aanwezig vermoedde.

In de bijna 33 jaar die sindsdien verlopen waren, was ik werkelijk de eerste aan wie ze, onder hypnose, het hele verhaal vertelde. En dat vertellen ging met zoveel tranen, emotionele pijn, verdriet, zelfverwijt en gevoelens

van eenzaamheid gepaard, dat ik af en toe het idee had dat er een dam was doorgebroken en dat de kracht van het vrijkomende water haar helemaal uit elkaar zou scheuren.

Hoewel de wonden van deze vrouw nooit helemaal zullen helen en pijnlijke littekens over zijn gebleven, betekende het tot in detail aan iemand anders toevertrouwen van haar geheim - ze heeft er later op mijn aanpak sporing ook met anderen, zoals haar zussen, over gepraat, wat zowel heel goed voor haar zelf bleek te zijn maar ook voor hun onderlinge band - een belangrijke ommekeer in haar leven. Het verminderde haar lichamelijke klachten en haar depressie en het bracht een proces op gang waarin ze geleidelijk aan leerde zich beter te uiten wat haar gevoelens betrof en om het oor en de steun van anderen te vragen. Ik heb haar ook gevraagd om een brief aan haar overleden broertje en haar ouders te schrijven, waarin ze onder meer verwoordde hoe ze zich al die jaren gevoeld had, hun om vergeving vroeg, hun uitlegde dat en waarom ze de rest van haar leven niet langer onder de schaduw van die gebeurtenissen wilde leiden en aangaf op hun begrip voor die beslissing te mogen rekenen. De brieven heeft ze naast hun graven begraven.

Het voorbeeld maakt duidelijk dat we, om een zo compleet beeld te krijgen van waarom we de spanningen en gezondheidsproblemen hebben die we hebben, niet alleen moeten kijken naar onze huidige levenssituatie en de meer recente gebeurtenissen in ons leven. Om goed te weten wat er allemaal op ons bord ligt, zullen we ook een inventarisatie moeten maken van ingrijpende gebeurtenissen uit ons verleden en na moeten gaan of we de gevolgen daarvan emotioneel nog altijd achter ons aan slepen. Want voor wat betreft onze gezondheid, lichamelijk en psychisch, is om met de dichteres Emily Dickinson te spreken 'het verleden geen pakje dat men weg kan leggen'.

Sommige herinneringen zijn zo ontzettend, dat niet alleen onze geest maar ook ons lichaam zich met alle geweld lijkt te verzetten tegen de pijn van het erover spreken. De 45-jarige vrouw, die zich ongeveer een jaar nadat er ernstige problemen op haar werk waren ontstaan en inmiddels in een situatie was beland waarbij ze ontslagen dreigde te worden, op verwijzing van haar huisarts bij mij meldde, is een van de voorbeelden daarvan die me levendig is bijgebleven.

door

RENÉ DIEKSTRA

Bel de Vakman

LOODGIETER voor badkamer, keukens, vloering, C.V. Vrijblij. prijsopg. 045-352044.

APK, autopoetsbeurten, wassingen, onderhoudsbeurten, koppelingen, banden en uitlaten voor scherpe prijzen. Bel ons: Autoservice GOOIKER, Apollolaan 154, Heerlen. Telef. 045-740041 b.g. 751632.

Voor het aanleggen of vernieuwen van uw OPRIT of terras. Bel voor een vrijblij. prijsopgave: Fa. Gebr. Pinkers, Maastrichterweg 1, Valkenburg. 04406-12991.

INSTALLATEUR biedt zich aan voor alle voorkomende werkzaamheden betreffende de gas, water, sanitair evt. loodgieterswerkzaamheden. Telef. 046-743252.

Wonen Totaal

Eiken-meubelgroothandel t.o.h. reüniegebouw Geleen

30% goedkoper dan elders

Groeneykerstraat 41B. Tel. 046-747446. Open ma. v. 13.00-18.00 uur, dinsdag-vrijdag v. 09.00-18.00 uur, zaterdag v. 10.00-17.00 uur.

In- en verkoop 2e hands MEUBEL en antiek. Iedere dag geopend tot 18.00 uur. Voskuilenweg 91, Heerlen. Tel. 045-741708.

Te k. i.z.g.st. merk keuken wit l. 5.00m. BOSCH apparatuur, o.a.: halogenen kookplaat, heteluchtoven, vaatwasser, afzuigkap, pr. f. 2.995,-. 045-220308.

Te koop eiken BANKSTEL, 3-2-1-zits, pr.n.o.i.k. Tel. 045-226217.

Te k. witte moderne SLAAPKAMER, compleet, pr.n.o.i.k. Tel. 045-463072.

Wegens verbouwing beige SANITAIR: ligbad, dubbele wasbak, 2 toiletten. Tegen kleine vergoeding. Tel. 045-250424.

L.grijze massief MAMEREN (strak) 2.00x1.00, f. 1.150,-. 4 lichtgrijze stoelen f. 150,-. 045-271924.

Te k. DRESSOIR, plm. 75 jr., f. 750,-. Klein barok bankstel, f. 500,-. Tel. 0454-62259.

Te koop INRIJLMEBELEN zoals kasten, bankstellen, eethoeken, slaapkamers enz. Bel 04-252670 voor een bezoek aan ons magazijn. Woninginrichting Stevens, Brunssumerstr. 23, Schinveld.

Te k. eiken MEUBELBOERENSTIJL, pennekast, boerenkastje, ronde tafel met 4 stoelen, vierkante lage tafel, pr. n.o.i.k. 045-255829.

Pracht. eiken BANKSTEL met nwe. kussens f. 750,-. In nw.st. 045-322111.

Te k. gev. eiken WANDMEUBEL (lijfst rechtstaande elementen) + eethoek (lijfst 6-pers.). 046-582007.

AANBIEDING in haagconiferen van 150 tot 225 cm, wegens het leegmaken van perceel; graszoden; aanleg en snoeien van tuinen. Kwekerij Dautzenberg, Euverem 16, Gulpen. Tel. 04450-2131.

Te k. HAAGCONIFEREN, v.a. f. 750,-. Tel. 045-230849 van 16.00 tot 19.00 uur.

Wees elk blad te vlug af met Flymo-, Stihl- en Echo bladblazers/zuigers, Toro- en Kärcher veevmachines, Benz- en Viking composthakselaars. Wij demonstreren u graag bovengenoemde machines op ons bedrijf COLLE Sittard, Machinehandel b.v., tel. 046-519980.

ECHT EEN UNIEKE AANBIEDING!

DAT MAG WEL IN DE KRANT.

De Woonmaand-promotie

Promotieprij 2 1/2-zit + 2-zit **3995,-**

Promotieprij 2 1/2-zit + 2-zit **5295,-**

Promotieprij 2 1/2-zit + 2-zit **5995,-**

U koopt kwaliteit! Deze nieuwe modellen uit onze Touché-collectie zijn uitgevoerd in een tijdloze vormgeving met een topkwaliteit rundsleer. Zij bieden een perfect zitcomfort en zijn leverbaar als fauteuil, 2-zit, 2 1/2-zit of als 3-zit.

Technische gegevens:
Romp: massief beuken regels met meubelspaanplaat zijden (persing 650)
Vering: bolle nosag ondervering (dikte 3.8 mm) afgedekt met een beschermende villalag
Vulling: zitting: koudschuim s.g. 38 rug- en armkussens: combinatie van latex en dacron
Afdekking: op zitting Dacronvlies 300 gr/m

Neem plaats voor een goed gesprek over meubelen.

Het is behaaglijk bij onze open haard. Uw fauteuil staat klaar, de chateau Neuf du Pape is gechambreerd. Geen wind of regen die ons storen als wij samen peilen naar een visie op wonen. Als wij uw wensen confronteren met onze ideeën. Als uw smaak en ons advies uitgroeien tot de ultieme keuze. We nemen de tijd. We hebben de collectie. We zorgen voor de begeleiding. Wedden dat we drinken op de goede afloop?

woonkultuur zutendaal

Dorpsstraat 2-4, 3690 Zutendaal. Telefoon: 089/61.11.36. Telefoon vanuit Nederland: 00-3289 61.11.36. Iedere dag open van 10 tot 18 uur, woensdag gesloten.

Levering franco aan huis zonder grenskosten.

Vakantie & Recreatie

Voor informatie en reserveringen: RDP, postbus 2, 1800 AA Alkmaar, Advertentiecombinatie van 40 Regionale Dagbladen. Tel.: 072.196.596, Fax 072.196.484

WINTER IN LILLEHAMMER

Het winterprogramma voor Scandinavië is uit, met Lillehammer, Nordseter en Sjusjøen in Noorwegen, met auto of per vliegtuig. Verder auto- en vliegarrangementen in Finland, Zweden en IJsland. Speciaal programma voor Denemarken. Bel voor een programma Reisbureau INFO SKANDIN, Pottebakkersrij 14, 9718 AG Groningen. Tel. 050-143200 Fax. 050-181311. ANVR: 2233 / SGR: 1323.

TSJECHIE/POLEN + DRESDEN 8 dgn bus, hotel*** met binnens zwembad, tennisbaan, halffens, diverse excursies f. 595,-. PRAAG 8 dgn bus, hotel l.o. f. 350,-. Vliegretour f. 450,-. MEVO Reizen Holten 05725-1547 (lid SGR).

PRAAG-C. pension, km./badk. + bew. parking l/o f. 38,-. Kam. bij part. l/o v.a. f. 28,-. BoB Travel: 02290-39762.

De goedkoopste wintersportreizen naar TSJECHIE met auto of bus. Al v.a. f. 115,- p.w. Vraag snel de brochure aan bij GEBRO REIZEN 05280-67000/020-6189966.

PRAAG SRC biedt keuze uit 6 reizen, o.a. 6- en 7-dgse nachtreizen v.a. f. 279,- f. 7-dgse excursies met eigen ***-hotel CAROL v.a. f. 599,- 4-dgse Lang Weekend Vliegretour v.a. f. 599,-. Nog (beperkt) plaats in herfstvak! Ook vertrek in nov. en dec! Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur p/dag) of 020-6202121 anvr/sg.

BUDAPEST! 7-dgse nachtreis v.a. slechts f. 399,- 8-dgse afwisselende excursie v.a. f. 699,-! Laatste plaatsen op 15 & 22 okt! Ook kerstreizen! WENEN, BUDAPEST & PRAAG: afwisselende 12-dgse rondreis v.a. f. 1198,-! Vertrek 20/10. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur p/dag) of 020-6202121 anvr/sg.

Aktieve rondreis Griekenland 22 dgn. f. 1795,- incl. vliegretour, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata v.a. 15-4-1995. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

Nazomeran op Cyprus: 8-dgse vlieg-rondreis met uitstekende hotels en prachtige excursies v.a. f. 1075,-. Verlenging mogelijk. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur p/dag) of 020-6202121 anvr/sg.

AANBIEDING: vluchten v.a. f. 445,- arrangem. met htl/app. v.a. f. 598. CONNECTION TRAVEL 072-337473, SGR.

Nazomeran op MALTA: 8-dgse vlieg-excursie met schitterend hotel v.a. f. 899,-! Verlenging mogelijk. Gratis reisgids? Bel Speciale Reizen Centrale 050-120100 (24 uur p/dag) of 020-6202121 anvr/sg.

Aktieve rondreis West-Turkije 22 dgn. f. 1695,-. Oost-Turkije 22 dgn. f. 1795,- incl. vliegretour, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata v.a. 9-4-1995. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

BODRUM, Antalya 1 week Hoe bereikt u in één keer v.a. f. 795,-, htl. met zwemb. 4,2 miljoen lezers? Bel 072-196596. Aerotravel 043-640440.

Avontuurlijke rondreis Indonesië 22-34 dgn. v.a. f. 2895,-. Rondreis India/Nepal 27 dgn. v.a. f. 2795,-. Rondreis Zuid-India 27 dgn. f. 2595,-. Rondreis Thailand 26 dgn. f. 2495,-. Rondreis Vietnam 25 dgn. f. 3195,- incl. vliegretour, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

24 dg. Java-Bali f. 2.825,- /31 dg. Sumatra-Java-Bali f. 3.450,-. Volledig verzorgd met RJA. Met Singapore Airlines is 23 dg. f. 2990,- /30 dg. f. 3650,- in 1995. AHA TOURS 05980-95830 / 045-226743 / 03440-19515.

Kies voor onze verzorgde OVERWINTERING OP BALI

Profiteer bij ons van de lage dollar! Wij gaan in jan. '95 voor de 6e keer naar BALI, Nederl. arts gaat mee. Keuze uit 12 parken, elk met eigen gastvrouw/heer. (AANBIEDING 6 WEKEN f. 2895,- van 1-3 t/m 11-4 exclusief gastvrouw/heer en arts). Dia/info Rotterdam 12 okt. Wassenaar 14 okt. en Nunspeet 22 okt. Op 28 okt. een dia/info in Nunspeet UITSLUITEND VOOR GOLFERS. Inlichtingen: OBI (D. v.d. Linde), Vliedder. Tel. 05212-1866, fax 05212-1152.

INDIVIDUEEL 24 DAAGSE REIS

Kris Kras over JAVA en BALI met prive vervoer incl. gids/chauff/begeleider v.a. f. 2695,- p.p. min. 2 pers. bij 4 pers. f. 2295,- p.p. incl. vliegretour, minibas en chauff. Geen beperkingen. AANBIEDING v. 15/10 t/m 10/12 en v. 15/1 t/m 30/6/1995. Dagelijks video/info TOUR INFO BURO, Dorpsstr 44 Holten (ov) Tel: 05483-61242 of 65007.

INDIVIDUEEL OVERWINTEREN

4 of 6 weken overwinteren op JAVA of BALI v.a. f. 2245,- p.p. op basis v. 2 pers. Keuze uit 6 lokaties. Incl. vliegretour, hotel, ontbijt en transfers. Vertrek elke maandag of woensdag. Inl. TOUR INFO BURO HOLTEN, tel. 05483-61242 of 65007.

Geniet mee op onze actieve rondreis door het Verre Oosten. We bezoeken een fabelachtige licht- en watershow in Singapore, reizen per speedboot naar Sumatra waar we de oerwoudnatuur op alle mogelijke manieren exploreren. We gaan op jacht met vriendelijke indonesiërs, en bekijken hun bijna vredige Bull Fights. We maken kennis met de wervnetvisser van het Singarak meer en ondergaan een ouderwets gezelligheid op hun markties. De reis is overigelijk laag v.a. f. 2085,- incl. KLM vliegretour, nederlandse reisleiding, alle vervoer per taxi, boot en bus, en alle hotelovernachtingen. Bel CHARACTER voor de folder: 030-292474.

Aktieve rondreis Marokko 22 dgn. f. 1895,- incl. vliegretour, hotels, vervoer etc. Div. vertrekdata v.a. 8-4-1995. Folder? Djoser 071-126400 Lid SGR.

CUBA v.a. f. 999,- Vertr. in nov./dec. '94 en jan. '95. Inclusief vlucht/transfers/hotelaccommodatie en/of rondreis per touringcar of auto. MADURO TRAVEL 070-3644938 ANVR/SGR.

***Rondreis: MEXICO-Guatemala-Belize.** 23/30 dgn v.a. f. 2995,-. Uitgebreide folder DISCOVER: 020-6854506 SGR.

COSTA RICA, schitterend 9 daagse rondreis incl. vlucht en hotels v.a. f. 1899,- verlenging aan de Pacific-coast mogelijk. Info GoGo TOURS: 010-4142599 anvr/sg.

ISLA MARGARITA, schitterend eiland voor de kust van Venezuela. Vlucht inclusief hotel (9 dgn.) vanaf f. 1249,- verlenging mogelijk. Boeiende rondreis door Venezuela vanaf f. 2469,-. Belt u voor informatie GoGo TOURS: 010-4142599 ANVR/SGR.

Wegens annulering 9-30 jan. 1995 luxe suite (4 pers.). SEAPORT VILLAGE - ARUBA: 3 zwemb., strandstranden. Slechts f. 3000,- p.p. incl. vlucht. Tel. 02260-12943.

Vanaf 21 nov. Curacao en Aruba per KLM speciale maandagvlucht tot meer dan f. 400,- voordeliger. Reeds vanaf f. 1667,- incl. vlucht, bungalow/appartement/hotel/automaat/afhankelijk van keuze MADURO TRAVEL 070-3644938 ANVR/SGR.

50 plussers opgelet! Op ons uniek *****park geleg. aan het bos van het Gelders landschap, 1 km. van het dorp Voorthuizen, hebben wij voor u zo voor het instappen, nog enkele mobiele bungalows, in hout en PVC. Onderhoud vrij met aangelegde tuin en blokhut. Ons park is voorzien van alle moderne voorzieningen. Afgesloten parkeerterrein voor uw auto. Het gehele jaar geopend. Let op: Bungalowpark, "De Witte Hoeve" Prinsenvweg 22, Voorthuizen. Tel: 03429-1429.

HOTEL WESTDUIN

Westduin 1, 4371 PE Koudekerke (Vlissingen) 50 meter van zee en strand

Tot 1-4-'95 **VOORDEEL** herfstarrangement Weekend v.a. f. 75,- p.p. Jubileumarr. v.a. f. 19,- Kerst- en silvesterarr. en .55+ korting Bel voor uw res. 01185-2510 fax 2776

NIEUWE BROCHURE

Thailand ONTDEKKING VAN THAILAND Bangkok, Chiang Mai, Phuket 14 d. rondreis f. 1.680

Mexico ONTDEKKING VAN MEXICO Mexico, Oaxaca, Toluca, Acapulco 14 d. rondreis f. 1.905

THAILAND, AARDS PARADIJS Bangkok, Krabi, Phuket 14 d. rondreis f. 1.790

GROTE RONDELS VAN THAILAND Bangkok, Chiang Mai, Krabi, Phuket 14 d. rondreis f. 1.940

GROTE RONDELS PRESTIGE Bangkok, Chiang Mai, Krabi, Phuket 14 d. rondreis f. 2.165

BANGKOK & STRANDEN VAN PHUKET Bangkok, Phuket 9 d. rondreis f. 1.515

PHUKET DIRECT Reizenretour naar Phuket + 1000 foto's + 50000000 14 d. rondreis f. 1.770

*** NEDERLANDSE REISBEGELEIDING * VERTRIEK VANUIT BRUSSEL**

VRAAG ONZE BROCHURE! VOOR "BEST TOURS" VERKOPENDE REISBURO'S IN UW OMGEVING BEL 01693-4430

MOORD INDIË LAND VAN DE MAHARAJA Delhi, Jaipur, Agra, Varanasi 10 d. rondreis f. 1.625

GROTE RONDELS VAN MOORD-INDIA & NEPAL Delhi, Jaipur, Agra, Varanasi, Kathmandu, Nepal 17 d. rondreis f. 2.520

BEST

ALARM 06-11

ALS ELKE SECONDE TELT Maak er verstandig gebruik van.

ltb BoerenBond

THUIS IN PROFESSIONEEL ADVIES

De zorg voor uw toekomst is bij de ltb in goede handen. De sociale zekerheid is een stuk onzekerder geworden. AOW, VUT, Ziekteverzuim, WAO ... het staat allemaal op de helling. Als u er straks niet op achteruit wilt gaan, moet u nu iets ondernemen.

De verzekeringsadviseur van de ltb Boerenbond helpt u graag met het uitstippelen van uw financiële toekomst. U krijgt een compleet advies, helemaal afgestemd op uw persoonlijke situatie. Maak gebruik van de deskundigheid en ervaring van de ltb. Bel gerust voor een afspraak.

financieel advies
sparen
verzekeren
pensioenen
hypotheken

Ontstress in Oostenrijk

Zoek je de uitdaging? Haal je hart op in Oostenrijk. Ontspan. Met zo'n snowboard bijvoorbeeld. Daar zijn maar twee dingen voor nodig. Een beetje lef en een Oostenrijkse helling. De rest komt vanzelf. En er is keuze genoeg. Tot en met het après-ski. Oostenrijk. Daar woont de Gemütlichkeit. Daar heeft iedereen het naar z'n zin. Oostenrijk. Witter kan 't niet. Welkom aan boord van **AUSTRIAN AIRLINES** en **tyrolean**

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

PORTUGAL Algave, 8 dagen, inclusief retourvlucht en 7 dagen autohuur **414**

DOMINICAANSE REPUBLIEK 9 dagen, logies in appartement in Sosua, inclusief retourvlucht **1281**

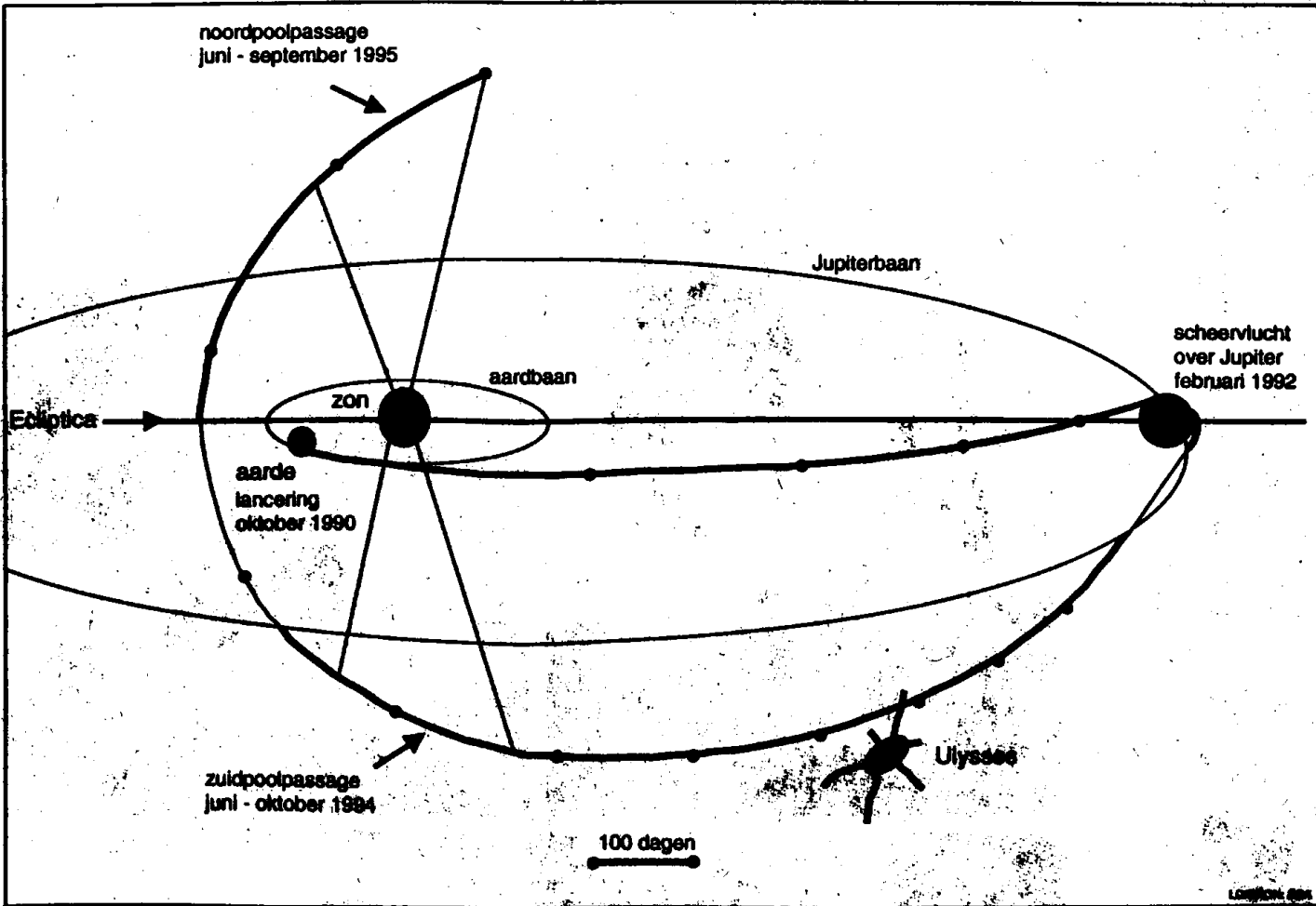
Haal de Winterzonbrochure bij de NBBS Reiswinkels of NBBS Reisagenten of bel 071-23 20 20.

NBBS REIZEN

EEN GEWONE VAKANTIE KAN ALTIJD NOG.

DOOR RENÉ VLEMS

Sinds de eerste (menselijke) voetafdruk op onze buurplaneet de maan - precies een kwart eeuw geleden - hebben de astronomen nog nooit zo'n spannend en leerzaam jaar beleefd. De Marsobserver ging op tragische wijze verloren, de bijzondere ruimtetelescoop Hubble kreeg een bril aangemeten, de reuzenplaneet Jupiter kwam onder een spervuur van kosmische bommen te liggen, en de onbemande ruimtesonde Ulysses keek drie weken geleden als eerste tegen de onderkant van de zon aan. Bovendien is deze week een Europese astronaut samen met twee Russische collega's per Sojoez vertrokken naar het ruimtestation Mir voor een maand durende pilotage op de toekomstige samenwerking in het nog te bouwen internationale ruimtestation Alfa. En niemand weet wat er nog meer in de sterren geschreven staat.

● Schematische weergave van de ruimtevlucht van Ulysses. Duidelijk is te zien hoe de sonde na de lancering niet richting zon, maar juist de andere kant is opgestuurd, naar Jupiter. De geweldige zwaartekracht van deze reuzenplaneet slingert Ulysses in een baan die vrijwel haaks staat op de ecliptica (het baanvlak van de planeten) en hem boven en onder de zon brengt, een kunststukje dat zelfs met de krachtigste raket niet is op te voeren.

Ruimtereiziger Ulysses doet opzienbarende ontdekking Zon heeft geen zuidpool

Voor het grote publiek is de ontdekkingsreis van de zonnsonde Ulysses - gebouwd door de Europese ruimteorganisatie, ESA - in oktober 1990 door de Amerikaanse Nasa in de ruimte uitgezonden. Het is een spectaculaire uitdaging, want de sonde heeft een camera aan boord - is dus stekblind - waardoor de leek zich niet kan vergapen aan oogtrekkende snapshots van mysterieuze hemellichamen. Aan de wetenschappers de ondankbare taak om de computer-afbeeldingen dat de sonde ruimtesatelliet uit- en vertaalt in voor de leek begrijpelijke taal.

Hoewel weinig tot de verbeelding spreekt, heeft Ulysses misschien wel de nuttigste taak te vervullen: het ontrafelen van de geheimen van de zon, de grote gasbol die verantwoordelijk wordt gesteld voor klimaatveranderingen, stormstoten en het wegvallen van radio-uitzendingen op aarde. Het is eindelijk, de zonnespion heeft zijn beloften meer dan waargemaakt. Na een probleemloze reis van bijna vier jaar en honderden miljoenen kilometers, heeft de ruimtereiziger de zon - die vanaf de aarde en satellieten alleen van opzij is te zien - in een ander daglicht gesteld. Drie dagen nadat Ulysses op 13 september het meest zuidelijke punt van zijn baan om de zon bereikte, kwamen de experts van ESA en Nasa in het Noordwijkse ESTEC - het technologische zenuwcentrum van de ESA - met een opzienbarende mededeling. Ten overstaan van de internationale pers maakten zij wereldkundig dat de zon naar alle waarschijnlijkheid geen magnetische zuidpool heeft. Een schokkende ontdekking, omdat de astronomen de grote ster altijd hebben beschouwd als een gelijmatige bipool, zoals de magnetische structuur van de aarde.

Anders gezegd: een kompas is op deze zon nutteloos prul. Volgens de waarnemingen van Ulysses is de sterke van het magnetische veld boven de zuidpool niet veel groter dan die boven de zonnenevenaar. Grote vraag is nog, wat precies de gevolgen zijn van deze vondst. Na het diepste punt bereikt te hebben, vliegt Ulysses momenteel nog steeds onder de zon door. De zuidpoolpassage zit er 5 november op. De aardse vluchtleiders hebben iedere dag acht uur lang contact met de sonde. Die sent dan alle vergaarde gegevens uit de antennes zenden naar de aarde. ESA en Nasa hopen dat tegen de tijd dat het ruimtesatelliet aan de klim naar de noordelijke regio's begint, duidelijk is of de zon inderdaad een monopool is - vaststaat wel dat de gasbol een duidelijk meetbare noordpool heeft - of dat het magnetisch veld is uitgesmeerd over de gehele zuidelijke bolheft.

● Computeranimatie van Ulysses op weg naar de zon.

Maar er is nog meer nieuws onder de zon. Uit Ulysses' observaties is gebleken dat de heldere ster een soort 'weerstelsel' heeft. Dat de zon niet alleen straling produceert, maar ook onophoudelijk een stroom energierijke deeltjes - protonen en elektronen - het heelal in

slingt, was al langer bekend. Ulysses heeft nu ontdekt dat die zogeheten zonnwind in twee vormen voorkomt: een langzame met een snelheid van 1,5 miljoen kilometer per uur, en een snelle die met drie miljoen kilometer per uur door de ruimte raast.

De 'trage' zonnwind ontspringt bij de evenaar, terwijl de snelle door de beide polen wordt uitgestoten. Telkens wanneer de gewone zonnwind en de poolwind tegen elkaar botsen, ontstaan krachtige schokgolven. Tot dusver werd aangenomen dat die schokgolven al-

leen in het evenaarvlak optraden, maar Ulysses heeft ze ook ver daarbuiten geregistreerd. Zo nam de ruimtesonde tot stomme verbazing van de geleerden half september - toen hij pal boven de zuidpool stond - nog het naspel waar van een uitbarsting die zich eind februari op de noordelijke Belf van de zon had voorgedaan. Metingen van Ulysses hebben ook aangetoond dat die schokgolven een stuk sterker zijn dan gedacht.

De bevindingen van de ruimterobot - die overigens niet groter is dan een doorsnee-personenauto en

alleen 370 kilo weegt - worden geanalyseerd door 120 geleerden in twaalf verschillende landen. Zij verwachten meer bewijzen te vinden voor de theorie dat schommelingen in het klimaat op aarde verband houden met fluctuaties in de zonnactiviteit. Ook hopen de astronomen stilletjes dat zij dankzij de Ulysses-missie straks in staat zullen zijn een soort weerbericht van de zonnactiviteit te geven, en maatregelen kunnen bedenken die de schadelijke gevolgen van de zonnwind op aarde zoveel mogelijk reduceren. Soms bereikt de zonnwind namelijk zo'n stormkracht dat energierijke deeltjes doordringen in de aardse atmosfeer en radioverbindingen en de stroomvoorziening ontregelen. Enkele jaren geleden bijvoorbeeld zat de Canadese provincie Quebec enkele uren in het pikkedonker nadat de computers van de energiebedrijven door toedoen van een zonnestorm waren gecrasht.

Een totaalbeeld van het grillige magnetische veld van de zon krijgen de astronomen pas wanneer Ulysses tussen juni en september 1995 over de noordpool vliegt. Wat er daarna met de zonnereis gebeurt, is nog een open vraag. Uiteindelijk zal Ulysses stuurlaars het universum in duiken en blijven zweven totdat hij van pure ellende uit elkaar valt of zich te pletter vliegt tegen een of ander onoplettend hemellichaam. De ESA voelt er echter veel voor het ruimtesatelliet nog een rondje om de zon te laten draaien. In het jaar 2000 zou Ulysses dan weer de zuidpool aandoen, het jaar daarna gevolgd door de noordpoolpassage. De inbreng van de Nasa, die van levensbelang is voor het project, staat echter nog niet vast.

Maar zelfs als Ulysses zijn ontdekkingsreis niet mag voortzetten, is de leidinggevende rol van de Europese ruimtevaartorganisatie op het gebied van zonne-onderzoek voor het komende decennium veiliggesteld. Want medio volgend jaar wordt weer een andere sonde, de Soho, naar de zon geschoten. Die zal de gasbol observeren met behulp van de nieuwste technieken.

Als de Soho eenmaal goed op weg is, brengt de ESA eind 1995 met Europa's nieuwe Ariane 5 raket, liefst vier satellieten, luisterend naar de naam Cluster, tegelijkertijd in een baan om de aarde. De vier zullen de zonnedeeltjes onder de loep nemen die weten door te dringen in de bovenste lagen van de atmosfeer.

Op het programma staan wetenschappelijke lezingen, scholierenmanifestaties aan bijna alle universiteiten en projecten voor het basis- en voortgezet onderwijs. De Open Dag Chemie kent variabele openingstijden. De instellingen die meewerken aan de Wetenschapsdag zijn open van 12 tot 17 uur; de starttijden bovendien 's avonds vanaf 19.30 uur. Deelname aan de Open Dag Chemie kost niets. Ook de meeste deelnemers aan de Wetenschapsdag laten bezoekers gratis achter de schermen kijken. Sommige - met name musea, dierenparken enzovoort - vragen wel een toegangsprijs. Maar met de bon uit de speciale Wetenschapsdag & Techniek Krant mag men ook daar gratis naar binnen. De krant bevat veel achtergrondinformatie over de manifestatie en is gratis verkrijgbaar bij onder andere bibliotheken, VVV's en de boekhandel.

Limburgse bedrijven die meedoen aan de Open Dag Chemie zijn: DSM (Geleen), Solvay Chemie (Herten), Croslid (Breda), Wieram College (Sittard), de laboratoria van het St. Maartens Gasthuis (Venlo), Vismay (Geleen), Hogeschool Sittard.

wetenschap kort

Kinderleed bij scheiding valt mee

1994 is het jaar van het gezin. Maar net als vorig jaar lopen nog steeds duizenden huwelijken op de klippen. Volgens orthopedagoge Suzanne Dölle in Utrecht wordt ten onrechte vaak gedacht dat kinderen uit vastgelopen relaties (in ons land krijgt één op de zes ert mee te maken) voor hun hele verdere leven met de brokken zitten. Een omvangrijk onderzoek heeft zij afgesloten met de conclusie dat 'echtscheiding voor veel kinderen niet blijvend nadelig is.' Dölle laat er geen twijfel over bestaan dat de resultaten van haar onderzoek niet beschouwd mogen worden als een vrijbrief om een 'stroef' huwelijk maar te ontbinden. Want al mag het waar zijn dat het met de meeste kinderen na de clash op den duur wel goed komt, er moet in alle gevallen eerst veel pijn worden weggevoerd. In tien procent gripen de emoties jongeren zo aan, dat een blijvend trauma het gevolg is. Dölle: 'Maar scheiding kan ook problemen oplossen. In de nieuwe situatie is er vaak minder ruzie, meer rust en een beter contact tussen de kinderen en de verzorgende ouder. De problemen die kinderen hebben, lijken eerder samen te hangen met beroerde gezinsfactoren, zoals een conflictueus milieu, financiële problemen en slechte communicatie.'

Twijfels over oer-aapmens

De euforie over de rondst van fossiele overblijfselen van een mensaap die vijftienhalf miljoen jaar geleden in Afrika geleefd zou hebben, begint langzaam weg te ebben. Volgens de ontdekkers is deze oer-aapmens, die tot Australopithecus ramidus is gedoopt, de ontbrekende schakel tussen de mens en de aap. De in totaal zeventien fossielen - tanden, kleine stukjes van de schedel en delen van beenderen - werden gedaan in Ethiopië. De oudst bekende afgeleid uit de oudheid van de steenlagen waarin ze werden gevonden. Volgens diverse geleerden is deze methode van datering te onzeker om met stelligheid te kunnen zeggen dat het gaat om de oer-aapmens. Overigens kunnen de geleerden niet vaststellen of de ramidus al kon lopen. Op de foto een stukje van een kinderkaak van de tot dusver onbekende soort aapmens.

Verbetering hergebruik papier

Samen met andere instituten en universiteiten in Europa is TNO begonnen met een uitgebreid onderzoek naar verbetering van het hergebruik van oud papier. Gezocht wordt naar de meest milieuvriendelijke gebruiksmogelijkheid en verwerkingsmethode en naar een zo goed mogelijk kwaliteitsniveau van het opnieuw te gebruiken papier. De tweede doelstelling van het vier jaar durende onderzoek is de verwijdering van inkt op het oude papier te verbeteren. Gezocht wordt naar een proces waarbij zo min mogelijk afval ontstaat. Voorts willen de onderzoekers in de twaalf deelnemende landen de kwaliteit van hergebruikt papier zien te verhogen. Het project, waarmee een bedrag van rond de vijftien miljoen gulden is gemoeid, wordt behalve in Nederland en Engeland gefinancierd door de overheden van de betrokken landen.

Kolossale meetbrug in de Dollard

Het label 'nog nooit eerder vertoond' past op het project waaraan wetenschappers van de Universiteit Utrecht samen met collega's van zes andere instituten half september zijn begonnen. Ze hebben een kolossale meetbrug gebouwd op de polderplaat in de Dollard. Met behulp daarvan hopen ze 'het geheim van het slib' te ontrafelen. De metingen moeten in 1997 resulteren in computermodellen waarmee de groei en afbrokkeling van wadplaten kunnen worden voorspeld. Dat is belangrijk om diverse redenen. Zo heeft de wetenschap straks methoden in huis om de gevolgen van een stijgende zeespiegel op de ligging en vorm van wadplaten te voorspellen. De meetbrug (kosten: 2,3 miljoen gulden) rust op twee stalen pijpen van zeventien meter, die elf meter diep de bodem in worden getruild. Tussen de twee palen, die 25 meter uit elkaar staan, ligt een loopbrug met materiaalcontainers en een personeelscabine.

Brandstofcel uit lucht en aardgas

Uit aardgas en lucht is met behulp van een katalysator (alumina-gedragen nikkel) op eenvoudige wijze zuivere waterstof te maken; in een brandstofcel kan met waterstof en lucht elektriciteit worden opgewekt. Deze brandstofcellen zijn klein, veilig, geruisloos en schoon, en hebben bovendien een hoog rendement. Op die vondst, waarop inmiddels octrooi is aangevraagd, promoveert de scheikundige drs. Francine van Looij maandag aan de Utrechtse universiteit. De brandstofcel zelf is al in 1839 uitgevonden door de Amerikaan William Grove. Het gebruik ervan nam echter pas een grote vlucht toen de VS in de jaren vijftig met hun ruimtevaartprojecten begonnen. Er zijn nu vijf verschillende typen brandstofcellen in ontwikkeling. Van Looij verwacht dat haar 'fosforzure cel' als eerste commercieel interessant zal zijn. Volgens Van Looij zullen brandstofcellen vooral worden ingezet in gebieden waar geen ruimte is voor grote energiecentrales of op plaatsen waar een hoge piekbelasting kan ontstaan: ziekenhuizen (om storingen in het net op te vangen), hotels, flats en kassen.

Wedergeboorte dino weer dichterbij

Een Amerikaans onderzoeksteam is er voor het eerst in geslaagd DNA aan het bot van een dinosaurius te onttrekken. Op grond van het fragment van het prehistorische erfelijk materiaal zou men kunnen concluderen dat de vogels van de dinosaurussen afstammen. Het pas geïsoleerde DNA is afkomstig uit het dijbeen van een Tyrannosaurus Rex, de meest imposante dino. De gelijkenis met het DNA van vogels is opvallend. De leider van het team, de paleontoloog Jack Horner, moet de resultaten van het onderzoek nog publiceren. Horner adviseerde ook de makers van het bioscoop-succes Jurassic Park. De mogelijkheid om het DNA van dinosaurussen te isoleren en daarmee weer nabij het oorspronkelijke leven in te blazen, lag ten grondslag aan het verhaal van deze avonturenfilm. Sommige geleerden sluiten niet uit dat deze fictie ooit nog eens werkelijkheid wordt.

Geleerden bouwen draaitrommel

In de buurt van de Franse Alpen hebben wetenschappers een 'draaitrommel' gebouwd waarmee zij diep in de materie kunnen kijken. Dit meest geavanceerde stuk 'speelgoed' ter wereld biedt volgens de Nederlandse organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO) ongekende mogelijkheden voor fundamenteel onderzoek. De Europese Synchrotron Radiation Facility (ESRF) is een gesloten ring van 850 meter lang, waarin elektronen tijdens hun rondgang straling uitzenden. Met behulp van deze straling kunnen onderzoekers in de natuurkunde, biologie, scheikunde en geneeskunde de structuur van kristallen ophelderen en de binding van atomen in moleculen van allerlei stoffen nader bestuderen. Dat leidt tot een beter inzicht in allerlei natuurkundige en chemische processen. Volgens de NWO, die namens Nederland bij het project is betrokken, biedt de synchrotron uitzicht op tal van praktische toepassingen. Door dat onderzoekers met de machine heel precies op atomen kunnen 'schieten', is het mogelijk de atoomformule van een stof te wijzigen. Op die manier kunnen zij geheel nieuwe stoffen maken.

Van onze redactie wetenschap

Dit weekeinde Open Dag Chemie én Wetenschapsdag

Wetenschap bekent kleur

nog eens dunnetjes over te kunnen doen, ontvangt iedere bezoeker een 'proevenwaai'. Daarin staan acht interessante scheikundevoorbeelden die zonder gevaar in de keuken kunnen worden uitgevoerd met alledaagse dingen als batterijen, azijn, soda, zout en rodekoolsap. Die leveren in de juiste dosering bijvoorbeeld 'dansende rozijnen' of onzichtbare inkt op.

Maar de organisatoren gaan niet uitsluitend op de populaire toer. De ondertoon van de open dag is bloedserieus: onbegrip wegnemen en laten zien welke belangrijke rol de chemie in ons dagelijks leven speelt. Chemie is overal, luidt de simpele boodschap. Het is niet alleen de motor van alles wat leeft en groeit. De deelnemende bedrijven laten vandaag zien dat chemie bijvoorbeeld ook de basis vormt van fietsbanden die niet meer lek rij-

den, zachte vulling in bonbons, rode strepen in tandpasta, spijkerbroekblauw, videobanden en cd's op blaasbare airbags, antiroosmiddel, vaste vloerbedekking en van tal van andere alledaagse staaltjes uit de toverdoos van de chemische industrie, die met een omzet van veertig miljard gulden per jaar en 85.000 werknemers de tweede bedrijfstak van ons land vormt.

De organisatoren van de Open Dag Chemie rekenen op 100.000 bezoekers. Morgen worden er 350.000 verwacht in de 140 instellingen, musea, sterrenwachten en bedrijven die de deuren uitnodigend openzetten ter gelegenheid van de Wetenschapsdag. Bezoekers kunnen er kennis maken met verbazingwekkende zaken, verrassende ontdekkingen en de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van wetenschap en techniek. Op het

programma staan workshops, speciale tentoonstellingen, rondleidingen en proefjes.

Voor kinderen van 8 tot 12 jaar zijn morgen op 25 plaatsen prelab's ingericht. Daar kunnen onderzoekers in spe aan de slag met vier verschillende bouwplakkies die ter plekke na enig knutselwerk een veelkleurige elektrobroche, elektronische zenuwspiraal, elektrisch waterorgel of een eigen haargel opleveren. De doe-het-zelf pakketjes kosten f 3,50 per stuk. Bovendien laten proefjes en spelletjes de prelab'antjes actief kennismaken met wetenschappelijke en technische principes, met vindingen en wetenswaardigheden.

De Wetenschapsdag vormt een onderdeel van de Wetenschap & Techniek Week die tot en met 16 oktober duurt, en zich richt op speciale groepen, vooral scholieren.

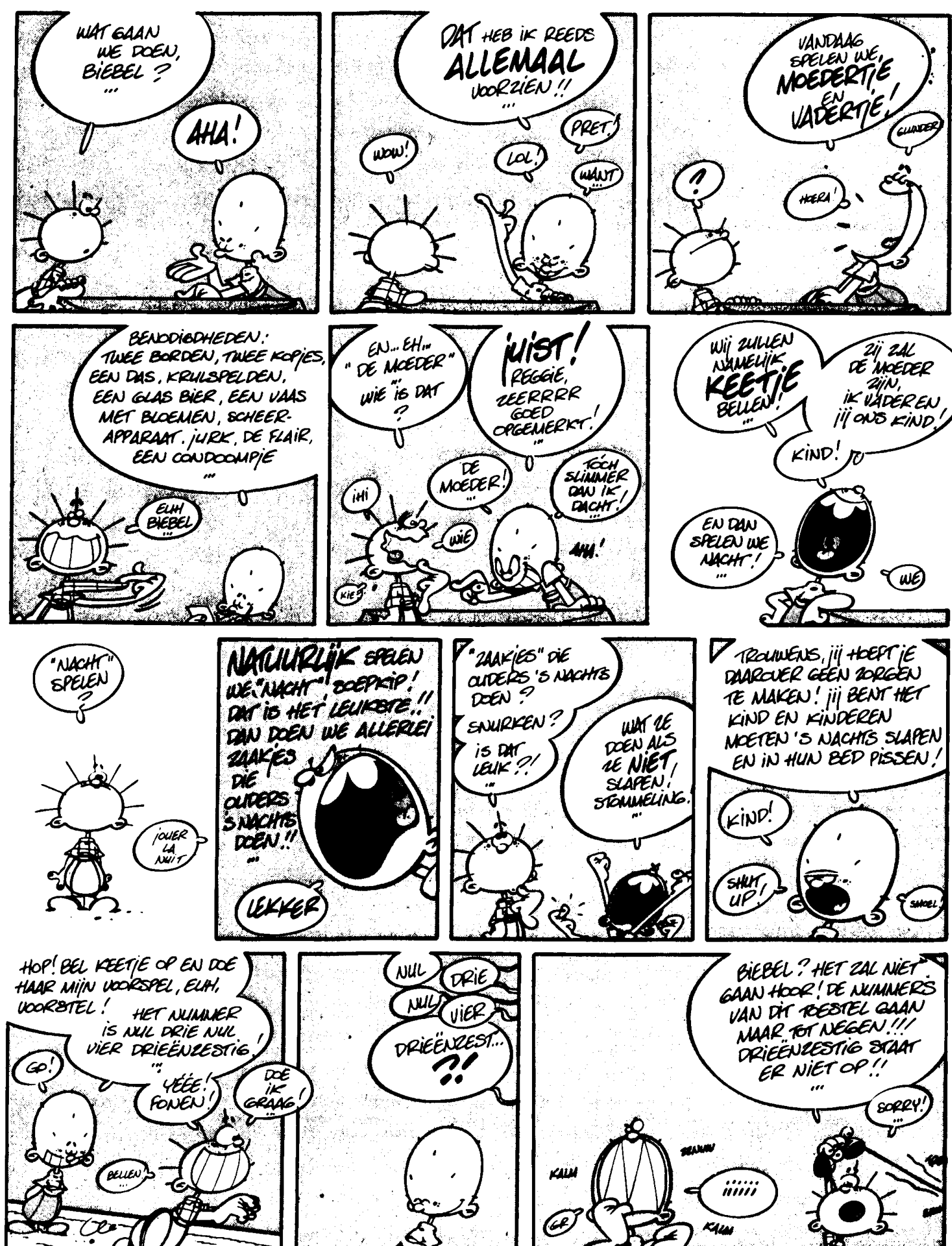
Kleur. Daar draait het om tijdens de Open Dag Chemie, vandaag, en de Wetenschapsdag, morgen. Honderden bedrijven, laboratoria, instellingen, wetenschappelijke instituten en dergelijke houden open huis en laten een bonte stoet van onderwerpen de revue passerend - variërend van witmakers in tandpasta en pigmenten in verf, tot kleur bekennen in reclames en de gekleurde samenleving. Ook voor kinderen valt er veel te beleven. Op tal van plaatsen zijn speciale proefhoeken en prelab's ingericht.

De chemie blijft vandaag het spits af van het leerzame weekend. Chemische bedrijven, laboratoria van ziekenhuizen, universiteiten en andere onderwijsinstellingen, waterleidingbedrijven en milieu- en onderzoeksinstituten laten in hun natuurkundige keukentjes kijken. Er zijn rondleidingen en demonstraties. Tal van bedrijven richten een proefhoek in waar belangstellenden onder het toezicht oog van een deskundige aan de slag kunnen. En om dat thuis allemaal

YAACK - ROBERT WUYTS

IKKE

Vitrage als transparante scheidingswand of mysterieuze decoratie Stoffen spelen hoofdrol in huis

DOOR DESIREE VAN OOIYK

ingtextiel krijgt een wisselende hoofdrol in interieurs anno '94. Stoelhoezen lenen gewisseld, gordijnen seizoen verhangen, zelfs worden met een stoffe trokken. Nieuw in textiel zijn zijn grove half-doorligende weefsels tussen vitragedeuren overgordijnen in. Terug licht is de voile. Vanouds en als glasgordijn wordt anno '94 multifunctioneel gebruikt als transparante scheidingswand, mysterieuze decoratie of als verblende bedekking voor een.

ingmogelijkheden zijn legio en lijf. Gordijnen vallen komende jaren uit de plooi. In opvang van mogelijkheden, maar steeds mindere de stoffen keurig aan de geslagen. Aan de onderkant tegenen krijgt het gordijn meer aan de grond. Rijklijk zwieover de vloer maakt met name vitrage een come-back. Opvallend bij de overgordijnen zijn de rijkheden, weelderige stoffen en afwerkingen als contrasterend accent.

cur

ativiteit viert hoogtij," zegt Cora van der Male, manager publiciteit bij Decorette, een keten met 95 decoratiewinkels verspreid heel Nederland. „Het gordijnpalet zit vol kleur. „Het eerder er zo'n variatie in unietinten. Daarnaast zijn er veel natuurlijke en met dessins in kleurcombinaties. In decoratieve sferen voeren wit, blauw, terracotta en smaragd in de boventoon. Heel mooi in kader is een stof met rococo-lijnen, waarin de drie voorgaande eren samengaan.“ Daarnaast zijn er veel nieuwe natuurlijke stoffen. Bij de effen materialen valt een duidelijk zicht- en voel-structuur de trend. Gedesselde stoffen in deze sfeer zijn lendeels ton-sur-ton uitgevoerd. onder zijn de katoenen gordij- en waarop een linneneffect is gek. Een optisch grappig waar-baar niets van overblijft. Praktisch is het overigens wel. Linnen is om te zien maar trekt vocht i wat nog weleens nadelig ind op de stof kan hebben. Met een is dat niet het geval.“

Muur

De vraag naar natuurlijke materia-

● De vraag naar natuurlijke materialen neemt toe.

len neemt toe," constateert Clement Eijffinger van het gelijknamige concern, gespecialiseerd in combinaties van behang, meubel- en gordijnstoffen. „In dessin is dat terug te vinden in een collectie waarin paddestoelen, paardebloemen, denneappels danwel schelpen de boventoon voeren. Nieuw ook is het

astrologie-thema en een eigentijdse vertaling van de Rococo-krul. Nonchalant en sober weergegeven krijgt dit klassieke element een jonge uitstraling.“ In frisse pittige kleurstellingen blijven blokken en strepen actueel volgens Eijffinger. Ook bloemen en bladeren op een goed zichtbare on-

gebleekte, half linnen ondergrond passen in de hang naar de natuur. Voor het weelderige interieur zijn er puur zijden bedrukte stoffen.

Woonsferen

„Snel, makkelijk en relatief goedkoop maakt woningtextiel het mo-

gelijk om van interieursteer te wisselen," geeft Els Huibregtse aan, pr-vrouw van trendsetters woonwarenhuis Habitat. „De behoefte daaraan neemt hand over hand toe. Meubelhoezen worden meermalen per jaar gewisseld en regelmatig losgekocht. Helemaal nieuw in dat kader is een kast die niet is bekleed met hout maar met verwisselbaar textiel. Ook met gordijnen en speciaal met de voiles wordt steeds creatiever omgesprongen. Behalve als vitrage worden voiles gebruikt als transparante scheidingswand in een kamer, worden ze voor een intieme sfeer om een hemelbed gewikkeld of geven ze versluisd de inhoud van een kast weer. Heel apart ogen de voiles met ingeweven ruit in wit of ecru. Overgordijnen hangen op smeedijzeren roedes met een sobere wat stoere uitstraling of simpel aan een houten tak uit het bos.“

Nieuw in kleur zijn de donkere pastels met een lichte transparante afwerking. Bordeaux, koraal, diep blauw, donkergroen en ecru zijn de meest voorkomende kleuren. Zowel in uni als in dessin bij de India-motieven. Natuurlijke materialen vormen de ondergrond zoals ook alle stoffen op natuurlijke wijze zijn geverfd.

Franje en frutsels

„Franje, frutsels en passementen maken een come-back," geeft Cora van der Male van de Decorette de trend aan. „Franje en kwasten bij de ophanging van gordijnen is weer actueel. En speciaal de wat luxere gordijnstoffen worden zichtbaar gevoerd. Met een overslag naar buiten wordt een contrasterende voering geaccentueerd. In ophanging kan en mag alles. Met strikken, knijpertjes, touw of ringen worden de gordijnen aan ruwhouten stokken, spankabels of smeedijzeren roedes bevestigd. De knoppen zijn van hetzelfde materiaal of in gekleurd kunststof. Voiles worden bij voorkeur losjes en nonchalant over zo'n stok gegooit," aldus Van der Male, die aanraadt de voiles dubbel te slaan voor een nog mooier effect.

„Deze winter wordt ondermeer binnengestapt met een stevig kleurenpalet van oranje, geel, groen en blauw. Een bonte mix met een warme uitstraling van gezelligheid. Contrast daarmee vormen de sobere rustige naturelinten en de koele ijspastels. In materiaal is katoen favoriet en katoensatijn met een matte glans," geeft Van der Male de trend weer. „Zwaardere stoffen, damast en zwaar satijn worden uitgevoerd in diepe kleuren als paublaauw, terracotta, smaragdgroen en verschillende roodvarianten.“

● Wonder van Venetië, rode biet, 'Suikerbrood': oogst eens iets anders. Foto: DRIES LINSSEN

Oogst iets anders dan wat de markt biedt

DOOR SANTE BRUN

Je kunt in de moestuin natuurlijk het gewone assortiment kweken, dat je ook vindt bij de groenteboer. Het frustrerende daaraan vind ik, dat je die gewone dingen spotgoedkoop op de markt kunt kopen, op het moment dat ze in jouw tuin ook oogstbaar zijn. Natuurlijk, in de tuin weet je wat je eet: het is altijd uiterst vers, je weet of er gespoten is of niet, je weet welke meststoffen zijn gebruikt. Maar toch: wat moet je met vijftigvingt kroppen sla die op de markt twee kwartjes kosten? Meestal zijn ze uit de tuin duurder. Daarom heb ik al jaren geleden besloten, het eens anders aan te pakken. Dus alleen nog maar dingen kweken die je op de markt niet altijd kunt krijgen, of dingen die daar betrekkelijk duur blijven. Op de foto staan er een paar; links liggen de 'snijbonen' van het type 'Wonder van Venetië', daarnaast rode bieten en weer daarnaast sla 'Suikerbrood'.

De bonen zijn maar net geschikt voor ons klimaat. Wanneer je ze zaait in mei kun je oogsten vanaf eind augustus, hetgeen natuurlijk niet zo gunstig is. Maar ze zijn voortreffelijk, koken in enkele minuten gaar en kunnen dan gegeten worden in een salade met knoflook, ui en olijfolie. Ik heb deze bonen nog nooit op een Nederlandse markt gezien.

De rode bieten zijn natuurlijk heel gewoon, maar er zijn ook andere varianten met witte en oranje knollen. Vooral de laatste zien er zo appetijtelijk uit, dat ik er de voorkeur aan geef boven de rode. Ingelegd met ui en kruiden zijn ze net zo voortreffelijk als gekookt.

Als het om sla gaat, geef ik de eerste voorkeur aan bittere sla, radicchio, verwant aan witlof. Meteen daarna komt het 'Suikerbrood' op de foto, ook nauw verwant aan witlof, maar lang niet zo bitter; het blad is knapperig maar smaakt niet zo nadrukkelijk naar gras als ijsbergsla. Smaak en vastheid van het blad doet eerder denken aan andijvie. Je ziet ze soms wel bij de goed gesorteerde groenteboer.

Daarnaast zorg ik altijd verse peter- selie, selderij en basilicum te hebben. De eerste blijven een groot deel van de winter oogstbaar; basilicum blijft het nog maanden doen in een potje voor het keukenraam.

Wonen op niveau in Schaesbergerhof

DOOR JO REUNDERS

Woningverenigingen houden zich sinds jaar en dag bezig met sociale woningbouw. De laatste tijd echter begeven de corporaties zich ook op de markt van de vrije sector. Van het rijk krijgen ze steeds meer vrijheid. Ze veranderen van een vereniging in een stichting om beter en sneller te kunnen inspelen op wensen en behoeften. Zoals in Landgraaf, waar de Woningstichting Schaesberg zonder een cent subsidie een appartementencomplex in het hartje van de gemeente heeft neergezet. De Schaesbergerhof biedt onderdak aan 34 appartementen in de luxere klasse.

Voordat Woningstichting Schaesberg zich op de particuliere markt begaf, werd eerst een uitgebreid marktonderzoek verricht. Daaruit bleek dat in Schaesberg veel woningbezitters uit de 50-plus groep hun huis best wilden inruilen voor een ruim huurappartement. Woningen van rond de honderd vierkante meter oppervlak met een flinke woonkamer, twee slaapkamers, balkon, bad en keukens en een aantal centrale voorzieningen zouden makkelijk aan de man of vrouw kunnen worden gebracht. Op de hoek van de Hoofdstraat en de Spoorstraat, tegenover de kerk, lag een terrein dat groot genoeg was om een project van 34 van zulke appartementen te realiseren. Architect Henk Konings van het NCIV te Heerlen, een overkoepelende organisatie voor woningcorporaties, koos voor een gebouw met twee vleugels en een centrale entreetoren. Achterom, op het binnenplein van de V-vorm, projecteerde hij een grote wintertuin. Die met glas overdekte ruimte vormt de ontmoetingsplaats, waar de bewoners

een praatje maken of een kaartje leggen, en via brede galerijen naar hun woning gaan.

Henk Konings heeft van het complex een vrolijk ogend gebouw gemaakt. Het mocht belijst niet het karakter hebben van een onderkomen voor oudere mensen. De doelgroep bestond immers uit vijftigplussers, en die laten zich niet graag als bejaarden betitelen. Aan de voorkant heeft Konings vermeden dat het een log gebouw zou worden. Van de vier woonlagen hebben alleen de twee middelste geen open balkon. Daar is gekozen voor aparte wintertuintjes of loggia's. Ook kleuren vrolijken het gebouw op. Mintgroen in kozijnen en balkons, afgewisseld met donkerrode pilaren en balken. En aan de achterkant, in de centrale ruimte, steken de gele pilaren die als extra steun onder de galerijen staan, nog eens extra af tegen het klassieke metselwerk.

De meeste appartementen hebben een zeer ruime vierkante woonkamer, aan de straatkant van het complex. De woningen

hebben een grote slaapkamer en een badkamer, waar uit bepaalde pakketten sanitair en tegelwerk kon worden gekozen. Verder is er nog een kleinere slaapkamer aan de achterzijde. Daar ligt, aan de overzijde van de hal, ook de keuken, die uitziet op de overdekte binnenplaats. De keuken geeft de bewoner ook nog eens toegang tot de 'machinekamer' voor wasmachine en droger. Ook de speciale luchtbehandelings-apparatuur hangt er aan de muur.

De woningen zijn zo ingedeeld, dat de bewoners er ook op latere leeftijd nog goed kunnen functioneren. Brede gangen en deuren van rolstoelformaat, drempeelvrije doorgangen en extra brede galerijen in de centrale ruimtes bieden garantie op levenslange bewoning. Ook de veiligheidsvoorzieningen staan garant voor een onbezorgd verblijf in het complex. De bewoners voelen zich geborgen doordat ze in een afgesloten geheel zitten dat echter voldoende licht- en zichtcontact met buiten biedt.

De ronde toren op de hoek biedt plaats aan de hoofdingang. Daarboven liggen de balkons van de hoekappartementen. Eenmaal binnen gaan de bewoners door een brede gang naar het overdekte achterplein. Een verrassende ontmoetingsruimte, die is bedekt met een schuin aflopende glaslaag.

Via lift of trap gaan de bewoners naar hun etage en komen daar uit op een twee meter brede gale-

● De Schaesbergerhof is een vrolijk ogend appartementencomplex voor vijftigplussers.

Foto: FRANS RADE

rij. De overdekte hal werkt als een enorme wintertuin. De zomer kent daardoor nog een extra lang voor- en naseizoen voor de bewoners, die op terrasjes en in knusse hoeken kunnen genieten van ruim twintig graden 'buitentemperatuur'.

De Schaesbergerhof gaat extra zuinig om met energie. Zo wordt bijvoorbeeld gebruik gemaakt

van de passieve zonne-energie in de wintertuin om ook binnenshuis. De lucht wordt via allerlei omweggetjes verwarmd en gezuiverd. Dat scheelt een flink bedrag op de centrale verwarming. De restenergie van de verwarming wordt gebruikt voor de warmwatervoorziening. Omdat de woningen geen eigen cv-ketel of boiler hebben, zijn ze gasloos en dus ook weer wat veiliger.

Dat betekent wel dat er elektrisch gekookt moet worden.

Het hele complex is onderkelderd. Dat wil zeggen dat er een grote afgesloten parkeergarage is waar de bewoners hun auto veilig en overdekt kunnen parkeren. De appartementen zijn nu een half jaar bewoond. In die tijd heeft de wintertuin zijn waarde

al dubbel en dwars bewezen. De bewoners ontmoeten er elkaar en gebruiken de ruimte voor allerlei activiteiten.

De Schaesbergerhof is het eerste element van de stedenbouwkundige vernieuwing van het structuurplan De Streep. Daar zal straks nog een ander complex met eveneens een aantal vrije sectorappartementen verrijzen.

Marc de Bouvrie wil vooral ook geld verdienen

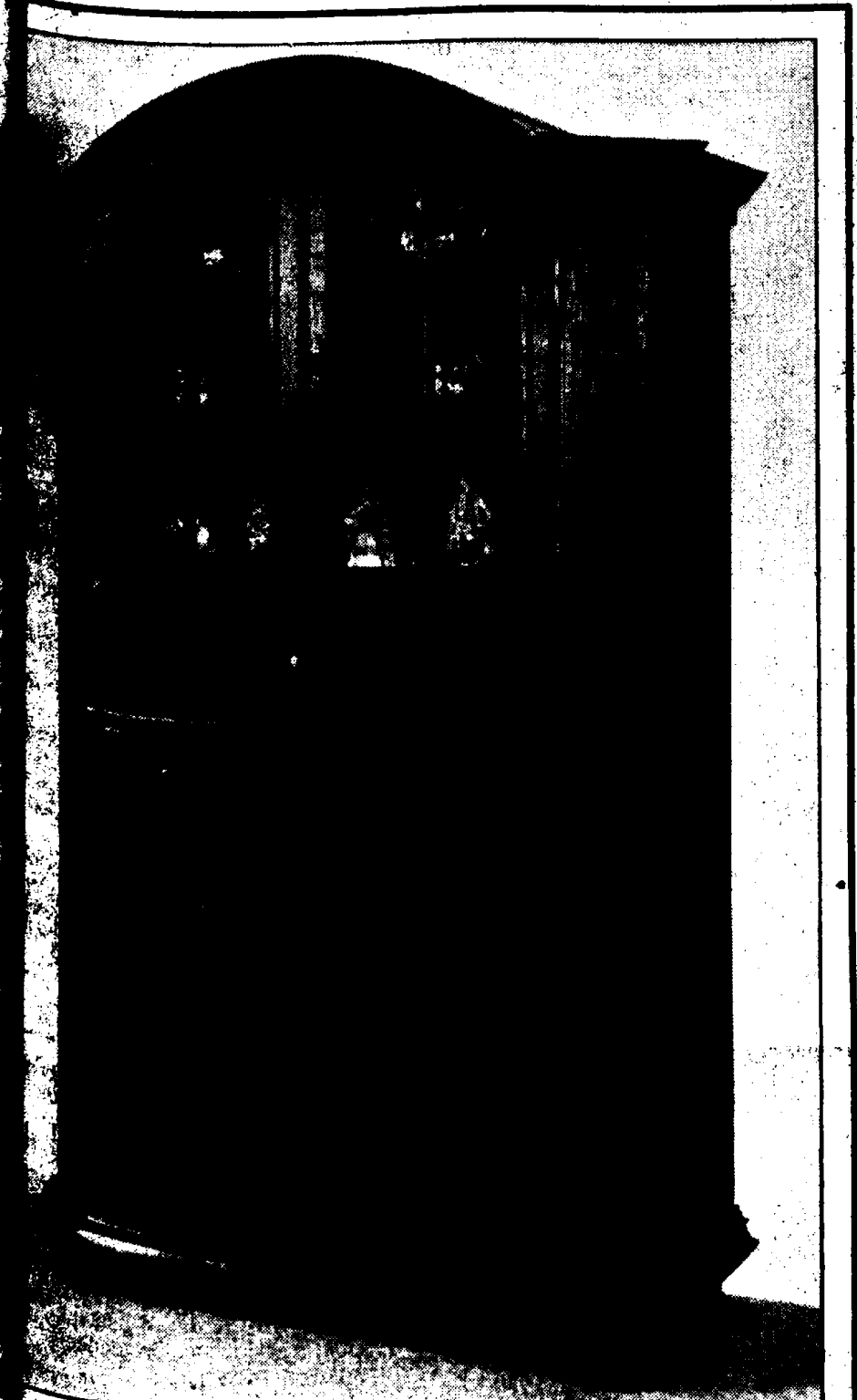
En servies van naam

DOOR MARGRIET HUNFELD

soort bewijsdrang," noemen ze het. En: "Toegeven omgevingen." Desnoods werken ze er hele nachten door, als ze er maar kunnen uitslepen wat ze zoe- moeie dingen, waar ze helemaal achter staan. Marc Bouvrie en zijn vriendin Saskia Engelkes zijn sinds lang om hun eigen ideeën uit te voeren en op de markt te brengen. "Maar dan zo, dat het niet meteen een hoeft te kosten."

Bouvrie en Engelkes hebben de naam 'Camarc' een ser- van worden dat inmiddels een bank zij belangstelling van De MEK, Pol's Potten en

des Bouvrie (27) is de zoon de meest succesvolle inte- architect die Nederland kent een familie, die zich mag

Charlotte Prins gaat voor haar klanten op zoek naar die bijzondere kast. Foto: GPD

Antiek kun je laten opsporen

DOOR EVELIEN BAKS

speciale kast, zeldzaam uit de vorige eeuw of een deel van een antiek meubel. Wie iets speciaals niet alleen veel tijd maar moet ook nog eens weten. En dan nog blijft vraag of je het zult kun- den. Sinds vorig jaar be- echter een bureau, dat zighoudt met antiek- middeling. Tegen beta- Charlotte Prins voor anten op zoek.

is een passie voor Char- Prins uit Spijkenisse. Ze draag beurzen en veilin- en kent de adressen van geïllustreerde antiquairs. Zo regelmatig te vinden in het dmanse Spiegelkwartier, en Haarlem. Vrienden en kennissen konden haar altijd schakelen voor enig speur- maar vorig jaar bedacht ze ook anderen wellicht van diensten gebruik zouden maken. "Vooraf mensen vinding tijd hebben om zelf te gaan," legt Charlotte uit. "Het is namelijk een grovende bezigheid."

dracht wordt uitvoerig klant besproken. Boven- wordt een schriftelijke aankomst gesloten. De op- gever betaalt inschrijfgeld provisie van tien of vijf- oemt als Charlotte Prins mag om het gevraagde te

der object maakt ze een studie. "De opdracht- trekt me zoveel moge- vingen zoals periode, stijl en materiaal. Soms krijg ik foto uit een tijdschrift en ga ik mij erin verdie- en alle mogelijke boe- tijdschriften om zoveel informatie bijeen te ga- nabel ik een aantal

Een toelichting op hun nieuwe ser- vies geven ze graag in Brasserie Fagel, onderdeel van Het Arsenaal. Enkele groepjes mensen zijn daar aan de koffie. Een eenzame bouw- vakker zit wat afgelegen in een hoek aan tafel. Na een kwartier blijkt dat 'm te zijn: de zoon van Jan.

In werkplunje, want hij doet alle verbouwingen in het onroerend goed van zijn vader. "Ik ben nooit iemand voor school geweest en ze moeten mij ook niet in een kantoor zetten." Even later arriveert Engel- kes, blond, mooi, dertig jaar en zelf- bewust.

Een aantal jaren terug haalde Des Bouvrie enkele diploma's op een Engelstalig internaat in Eerde. "En ook enkele diploma's niet," voegt Engelkes daar vriendelijk aan toe. Voor tekenen echter, wist hij een O-level in de wacht te slepen, een Engels certificaat. Ondanks deze creatieve trek, voelt hij zich vooral 'een veelzijdige bouwvakker'. Hij wil niet rust worden gelaten, legt hij uit, en verder houdt hij van de lol met zijn werkmaten.

Ontwerpen

Zodra over het servies wordt ge- sproken neemt Engelkes het heft in handen. "We gaan graag en veel uit- eten en toen zagen we opeens in een restaurant in Hilversum een heel mooi bord. Daar zijn we voor geval- len en vrijwel meteen aan de slag gegaan om er een volledig servies bij te ontwerpen. Binnen een maand hadden we prototypes, daar- na kwamen we terecht bij potten- bakkerij 'Zeist' in Amersfoort en toen was het binnen enkele maan- den voor elkaar."

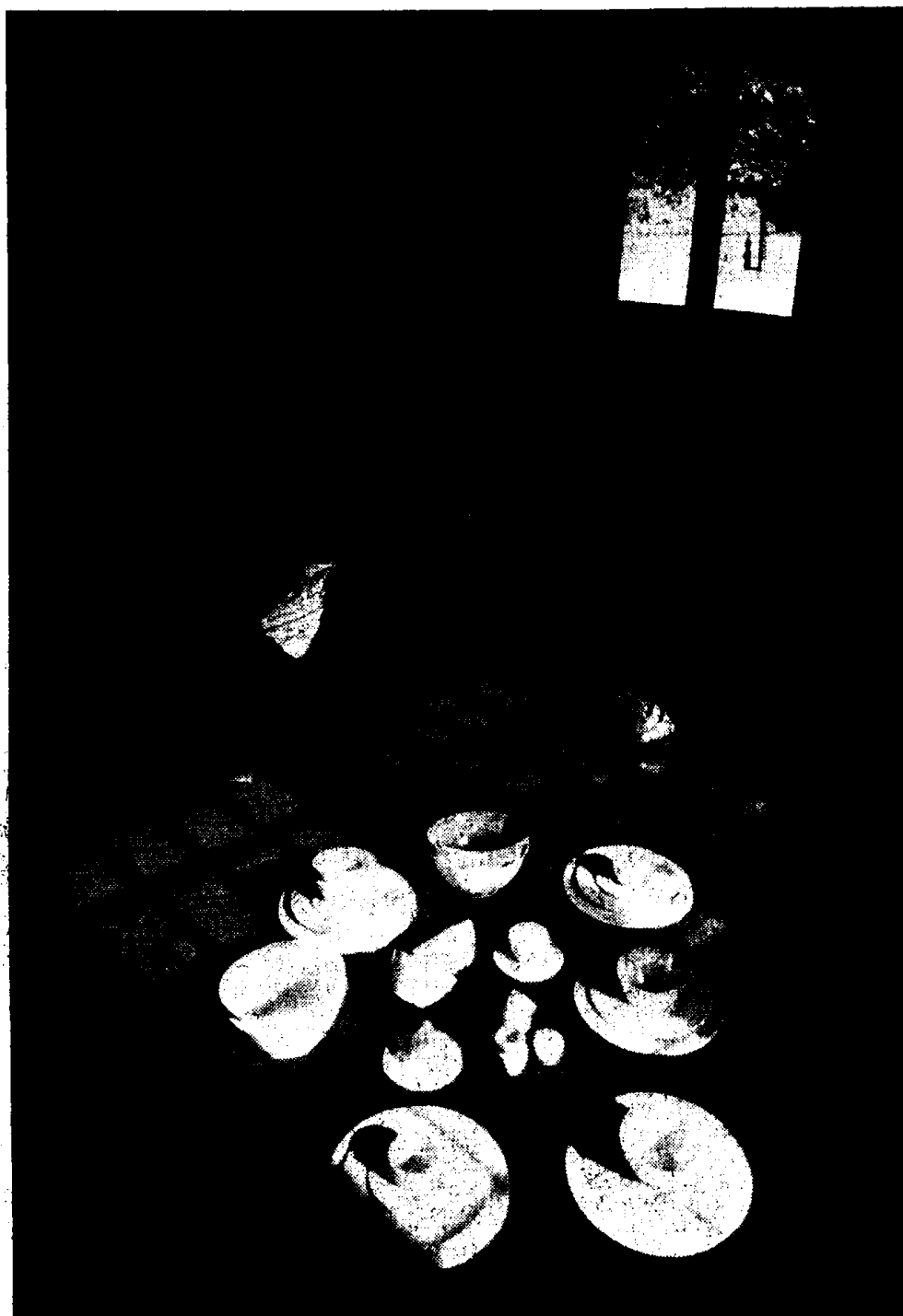
Engelkes regelt nu alle zaken om 'Camarc' tot een selfsupporting be- drijf te maken. "Het is een nieuwe weg die ik bewandelt en waar veel voor komt kijken. Ik moet nu een businessplan opstellen en dat is iets waar ik in eerste instantie niet echt over heb nagedacht. Marc en ik zijn vooral bezig geweest met de creatie- ve kant van de dingen." Maar verder willen ze alles los doen van Jan. "Geen pretenties hebben vanwege die achternaam." Wel zitten ze op dezelfde golfte met hun ideeën en hun smaak. "Simpele vormen en tijdloze ont- werpen."

Jongeren

Hun servies is uitgevoerd in kleur- rijke tinten. "Omdat we iets infor- meels wilden met een knipoog naar het goede leven. Bovendien moet het interessant zijn voor jongeren, want voor hen is er op dit gebied niet zoveel." Wat ze proberen is de aandacht ves- tigen op leuk en creatief gedekte tafels. "Die kom je eigenlijk nergens tegen, hoewel particulieren wat meer gaan durven. Maar in ster- renrestaurants wordt bijvoorbeeld nog altijd vanuit witte borden ge- serveerd, omdat mensen anders het eten niet 'snappen'. Jammer als het ook kleuriger en leuker kan."

Hoewel de kleuren dit seizoen blauw en geel zijn, willen Engel- kes en Des Bouvrie zich niet al te nadrukkelijk aan dergelijke trends ophangen. Daarom bestaat hun ser- vies uit zes verschillende tinten, die onderling combineerbaar zijn. Ivoor, geel, lavendelkleurig blauw, groen, koraalrood en zwart.

Over vijf jaar hoopt 'Camarc' enige bekendheid te hebben. Er staan

meer dingen op stapel, bijvoorbeeld spullen van recycled glas of van glas en metaal.

Des Bouvrie vindt dat dit streven naar succes met persoonlijkheid heeft te maken: "Je moet ergens voor willen knokken. Geen kunst maken om de kunst, maar er ook geld mee willen verdienen. Want natuurlijk is geld belangrijk."

Foutjes

Ook Engelkes denkt er zo over. "Het schiet natuurlijk niet op als je dingen maakt die niemand koopt. Wij nemen nu het risico om in iets nieuws te investeren, maar niet tegen elke prijs. Zoals Jan indertijd met een bank begon, zo proberen wij het met een servies. Op een ge- geven moment hoop je dat er iets voor terugkomt, zodat je dóór kunt gaan. Je eigen nek voor die dingen willen uitsteken, heeft met trots te maken." Verder komt haar motiva- tie voort uit een 'ladderig bestaan' in voorgaande jaren, waar ze nu ver- andering in wil brengen. Ze stu- deerde ooit Nederlandse taal en letteren in Amsterdam, werkte en- gels als fotomodel in Barcelona en Parijs en deed een jaar mode- academie. "Met veel feestjes, fout- jes en experimenten. Maar wel al- tijd de ambitie gehad van een eigen zaak en zelf iets ondernemen."

Daarom vinden ze het leuk om dat- gene wat ze nu doen te ervaren en mee te maken. "Op eigen kracht iets ontwikkelen is boeiender dan een snobistisch soort macht ontlen- nen aan ontmoetingen met de rij- ken en de beroemdheden der aar- de," vindt Marc des Bouvrie. "Als ik iets ben gaan haten is het dat wel."

● Marc des Bouvrie en Saskia Engelkes met hun servies.

Foto: GPD

overzicht hypotheekrente

Hypotheekrente per 4 oktober 1994.

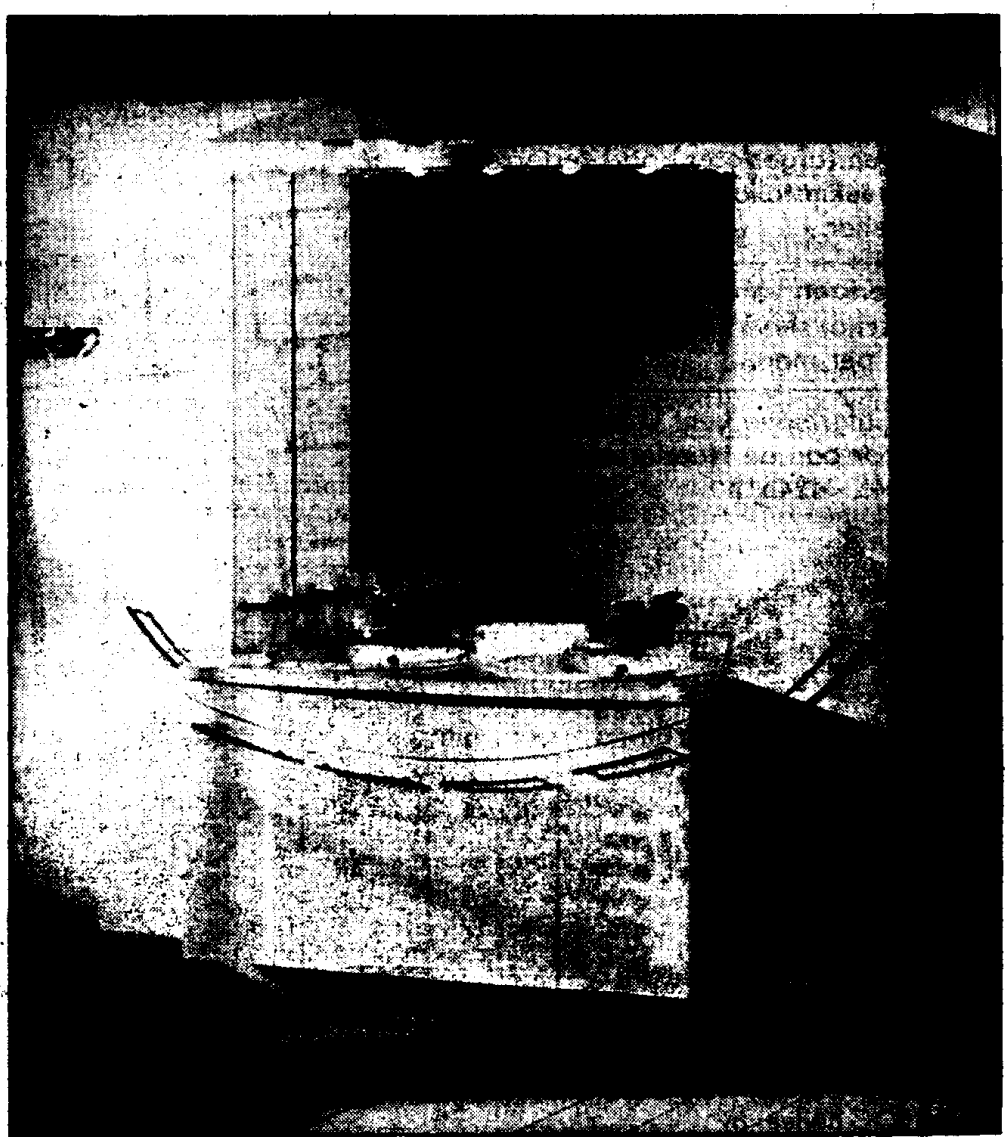
Bouwfonds Hypotheken en HNG hebben per 1 oktober de variabele hypotheekrente met 0,3% verhoogd. Ten opzichte van vorige week is de rente op de kapitaalmarkt licht gestegen.

Naam bank		rente vast gedur.	afsl. prov. in pct.	opgave bank	rentepercentages	
					nwr bij fisc. besparing van constant 38,25%	50%
ABN-AMRO	spaarhyp.	5 jaar	1,00	2,30	4,61	3,68
ABN-AMRO	spaarhyp.	10 jaar	1,00	2,70	4,88	3,90
ABN-AMRO	spaarhyp.	15 jaar	1,00	3,00	5,00	4,07
ABN-AMRO	ann. hyp.	variabel	1,00	0,70	4,43	3,67
ABN-AMRO	ann. hyp.	5 jaar	1,00	0,10	5,04	4,30
ABP	spaarhyp.	5 jaar	1,00	2,10	4,60	3,68
ABP	spaarhyp.	10 jaar	1,00	2,60	4,90	3,96
ABP	spaarhyp.	15 jaar	1,00	2,70	4,90	4,00
ABP	ann. hyp.	5 jaar	1,00	0,70	4,60	3,92
ABP	ann. hyp.	10 jaar	1,00	1,20	5,61	4,36
AEGON	spaarhyp.	5 jaar	1,00	2,20	4,30	3,60
AEGON	spaarhyp.	10 jaar	1,00	2,60	4,54	3,83
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	5 jaar	1,00	7,90	4,38, 0,1	2,92
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	10 jaar	1,00	8,30	4,65	3,13
BLG-Hypotheken	spaarvasth.	15 jaar	1,00	8,70	4,92	3,33
BLG-Hypotheken	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,90	5,06	4,00
BLG-Hypotheken	ann. hyp.	10 jaar	1,00	8,10	5,34	4,30
GWK-bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	1,00	4,45	2,97
GWK-bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	0,70	4,42	2,97
GWK-bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	0,80	4,52	4,00
Centrale Volksbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	7,90	5,31	4,30
Direktbank	beep-dir.	5 jaar	1,00	7,90	4,65	3,13
Nationale Ned.	spaarhyp.	5 jaar	1,00	1,30	4,68	2,94
Nationale Ned.	spaarhyp.	15 jaar	1,00	9,00	5,14	3,32
ING BANK	spaarhyp.	5 jaar	1,00	0,30	4,61	3,60
ING BANK	spaarhyp.	10 jaar	1,00	0,70	4,88	3,81
ING BANK	ann. hyp.	1 jaar	1,00	0,90	4,55	2,97
ING BANK	ann. hyp.	5 jaar	1,00	0,10	5,04	4,30
Postbank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	0,20	4,67	2,97
Postbank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	0,50	4,78	3,23
Postbank	spaarhyp.	12 jaar	1,00	0,90	5,06	3,66
Postbank	ann. hyp.	2 jaar	1,00	0,90	4,39	2,94
Postbank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	0,80	4,57	4,16
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	3 jaar	1,00	7,50	4,98	2,97
RABO hypotheekbank	spaar opt.h.	10 jaar	1,00	8,70	4,91	3,33
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	variabel	1,00	0,70	4,42	2,97
RABO (adviesrente)	ann. hyp.	5 jaar	1,00	0,10	5,34	4,30
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	0,30	4,60	2,97
SNS Bank	spaarhyp.	7 jaar	1,00	0,60	4,68	3,23
SNS Bank	ann. hyp.	1 jaar	1,00	0,70	4,42	2,97
SNS Bank	ann. hyp.	5 jaar	1,00	0,90	5,04	4,30
Westland Utrecht	lage last h.	7 jaar*	1,00	0,40	4,71	3,18
Zweitsche Algemene	SA-hyp plan	5 jaar	1,00	0,10	4,90	3,60
Zweitsche Algemene	SA-hyp plan	10 jaar	1,00	0,50	4,77	3,22
SNS Bank	spaarhyp.	5 jaar	1,00	0,30	4,60	2,97

* Deze rentevastperiode kent geen rentebedenktijd. De vermelde tarieven hebben betrekking op standaard hypotheek met gemeentegarantie. De netto werkelijke rente (nwr) is gebaseerd op de totale netto lasten van de hypotheek ad. f 150.000,-. De vermelde nwr-percentages gelden voor een man van 30-jarige leeftijd en een hypotheek ad. f 150.000,-. Voor vrouwen en/of bij andere leeftijden kunnen andere nwr-percentages gelden. Bij andere hypotheekbedragen wijkt de nwr bij een aantal instellingen enigszins af. ©Copyright 'Vereniging Eigen Huis' te Amersfoort.

Compleet badkamermeubel

Het begon in de badkamer destijds met een spiegelkast en een kast onder de wastafel, om leidingen mooi weg te werken en bergruimte te scheppen. Daarna kregen we, net als bij de inbouwkeuken, een van wand tot wand van kasten voorzien badkamer, althans voor wie daarvoor ruimte had. In de keukens deden daarna open kasten en schappen hun intrede, in de badkamer eveneens. De badkamerkasten zijn van lieverlee gecombineerd tot een van alle (berg) gemakken voorzien wandmeubels met de wastafel(s) als middelpunt. Hoewel de verschillende kasten in principe ook los te koop zijn en er dus altijd uitgebreide toepassingsmogelijkheden blijven. Een mooi badkamermeubel is de nieuwe Milano van Sphinx, die vooral opvalt door de zwierige lijn van de handgrepen die met elkaar een cirkelboog vormen. Een passend pendant vormen de kleurbo- gen boven de verlichte spiegelpartij. De inbouwbakken zijn in elf kleuren verkrijgbaar, evenals ander sanitair en accessoires. De handgre- pen bieden keuze uit zeven kleuren en de naar naar wens aan te schaf- fen kleurboegen zijn er in twaalf tin- ten. Sphinx levert behalve sanitair en kasten ook diverse series acces- soires die met de Milano kunnen worden gecombineerd. Men kan daardoor de badkamer de stijl van de persoonlijke voorkeur meege- ven: traditioneel, romantisch, klas- siek of eigentijds.

● Milano van Sphinx.

Foto: GPD

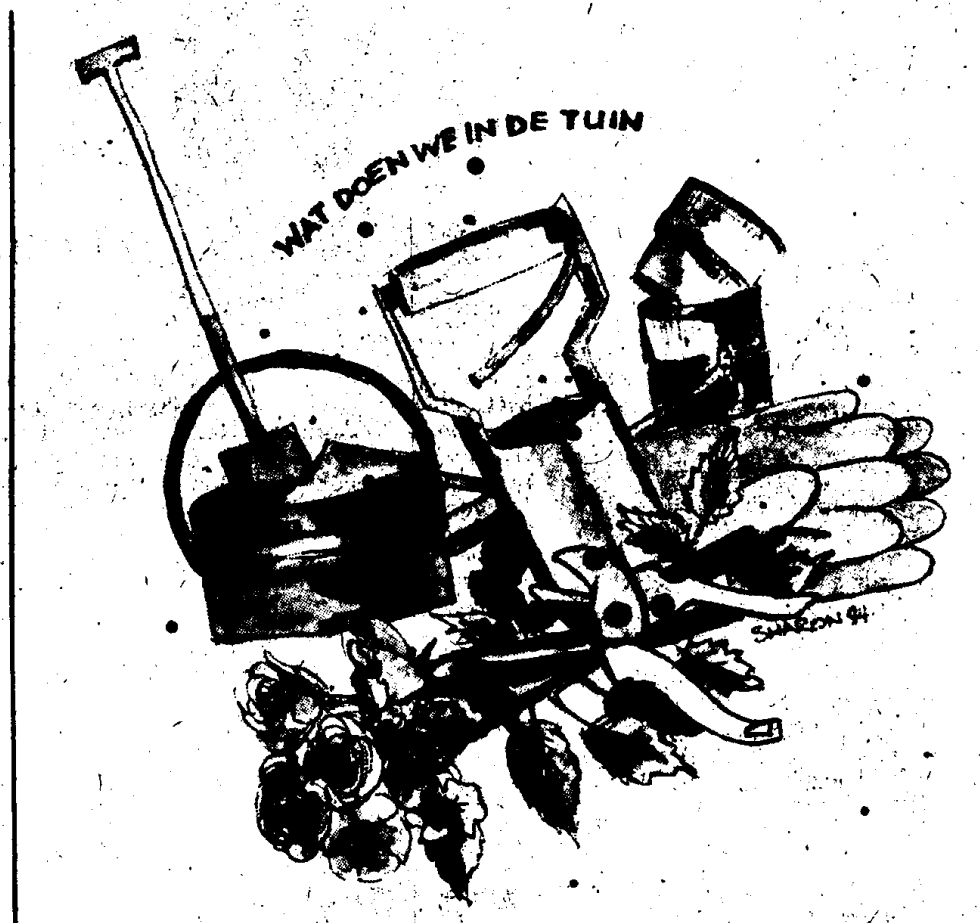
Raadsel opgelost, ander raadsel gevonden

DOOR SANTE BRUN

Dit lijkt zo langzamerhand wel een puzzelrubriek. In ieder geval lossen we het ene raadsel na het andere op. De lengte van de meeldraden van de toegezonden bloemen hebben Clematis- expert Wim Snoeijer, werkzaam bij kwekerij Fopma in Boskoop, gebracht tot de overtuiging dat ik - een foto plaatste van Cle- matis 'Mrs. Robert Brydon', het- gees al eerder suggereerd werd, maar nu de onomstotelijke werkelijkheid blijkt te zijn. Op naar de volgende puzzel, een an- dere keer dan, want voorlopig is alles helder en duidelijk.

Veel helderheid en duidelijkheid ook verschaft het boek 'Planten van naam' van Alex Pankhurst, dat deze dagen in Nederlandse vertaling verschijnt bij Terra in Zutphen. Een ouderwets uitge- voerd gebonden boek met vele plaatjes in zwart-wit, de vorm waarmee vroeger Engelse uitge- veren op dit gebied hun degelij- heid bewezen.

Een spannend boek, vond ik het, eerlijk gezegd. Lees het verhaal van George Russell, die zijn hele leven besteedde aan het kweken van de bekende Russell-hybriden van Lupinus; het had niet veel gescheeld of hij had heel zijn kennis mee het graf in geno- men; bovendien moet hij gewen- ten hebben dat de vaste planten zo kort leven en zo slecht vegeta- tief vermeerderen, dat na zijn

dood de hybriden vanzelf weer zouden verdwijnen. Hetgeen zij ook deden. Het was nieuws voor mij te lezen, dat de Russell- hybriden die tegenwoordig in de handel zijn lang niet de kwaliteit halen van de planten die Russell tegen het eind van zijn leven voor elkaar had. In mijn tuin moet nog ergens een dubbelbloemige Campanula- staan, die luistert naar de naam

'E.A. Bowles'. Die komt niet eens voor in de lange lijst in het boek van planten die de naam dragen van deze amateur-tuinier, die in het boek de beste amateur- van zijn tijd wordt genoemd. Een leuke man, lijkt me, die in 1904 overleed. Hij had in zijn tuin een 'tehuis voor knaakzinni- ge planten', waar hij onder an- dere terecht het monster 'kronkel- hazelaar' in onderbracht. Veel

planten werden naar Bowles ge- noemd, zonder dat hij ze zelfs maar kende, zoals Viola Bowles' Black, een (bijna) zwart eenjarig viooltje dat Bowles zelf helemaal niet mooi vond.

Een leuk hoofdstuk in het boek is ook 'Mysteries' waarin onop- geloste raadsels omtrent plante- namen bij elkaar staan. Iets voor onze puzzelrubriek? Het boek is niet enig in zijn soort, maar wel heel amusant, ondanks de beperking die de au- teur zich oplegde, namelijk die tot vrijwel uitsluitend Engelse namen. De prijs is f32,50.

Naarmate je er meer over leest, wordt de negentiende eeuw vreemder en verder weg. Die op- merking kwam bij mij op, bij het lezen van De Victoriaanse Bloem- tuin, dat nu bij Terra in Zutphen is verschenen. Het was onlangs onderdeel van een cas- sus van Teleac. De negentiende eeuw was een tijd waarin naar hartelust kon worden geroofd in de natuur, en een tijd waarin men op ongehoorde wijze gro- beerde diezelfde natuur naar zijn hand te zetten. Prachtige tropi- sche gewassen, per schip aange- voerd uit de verre uithoeken van de wereld, werden in een- zelfde rechtlijnig keurlijf ge- dwongen als de dames van die tijd in hun omheinde corset- ten. Alhoewel planten geen levende wezens zijn werden ze als orna- menten verwerkt, bijvoorbeeld voor uitbundige tijdelijke prië- len boven de eetfels van welge- stelden.

Tegen het eind van de eeuw kwam de onvermijdelijke re- actie, zoals die zich toen ook voor- deed in de schilderkunst: een soort impressionisme dat zich uitte in wilde tuinen, waar uit- eindelijk ook de moderne bloe- menborders uit voortkwamen.

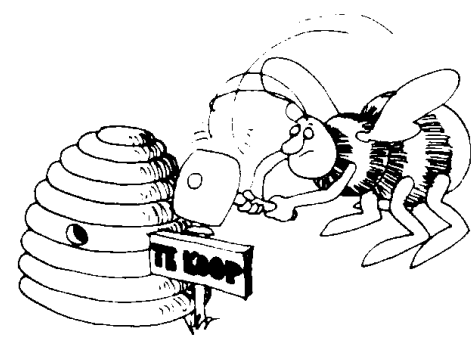
Maar in het boek gaat het toch vooral om de eren voorafgan- de periode, met de formele tuinen vol subtrijnische gewassen, met die uitbundige wintertuinen en broekbossen, allemaal vaak van een ingetogen omvang. Engeland zou Engeland niet zijn als daar geen pogingen werden gedaan dit ontroefde verleden nieuw leven in te blazen, en de fraaiste foto's in het boek zijn die van reconstructies van Victo- rianse tuinen. Op elke foto zie je die eeuwige, onveranderlijke Britse tuinier terug, een kalende heer van rond de zestig met een non-nonsense brillette op de neus en een zinken gieter in de hand, juist thuis van de stoffige boek- houding van een groothandel in koloniale waren.

Trouwens, nog meer tradities uit de negentiende eeuw worden in Engeland hoe dan ook voortge- zet, zoals die van de plantenkeu- ring, waarbij de eigenaar van de bekrande gewassen een concor- de krijgt en daarmee trots po- seert; het gaat dan bijvoorbeeld om aurokels, ook zo'n relict uit de negentiende eeuw dat de mo- derne tuinier op 'het continent' heel weinig meer zegt. Maar wie weet, na het lezen van dit boek? Het boek kost f49,90.

Voor meer informatie: Charlotte Prins, 01880-24825.

Alleen achter een goede naam staat NVM.

NVM

Kerkrade, Kaalheidersteeweg 217

Ruime vrijstaande villa. Geheel onderkelderd. Zeer ruime L-vormige living en suite. Gesloten keuken. Twee badkamers. Vijf slaapkamers. Perceel 730 m². Het betreft een steenvol pand met uitbreidingsmogelijkheden. Vraagprijs f 295.000,- k.k.

Heerlen-Palemig, Onderstestraat 22

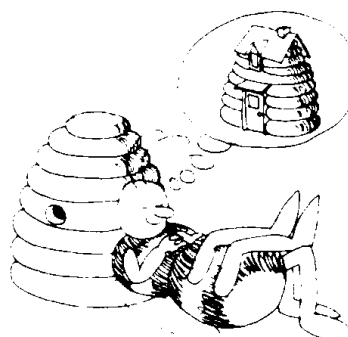
Vrijstaand landhuis met bijbeh. vrij uitzicht. Dit object voldoet aan de hoogste eisen die men aan materiaal, vormgeving en wooncomfort kan stellen. Ruime overdekte entree. Hal. Z-vormige kamer met Noorse lestenen vloer en schuifpui naar terras. Half-open keuken met luxe-aanbouwkeuken. Inpandige garage. Bijkeuken. 1e verd. 3 slaapkamers, luxe badkamer, study en berging. 2e verd. 2 kamers en c.v.-ruimte. Snel te aanvaarden. Opp. 688 m². Bouwjaar 1988. Vraagprijs f 429.000,- k.k.

Kerkrade, Graverstraat 75, 77 en 79. Compleet bestaande uit drie aparte wooneenheden, vier garages, bergingen en bouwreim geschikt voor een eengezinswoning of appartementen. Twee wooneenheden zijn verhuurd. De derde staat leeg en is eventueel op te splitsen in twee wooneenheden. Inh. ca. 1400 m². Opp. 1005 m². Koopprijs f 380.000,- k.k.

Landgraaf, Elzeshof 14. Halfvrijstaand woonhuis met o.a. L-vormige woonkamer ca. 9 meter diep met parketvloer. Ruime eetkamer met luxe-aanbouwkeuken. Garage. Ruime tuin. Zes slaapkamers c.v. 'hobbykamers'. Maak eens een afspraak voor een bezichtiging want dit pand heeft meer te bieden dan dat de buitenkant doet vermoeden! Vraagprijs f 249.000,- k.k.

Heerlen, Iepenstraat 10. Ruim halfvrijstaand woonhuis ca. 750 m² met carport, garage en 4 sips. Geh. onderkelderd. Vaste trap 2e verd. Bouwjaar 1977. Opp. 281 m² f 250.000,- k.k.

U droomt van een nieuw huis maar u moet uw huidige pand nog verkopen? Bel even. Ook 's avonds en op zaterdag.

De eerste NVM-makelaar in Kerkrade...

Deken Quodbachlaan 13, KERKRADE
Tel. 045 - 46 04 44
Makelaar o.g. - Hypotheken - Taxaties - Verzekeringen

MAKELAARDIJ
HONINGS

Royale

2 en 3 kamer-appartementen

Uitstekend geschikt voor 50-plussers

- Het centrum van Heerlen om de hoek.
- Tegenover bus- en treinstation aan het Kempken.
- Lift.
- Ruime woonkamer en prettige slaapkamer(s).
- Eigen (afgesloten) parkeerterrein.
- Spreekinstallatie en elektrische deur-opener.

Huurprijzen vanaf f 639,- per maand
Voorschot servicekosten f 76,- per maand

Voor informatie kunt u terecht bij ons kantoor aan de Heerlerbaan 157, Tel. 045 - 424515

VA-BOG Beheer bv
Heerlerbaan 157, 6418 CC Heerlen Tel: 045-424515 Fax: 045-425439

VA-BOG

WIST U

dat wij in Brunssum en omgeving de meeste bestaande woningen verkopen?
Derhalve TE KOOP GEVRAAGD voor onze cliënten, woningen in Brunssum en omgeving.
Geen verkoop: geen kosten.

- Brunssum** Tollisstraat 1. Hoekwoning ind. hal, kelder, toilet, keuken, woonk. met kurkvl., terras, tuin, 3 sips, badk., zolder met vaste tr., c.v., berg. m. aansl. wa. diepvr. Vr pr. f 159.000,- k.k.
- Brunssum** Klingbeemden 127. Ruim woonh. m. gar. ind. compl. luxe eiken aanb. keuken, 4 sips, zolder m. vaste trap, veel berg., voor- en achtertuin, terras. Vr pr. f 220.000,- k.k.
- Brunssum** Ganzevoet 8. Halfvrijst. woonh. m. gar. en gr. tuin. ind. hal, toilet, woonk. m. balk. plaf., luxe aanb. keuken, 2 gr. en 2 kl. sips, badk. m. ligb. Vr pr. f 245.000,- k.k.
- Brunssum** Ridder Bexstraat 17. Vrijst. woonh. m. gar. ind. hal, toilet, woonk., ap. keuken, 3 sips, badk., zolder m. vliezotrap. Vr pr. f 225.000,- k.k.
- Brunssum** Op pen Hoes 137. Gr. woonh. ind. hal, toilet, keuken, L-vormige woonk. m. tegelvl., voor- en achtertuin, berging, 3 sips, badk. m. ligb. en 2e toilet, zolder m. vaste tr., c.v. en 4e sips. Vr pr. f 175.000,- k.k.
- Hoensbroek** Akerstr. Nrd. 1988. 1-sipk. appartement. Vr pr. f 90.000,- k.k.
- nabij kasteel** Vrijst. woonh. m. gar. en tuin ind. voorr. kelder, c.v., aansl. wa. ruime hal, toilet, woonk. m. lesteenvl., eiken aanb. keuken, gr. balkon, rondom tuin, 3 ruime sips m. park vl., luxe marm. badk. m. ligb., douche, v.w., 2e toilet, zolder m. vaste tr., berg. 4e sips. Vr pr. f 310.000,- k.k.

RENTE vanaf 5,9%.

INSTAPTARIEF SPAARHYPOTHEEK 5,9%!!! Eff. 6,1%.

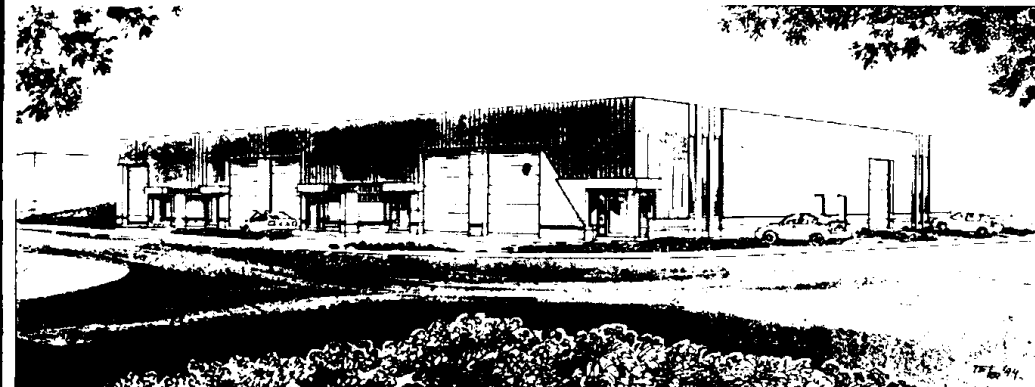
assurantie-,
financierings- en
adviesbureau van Oppen bv

Lindeplein 5, 6444 AT Brunssum, tel. (045) 254543 - fax (045) 257128.

!!! NET EVEN BETER !!!

Limburgs
WOONBLAD

TE HUUR TE LANDGRAAF

BEDRIJFSRUIMTES

Voor inlichtingen:

Edisonstraat 9
6372 AK Landgraaf
Tel.: 045-316222
Fax.: 045-321896

DECORA
HOUKES
PARKET B.V.
SUPERAANBIEDING

Rustiek A
massief eiken stroken,
22 mm, kant en klaar
gelegd en geboord

f 145,- p. m²

Voerendaal, Hoolstraat 45
tel. 045-750305

Sittard, Rijksweg-Nrd 48
tel. 046-525157

Maastricht, Scharnerweg 147b
tel. 043-636273

HEERLEN: goed onderh. tussengebouwd woonh. met aanbouw en berging. Ind.: hal, provisiekelder, L-kamer, keuken, badk., toilet, tuinberging en tuintje. Op de verd.: 2 siks. Div. roll. gas-cv. Inhoud ± 280 m². Snel te aanv. Prijs f 115.000,-.

SPAUBEEK: goed onderh. vrijst. bungalow met o.a. hal, toilet, studeerkamer, woonkamer met parket, keuken, 2 siks., badk., serre, carport en garage. gas-cv., inhoud ± 380 m². Perceel 510 m². Snel te aanv. Prijs f 285.000,- k.k.

KERKHOF'S
MAKELAARDIJ o.g.
046-373427
heden van 10.00-13.00 uur
Kleingehousterstraat 50 Beek

HUIZENKOPERS OPGELET

Informatie over
250 koopwoningen
in de regio Heerlen
vindt u bij
van de Pas,
de makelaar
van de koper!

Bel of bezoek ons kantoor
Za. van 10 tot 13 uur.

VAN DE PAS MAKELAARDIJ
HYPOTHEEKCENTRUM LIMBURG
Burg. de Hesselplein 13, Heerl
Telefoon: 045 - 741616

Van de Pas,
de makelaar van de koper!

BETER WONEN BEGINT MET STIENSTRA

Stienstra heeft een zeer uitgebreid huizenaanbod in elke prijsklasse in heel Zuid-Limburg. In deze aanbieding is slechts een beperkt aantal genoemd. Vindt u het huis van uw keuze niet of zoekt u in een andere regio? Vraag gratis ons huizenmagazine aan of maak uw wensen aan ons kenbaar.

Prijs f 395.000,- k.k.

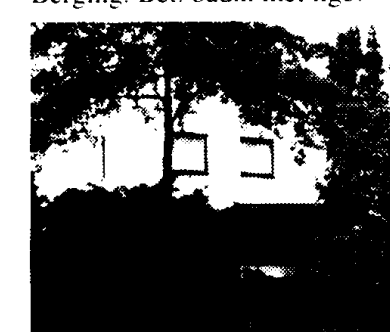
KERKRADE Bleijerheide. Uitst. onderhouden halfvrijst. woonhuis met tuin. Tuinhuus. Gar. met zadeldak. Living en tuink. tot ca. 55 m². Keuken met luxe install. Hobbyruimte. 3 slaapk. Badk. met douche en 2e toilet. Vaste trap naar 2e verd. met 4e slaapk. Roll. Ged. dubb. begl. Dit pand moet u beslissen van binnen zien. Prijs f 275.000,- k.k.

SCHAESBERG Rustig en centraal gel. royale modern herenhuis met gar. Tuin. Kelder. Living ca. 42 m². Gesl. keuken met install. Bijl. de keuken. 3 grote slaapk. Badk. met ligb., douche en toilet. Hardh. koz.

BERG EN TERBLIJT M Op goede locatie gel. royale, type vrijst. bungalow met inpand. gar. Rndom gel. tuin met terras en opt. bezonning. Geh. onderkelderd. opp. ca. 150 m². Ruime hal. Z-vorm. woonk. met open haard en open keuken, tot ca. 72 m². Serre. 4 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Opp. ca. 667 m². Bwjr. ca. 1972. Prijs f 429.000,- k.k.

BRUNSSUM H Rustig gel. groot halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Provisiekelder. Woonk. met open haard, serre, eetkeuken met eiken aanbouwcomb., tot ca. 57 m². 4 ruime slaapk. Badk. met ligb. Zolder met grote 5e slaapk. Goede isol. Uitst. onderhouden. Prijs f 272.000,- k.k.

HEERLEN H De Erk. Uitst. gel. hoekwoning met gar. Goed aangelegde tuin. Woonk. ca. 47 m². Sep. keuken met aanbouwcomb. 4 slaapk. Berging. Bet. badk. met ligb.

Prijs f 285.000,- k.k.

BERG EN TERBLIJT M Vilt. Op 3 km van Maastricht gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Carport. Zonnig gel. tuin ca. 11 m. diep. Ruime hal. Grote living en open keuken met moderne, luxe install., tot ca. 50 m². Ruime bijkeuken, 3 slaapk. Badk. met douche. Sep. 2e toilet. Ruime zolder. Uitst. onderhouden. Moderne uitstraling. Ged. kunstst. koz. en roll. Opp. ca. 251 m². Bwjr. 1972. Prijs f 249.000,- k.k.

BRUNSSUM H Groot herenhuis met authentiek karakter. Tuin. Bergingen. Mogelijk. voor gar. Provisiekelder. L-vorm. woonk. met sep. eetkeuken, tot ca. 65 m². Bijkeuken. 4 slaapk. Badk. met ligb. Vaste trap naar zolder. Bwjr. 1938.

Prijs f 229.000,- k.k.

BOCHOLTZ H Rustig gel. vrijst. woonhuis met gar. Tuin. Royale hal. Woonk. Gesl. keuken met eiken install. 3 slaapk. Bet. badk. met ligb. en 2e toilet. Zolder. Dak vernieuwd in 1984. Kunstst. koz., dubb. begl. en roll. Prijs f 325.000,- k.k.

BRUNSSUM H Geh. gerenoveerd halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Provisiekelder. Doorzonwoonk. en grote woonkeuken met moderne aanbouwcomb., tot ca. 58 m². Bijkeuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Kunstst. koz. Prijs f 189.500,- k.k.

HEERLEN H Luxe afgewerkt herenhuis. Grote gar./loods ca. 80 m² met rolpoort. Woonk. met schuifpui naar loggia en tuin. Royale keuken met compl. install. 1e verd.: 2 grote slaapk., 1 met schuifpui naar inpand. dakterras. Mogelijk. voor 3e slaapk. Luxe badk. met ligb. en 2e toilet. 2e verd.: Royale, goed afgewerkte zolder met dakramen. Mogelijk. voor 4e slaapk. Hardh. koz. Opt. isol. Bwjr. 1990.

Prijs f 275.000,- k.k.

BRUNSSUM H Langeberg. Vooroorlogs halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Berging. Provisiekelder. Doorzonwoonk. Keuken. 3 slaapk. Badk. met zitb./douche. Roll. Prijs f 155.000,- k.k.

HEERLEN H Woonhuis met zonnige tuin. Berging. Provisiekelder. Woonk. met parketvl. Half open keuken met plav. vl. en functionele install. 1e verd.: 2 ruime slaapk. Badk. met ligb. 2e verd.: Mogelijk. voor 3e slaapk. Prijs f 139.000,- k.k.

HEERLEN H Grasbroek. Ruim woonhuis met tuin. Kelder met 5 ruimtes. Berging. Ruime hal. Steervol. L-vorm. woonk. met plav. vl. Half open keuken met witte install. 2 slaapk. Badk. met ligb. Ged. dubb. begl. en roll. Goed onderhouden. Opp. ca. 137 m². Bwjr. ca. 1950. Prijs f 159.500,- k.k.

HEERLEN H Heerleerbeide. Royale karakteristiek woonhuis met diepe tuin ca. 35 m². Tuinberging. Provisiekelder. Woonk. met parketvl. Grote eetkeuken met compl. install. Bijkeuken. 1e verd.: 2 slaapk. Luxe, bet. badk. met ligb. en 2e toilet. 2e verd.: Royale 3e slaapk. Ged. roll. Prijs f 169.000,- k.k.

HEERLEN H Eikenderveld. Rustig, nabij centrum gel. drive-in woning met gar. Tuin. Berging/hobbyruimte. 1e verd.: Woonk. en open keuken, tot ca. 40 m². Balkon. 2e verd.: 2 slaapk. Mogelijk. voor 3e slaapk. Badk. Prijs f 175.000,- k.k.

HOENSBROEK H Woonhuis met gar. Tuin. Kelder. L-vorm. woonk. ca. 47 m² met eiken parketvl. Half open keuken met compl. eiken install. Achterbouw met wasruimte en werkpl./hobbyruimte. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Bergzolder. Uitst. onderhouden. Prijs f 219.000,- k.k.

Prijs f 219.000,- k.k.

HEERLEN H Centrum. Ruim, vooroorlogs woonhuis met tuin. Berging. Kelder. Woonk. met parketvl. en half open keuken met comb. incl. app., tot ca. 47 m². 3 royale slaapk. Moderne badk. met ligb., bidet en 2e toilet. Ruime bergzolder. Ged. dubb. begl. en kunstst. koz. Prijs f 217.500,- k.k.

HEERLEN H Centrum. Halfvrijst., stijlvol herenhuis met kleine tuin. Inpand. gar. Kelder. Woonk. ensuite ca. 37 m². Eetkeuken met authentieke, granieten aanrechtcomb. in hoekopstelling. 5 royale slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar grote zolder. Ged. roll. Bwjr. ca. 1930. Prijs f 249.000,- k.k.

HEERLEN H Welten. Goed onderhouden drive-in woning. Tuin met deels vrij uitzicht. Steervolle woonk. ca. 33 m². Eetkeuken met install. en toegang tot balkon. 4 royale slaapk. Ged. bet. badk. met ligb. en 2e toilet. Prijs f 175.000,- k.k.

HEERLEN H Heerleerbeide. Goed gel. halfvrijst. semi-bungalow met carport. Tuin. De op dit moment in aanbouw zijnde woning zal binnenkort voor bewoning gereed zijn. Ruime woonk. met open keuken. Badk. Mogelijk. voor slaapk. 1e verd.: Slaapk. Berging. Prijs f 259.000,- k.k.

KERKRADE H Kaalheide. Uitst. onderhouden woonhuis met gar. Tuin ca. 18 m. diep. Berging. Living ca. 30 m². Keuken met kunstst. install. 3 slaapk. Luxe badk. Bergzolder. Grotendeels kunstst. koz., dubb. begl. en roll.

Prijs f 189.000,- k.k.

HOENSBROEK H Rustig gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Tuin. Kelder. Wasruimte. L-vorm. woonk. ca. 39 m² met witte plav. vl. Royale eetkeuken met eiken install. 1e verd.: 3 slaapk. Dakterras. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. 2e verd.: 4e slaapk. Dak- en spouwisol. Ged. dubb. begl. Prijs f 235.000,- k.k.

KERKRADE H Rustig gel. halfvrijst. bungalow met gar. Tuin. Sout. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche/bad, dubb. v.w. en 2e toilet. Multifunctionele ruimte met sep. waskelder. Part.: Royale hal. Living ca. 42 m². Overdekt balkon. Gesl. keuken. Prijs f 349.000,- k.k.

KERKRADE H West. Uitst. onderhouden vrijst. woonhuis met royale tuin. Gar. ca. 50 m². Royale hal. Living ca. 41 m² met open haard. Serre. Gesl. keuken met compl. install. incl. app. Study. 3 slaapk. evt. mogelijk. voor 4e slaapk. 2e badk. Evt. geschikt voor dubb. begl. Hardh. koz. Roll. Opp. ca. 770 m². Bwjr. 1971. Prijs f 398.000,- k.k.

KERKRADE H Rustig en centraal gel. hoekwoning met gar. Tuin. Woonk. Open keuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Mogelijk. voor vaste trap. Ruime bergzolder. Opt. isol. Dubb. begl. Opp. ca. 166 m². Bwjr. 1980.

KERKRADE H Chevremont. Goed gel. woonhuis met inpand. gar. Tuin. Kantoor. Opslagruimte. Geh. onderkelderd. Woonk. Open keuken. Serre. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met dakkegel. en bergzolder. Opt. isol. Grotendeels dubb. begl. Prijs f 365.000,- k.k.

NUTH H Nabij recreatiegebied, in rustige omgeving gel. vrijst. landhuis met inpand. gar. Sout. 2 slaapk. Badk. met douche en toilet. Part.: Overdekte entree. Gezellige woonk. met plav. vl., open haardpartij en open keuken met compl. install., tot ca. 47 m². 2 slaapk. Badk. met ligb. en dubb. v.w. Vliering. Prijs f 435.000,- k.k.

Prijs f 249.000,- k.k.

KERKRADE H Tervinselen. Uitst. gel. halfvrijst. woonhuis met tuin. ca. 24 m. diep. Mogelijk. voor gar. Voorraadkelder. Living ca. 24 m². Gesl. keuken met kunstst. install. 3 slaapk. Badk. met douche. Vaste trap naar 2e verd. met 4e slaapk. Prijs f 179.000,- k.k.

KERKRADE H De Bossen. Uitst. gel. vrijst. woonhuis. Tuin ca. 15 m. diep met vijver. Gar. met zadeldak. Living ca. 38 m². Gesl. keuken met luxe install. 1e verd.: 3 slaapk. Luxe badk. met ligb., douche, dubb. v.w. en 2e toilet. 2e verd.: 4e slaapk. Dubb. bergzolder. Hardh. koz. en dubb. begl. Bwjr. 1980. Prijs f 359.000,- k.k.

KERKRADE H West. Uitst. onderhouden vrijst. woonhuis met royale tuin. Gar. ca. 50 m². Royale hal. Living ca. 41 m² met open haard. Serre. Gesl. keuken met compl. install. incl. app. Study. 3 slaapk. evt. mogelijk. voor 4e slaapk. 2e badk. Evt. geschikt voor dubb. begl. Hardh. koz. Roll. Opp. ca. 770 m². Bwjr. 1971. Prijs f 398.000,- k.k.

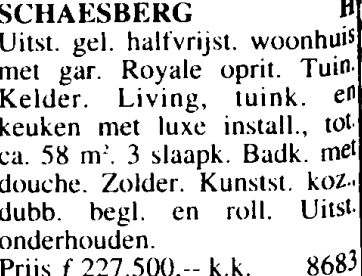
KERKRADE H Rustig en centraal gel. hoekwoning met gar. Tuin. Woonk. Open keuken. 3 slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Mogelijk. voor vaste trap. Ruime bergzolder. Opt. isol. Dubb. begl. Opp. ca. 166 m². Bwjr. 1980.

Prijs f 225.000,- k.k.

NIJSWILLER H Nabij Vaals gel. vrijst. woonhuis met inpand. gar. Tuin. Kantoor. Opslagruimte. Geh. onderkelderd. Woonk. Open keuken. Serre. 3 slaapk. Badk. met ligb., douche en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met dakkegel. en bergzolder. Opt. isol. Grotendeels dubb. begl. Prijs f 365.000,- k.k.

NUTH H Nabij recreatiegebied, in rustige omgeving gel. vrijst. landhuis met inpand. gar. Sout. 2 slaapk. Badk. met douche en toilet. Part.: Overdekte entree. Gezellige woonk. met plav. vl., open haardpartij en open keuken met compl. install., tot ca. 47 m². 2 slaapk. Badk. met ligb. en dubb. v.w. Vliering. Prijs f 435.000,- k.k.

Prijs f 324.500,- k.k.

SCHAESBERG Uitst. gel. halfvrijst. woonhuis met gar. Royale oprit. Tuin. Kelder. Living, tuink. en keuken met luxe install., tot ca. 58 m². 3 slaapk. Badk. met douche. Zolder. Kunstst. koz., dubb. begl. en roll. Uitst. onderhouden. Prijs f 227.500,- k.k.

UBACH OVER WORMS H Rustig en in landelijke omgeving gel. halfvrijst. drive-in woning met gar. Fraai aangelegde tuin. Provisiekelder. 1e verd.: L-vorm. woonk. ca. 35 m². Open keuken. 2e verd.: 3 slaapk. Royale badk. met ligb. en douche. Bergzolder. Grotendeels dubb. begl. en kunstst. koz. Prijs f 184.500,- k.k.

SCHAESBERG H Royaal en uitst. gel. woonhuis met ruime gar. Tuin ca. 10 m. diep. Sout. Hobby- en provisieruimte. 2 slaapk. Part.: Royale hal. Living ca. 32 m² met open haard. Gesl. keuken met luxe install. 1e verd.: 4 slaapk. Badk. met douche. Grotendeels roll. Ged. dubb. begl.

Prijs f 232.500,- k.k.

UBACH OVER WORMS H Groot vooroorlogs, halfvrijst. woonhuis met royale tuin. Carport. 3 kelderruimtes, tot ca. 50 m². Living met mogel. voor open haard en gesl. keuken met eenvoudige install., tot ca. 63 m². Bijkeuken. Hobbyruimte. Div. bijgebouwen. 3 slaapk. 2 mansardekamers. Zolder. Opp. ca. 1.000 m². Prijs f 197.500,- k.k.

VAESRADE H Halfvrijst. woonhuis met gar. Binnenpl. Royale woonk. en half open keuken met compl. install., tot ca. 56 m². Badk. met ligb. en toilet. Wasruimte. 1e verd.: 2 slaapk. 2e verd.: 3e slaapk. Grotendeels roll. Prijs f 165.000,- k.k.

VOERENDAAL H In rustige en kindervriendelijke omgeving gel. ruim halfvrijst. woonhuis met royale gar. Zonnige tuin. L-vorm. doorzonwoonk. en half open keuken met install., tot ca. 44 m². Bijkeuken. 3 royale slaapk. Badk. met ligb. en 2e toilet. Vaste trap naar zolder met mogel. voor 4e slaapk. Ged. dubb. begl. en hardh. koz. Bwjr. 1988. Prijs f 267.500,- k.k.

Voor inlichtingen

H: kantoor Heerlen, Tel.: 045-712255*
Kruisstraat 56, 6411 BW Heerlen.

M: kantoor Maastricht, Tel.: 043-616263*
Aubeldomein 17, 6229 EB Maastricht.

Kantoor Aken, Tel.: 0049-241-407540*
Jesuitenstraße 2, 52062 Aken.

Gaarne vrijblijvend informatie over woning

Nr.

Naam:

Straat:

Postcode/plaats:

Telefoon:

Stuur mij gratis huizenmagazine nr. 207

In ongefrankeerde enveloppe zenden aan:

Stienstra Makelaardij BV,

Aankomstnummer 40, 6400 VB Heerlen.

Het Limburgse lied was nooit zo populair als nu'

't Mieëske' zingt zoals hij gebekt is

toor
ir.DIJ
MBUR
Heerle

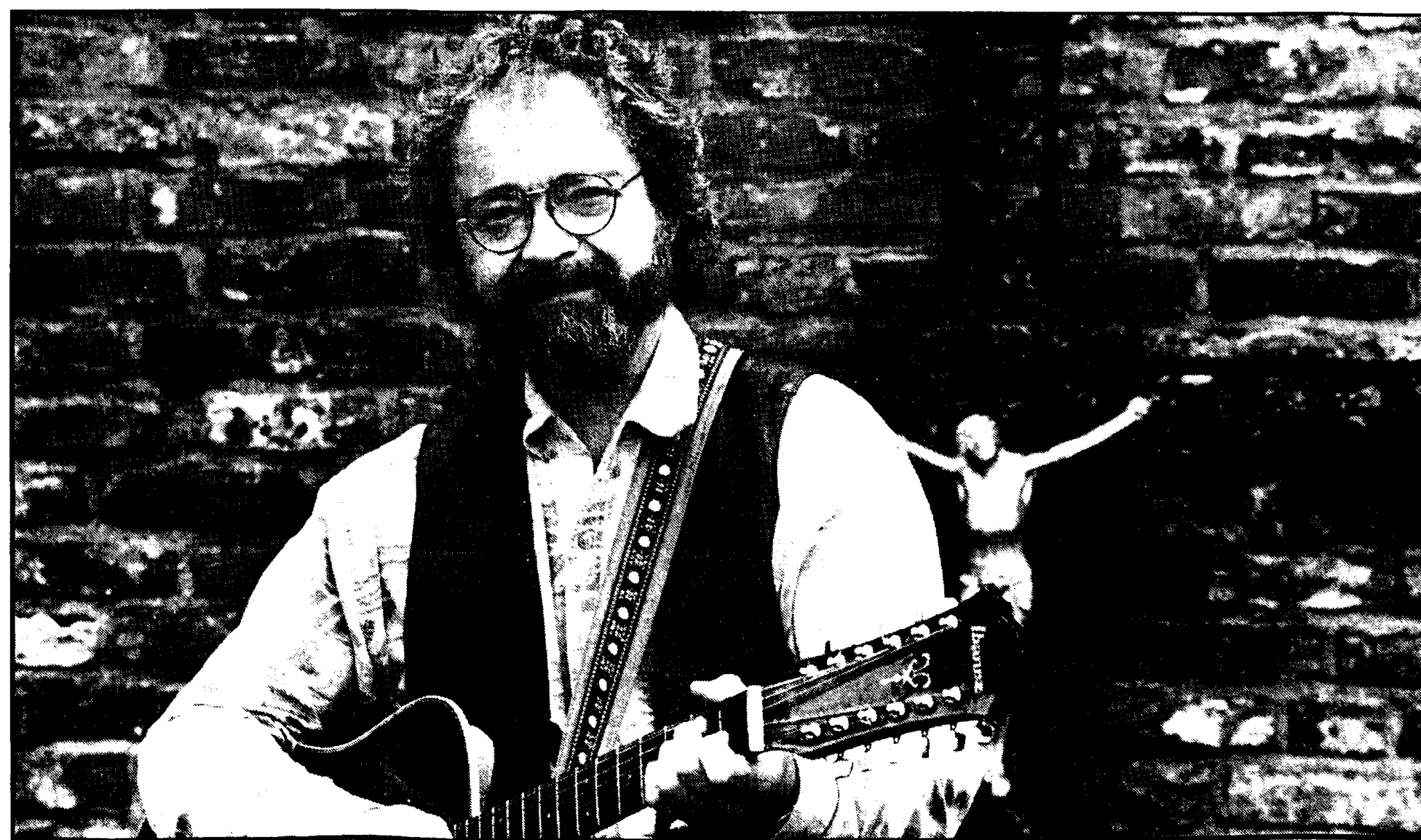
DOOR GEERTJAN CLAESSENS

ERG EN TERBLIJT – Het zijn nieuwe cd 't Mieëske' gaat troubadour Jos Meessen de commerciële markt op. Hoewel hij zichzelf de eerste plaats ziet als liedzanger staan er op de nieuwe schijf naast luisterliedjes ook enkele 'hoempa' nummers. Met die term is het niet eens is. „Er zit baden stevig ritme onder, maar de bezetting is nersns teveel. Het geluid is poi afgewogen. De zangem staat op de voorond.“

stap naar meer commercieeft twee redenen. Op de eersteats moet de Limburgse cultuur meer onder de aandachtmen. Bovendien moet Jos Meessen ook een boterham verenen. „Als ik zou stoppen met muziek maken, zou ik moeilijk kunnen komen.“ Met deestnummers' hoopt hij ooker optredens in zalen en tenten te krijgen. Nu treedt hij vaak bij bruiloften, cultuuravonden en voor gezelschappen.

veertiger begon rond zijnnttiende met zingen, toen noglieders van zangers als Bob Dylan en Boudewijn de Groot. „Het ging hij van 'covers' overeigen werk, en het protesteekte plaats voor milder gemede nummers. „Niet omdatouder ben geworden, maar schieschen wel verstandiger. Metroop vang je meer vliegen als te zijn. Als ik bijvoorbeeld ten vervuiling opkom, doe ik dator te zingen hoe mooi en waarvol ik de natuur vindt.“

limburgs tegenwoordig zingt het 'Mieëske' zoals hij gebekt is. De teksten tegenwoordig bewust in het Limburgs. De omslag kwam op een aanvraag om op te treden op een Veldeke-avond in Blijss-Wittem. „Ze wilden dat ik liedjes in dialect deed, maar had nauwelijks nummers. „Ik erover ging denken van ik tot de conclusie dat mijn identiteit als Limburger erg belangrijk is. Dat wil ik uitdragen. De dag erna schreef ik het nummer 'Laot os Limburg Limburgs Bieve', waarmee ik ook nu of meer bekend ben geworden.“

• Liedjeszanger Jos Meessen.

Foto: FRITS WIDDERSHOVEN

Een hit was het niet, maar van zijn eerst cd 'Oet Druime Gebaore' zijn ruim 2500 exemplaren verkocht. Nu, drie jaar later ligt de tweede cd, 't Mieëske' in de platenrekken. Voor deze plaat is Jos Meessen om artistieke redenen naar een ander label overgestapt. Het vorige, Marlstone, legde voor hem te sterk de nadruk op de commercie en had minder aandacht voor de kwaliteit van het product. „Daar stond de muziek al op band, terwijl de zang op de laatste plaats kwam.“ Deze tweede cd is deels in eigen beheer uitgegeven. Daarmee werd de uitgave wel een kostbare zaak. De productie kostte ruim veertig mille, waarvan Meessen zelf de helft moest opheffen. Als de plaat aanslaat heeft hij die kosten eruit, anders heeft hij vooral pech.

Troubadour

Meessen zag zichzelf als liedjeszanger, maar werd al gauw troubadour genoemd en kreeg de titel 'ambassadeur van het Lim-

burgse lied' toebedeeld. „Troubadour klopt wel. Van oudsher is dat iemand die rondtrekt en verhalen vertelt, zijn repertoire bestaat uit eigen liedjes of nummers waarmee hij zich zo sterk identificeert dat hij ze zijn eigen maakt.“ Volgens Meessen passen in die omschrijving ook mensen als Reinhard May, Dimitri van Tooren en George Brassins. Maar ook Rob de Nijs en Benny Neyman in hun begintijd hadden veel weg van troubadours.

Het woord troubadour heeft iets van lang vervlogen tijden. Maar ouderwets wil Meessen het niet noemen. „Het heeft een nostalgische sfeer, dat bevalt me wel. Wat nu nieuw is, is morgen ouderwets.“ De popmuziek volgt hij nauwelijks, hoewel sommige namen hem erg aanspreken. „De Dire Straits, daar ben ik weg van. Maar ook sommige nummers van Phil Collins of zelfs Michel Jackson spreken me aan.“

„Het Limburgse lied is populairder dan ooit tevoren,“ weet

Meessen zeker. „Steeds meer jonge stellen kiezen bijvoorbeeld voor een lied in het dialect bij hun trouwfeest.“ Volgens de zanger doet Omroep Limburg veel te weinig aan het cultuureigen. „Daar zit een directeur die zelf Hollands spreekt, een heel aardige vent overigens. Sommige presentatoren proberen het Hollands te imiteren en praten met een harde 'g'. Die harde 'g' is trouwens van oorsprong niet Nederlands.“ Degenen die het Hollands imiteren noemt hij 'sjtömme Limburgers' naar een lied van G. Reinders.

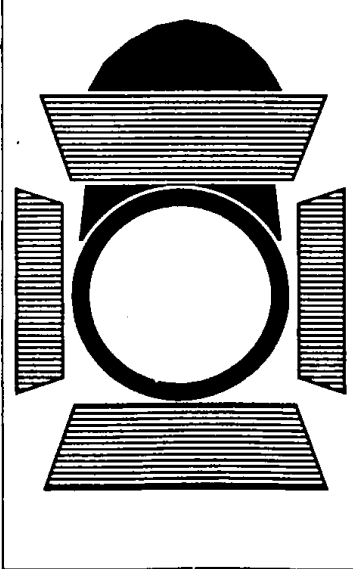
Het verenigde Europa en het opengaan van de grenzen zullen volgens Meessen niets minder dan de redding van de Limburgse cultuur betekenen. „Uit onze-kerheid over het wegvallen van de grenzen zullen veel mensen terugvallen op de eigen regio. De eigen streek zal dus belangrijker worden.“

Meessen is zelf geboren in Nuth, en verhuisde op zijn 26e naar Hoensbroek. Met ongenoegen

zag hij hoe die plaats bij Heerlen gevoegd werd, en met nog meer ongenoegen zag hij hoe Berg en Terblijt (waar hij sinds drie jaar woont) bij Valkenburg is 'geschoven'. Valkenburg hoort bij de regio Heerlen, terwijl Berg en Terblijt (letterlijk en figuurlijk) veel dicht bij Maastricht ligt.

Er zijn al veel organisaties bezig met behoud van cultuureigen in de regio. Het is voor Meessen te hopen dat straks ook meer platenmaatschappijen brood zien in het uitbrengen van dialectmuziek. Dan hoeft hij zijn platen niet meer in eigen beheer uit te brengen.

Jos Meessen treedt op zondagmiddag 9 oktober op tijdens een muziekdag in de aula van de Sittardse muziekschool, tussen 13.30 en 17.00 uur. Op 15 oktober treedt hij (naast Beppie Kraft) op in het gemeenschapshuis van Oirschot op 4 en 5 november staat hij in café Goebels in Kerkrade tijdens een dialectavond van Veldeke.

made in

GERMANY

onder redactie van Harrie Cremers

Katja Ebstein nu als chanssonnière

• Katja Ebstein

'Gewoon Ebstein' heet het cd-album met bekende film- en musicalmelodieën, dat woensdag 12 oktober door Polydor in het Literatuurhaus van Hamburg in aanwezigheid van Katja Ebstein wordt gelanceerd. Na ruim tien jaar is Karin Witkiewicz (49), want dat is haar eigenlijke naam, terug aan het muzikale front. Nu als Liedermacher – zeg maar chanssonnière – met uitgebalanceerde teksten, die een literaire en cabaretse inslag hebben. Dat is niet zo verwonderlijk wanneer je weet dat Katja Ebstein na haar laatste plaatopname in 1983 (Mann bist du schön, een parodie op de ijdelheid) besloot om actrice te worden. De zangeres, die driemaal op het Eurovisie Songfestival van de partij was – in 1970 (met Wunder gibt es immer wieder), 1971 (Diese Welt) en 1980 (Theater) – zette begin jaren tachtig definitief een punt achter haar carrière als zangeres. Maar ze komt daar nu dus op terug. Het theater, waarvan ze al in 1980 droomde toen ze daarover een Songfestivallied zong mag dan wel mooi zijn, maar vaak is armoede daar troef. Katja moet teruggedacht hebben aan haar gloriëtijd. En die heeft ze als schlagerzangeres ongetwijfeld gehad toen ze van 1972 tot 1976 gehuwd was met de bekende liedjesschrijver en componist Christian Bruhn. Die schreef voor haar hits als Der Stern von Mykonos (1973). Es war einmal ein Jäger (1974) en In Petersburg ist Pferdemarkt (1976). Maar ook nadien, toen de in Berlijn geboren zangeres onder de muzikale vleugels kwam van Ralph Siegel, bleef Katja Ebstein scoren met nummers als Abschied ist ein bisschen wie sterben (1978). Es müssen keine Rosen sein (1979) en Dann heiratet doch dein Büro (1980). Of dat nu, na een onderbreking van tien jaar, opnieuw het geval zal zijn met een cd vol prachtige chansons zal nog moeten blijken.

• Terug naar gelukkiger tijden: Roy Black en Evelyn Engelder in een scène uit de tv-serie 'Ein Schloss am Worthersee'.

Derde sterfdag van Roy Black

Sommige fans hebben alles, maar dan ook alles over voor hun idool. Toen Roy Black (Gerd Höllicher) op 9 oktober 1991, tijdens zijn verblijf in een berghut in het Beierse Heldenstein op 48-jarige leeftijd aan een hartinfarct bezweek, werden kort nadien vanuit alle hoeken van Duitsland busreizen naar het graf van de betreunde schlagerzanger georganiseerd. En ook vanuit de Benelux, waar Roy Black regelmatig één van de sterren op het Schlagerfestival in Kerkrade was, werd zo'n trip met de bus door de toen 69-jarige Mia Coquerelle uit Eupen ondernomen. Duidelijk bedoeld dus als een eresaluut, een hommage en misschien ook wel als een verafgoding voor de sympathieke zanger, wiens naam herinneringen zal blijven oproepen bij het horen van hits als Ganz in Weiss, Ich denk an dich, Das Mädchen Carina, Schön ist es auf der Welt zu sein en zo vele andere terughoren. Heel wat schlagerfans hebben ons in de afgelopen dagen geschreven en getelefoneerd om nog eens te attenderen op het feit dat het zondag 9 oktober alweer drie jaar geleden is dat Roy Black dood in zijn vakantiehuisje werd aangetroffen. De media in Duitsland zullen in de komende dagen ongetwijfeld aandacht besteden aan de eens zo gevierde ster. In ons land heeft inmiddels al een herhalingsplaatsgevonden van de tv-serie Ein Schloss am Worthersee, waarin voor Roy Black een hoofdrol was weggelegd.

Nicole wordt dertig jaar

• Nicole

Nicole Seibert (meisjesnaam Hohloch) viert op 25 oktober haar dertigste verjaardag. Het is alweer twaalf jaar geleden dat de in Saarbrücken geboren en nu in Nohfelden woonachtige zangeres als eerste (en tot nu toe ook als enige) Duitse het Eurovisie Songfestival in het Engelse Harrogate wist te winnen met 'Ein bisschen Frieden'. Met als titel 'Und ausserdem' verscheen binnenkort een veertiende cd-album van Nicole. „Vroeger – ik was net in het showvak en ik wilde eigenlijk gymleeres worden – liet ik me wel eens beïnvloeden bij de keuze van m'n liedjes. Het moest allemaal leuk, gladjes en vooral commercieel klinken. Maar dat tijdperk is voorgoed afgesloten,“ laat Nicole weten. Wat dat betreft heeft zij een goede muzikale brug weten te slaan tussen het inmiddels afgezaagde Ein bisschen Frieden en de eigentijdse muziek anno 1994. Regelmatig zorgen voor muzikale vernieuwingen. Daar geniet Nicole – getrouwd met Winfried Seibert (33) en moeder van de 9-jarige Marie-Claire – duidelijk van. Luister maar eens naar nummers als Und wenn die Nacht komt, Steh wie ein Mann zu mir of Mit dir vielleicht. Schlagers met Schwung, ritme en teksten van deze tijd. Overigens was niet Ein bisschen Frieden het allereerste succes van Nicole, maar het liedje Flieg nicht so hoch, mein kleiner Freund. Dat dateert uit 1981 en werd nog niet zo lang geleden in Vlaanderen een succes door Dana Winner. Met een Nederlandse versie kwam de uit Hasselt afkomstige zangeres daarmee terecht in de Vlaamse Top Tien.

Agenda

Waar en op welke data kunnen we Duitstalige artiesten in de Benelux verwachten?

OKTOBER

- 14 Erste Gala-Abend des deutschen Schlagers, Kettenis-Eupen, Sporthalle. Met Costa Cordalis, Freddy Breck, Dennie Christian, Kristina Bach, Michelle, Andy Borg, Cindy Berger en René Krans Band. Kaarten (BF 1000): VVV in Heerlen, Kerkrade en Vaals.
- 28 Mini Schlagerfestival, Meer (prov. Antwerpen), Veilinghallen. Met Dennie Christian, Freddy Breck, Marc & Dave, Trumpet Stars, Anita L'Espoir, Richard Candell. Kaarten: 00-32-3-150691.
- 30 Karel Gott, Maastricht, Mecc.
- 31 Karel Gott, Antwerpen, Koningin Elisabethzaal.

NOVEMBER

- 6 Black Fooss, Kerkrade, Rodahal.
- 12 Markus Wendorf, Hamont (B), Zaal Posthoorn.
- 19 Zillertaler Schürzenjäger, Kerkrade, Rodahal.
- 24 Brunner & Brunner, Kettenis-Eupen, Sporthalle. (Voorverkoop kaarten: VVV in Vaals, 04454-62918.
- 26 Markus Wendorf, Tegelen, Harmoniezaal.

Voor reacties op Made in Germany met Harrie Cremers schrijf je naar rtv/showpagina-redactie Limburgs Dagblad, Postbus 3100, 6401 DP in Heerlen. Faxen kan ook op nummer 045-739264. Prettig weekend!

Open Deur TV met Limburgse gasten

DOOR HARRIE CREMERS

WUTH – „We werken met een doorgeefcamera. De Nederlanders, die in ons Open Deur TV-programma hun belangrijkste nieuws – zeg maar het hoogtepunt uit hun leven vertellen – vormen als het ware één keten. Wanneer je over honderd jaar de videoband van onze aaneengesloten programma's nog eens uit het VPRO-archief zou ophangen, dan moet je een indruk kunnen krijgen van het wel en wee van de Nederlander van nu. Dat is eigenlijk de opzet van ons programma.“

Eindredacteur Hans Flupsen (37) en regisseur Erik den Boer (28) willen zeker niet op de voorgrond treden bij het maken van Open Deur TV. „We begeleiden het programma alleen maar. Samen met Katarina Reijger. Hoofddrolspelers zijn Nederlanders die praten over hun particu-

liere activiteiten, hun wel en wee,“ zegt de uit het Noordlimburgse Blerick afkomstige tv-maker Hans Flupsen.

In het programma van zondag (Nederland 3, van 17.55 tot 18.15 uur) komen met de doorgeefcamera een aantal Limburgers op tv. Ze bekijken zichzelf. Zo gaat de camera van Janneke Graamans uit Amsterdam naar seksuologe Katrien Grootaers in Nuth. Beiden leerden elkaar kennen tijdens hun vakantie in Griekenland. Door Katrien Grootaers blijft de camera in Nuth, want die werd daar donderdag tijdens de tv-opnamen doorgegeven aan Mia en Gerrit Willems, die uit hun dagboek iets laten weten over de meniscus van manlief en zijn vroegere werk in de mijnen. Via de echtelieden Willems komt de camera tenslotte terecht op de boerderij van Josje Vermonts, ook in Nuth.

• Mia en Gerrit Willems uit bekijken zichzelf met een door de VPRO aangereikte camera. Op de achtergrond VPRO's eindredacteur Hans Flupsen (rechts) en regisseur Erik den Boer.

Foto: FRANS RADE

iedere compositie integraal uitgezonden.

Bij de luisteraars sloeg het programma-aanbod zodanig aan, dat vorig jaar de programma's sinds vorig jaar juni ook landelijk via de kabel werden verspreid. Niet minder dan 3,5 miljoen huishoudens konden de programma's ontvangen. De doelstellingen van het station waren daarmee bereikt. Het station steunde al die tijd op puur idealisme.

Op dit moment heeft de zender 127 vrijwilligers en twee vaste krachten. De belangrijkste bron van inkomsten vormden aanvankelijk donaties van luisteraars, maar later begon ook de commercie een bescheiden rol te spelen.

certzender een eigen program-mablad uit. Reden voor het teloorgaan van de zender is het gebrek aan geld.

Het station is ruim twaalf jaar geleden ontstaan als een Amsterdamse initiatief, geboren uit de behoefte via de ether stem te geven aan de vele activiteiten op muziekgebied in de hoofdstad en als alternatief voor het toenmalige Hilversum 4, waar toen nog veel gesproken woord was te beluisteren. Bovendien werd

Abeltje als tv-serie

HILVERSUM – Het boek Abeltje van Annie M.G. Schmidt wordt verfilmd. De schrijfster is akkoord gegaan met het door Burny Bos geschreven scenario. Het is de eerste keer dat een film wordt gemaakt naar een boek van de schrijfster. De produktie maatschappij van Burny Bos, Bos Bros, schat de produktiekosten op vijf miljoen gulden. De Avro neemt een gedeelte daarvan voor haar rekening. De omroep gaat de film als een vierdelige tv-serie uitzenden in afleveringen van 35 minuten. Bos Bros heeft voor de verdere financiering het Stimuleringsfonds benaderd en zal nog contact opnemen met het Nederlands Fonds voor de Film. Getracht wordt de film te verkopen aan televisie maatschappijen in Scandinavië, Duitsland en België. Komende zomer beginnen de opnamen. De regie is in handen van Ben Sombogaart. Olivier Tuinier neemt de rol van de liftjongen Abeltje op zich. Abeltje vliegt met zijn lift vol passagiers door het dak van het warenhuis KNOTS en beleefte vervolgens allerlei avonturen in Amerika, Zuid-Amerika en Nieuw Zeeland. De opnamen zullen in totaal ongeveer 57 dagen in beslag nemen. Er wordt gedraaid in New York, Canada, Spanje of Portugal en Engeland.

Concertzender stopt wegens geldgebrek

Van onze rtv-redactie

AMSTERDAM – Er komt per 1 november een eind aan de uitzendingen van de Concertzender. De medewerkers hebben dat gisteren te horen gekregen.

De zender brengt louter klassieke muziek en jazz, vaak eigen opnamen. Zo werden ook de Amsterdamse concerten van de Holland Music Sessions uitgezonden. Daarnaast geeft de Con-

Ook voor U
kan kopen als huurder interessant zijn

Regelmatig adviseren wij klanten die hun huidige woning kunnen aankopen. Door de vaak aanwezige overwaarde van deze panden is het mogelijk de aankoopkosten en eventuele verbouwing mee te financieren. Verdere aandachtspunten zijn de gewijzigde bijkomende kosten. Tevens dient er met uw toekomstige financiële wensen en mogelijkheden rekening te worden gehouden.

De Hypotheek Adviseur geeft u een advies op maat, sluit uw hypotheek af en neemt u kosteloos al het werk uit handen. Dus alle reden om nu een afspraak met hem te maken.

De Hypotheek Adviseur "Door vrienden aanbevolen"

Heerlen Akerstraat 21 045-715354
Maastricht Vrijthof 33 043-252254
Eindhoven Bogert 26 040-653597

groene heuvels als burens

Wie graag buiten wil wonen... maar in zijn hart toch een stadsmens is, kiest voor een woning in de Heerlense wijk Caumerveld. In deze op een natuurlijke heuvel gelegen nieuwe kleinschalige woonwijk zijn 37 royale, uitstekend afgewerkte "twee-onder-één-kap" woningen met garage gerealiseerd, verdeeld in twee typen.

Indeling:

Alle woningen zijn voorzien van een royale woonkamer met open keuken. Op de eerste verdieping zijn 3 slaapkamers gesitueerd als ook een royale betegelde badkamer met bad-, toilet- en wastafelcombinatie. Enkele woningen beschikken over een extra studeerkamer. De ruime zolder van alle woningen is afgewerkt en behangklaar.

De gehele woning is uitstekend geïsoleerd en

voorzien van degelijk inbraakvertragend hang- en sluitwerk. Dat een tuin in deze "groene" wijk niet ontbreekt, is uiteraard zonnklaar.

Huurprijs:

De aanvangshuurprijs voor de woningen varieert tussen de f 1.030,00 en f 1.190,00 per maand exclusief servicekosten.

Een project van Centraal Beheer
Pensioenverzekering NV

Centraal Beheer

Nadere informatie kan worden verkregen bij:

M.O.G. BEHEER BV

043 - 63 09 05

Alleen
achter
een goede
naam staat
NVM.

**PAUL
SIMONS**

MAKELAARDIJ BV
ASSURANTIËN TAXATIES
HYPOTHEKEN-FINANCIËN

EUROPAWEG ZUID 214 UBACH OVER WORMS

Ubach over Worms

Uitstekend verbeterd en uitgeb. woonh. met berg., tuin, kelder en zolder. Verdere ind.: entree, ruime woonk., aparte eethoek, open keuken met luxe aanbouwinstall., 3 slpk. en badcel. Prijs f 175.000,- k.k.

Schaesberg

Rustig gel. halfvrijst. woonh. met keld., berg. en grote tuin. Ind. o.a.: hal, keuk. met aanbouwinstall., ruime woonk., moderne badk. en 2 ruime slpk. Pand is zeer goed onderhouden. Vr.pr. f 185.000,- k.k.

Brunssum

Jong halfvrijst. woonh. met keld., zold. (via vaste trap) en berg. (gar. mogelijk). Ind. o.a.: woonk., open keuk. met eiken aanbouwinstall., 3 slpk. en ruime badk. Spoedig te aanvaarden. Prijs f 199.000,- k.k.

Eygelshoven

Rustig gel. halfvrijst. woonh. met gar. en gr. tuin. Ind. o.a.: L-woonk. met open haard, grote uitgeb. eetkeuk. met aanbouwinstall., bijkeuk., 3 ruime slpk., luxe badcel, keld. en zold. Kijken is kopen! Vr.pr. f 227.500,- k.k.

Op zaterdag zijn wij geopend van 10.00 tot 13.00 uur.

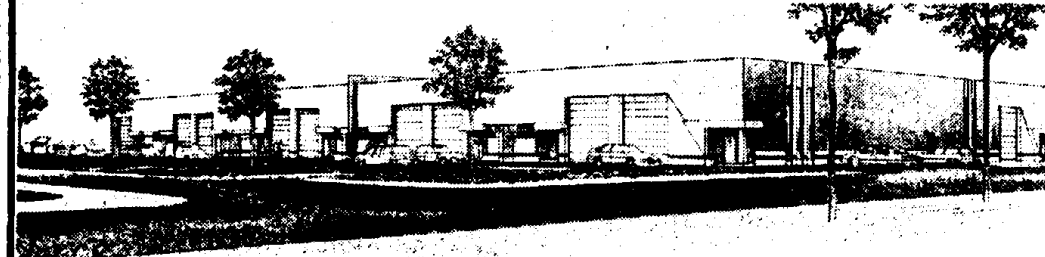

045-318182

Je huis in de krant brengt mensen over de vloer.
En de makelaar weet van watten en kransen.

Te huur bedrijfsruimten

op een centrale ligging in Zuid-Limburg. Dat kan in de gemeente **GELEEN** op het handelsterrein „Krawinkel-Zuid“, gelegen nabij het verkeersknooppunt „Kerensheide“.

Inlichtingen

Edisonstraat 9,
6372 AK Landgraaf,
tel. 045-316222,
fax 045-321896.

SIERBESTRATING EN TUINDECORATIE

Tevens voor u in voorraad: zand, grind, maaskeien, teelaarde, tuinhuisjes, bieken, pergola's, vijvers en vijvermaterialen.

Uiverstones

In 1934 won de 'Uiver' de vliegprize Londen-Melbourne. De Uiverstone herinnert in alles aan die tijd. Een getrommeld steentje (15x5x7,5 cm), nostalgisch, robuust en duurzaam van 28,50 m² voor **24,50 m²**. Platgestraat

Prijzen geldig t/m 15-10-'94 en zolang de voorraad strekt

Handelsonderneming L'Ortye bv
De Koumen 72, Hoensbroek. Tel. 045-21.23.58
Openingstijden: maandag t/m vrijdag van 8-18 u.
's Zaterdags van 8-14 u.

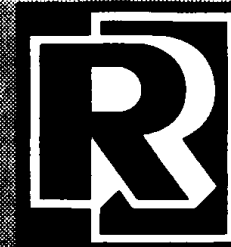
MAKELAARDIJ

COMMERCIEEL
VASTGOED

TAXATIES

HYPOTHEKEN
VERZEKERINGEN

BEHEER

RUIJTER

VASTGOED

MAKELAARDIJ

TE KOOP

REGIO SITTARD

GELEEN, Rijksweg Noord S
Roy. vrijst. herenh. met c.v., garage, kelder en grote tuin. Perc.opp.: 912 m². Ind. o.a.: living ensuite (± 47 m²), keuken, 5 slaapkrs., bet. badkr. met ligb., v.w., toilet, vaste trap naar zolder. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: f 375.000,- k.k.

HOLTUM-BORN, Ankersweg S
Leuk gel. goed onderh. halfvrijst. woonh. met c.v., aanbouw, kelder, garage/berging, tuin op het zuiden Ind. o.a.: woonkr. met open haard, keuk., bijkeuken, tuinkr., 3 slaapkrs., badkr. en zolder Aanv.: n.o.t.k.
Vraagprijs: f 187.000 k.k.

HOLTUM-BORN, Ankersweg S
Mooi gel. vrijst. boerderij met c.v., kelder, schuur, garage en besloten tuin. Perc. opp.: 1588 m². Ind. o.a.: L-vorm living, keuken, grote zit-tuinkr., badkr., doucheruimte en 5 slaapkrs. Aanv.: n.o.t.k.
Koopprijs: f 395.000,- k.k.

PUTH, Einder Coolhoff S
Prachtig en rustig gel. landhuis met dubb. garage Ind.: o.a. ruim souterrain, ruime L-vorm. woonkr., luxe keuken, 4 slaapkrs, luxe badkr., div. bergzolders, hoog afw. niveau en mooi uitzicht aan de achterzijde. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: f 595.000,- k.k.

SCHINNEN, Stationsstraat S
Goed gel. vrijst. woonh. met c.v., dakterras, inp. garage, tuinhuisje en grote tuin met vrij uitzicht. Perc.: 763 m². Ind. o.a.: royale living, grote keuken, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., douche, v.w. en toilet, zolder. Aanv.: n.o.t.k.
Vraagprijs: f 345.000,- k.k.

SITTARD (Park), Beatrixlaan S
Op uitst. locatie gel. halfvrijst. woonh. met garage, kelder, zolder en tuin. Ind. o.a.: woonkr., keuken, werkk., 4 slaapkrs., badkr. met ligbad. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: f 289.000,- k.k.

SITTARD, Begijnenhofstraat S
Royale tussenw. met kelder, bergingen en binnenplaats. Ind. o.a.: woonkr. ensuite, keuken, 4 slaapkrs. badkr. en vaste trap naar zolder. Pand is tevens als beleggingspand te koop. Aanv.: n.o.t.k.
Koopprijs: f 175.000,- k.k.

SITTARD, Holleweg S
Geheel geren. vrijst. bungalow met c.v., inp. garage, kelders en tuin met overdekt terras. Perc. opp.: 753 m². Ind. o.a.: woonkr. met open haard, luxe keuken met app., 2 slaapkrs. en moderne badkr. Aanv.: i.o.
Vraagprijs: f 339.000,- k.k.

SITTARD, Ehrensteinstraat S
Goed en rustig gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage, carport, zolder en tuin met veel privacy. Ind. o.a.: L-vorm. woonkr., keuken, 3 slaapkrs., badkr. met ligbad en 2e toilet. Aanv.: i.o.
Koopprijs: f 259.000,- k.k.

STEIN, Valderstraat S
Centraal gel. zeer royaal vrijst. zakenpand met c.v., kelders, 2 grote garages en tuin, perc.opp. ± 850 m². Het geheel is geschikt voor meerdere doeleinden zoals belegging, praktijk, kantoor etc. Ind. o.a.: begane gr. wachtkr. c.q. hal, 2 kantoorruimtes, typekr., keuken en toilet. 1° verd.: woonkr. met open haard, keuk., 2 slaapkrs. en badkr. 2° verd.: woonkr. met open keuken, 1 slaapkrs en badkr. Aanv.: in overleg.
Koopprijs: f 475.000,- k.k.

REGIO HEERLEN

BRUNSSUM, F. Bolstraat H
Goed gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage en tuin (perc. opp. ± 318 m²). Ind.: ruime hal, toilet, woonkr., keuken met app. 1° verd.: 4 slaapkrs, doucheruimte met douche en v.w. 2° verd.: zolder. Aanv.: medio 1995.
Prijs: f 225.000,- k.k.

BRUNSSUM, Horizonstraat H
Goed gel. halfvrijst. woonh. met c.v., garage, berging en tuin. Ind.: kelder, hal, toilet, keuken, woonkr. serre, overloop, 3 slaapkrs., doucheruimte, bergzolder. Aanv.: i.o.
Prijs: f 159.000,- k.k.

BRUNSSUM, Langeberglaan H
Halfvr. woonh. met c.v., garage en tuin. Ind.: kelder, entree, hal, keuken met app., badkr. met douche en v.w., toilet, berging. 1° verd.: 3 slks. 2° verd.: zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: f 179.000,- k.k.

BRUNSSUM-TREEBEEK, Schildstraat 24 e H
Goed gel. appartement met c.v., berging en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkr. met open keuken, 2 slaapkrs., balkon, badkr. met douche en v.w. Het geheel verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o.
Koopprijs: f 120.000,- k.k.

BRUNSSUM, Trichterweg H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., chalet en tuin. Perc. opp.: 566 m². Ind.: souterrain: hobbyruimte met douche, 3 kelders. Beg. gr.: hal, woonkr. met parketvl., half open keuken met app. 1° verd.: 3 slaapkrs., badkr. met ligb. en v.w. Ind. Chalet: Beg. gr.: woonkr. met kitchenette (± 25 m²). verd.: 2 slaapkrs., natte ruimte. Aanv.: i.o.
Prijs: f 285.000,- k.k.

HEERLEN, Gaardstraat

Goed gel. woonh. met c.v., berging en tuin. Beg. gr.: hal en toilet, berging, gang, woonkr., half open keuken. 1° verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. Vlieztrap naar zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: f 160.000,- k.k.

HEERLEN, Koraalerf H
Rustig gel. woonh. met c.v., berging en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkr., luxe keuken, berging. 1° verd.: 3 slaapkrs., moderne badkr. 2° verd.: vaste trap naar hobby-/bergruimte. Aanv.: i.o.
Prijs: f 165.000,- k.k.

HEERLEN, v. Limb. Stirumstraat H
Goed gel. halfvr. woonh. met c.v., berging en tuin. (perc. opp.: 305 m²). Ind.: kelder. Beg. gr.: entree, toilet, woonkr. met parketvl., half open keuken met app. 1° verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb., v.w. 2° verd.: vaste trap naar hobbyruimte en zolder. Aanv.: i.o.
Koopprijs: f 188.000,- k.k.

HOENSBROEK, Akerstraat Noord H
Goed gel. woonh. met c.v., zij-ingang en tuin. Ind.: souterrain: kelder. Beg. gr.: hal, toilet, woonkr., keuken, berging. 1° verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met ligb. Vaste trap naar grote zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: f 185.000,- k.k.

HOENSBROEK, Mgr. Nolensstraat H
Nabij centrum goed gel. halfvr. woonh. met c.v. en tuin. Ind.: souterrain: kelder, Beg. gr.: hal, keuken, woonkr. 1° verd.: toilet, 2 slaapkrs., doucheruimte met v.w. 2° verd.: 2 slaapkrs., hobbykr. Aanv.: i.o.
Prijs: f 189.000,- k.k.

LANDGRAAF, Baanstraat H
Goed gel. halfvrijst. woonh. met c.v. garage en tuin. Ind.: hal, toilet, woonkr. met halfopen keuken en app., zitkr. met allesbrander. 1° verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. met douche v.w., en 2° toilet. 2° verd.: zolder. Het pand is geïsoleerd en v.v. rolluiken. Aanv.: i.o.
Koopprijs: f 218.000,- k.k.

OIRSBEK, Prov. weg zuid H
Goed gel. vrijst. woonh. met c.v., garage en tuin. (perc. opp.: 730 m²). Ind.: souterrain: kelder. Beg. gr.: ruime hal, woonkr., keuken, garage, berging. 1° verd.: overloop, 3 slaapkrs., badkr. 2° verd.: ruime zolder. Aanv.: i.o.
Prijs: f 348.000,- k.k.

WIJNANDSRADE, Mascherelstraat H
Goed gel. halfvr. split-level semi-bungalow met c.v., garage en tuin. Ind.: hal, L-woonkr. met parketvloer, balkon, badkr. met ligb., 2 slaapkrs., keuken met app., tuinkr., berging, hobbykr. Het pand verkeert in prima staat van onderhoud. Aanv.: i.o.
Prijs: f 289.000,- k.k.

NIEUWBOUW

NIEUWBOUWWONINGEN S
Halfvrijst. VS-woningen te Born. Patio-bungalows te Sittard. Appartementen te Berg aan de Maas en Geleen. Bouwkevels te Sittard. Documentatie op aanvraag.

S = Ruijters Makelaardij B.V.
Rijksweg Zuid 35
6131 AL Sittard
Tel.: 045-595151, Fax: 045-521384

Ruijters Makelaardij B.V.
Wijcker Brugstraat 62
6221 ED Maastricht
Tel.: 043-218941, Fax: 043-250317

H = Ruijters Makelaardij B.V.
Van Grunsvenplein 12
6411 AT Heerlen
Tel.: 045-713746, Fax: 045-715760

COMMERCIEEL
VASTGOED

TE HUUR

REGIO SITTARD

GELEEN, Annastraat S
Te huur in centrum Geleen laatste nieuwbouw winkelunit opp. 70 m² B.V.O. met parkeerfaciliteiten. Oplev. casco.
Huurgevens op aanvraag.

LANDGRAAF, Hoofdstraat 106

Te huur ± 70 m² winkelruimte op zichtlocatie. Goed afwerkingsnivo. Zeer geschikt voor o.a. mode, kadoshop, dibavo, cd-shop etc.
Huurprijs op aanvraag.

SITTARD, Wilhelminastraat 14 S
Te huur in centrum gelegen nieuwbouw kantoorruimte met parkeervoorz. Opp. 313 m². BTW. Aanv. direct.
Huurprijs/ f. 200,-/m² p.jr. excl.

S = Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
Stationsplein 1
6131 AS Sittard
Tel.: 045-523344

M = Ruijters Commercieel Vastgoed B.V.
Het Bat 8
6211 EX Maastricht
Tel.: 043-256525

RUIJTERS, VAST GOED!

BEDRIJFSRUIMTES

KANTOORUNIT. V. Hasselt. Measbroek, Hooftstraat 388. Ruim WINKELPAND. 10-25 m2. Incl. tele. met zeer grote eigen parkeerplaats achterom. Prijs vanaf f 725,- p.mnd. Office Point, Business & Office Centre. 043-261010. 045-512410.

Te h. BEDRIJFSRUIMTE in woonbuurt, gesch. voor vele doeleinden, werkplaats met ruime kantoorkamer, weg naar snel succes. Bel. f 975,- p.mnd. 045-512277. 045-719966.

Gsm. KAMER te huur v. oudere heer of dame met huis. Verkoor. 04406-12875.

Ruime kamer te huur te SUSTEREN, direct te aanvaarden. Tel. 046-332918.

Te huur KAMER met keuken en badkamer, voor vele doeleinden, werkplaats met ruime kantoorkamer, weg naar snel succes. Bel. f 975,- p.mnd. 045-512277. 045-719966.

Nette man zoekt kamer in HEERLEN of omgeving. Telefoon: 074-916013.

KAMERS te huur v.a. f 350,- per mnd. nabij centrum. Heerlen. Tel. 045-708471 b.g.g. 045-723490.

MBO-student 23 jr. zoekt met spoed kamer in SITTARD, Geleen of Roermond. Tel. 04752-4757.

Gsm. kamer te huur in VALKENBURG v. oudere heer of dame. 04406-12875.

Te h. in HEERLEN Centrum, per 1 okt. kamer in studentenhuis. Tel. 045-711007.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

Te h. 2 gsm. kamers te SIMPELVELD, 1 keuken en bad, f 550,-. 045-443989.

BLONDÉ

Uw huis verkopen
Wij kopen direct
045-743490

MEERSSEN

Notaris I.G.J.M. Schoonbroodt te Meerssen

zal op maandag 7 november 1994 om drie uur 's middags precies in Gemeenschapshuis de Stip, Past. D. Heststraat 10, Meerssen, in het openbaar ex Art. 3:268 Burgerlijk Wetboek, bij opbod en afslag in één zitting verkopen:

VRIJSTAANDE WONING

met dubbele inrijende garage, kelders (met cv-ketel) en tuin aan de Proost de Beaufortstraat 2, 5/6 are. Indeling gelijkvloers: hal met toilet en trappenhuis, zitkamer met TV-kamer en terras, aparte keuken met terras; 1 verdieping: 3 slaapkamers waarvan 2 met balkon, badkamer, 2 muurkasten; 2 verdieping: één zolderkamer met gasboiler.

Aanvaarding: bij betaling van de koopsom, eventueel te bewerkstelligen met de grosse van de akte van veiling, vrij van huur.

Betaling: uiterlijk 20 december 1994. Op de veiling zijn van toepassing de Algemene Veilingvoorwaarden voor Executieveilingen 1993, met de wijzigingen daarop zoals opgenomen in de akte van veiling. Tot uiterlijk 24 oktober 1994 12.00 uur, kan bij de notaris schriftelijk een bod worden gedaan op het te veilen object.

Nadere informatie, ook inzake bezichtiging, kan worden verkregen ten kantore van notaris Schoonbroodt, de Beaufortstraat 22, Meerssen, tel. 043-644848.

Te koop grote partij BRANDHOUT, gekookt. Tel. 045-310006.

LUCHT-HEATER, gasgest. 50x50x50 (hangend mod.). Voor ruimtes tot 600 kub. v.g.m. Pr. f 1.200,-. 045-314090/327777.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

Te koop ALLESBRANDER. Telefoon: 04450-1889.

SHINNEN, Veeuweg 20

In kindervriendelijke, rustige omg. gel. goed onderhouden half-vrijstaand woonhuis, met garage en royale tuin.

Bouwjaar 1986. Ind. beg. grond: hal, toilet, L-vorm. woonkamer, open keuken, moderne nieuwe keuken. 1e verd.: overloop, 3 slaapkamers, laminaatvloeren, zeer lichte geheel nieuwe badkamer met 2e toilet. 2e verd.: zolder (mogelijkheid voor bouw vaste trap) met logeerkamer en cv-inrichting, dak- en spouwmuurisolatie en ged. dub. beglazing, ruime garage, oprijt, vrij achterom aan 2 zijden, zeer ruime tuin en tuinberging.

Vraagprijs f 229.000,- k.k.

H. Augustus

vastgoed bv

Verkoop - aankopen - hypotheek - taxaties

Renningsstraat 20, Heerlenhede

tel. 045 - 233038

LANDGRAAF

Hooftstraat 45

tel. 045-315170

HOORSCHE VASTGOED

TE KOOP

Landgraaf

Abdissenlaan 62. Halfvrijstaand woonhuis, berging, garage en grote tuin (op zuiden). Bwjr. ca. 1960. Ind.: bg.: hal/entree, toilet, woonkamer met tegelvloer, schuifpui naar terras, open keuken. Verd.: overloop, 3 ruime slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Grote buitenberging en garage. Grote droge voorraadkelder. Het huis is rondom voorzien van nieuwe kunstst. kozijnen met dubb. beglazing. Fraaie tuin. Verd. voorzien van rolluiken. Koopprijs f 182.000,- k.k.

Brunssum

Op gen. Hoes 50. Groot tussenz. woonhuis. Ind.: parterre met inrijende garage, 2 slaapkamers, bad. met douche/vw./w., toilet, berging. Tuin. Bg.: entree, grote woonkamer en open keuken, parketvloer en zonneterras. Verd.: grote slaapkamr. Bad. met ligbad/toilet/vw. Ged. rolluiken. Goed onderhouden. Koopprijs f 177.000,- k.k.

Hoensbroek

Dr. W. Dreesstraat 6. Uitstekend onderhouden halfvrijstaand woonhuis. Bwjr. 1991. Ind.: hal/entree, toilet, woonkamer, half-open keuken. Verd.: 3 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Tuin op zuiden. Eventueel overname subsidie mogelijk. Koopprijs f 174.000,- k.k.

Schinveld

Broekstraat 5. Ouder pand in centrum gelegen. Kan evt. verbouwd worden tot woonhuis. Ged. gerenoveerd. Vloeropp. bg.: ca. 150 m²/verd.: ca. 100 m². Koopprijs f 105.000,- k.k.

Landgraaf

Hooftstraat 45

tel. 045-315170

HOORSCHE VASTGOED

TE KOOP

Landgraaf

Abdissenlaan 62. Halfvrijstaand woonhuis, berging, garage en grote tuin (op zuiden). Bwjr. ca. 1960. Ind.: bg.: hal/entree, toilet, woonkamer met tegelvloer, schuifpui naar terras, open keuken. Verd.: overloop, 3 ruime slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Grote buitenberging en garage. Grote droge voorraadkelder. Het huis is rondom voorzien van nieuwe kunstst. kozijnen met dubb. beglazing. Fraaie tuin. Verd. voorzien van rolluiken. Koopprijs f 182.000,- k.k.

Brunssum

Op gen. Hoes 50. Groot tussenz. woonhuis. Ind.: parterre met inrijende garage, 2 slaapkamers, bad. met douche/vw./w., toilet, berging. Tuin. Bg.: entree, grote woonkamer en open keuken, parketvloer en zonneterras. Verd.: grote slaapkamr. Bad. met ligbad/toilet/vw. Ged. rolluiken. Goed onderhouden. Koopprijs f 177.000,- k.k.

Hoensbroek

Dr. W. Dreesstraat 6. Uitstekend onderhouden halfvrijstaand woonhuis. Bwjr. 1991. Ind.: hal/entree, toilet, woonkamer, half-open keuken. Verd.: 3 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Tuin op zuiden. Eventueel overname subsidie mogelijk. Koopprijs f 174.000,- k.k.

Schinveld

Broekstraat 5. Ouder pand in centrum gelegen. Kan evt. verbouwd worden tot woonhuis. Ged. gerenoveerd. Vloeropp. bg.: ca. 150 m²/verd.: ca. 100 m². Koopprijs f 105.000,- k.k.

Landgraaf

Hooftstraat 45

tel. 045-315170

HOORSCHE VASTGOED

TE KOOP

Landgraaf

Abdissenlaan 62. Halfvrijstaand woonhuis, berging, garage en grote tuin (op zuiden). Bwjr. ca. 1960. Ind.: bg.: hal/entree, toilet, woonkamer met tegelvloer, schuifpui naar terras, open keuken. Verd.: overloop, 3 ruime slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Grote buitenberging en garage. Grote droge voorraadkelder. Het huis is rondom voorzien van nieuwe kunstst. kozijnen met dubb. beglazing. Fraaie tuin. Verd. voorzien van rolluiken. Koopprijs f 182.000,- k.k.

Brunssum

Op gen. Hoes 50. Groot tussenz. woonhuis. Ind.: parterre met inrijende garage, 2 slaapkamers, bad. met douche/vw./w., toilet, berging. Tuin. Bg.: entree, grote woonkamer en open keuken, parketvloer en zonneterras. Verd.: grote slaapkamr. Bad. met ligbad/toilet/vw. Ged. rolluiken. Goed onderhouden. Koopprijs f 177.000,- k.k.

Hoensbroek

Dr. W. Dreesstraat 6. Uitstekend onderhouden halfvrijstaand woonhuis. Bwjr. 1991. Ind.: hal/entree, toilet, woonkamer, half-open keuken. Verd.: 3 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Tuin op zuiden. Eventueel overname subsidie mogelijk. Koopprijs f 174.000,- k.k.

TE KOOP

Landgraaf

Abdissenlaan 62. Halfvrijstaand woonhuis, berging, garage en grote tuin (op zuiden). Bwjr. ca. 1960. Ind.: bg.: hal/entree, toilet, woonkamer met tegelvloer, schuifpui naar terras, open keuken. Verd.: overloop, 3 ruime slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Grote buitenberging en garage. Grote droge voorraadkelder. Het huis is rondom voorzien van nieuwe kunstst. kozijnen met dubb. beglazing. Fraaie tuin. Verd. voorzien van rolluiken. Koopprijs f 182.000,- k.k.

Brunssum

Op gen. Hoes 50. Groot tussenz. woonhuis. Ind.: parterre met inrijende garage, 2 slaapkamers, bad. met douche/vw./w., toilet, berging. Tuin. Bg.: entree, grote woonkamer en open keuken, parketvloer en zonneterras. Verd.: grote slaapkamr. Bad. met ligbad/toilet/vw. Ged. rolluiken. Goed onderhouden. Koopprijs f 177.000,- k.k.

Hoensbroek

Dr. W. Dreesstraat 6. Uitstekend onderhouden halfvrijstaand woonhuis. Bwjr. 1991. Ind.: hal/entree, toilet, woonkamer, half-open keuken. Verd.: 3 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Tuin op zuiden. Eventueel overname subsidie mogelijk. Koopprijs f 174.000,- k.k.

Schinveld

Broekstraat 5. Ouder pand in centrum gelegen. Kan evt. verbouwd worden tot woonhuis. Ged. gerenoveerd. Vloeropp. bg.: ca. 150 m²/verd.: ca. 100 m². Koopprijs f 105.000,- k.k.

Landgraaf

Hooftstraat 45

tel. 045-315170

HOORSCHE VASTGOED

TE KOOP

Landgraaf

Abdissenlaan 62. Halfvrijstaand woonhuis, berging, garage en grote tuin (op zuiden). Bwjr. ca. 1960. Ind.: bg.: hal/entree, toilet, woonkamer met tegelvloer, schuifpui naar terras, open keuken. Verd.: overloop, 3 ruime slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Grote buitenberging en garage. Grote droge voorraadkelder. Het huis is rondom voorzien van nieuwe kunstst. kozijnen met dubb. beglazing. Fraaie tuin. Verd. voorzien van rolluiken. Koopprijs f 182.000,- k.k.

Brunssum

Op gen. Hoes 50. Groot tussenz. woonhuis. Ind.: parterre met inrijende garage, 2 slaapkamers, bad. met douche/vw./w., toilet, berging. Tuin. Bg.: entree, grote woonkamer en open keuken, parketvloer en zonneterras. Verd.: grote slaapkamr. Bad. met ligbad/toilet/vw. Ged. rolluiken. Goed onderhouden. Koopprijs f 177.000,- k.k.

Hoensbroek

Dr. W. Dreesstraat 6. Uitstekend onderhouden halfvrijstaand woonhuis. Bwjr. 1991. Ind.: hal/entree, toilet, woonkamer, half-open keuken. Verd.: 3 slaapkamers, badkamer met douche en vaste wastafel. Zolder bereikbaar via vlieztrap. Tuin op zuiden. Eventueel overname subsidie mogelijk. Koopprijs f 174.000,- k.k.

Schinveld

Broekstraat 5. Ouder pand in centrum gelegen. Kan evt. verbouwd worden tot woonhuis. Ged. gerenoveerd. Vloeropp. bg.: ca. 150 m²/verd.: ca. 100 m². Koopprijs f 105.000,- k.k.

Landgraaf

Hooftstraat 45

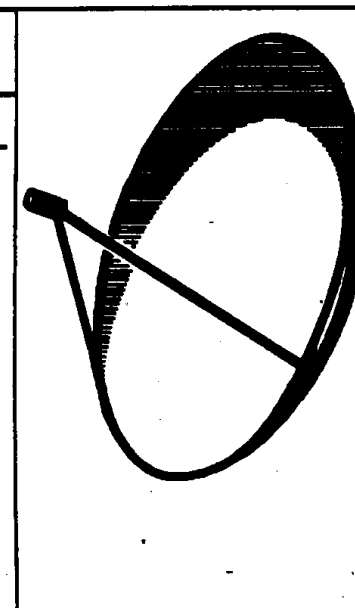
tel. 045-315170

HOORSCHE VASTGOED

TE KOOP

Landgraaf

Abdissenlaan 62. Halfvrijsta

20.30 Seaforth. Afl. 1. 22.05 nws. 22.20 Heart of the matter. 22.55 International dancing. 23.35 Ring of Scorpio. 2-delige Engels-Australische tv-film uit 1991. Afl. 1.

BBC 2

07.30 Blinky Bill. 07.55 Playdays. 08.15 Blood and honey. 08.30 Moomins. 08.55 The busy world of Richard Scarry. 09.20 Bites. 09.35 Conan the adventurer. 10.00 What's that noise? 10.25 Grange Hill. 10.55 Growing up wild. 11.20 Bay City. 11.45 The Ozone. 12.00 Quantum leap. 12.45 Snowy River - The McGregor Saga. Serie. 13.30 Amazon: The flooded forest. Afl. 2. 14.20 Special friends. Reportage. 15.00 Happy Birthday, LSO! 17.15 Rugby special. 18.15 One man and his dog. 19.00 The money programme. Onafhankelijke gasleveranciers beweren dat ze de gasrekening drastisch kunnen terugbrengen. 19.40 The car's the star. Vandaag: De Austin Allegro. 20.00 Plácido Domingo's tales from the opera. Documentaire over het werk achter de schermen bij grote opera-producties. 21.00 Monty Python's flying circus. 21.30 Reputations. Afl. 1. Beria - Stalin's creature. Beria was als hoofd van de geheime politie van Stalin de meest gevreesde man in de Sovjet-Unie. 22.20-00.30 Mississippi burning.

Eurosport

08.30 Step aerobics. 09.00 Tennis. WTA-toern.: halve finales. 10.30 Autosport. DTM-race vanuit Hockenheim. 11.00 Truckracing. 11.30 Motorsport. Pro Superbike. 12.00 Motorsport. Grand Prix van Europa. Live. 15.30 Kunstrijden op de schaats. 16.30 Dansen. Rock'n Roll German Masters. 17.30 Tennis. WTA-toern.: Finale. 19.00 Motorsport. Grand Prix. 20.00 Autosport. DTM-race. 21.00 Autosport. IndyCar-race. Live. 23.00 Voetbal. Braziliëans comp.voetbal: 2e ronde. Live. 01.00-01.30 Motorsport. Grand Prix.

NBC

05.30 NBC News. 06.00 Intern. business view. 06.30 NBC News. 07.00 Strictly business. 07.30 Weekly business. 08.00 ITN World News. 08.30 Intern. business view. 09.00 Weekly business. 09.30 Strictly business. 10.00 Holiday destinations. 10.30 Memories then and now. 11.00 Sport shop. 12.00 Ushuaia. Avontuurlijke documentaires. 13.00 Tycoons. Reportage. 14.00 Today. 14.58 ITN World News headlines. 15.00 Meet the press. Actueel discussieprogr. 15.58 ITN World News. 16.00 The McLaughlin Group. 16.30 Weekly business. 16.58 ITN World news. 17.00 Sport on NBC Super Channel. Met: BMW Italian Ladies Open. 18.00 Horses in action. 18.30 Pennant Chase. 19.00 ITN World News. 19.30 Holiday destinations. 20.00 Videofashion! 20.30 Frontal. Parlementaire nieuws uit Duitsland. 21.30 Talkin' jazz. 22.00 ITN World news. 22.30 Sportprogr. X Kulture. 00.30 Weekly business. 01.00 Frontal. Parlementaire nieuws uit Duitsland.

MTV

06.00 MTV's Bon Jovi Weekend. 09.30 Bon Jovi: The hits. 10.30 News: Weekend edition. 11.00 The big picture. 11.30 European top 20 countdown. 13.30 First look. 14.00 Sports. 14.30 Bon Jovi: Past, present & future. 15.00 MTV's Bon Jovi Weekend. 16.30 An evening with Bon Jovi. 18.00 The real world 3. 18.30 News: Weekend edition. 19.00 US Top 20 video countdown. 21.00 120 minutes. 23.00 Beavis & Butt-head. 23.30 Headbanger's ball. 02.00 Hugo. 03.00-06.00 Night videos.

CNN

05.30 Global view. 06.30 Moneyweek. 07.30 On the menu. 08.30 Science and technology. 09.30 Style. 10.00 World report. 11.30 World business this week. 12.30 Inside business. 13.30 Earth matters. 14.00 Larry King weekend. 15.30 Futureweek. 16.30 Global view. 17.30 Travel guide. 18.30 Diplomatic licence. 19.00 Moneyweek. 19.30 Global view. 20.00 World report. 22.00 CNN's late edition. 23.00 The world today. 00.30 Managing. 01.00 Prime news. 02.00 CNN Presents ... Special reports. 04.30 Showbiz.

radio

Radio 1

Elk heel uur en om 7.30, 8.30, 12.30, 13.30, 17.30 en 18.30 nieuws. 7.07 De andere wereld van zondagmorgen. 8.10 Vroege vogels. 10.05 G.V.T. 12.07 Avro Radioprogram. 14.05 Lange de lijn, sport en muziek. 18.10 Muziek uit duizenden jaren. 19.00 Continu klassiek. 20.02 Specialiteiten à la carte. 22.00 VPRO Jazz op Vier. 0.00-1.00 Vier na middernacht.

Radio 2

Elk heel uur nieuws. 7.04 Gelab in het honddal. 10.04 Avro's Muziekmozaiek. 11.04 Sunday morning comin' down. 12.04 VPRO aan de Amstel. Met om 12.04 VPRO's Music Hall. 13.04 Ietsje Mijler presentiert: 'Was me het welde wel. 14.04 De rood ingang. 15.52 De wijde blik. 16.04 M.C. Zondagrust. 17.04 Van 0 tot 80. 18.04 Het concert. 18.04 Archief Hiversum. 19.04 Country time. 20.04 Razz-ma-tazz. 21.04 Ararat. 22.04-24.00 Liefdeslied en levenslied.

Radio 3

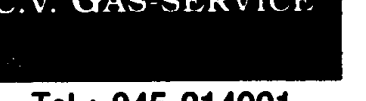

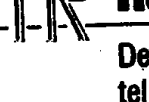
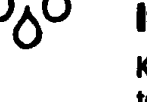

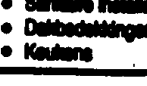

Elk heel uur nieuws. 6.52 Tros 3 draai. 9.04 Tros Goud. 10.04 Tros Wereldhits. 14.04 Tros Decadez. 21.04 De CD show. 22.04 Poster. 23.04 Tros Nacht. 24.04 Tros. 0.02-0.04 Tros. 0.04-0.06 Tros. 0.06-0.08 Tros. 0.08-0.10 Tros. 0.10-0.12 Tros. 0.12-0.14 Tros. 0.14-0.16 Tros. 0.16-0.18 Tros. 0.18-0.20 Tros. 0.20-0.22 Tros. 0.22-0.24 Tros. 0.24-0.26 Tros. 0.26-0.28 Tros. 0.28-0.30 Tros. 0.30-0.32 Tros. 0.32-0.34 Tros. 0.34-0.36 Tros. 0.36-0.38 Tros. 0.38-0.40 Tros. 0.40-0.42 Tros. 0.42-0.44 Tros. 0.44-0.46 Tros. 0.46-0.48 Tros. 0.48-0.50 Tros. 0.50-0.52 Tros. 0.52-0.54 Tros. 0.54-0.56 Tros. 0.56-0.58 Tros. 0.58-0.60 Tros. 0.60-0.62 Tros. 0.62-0.64 Tros. 0.64-0.66 Tros. 0.66-0.68 Tros. 0.68-0.70 Tros. 0.70-0.72 Tros. 0.72-0.74 Tros. 0.74-0.76 Tros. 0.76-0.78 Tros. 0.78-0.80 Tros. 0.80-0.82 Tros. 0.82-0.84 Tros. 0.84-0.86 Tros. 0.86-0.88 Tros. 0.88-0.90 Tros. 0.90-0.92 Tros. 0.92-0.94 Tros. 0.94-0.96 Tros. 0.96-0.98 Tros. 0.98-1.00 Tros. 1.00-1.02 Tros. 1.02-1.04 Tros. 1.04-1.06 Tros. 1.06-1.08 Tros. 1.08-1.10 Tros. 1.10-1.12 Tros. 1.12-1.14 Tros. 1.14-1.16 Tros. 1.16-1.18 Tros. 1.18-1.20 Tros. 1.20-1.22 Tros. 1.22-1.24 Tros. 1.24-1.26 Tros. 1.26-1.28 Tros. 1.28-1.30 Tros. 1.30-1.32 Tros. 1.32-1.34 Tros. 1.34-1.36 Tros. 1.36-1.38 Tros. 1.38-1.40 Tros. 1.40-1.42 Tros. 1.42-1.44 Tros. 1.44-1.46 Tros. 1.46-1.48 Tros. 1.48-1.50 Tros. 1.50-1.52 Tros. 1.52-1.54 Tros. 1.54-1.56 Tros. 1.56-1.58 Tros. 1.58-1.60 Tros. 1.60-1.62 Tros. 1.62-1.64 Tros. 1.64-1.66 Tros. 1.66-1.68 Tros. 1.68-1.70 Tros. 1.70-1.72 Tros. 1.72-1.74 Tros. 1.74-1.76 Tros. 1.76-1.78 Tros. 1.78-1.80 Tros. 1.80-1.82 Tros. 1.82-1.84 Tros. 1.84-1.86 Tros. 1.86-1.88 Tros. 1.88-1.90 Tros. 1.90-1.92 Tros. 1.92-1.94 Tros. 1.94-1.96 Tros. 1.96-1.98 Tros. 1.98-2.00 Tros. 2.00-2.02 Tros. 2.02-2.04 Tros. 2.04-2.06 Tros. 2.06-2.08 Tros. 2.08-2.10 Tros. 2.10-2.12 Tros. 2.12-2.14 Tros. 2.14-2.16 Tros. 2.16-2.18 Tros. 2.18-2.20 Tros. 2.20-2.22 Tros. 2.22-2.24 Tros. 2.24-2.26 Tros. 2.26-2.28 Tros. 2.28-2.30 Tros. 2.30-2.32 Tros. 2.32-2.34 Tros. 2.34-2.36 Tros. 2.36-2.38 Tros. 2.38-2.40 Tros. 2.40-2.42 Tros. 2.42-2.44 Tros. 2.44-2.46 Tros. 2.46-2.48 Tros. 2.48-2.50 Tros. 2.50-2.52 Tros. 2.52-2.54 Tros. 2.54-2.56 Tros. 2.56-2.58 Tros. 2.58-2.60 Tros. 2.60-2.62 Tros. 2.62-2.64 Tros. 2.64-2.66 Tros. 2.66-2.68 Tros. 2.68-2.70 Tros. 2.70-2.72 Tros. 2.72-2.74 Tros. 2.74-2.76 Tros. 2.76-2.78 Tros. 2.78-2.80 Tros. 2.80-2.82 Tros. 2.82-2.84 Tros. 2.84-2.86 Tros. 2.86-2.88 Tros. 2.88-2.90 Tros. 2.90-2.92 Tros. 2.92-2.94 Tros. 2.94-2.96 Tros. 2.96-2.98 Tros. 2.98-3.00 Tros. 3.00-3.02 Tros. 3.02-3.04 Tros. 3.04-3.06 Tros. 3.06-3.08 Tros. 3.08-3.10 Tros. 3.10-3.12 Tros. 3.12-3.14 Tros. 3.14-3.16 Tros. 3.16-3.18 Tros. 3.18-3.20 Tros. 3.20-3.22 Tros. 3.22-3.24 Tros. 3.24-3.26 Tros. 3.26-3.28 Tros. 3.28-3.30 Tros. 3.30-3.32 Tros. 3.32-3.34 Tros. 3.34-3.36 Tros. 3.36-3.38 Tros. 3.38-3.40 Tros. 3.40-3.42 Tros. 3.42-3.44 Tros. 3.44-3.46 Tros. 3.46-3.48 Tros. 3.48-3.50 Tros. 3.50-3.52 Tros. 3.52-3.54 Tros. 3.54-3.56 Tros. 3.56-3.58 Tros. 3.58-3.60 Tros. 3.60-3.62 Tros. 3.62-3.64 Tros. 3.64-3.66 Tros. 3.66-3.68 Tros. 3.68-3.70 Tros. 3.70-3.72 Tros. 3.72-3.74 Tros. 3.74-3.76 Tros. 3.76-3.78 Tros. 3.78-3.80 Tros. 3.80-3.82 Tros. 3.82-3.84 Tros. 3.84-3.86 Tros. 3.86-3.88 Tros. 3.88-3.90 Tros. 3.90-3.92 Tros. 3.92-3.94 Tros. 3.94-3.96 Tros. 3.96-3.98 Tros. 3.98-4.00 Tros. 4.00-4.02 Tros. 4.02-4.04 Tros. 4.04-4.06 Tros. 4.06-4.08 Tros. 4.08-4.10 Tros. 4.10-4.12 Tros. 4.12-4.14 Tros. 4.14-4.16 Tros. 4.16-4.18 Tros. 4.18-4.20 Tros. 4.20-4.22 Tros. 4.22-4.24 Tros. 4.24-4.26 Tros. 4.26-4.28 Tros. 4.28-4.30 Tros. 4.30-4.32 Tros. 4.32-4.34 Tros. 4.34-4.36 Tros. 4.36-4.38 Tros. 4.38-4.40 Tros. 4.40-4.42 Tros. 4.42-4.44 Tros. 4.44-4.46 Tros. 4.46-4.48 Tros. 4.48-4.50 Tros. 4.50-4.52 Tros. 4.52-4.54 Tros. 4.54-4.56 Tros. 4.56-4.58 Tros. 4.58-4.60 Tros. 4.60-4.62 Tros. 4.62-4.64 Tros. 4.64-4.66 Tros. 4.66-4.68 Tros. 4.68-4.70 Tros. 4.70-4.72 Tros. 4.72-4.74 Tros. 4.74-4.76 Tros. 4.76-4.78 Tros. 4.78-4.80 Tros. 4.80-4.82 Tros. 4.82-4.84 Tros. 4.84-4.86 Tros. 4.86-4.88 Tros. 4.88-4.90 Tros. 4.90-4.92 Tros. 4.92-4.94 Tros. 4.94-4.96 Tros. 4.96-4.98 Tros. 4.98-5.00 Tros. 5.00-5.02 Tros. 5.02-5.04 Tros. 5.04-5.06 Tros. 5.06-5.08 Tros. 5.08-5.10 Tros. 5.10-5.12 Tros. 5.12-5.14 Tros. 5.14-5.16 Tros. 5.16-5.18 Tros. 5.18-5.20 Tros. 5.20-5.22 Tros. 5.22-5.24 Tros. 5.24-5.26 Tros. 5.26-5.28 Tros. 5.28-5.30 Tros. 5.30-5.32 Tros. 5.32-5.34 Tros. 5.34-5.36 Tros. 5.36-5.38 Tros. 5.38-5.40 Tros. 5.40-5.42 Tros. 5.42-5.44 Tros. 5.44-5.46 Tros. 5.46-5.48 Tros. 5.48-5.50 Tros. 5.50-5.52 Tros. 5.52-5.54 Tros. 5.54-5.56 Tros. 5.56-5.58 Tros. 5.58-5.60 Tros. 5.60-5.62 Tros. 5.62-5.64 Tros. 5.64-5.66 Tros. 5.66-5.68 Tros. 5.68-5.70 Tros. 5.70-5.72 Tros. 5.72-5.74 Tros. 5.74-5.76 Tros. 5.76-5.78 Tros. 5.78-5.80 Tros. 5.80-5.82 Tros. 5.82-5.84 Tros. 5.84-5.86 Tros. 5.86-5.88 Tros. 5.88-5.90 Tros. 5.90-5.92 Tros. 5.92-5.94 Tros. 5.94-5.96 Tros. 5.96-5.98 Tros. 5.98-6.00 Tros. 6.00-6.02 Tros. 6.02-6.04 Tros. 6.04-6.06 Tros. 6.06-6.08 Tros. 6.08-6.10 Tros. 6.10-6.12 Tros. 6.12-6.14 Tros. 6.14-6.16 Tros. 6.16-6.18 Tros. 6.18-6.20 Tros. 6.20-6.22 Tros. 6.22-6.24 Tros. 6.24-6.26 Tros. 6.26-6.28 Tros. 6.28-6.30 Tros. 6.30-6.32 Tros. 6.32-6.34 Tros. 6.34-6.36 Tros. 6.36-6.38 Tros. 6.38-6.40 Tros. 6.40-6.42 Tros. 6.42-6.44 Tros. 6.44-6.46 Tros. 6.46-6.48 Tros. 6.48-6.50 Tros. 6.50-6.52 Tros. 6.52-6.54 Tros. 6.54-6.56 Tros. 6.56-6.58 Tros. 6.58-6.60 Tros. 6.60-6.62 Tros. 6.62-6.64 Tros. 6.64-6.66 Tros. 6.66-6.68 Tros. 6.68-6.70 Tros. 6.70-6.72 Tros. 6.72-6.74 Tros. 6.74-6.76 Tros. 6.76-6.78 Tros. 6.78-6.80 Tros. 6.80-6.82 Tros. 6.82-6.84 Tros. 6.84-6.86 Tros. 6.86-6.88 Tros. 6.88-6.90 Tros. 6.90-6.92 Tros. 6.92-6.94 Tros. 6.94-6.96 Tros. 6.96-6.98 Tros. 6.98-7.00 Tros. 7.00-7.02 Tros. 7.02-7.04 Tros. 7.04-7.06 Tros. 7.06-7.08 Tros. 7.08-7.10 Tros. 7.10-7.12 Tros. 7.12-7.14 Tros. 7.14-7.16 Tros. 7.16-7.18 Tros. 7.18-7.20 Tros. 7.20-7.22 Tros. 7.22-7.24 Tros. 7.24-7.26 Tros. 7.26-7.28 Tros. 7.28-7.30 Tros. 7.30-7.32 Tros. 7.32-7.34 Tros. 7.34-7.36 Tros. 7.36-7.38 Tros. 7.38-7.40 Tros. 7.40-7.42 Tros. 7.42-7.44 Tros. 7.44-7.46 Tros. 7.46-7.48 Tros. 7.48-7.50 Tros. 7.50-7.52 Tros. 7.52-7.54 Tros. 7.54-7.56 Tros. 7.56-7.58 Tros. 7.58-7.60 Tros. 7.60-7.62 Tros. 7.62-7.64 Tros. 7.64-7.66 Tros. 7.66-7.68 Tros. 7.68-7.70 Tros. 7.70-7.72 Tros. 7.72-7.74 Tros. 7.74-7.76 Tros. 7.76-7.78 Tros. 7.78-7.80 Tros. 7.80-7.82 Tros. 7.82-7.84 Tros. 7.84-7.86 Tros. 7.86-7.88 Tros. 7.88-7.90 Tros. 7.90-7.92 Tros. 7.92-7.94 Tros. 7.94-7.96 Tros. 7.96-7.98 Tros. 7.98-8.00 Tros. 8.00-8.02 Tros. 8.02-8.04 Tros. 8.04-8.06 Tros. 8.06-8.08 Tros. 8.08-8.10 Tros. 8.10-8.12 Tros. 8.12-8.14 Tros. 8.14-8.16 Tros. 8.16-8.18 Tros. 8.18-8.20 Tros. 8.20-8.22 Tros. 8.22-8.24 Tros. 8.24-8.26 Tros. 8.26-8.28 Tros. 8.28-8.30 Tros. 8.30-8.32 Tros. 8.32-8.34 Tros. 8.34-8.36 Tros. 8.36-8.38 Tros. 8.38-8.40 Tros. 8.40-8.42 Tros. 8.42-8.44 Tros. 8.44-8.46 Tros. 8.46-8.48 Tros. 8.48-8.50 Tros. 8.50-8.52 Tros. 8.52-8.54 Tros. 8.54-8.56 Tros. 8.56-8.58 Tros. 8.58-8.60 Tros. 8.60-8.62 Tros. 8.62-8.64 Tros. 8.64-8.66 Tros. 8.66-8.68 Tros. 8.68-8.70 Tros. 8.70-8.72 Tros. 8.72-8.74 Tros. 8.74-8.76 Tros. 8.76-8.78 Tros. 8.78-8.80 Tros. 8.80-8.82 Tros. 8.82-8.84 Tros. 8.84-8.86 Tros. 8.86-8.88 Tros. 8.88-8.90 Tros. 8.90-8.92 Tros. 8.92-8.94 Tros. 8.94-8.96 Tros. 8.96-8.98 Tros. 8.98-9.00 Tros. 9.00-9.02 Tros. 9.02-9.04 Tros. 9.04-9.06 Tros. 9.06-9.08 Tros. 9.08-9.10 Tros. 9.10-9.12 Tros. 9.12-9.14 Tros. 9.14-9.16 Tros. 9.16-9.18 Tros. 9.18-9.20 Tros. 9.20-9.22 Tros. 9.22-9.24 Tros. 9.24-9.26 Tros. 9.26-9.28 Tros. 9.28-9.30 Tros. 9.30-9.32 Tros. 9.32-9.34 Tros. 9.34-9.36 Tros. 9.36-9.38 Tros. 9.38-9.40 Tros. 9.40-9.42 Tros. 9.42-9.44 Tros. 9.44-9.46 Tros. 9.46-9.48 Tros. 9.48-9.50 Tros. 9.50-9.52 Tros. 9.52-9.54 Tros. 9.54-9.56 Tros. 9.56-9.58 Tros. 9.58-10.00 Tros. 10.00-10.02 Tros. 10.02-10.04 Tros. 10.04-10.06 Tros. 10.06-10.08 Tros. 10.08-10.10 Tros. 10.10-10.12 Tros. 10.12-10.14 Tros. 10.14-10.16 Tros. 10.16-10.18 Tros. 10.18-10.20 Tros. 10.20-10.22 Tros. 10.22-10.24 Tros. 10.24-10.26 Tros. 10.26-10.28 Tros. 10.28-10.30 Tros. 10.30-10.32 Tros. 10.32-10.34 Tros. 10.34-10.36 Tros. 10.36-10.38 Tros. 10.38-10.40 Tros. 10.40-10.42 Tros. 10.42-10.44 Tros. 10.44-10.46 Tros. 10.46-10.48 Tros. 10.48-10.50 Tros. 10.50-10.52 Tros. 10.52-10.54 Tros. 10.54-10.56 Tros. 10.56-10.58 Tros. 10.58-11.00 Tros. 11.00-11.02 Tros. 11.02-11.04 Tros. 11.04-11.06 Tros. 11.06-11.08 Tros. 11.08-11.10 Tros. 11.10-11.12 Tros. 11.12-11.14 Tros. 11.14-11.16 Tros. 11.16-11.18 Tros. 11.18-11.20 Tros. 11.20-11.22 Tros. 11.22-11.24 Tros. 11.24-11.26 Tros. 11.26-11.28 Tros. 11.28-11.30 Tros. 11.30-11.32 Tros. 11.32-11.34 Tros. 11.34-11.36 Tros. 11.36-11.38 Tros. 11.38-11.40 Tros. 11.40-11.42 Tros. 11.42-11.44 Tros. 11.44-11.46 Tros. 11.46-11.48 Tros. 11.48-11.50 Tros. 11.50-11.52 Tros. 11.52-11.54 Tros. 11.54-11.56 Tros. 11.56-11.58 Tros. 11.58-12.00 Tros. 12.00-12.02 Tros. 12.02-12.04 Tros. 12.04-12.06 Tros. 12.06-12.08 Tros. 12.08-12.10 Tros. 12.10-12.12 Tros. 12.12-12.14 Tros. 12.14-12.16 Tros. 12.16-12.18 Tros. 12.18-12.20 Tros. 12.20-12.22 Tros. 12.22-12.24 Tros. 12.24-12.26 Tros. 12.26-12.28 Tros. 12.28-12.30 Tros. 12.30-12.32 Tros. 12.32-12.34 Tros. 12.34-12.36 Tros. 12.36-12.38 Tros. 12.38-12.40 Tros. 12.40-12.42 Tros. 12.42-12.44 Tros. 12.44-12.46 Tros. 12.46-12.48 Tros. 12.48-12.50 Tros. 12.50-12.52 Tros. 12.52-12.54 Tros. 12.54-12.56 Tros. 12.56-12.58 Tros. 12.58-13.00 Tros. 13.00-13.02 Tros. 13.02-13.04 Tros. 13.04-13.06 Tros. 13.06-13.08 Tros. 13.08-13.10 Tros. 13.10-13.12 Tros. 13.12-13.14 Tros. 13.14-13.16 Tros. 13.16-13.18 Tros. 13.18-13.20 Tros. 13.20-13.22 Tros. 13.22-13.24 Tros. 13.24-13.26 Tros. 13.26-13.28 Tros. 13.28-13.30 Tros. 13.30-13.32 Tros. 13.32-13.34 Tros. 13.34-13.36 Tros. 13.36-13.38 Tros. 13.38-13.40 Tros. 13.40-13.42 Tros. 13.42-13.44 Tros. 13.44-13.46 Tros. 13.46-13.48 Tros. 13.48-13.50 Tros. 13.50-13.52 Tros. 13.52-13.54 Tros. 13.54-13.56 Tros. 13.56-13.58 Tros. 13.58-14.00 Tros. 14.00-14.02 Tros. 14.02-14.04 Tros. 14.04-14.06 Tros. 14.06-14.08 Tros. 14.08-14.10 Tros. 14.10-14.12 Tros. 14.12-14.14 Tros. 14.14-14.16 Tros. 14.16-14.18 Tros. 14.18-14.20 Tros. 14.20-14.22 Tros. 14.22-14.24 Tros. 14.24-14.26 Tros. 14.26-14.28 Tros. 14.28-14.30 Tros. 14.30-14.32 Tros. 14.32-14.34 Tros. 14.34-14.36 Tros. 14.36-14.38 Tros. 14.38-14.40 Tros. 14.40-14.42 Tros. 14.42-14.44 Tros. 14.44-14.46 Tros. 14.46-14.48 Tros. 14.48-14.50 Tros. 14.50-14.52 Tros. 14.52-14.54 Tros. 14.54-14.56 Tros. 14.56-14.58 Tros. 14.58-15.00 Tros. 15.00-15.02 Tros. 15.02-15.04 Tros. 15.04-15.06 Tros. 15.06-15.08 Tros. 15.08-15.10 Tros. 15.10-15.12 Tros. 15.12-15.14 Tros. 15.14-15.16 Tros. 15.16-15.18 Tros. 15.18-15.20 Tros. 15.20-15.22 Tros. 15.22-15.24 Tros. 15.24-15.26 Tros. 15.26-15.28 Tros. 15.28-15.30 Tros. 15.30-15.32 Tros. 15.32-15.34 Tros. 15.34-15.36 Tros. 15.36-15.38 Tros. 15.38-15.40 Tros. 15.40-15.42 Tros. 15.42-15.44 Tros. 15.44-15.46 Tros. 15.46-15.48 Tros. 15.48-15.50 Tros. 15.50-15.52 Tros. 15.52-15.54 Tros. 15.54-15.56 Tros. 15.56-15.58 Tros. 15.58-16.00 Tros. 16.00-16.02 Tros. 16.02-16.04 Tros. 16.04-16.06 Tros. 16.06-16.08 Tros. 16.08-16.10 Tros. 16.10-16.12 Tros. 16.12-16.14 Tros. 16.14-16.16 Tros. 16.16-16.18 Tros. 16.18-16.20 Tros. 16.20-16.22 Tros. 16.22-16.24 Tros. 16.24-16.26 Tros. 16.26-16.28 Tros. 16.28-16.30 Tros. 16.30-16.32 Tros. 16.32-16.34 Tros. 16.34-16.36 Tros. 16.36-16.38 Tros. 16.38-16.40 Tros. 16.40-16.42 Tros. 16.42-16.44 Tros. 16.44-16.46 Tros. 16.46-16.48 Tros. 16.48-16.50 Tros. 16.50-16.52 Tros. 16.52-16.54 Tros. 16.54-16.56 Tros. 16.56-16.58 Tros. 16.58-17.00 Tros. 17.00-17.02 Tros. 17.02-17.04 Tros. 17.04-17.06 Tros. 17.06-17.08 Tros. 17.08-17.10 Tros. 17.10-17.12 Tros. 17.12-17.14 Tros. 17.14-17.16 Tros. 17.16-17.18 Tros. 17.18-17.20 Tros. 17.20-17.22 Tros. 17.22-17.24 Tros. 17.24-17.26 Tros. 17.26-17.28 Tros. 17.28-17.30 Tros. 17.30-17.32 Tros. 17.32-17.34 Tros. 17.34-1

Wij laten u niet in de kou zitten.

Als u niet bent aan een verwarming, dan is een Nefit Turbo HR een verstandige keuze. Het is een Turbo met ruim 600.000 verkochte exemplaren in Nederland. Het is in de eerste plaats een bijzonder schone, stille en uitsluitend gaswarme verwarming. Het is ook een piekverwarming voor het huis. Daarnaast is de Nefit Turbo HR met comfort weer heel erg royaal.

Zowel wat betreft verwarming als wat betreft leidingen beschikt u met de Combi HR over een systeem dat zoveel warm water als u maar wilt. Het is een systeem dat u de mogelijkheid geeft om uw verwarming te combiëren met een badkamer, een keuken of een garage. Het is een systeem dat u de mogelijkheid geeft om uw verwarming te combiëren met een badkamer, een keuken of een garage.

BECK: Will Boss Maastrichterlaan 23 tel. 046-371458 fax 046-371458	HEERLEN: Fa. H. Schraa & Zn. Centrale verwarming / Sanitair / Loodgietersbedrijf Jongmansweg 47, tel. 045-212203 fax 045-226779	KERKRADE: Verwarming - sanitair - dakwerken Ploem-Gillesen BV Oranjestraat 18 Tel. 045-453186	SCHIMMERT: Installatiebedrijf J. Kunkels b.v. Hoofdstraat 74b tel. 04404-1320
BORN: technisch bureau gebr. aarts bv Showroom: Kerkstraat 45, tel. 04498-51239 Kantoor: Haaskou 6, tel. 04498-51525	HEERLEN: Vlek Verwarming BV Litscherveldweg 8 tel. 045-212057	KERKRADE: Installatiebedrijf A. PLOEM & ZN. B.V. Gruppelostraat 31-33 tel. 045-452841 24-uurs servicedienst	SCHINNEN: * 24-uurs service * alle merken c.v.-ketels * warmwater-apparatuur Storing-onderhoudsdienst LIMBURG Gebr. Linssen v.o.f. Wolffhagen 12 tel. 04493-1550 fax 04493-5064
BRUNSSUM: Installatiebureau Hermse BV Prins Hendriklaan 172 tel. 045-252202	HEERLEN: Wante Installatiebedrijf Palenbergstraat 55 tel. 045-722506	LANDGRAAF: Adriaens B.V. Keizerstraat 57 Tel.: 045-327864 Fax 045-325474	SITTARD: Jac Köhler Centrale Verwarming • Dakten open kachels • gaskachels • vloerverwarmers • afzuigkappen • Rijksweg N 104 tel. 046-513228/514862
BRUNSSUM: C.V. GAS-SERVICE Tel.: 045-214991	HEERLEN: Wiersma Willemstraat 117 tel. 045-725933 Special Nefit-dealer	LANDGRAAF: Intertherm LIMBURG B.V. Amperestraat 9 Tel.: 045-313939 Fax: 045-311906	SITTARD: Léon Vleugels Rijksweg-Zuid 101 tel. 046-512531/514250
CADIER EN KEER: Installatiebedrijf Gilissen Heerderweg 3 Tel.: 04407-2220	HOENSBROEK: Installatiebedrijf Knibbeler b.v. Hommerweg 106-108 tel. 045-214990	LANDGRAAF: Installatiebedrijf Lira - Jo Radermacher Koempel 84 tel. 045-322972	SITTARD: Dom v.d. Bergh Centrale verwarming Voorstad 25 tel. 046-510630
GELEEN: Bouhuys Verwarmingsindustrie b.v. Marisstraat 59 tel. 046-746557 / 754480 fax 046-755680	HOENSBROEK: Installatiebedrijf Reneman De Koumen 56 tel. 045-232136	LANDGRAAF: W. WIERTS BV Exploitatiebedrijf Rukkenweg 5 tel. 045-324899 fax 045-324244	STEIN: Lebbinck Installatiebedrijf Kruisstraat 25 tel. 046-331839 fax. 046-334543
GELEEN: ACKERMANS BV centrale verwarming • sanitair Mauritslaan 110 tel. 046-740900	JABEEK: Gedo Geerstraat 9 tel. 04492-2687	LANDGRAAF: Installatiebedrijf HAAS B.V. Pietersstraat 35 Tel.: 045-313786	STEIN: Centrale verwarming LEMMENS 24-uurs service Gas-/watertechnisch installatiebedrijf H.J.M. LEMMENS Mauritsweg 27, tel. 046-332768
GELEEN: P. Bakkers Bloemenmarkt 23 Lindenheuvel tel. 046-742280	KERKRADE: 24-uurs service Verwarmingsbedrijf Hajnadi B.V. Langheckweg 13 tel. 045-451200 fax: 045-462422	MARGRATEN: John LEMMERLAAN Rijksweg 70 tel. 04458-1609 fax 04458-2844	VOERENDAAL: Technisch Bureau J. Frissen BV Lindelauf Gewande 15 tel. 045-750077 fax. 045-750040
GELEEN: Technisch Bureau Gesit b.v. Daalstraat 23 tel. 046-741382	KERKRADE: NATE verwarming Acaciastraat 12 Tel.: 045-463441	NOORBEK: W & W b.v. Paviljoenstraat 11 tel. 04457-1880	WIJLRE: Installatiebedrijf Meessen Industrieweg 10a tel. 04450-2371 - telefax 4522 gas-, water-, sanitair- en c.v.-installaties, complete dakwerken.
HEERLEN: Gaswacht Limburg Litscherveldweg 5 tel. 045-227676	KERKRADE: Lukassen & Reul Totaalinstallateur Toupsbergstraat 122 Tel.: 045-457039 b.g.g. 455465 	PUTH: Loodgieters & installatiebedrijf Ferd. Dieteren b.v. Kerkweg 64 tel. 04493-4816	NEFIT

Denkt u aan energie besparingen?
Denk dan aan verticale lamellen!

Onze producten zijn niet alleen zuverend
maar ook isolerend en energie besparend.
Laat ons een gratis en vrijblijvende
offerte voor u maken.

**BINNEN- EN BUITEN-
ZONWERINGEN**

van

GISCORUX

BEEK
Wolfeynde 6
Tel. 046-377331

GULPEN
Rijksweg 26
Tel. 04450-1947

SUNSHINE®
ZONWERINGEN

Cantecleerstraat 107
Wijk 17, Maastricht

OKTOBER-AKTIE
5% KORTING
OP HEROAL ALUMINIUM ROLLUIKEN

U wilt in de toekomst:
• veiliger zijn tegen inbrekers
• tot 40% besparen op uw stookkosten
• bescherming tegen straatwaaier en naar binnen gielen
• lichtinval traploos kunnen regelen
• uw interieur beschermen tegen zonnestralen
• rustig overdag slapen, wanneer u met wisselende diensten werkt

KIES DAN VOOR HET HEROAL ROLLUIKENSYSTEEM
GRATIS METEN EN MONTEREN
BEL ONS VOOR EEN VRIJBlijvende PRIJSOPGAVE BIJ U TUIS
OF BEZOEK ONZE SHOWROOM

OPENINGSTIJDEN: ma. v.m. vrij. 9.00-18.00 u
donderdag koopavond tot 21.00 u.
zat. 10.00-18.00 u.

TELEFOON 043-431846

FONIMA
ZONWERINGEN

„Voor vakwerk, kwaliteitsproducten en de beste service“

ROLLUIKEN merk Heroal (off. erkende hoofddealer)
ZONNESCHERMEN, LAMELGORDIJNEN, ROLPOORTEN
Bel geheel vrijblijvend voor inlichtingen
Aan de Fremme 19, Margraten, 04458-2235

m||| salemink
zonweringsbedrijf

ROLLUIKEN EN ZONWERING
KUNSTSTOF RAMEN EN DEUREN
DUBBELE BEGLAZING

kantoor - showroom - montagewerkplaats
Wattstraat 20 6372 AL Landgraaf Tel. 045-314132
Fax 045-325667

ARNOLD OPREIJ

Heerlen Maastricht
Heerlen 275 W. Alexanderw. 4 (Beatrixhaven)
Tel. 045-419777 Tel. 043-632811

open haarden
hout-kolenkachels
gaskachels
accessories

ISOLATIEBEDRIJF
H.J. CROMBACH BV

voor
het isoleren
van al
uw leidingen

COLMOND 10a
6367 HE Ubachsberg
tel. 045-751818
fax 045-751175

Sfeervolle Bijverwarming

Voor alle kille en koude dagen
in ons klimaat bestaat een
voordelige oplossing. De ener-
giezuinige en verplaatsbare
kachels van Zibro Kamin kun-
nen zonder schoorsteen en dus
zonder installatiekosten vrijwel
overal worden gebruikt.
Behaaglijke warmte, in uw
woning, serre, stacaravan of
hobbyruimte. Het rendement

van deze modern vormgege-
ven kachels is bijna 100 pro-
cent. Kom eens langs voor een
demonstratie!

zibro kamin
energiezuinige kachels

IME mini Energiecentrum bv
Einsteinstr. 5, 6372 BW Landgraaf
Tel. 045-318170. Fax 045-327816.

Verhuur van kachels - Dag en nacht ge-
opend voor vloerverwarmingskachels.
Ook Bokstraat 6, Heerlen (tankstation).

Zibro Kamin en warm plekje waar u zich kunt verwarmen.

Feliciteer het feestelijke duo en maak kans op een schitterende prijs.

Doe mee!

LAAS en CZ gaan samen verder onder de naam CZ groep. In deze nieuwe samenstelling staan zij voortaan klaar voor 1,5 miljoen verzekeringen. Het is wel een feestelijk moment, maar het betekent ook dat de CZ-groep een nieuw gezicht krijgt. Het wordt een feestelijke gebeurtenis die zal worden gevierd op de speciale CZ-groepfeesten. Met een feestelijke prijs van 15 miljoen aan de winnaars. Er zijn twee categorieën: één voor kinderen tot 14 jaar en één voor iedereen vanaf 15 jaar. Dan ga je aan de slag met dit nieuwe paar van harte te feliciteren. Als dat geen feestelijke start is?

Wat valt er te winnen?

1. Een weekend voor vier personen, inclusief ontbijt met Mickey Mouse en Goofy.

2. Een weekend voor vier personen, inclusief verjaardagsfeest bij McDonald's.

3. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

4. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

5. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

6. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

7. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

8. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

9. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

10. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

11. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

12. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

13. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

14. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

15. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

16. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

17. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

18. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

19. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

20. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

21. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

22. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

23. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

24. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

25. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

26. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

27. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

28. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

29. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

30. Een weekend voor vier personen, inclusief een spannend spel.

CZ. NEKEN DAAR MAAR OP.

CZ
groep

GRUPELLEN: 045-55340 / GELDEN: 045-71989 / KRIJG: 045-55340 / HARTLICHT: 045-258018 /
RITTARE: 045-55340 / VENIA: 045-55340 / WERT: 045-55340